

แนวคิดเกี่ยวกับความรักในสังคมไทยร่วมสมัย: กรณีศึกษาจากเพลงไทยสากลของ ธนิดา
ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2562

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาคหิชนวิทยา
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

แนวคิดเกี่ยวกับความรักในสังคมไทยร่วมสมัย: กรณีศึกษาจากเพลงไทยสากลของ ธนิดา
ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2562

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาคติชนวิทยา
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

วิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวคิดเกี่ยวกับความรักในสังคมไทยร่วมสมัย: กรณีศึกษาจากเพลงไทยสากลของ
ธนิชตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2562"
ของ นันทนา ต๊ะสุ
ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคหิตวิทยา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ณ์ เกษมผลกุล)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ดร.ณัฐพร ไช่มุกข์)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอุษา สุวรรณประเทศ)

อนุมัติ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กรองกาญจน์ ชูทิพย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	แนวคิดเกี่ยวกับความรักในสังคมไทยร่วมสมัย: กรณีศึกษาจากเพลงไทยสากลของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2562
ผู้วิจัย	นันทนา ต๊ะสุ
ประธานที่ปรึกษา	ดร.ณัฐพร ไช้มุข
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. คติชนวิทยา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2565
คำสำคัญ	เพลงไทยสากล, แนวคิดเกี่ยวกับความรัก, คติชนวิทยา

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความรัก และเพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนเกี่ยวกับความรักและความสัมพันธ์ที่ปรากฏในสังคมไทยร่วมสมัยระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562 จากกรณีศึกษาเนื้อเพลงไทยสากลของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) จำนวน 6 อัลบั้ม 55 เพลง เพลงร้องเดี่ยวนอกอัลบั้มจำนวน 15 เพลง และเพลงที่ขับร้องในฐานะนักร้องนำคู่จำนวน 7 เพลง รวมทั้งสิ้น 77 บทเพลง ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดวัฒนธรรมประชานิยมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่าลักษณะพฤติกรรมการแสดงความรักที่ปรากฏในเพลงไทยสากลของ ดา เอ็นโดรฟิน สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ความรักตามชนบ และความรักนอกชนบ จากแนวคิดความรักดังกล่าว สามารถสะท้อนให้เห็นมุมมองความรักและความสัมพันธ์ของคนในสังคมไทยร่วมสมัย 2 รูปแบบ คือ 1) ประพฤติตามกรอบจารีต กล่าวคือ ให้ความสำคัญกับการแต่งงานและสถานภาพสมรสตามกฎหมาย และ 2) ประพฤตินอกกรอบจารีต กล่าวคือ ไม่ให้คุณค่ากับการแต่งงานและมุ่งเน้นความรู้สึกรักและพึงพอใจส่วนตัวต่อคู่รัก โดยไม่ยึดติดกับเพศสภาพ ด้วยเหตุนี้เนื้อเพลงไทยสากลของ ดา เอ็นโดรฟิน จึงเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นมิติความรักและความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมไทยร่วมสมัยที่มีความหลากหลายและซับซ้อนจากกรอบจารีตดั้งเดิมอย่างชัดเจน

Title	CONCEPTS OF LOVE IN CONTEMPORARY THAI SOCIETY: A CASE STUDY OF THAI SONGS BY THANIDA THAMMAWIMOL (DA ENDORPHINE) IN 2004-2019
Author	Nantana Tasu
Advisor	Nattaporn Kaimook, Ph.D.
Academic Paper	M.A. Thesis in Folklore, Naresuan University, 2022
Keywords	Thai Songs, Concept of love, Folklore

ABSTRACT

The objectives of the thesis were to study the characters of love and to analyse the reflections of love and relationships in contemporary Thai society during 2004 – 2019 from Thai lyric songs by Thanida Thammawimol (Da Endorphine). In terms of the data, the researcher selected 77 songs from 6 albums (55 songs), 15 singles, and 7 featuring songs to study. Popular culture theory was mainly applied.

The study found that there are two characters of love presenting in Da Endorphine' s songs consisting the traditional love and modern love. According to this, it can reflect the viewpoints of love and relationship of Thais in contemporary society in 2 ways which are conservative and modern. Conservative Thais prioritise marriage and marital status as a goal of love relationship. Meanwhile, modern Thais do not concern about it. Yet, they focus on love feeling and satisfaction of their couple without considering gender. Accordingly, Thai songs by Da Endorphine remarkably reflect the dimensions of love and relationship of Thais in contemporary society which are more diverse and complex than the old days.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความเมตตาและการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจาก ดร. ณัฐพร ไช่มุกข์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้คำปรึกษาแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์เอื้อเพื่อข้อมูลด้านเอกสารต่าง ๆ รวมไปถึงสละเวลาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเมตตาปราณี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของอาจารย์ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้วิจัยในการทำงานวิทยานิพนธ์นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อภิสิทธิ์ เกษมผลกุล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุษา สุวรรณประเทศ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน ที่สละเวลาอันมีค่ามาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์นี้เป็นอย่างมาก

ขอกราบขอบคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งถึงปัจจุบัน คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร มหาวิทยาลัยพายัพทุกท่านที่สอนทั้งเรื่องวิชาความรู้และแนวทางในการดำเนินชีวิต ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาคติชนวิทยา มหาวิทยาลัยนเรศวรทุก ๆ ท่านที่อบรม สั่งสอน ให้ความรู้ด้านวิชาการ และให้โอกาสการทำงานด้วยความเมตตากรุณาต่อศิษย์เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณครอบครัว คุณพ่อวีระยุทธ ต๊ะสุ และคุณแม่แสงจันทร์ ต๊ะสุ ที่คอยสั่งสอนและสนับสนุนในเรื่องทุนการศึกษา รวมไปถึงเป็นแรงบันดาลใจในการศึกษาและปรารถนาดีมาโดยตลอด ขอขอบคุณน้องชายดาเนียง ปิเตอร์ อติศร ไพยวินเกล ที่เป็นกำลังใจและให้คำปรึกษาทุก ๆ ด้านในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาอย่างดี ขอขอบพระคุณหอสมุดมหาวิทยาลัยนเรศวรแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า และเจ้าหน้าที่หอสมุดที่ให้บริการด้วยไมตรีจิต ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยพายัพ และมหาวิทยาลัยนเรศวรที่ข้าพเจ้ารักและเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของข้าพเจ้า ทำให้ได้พบกัลยาณมิตรที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กันอยู่เสมอ

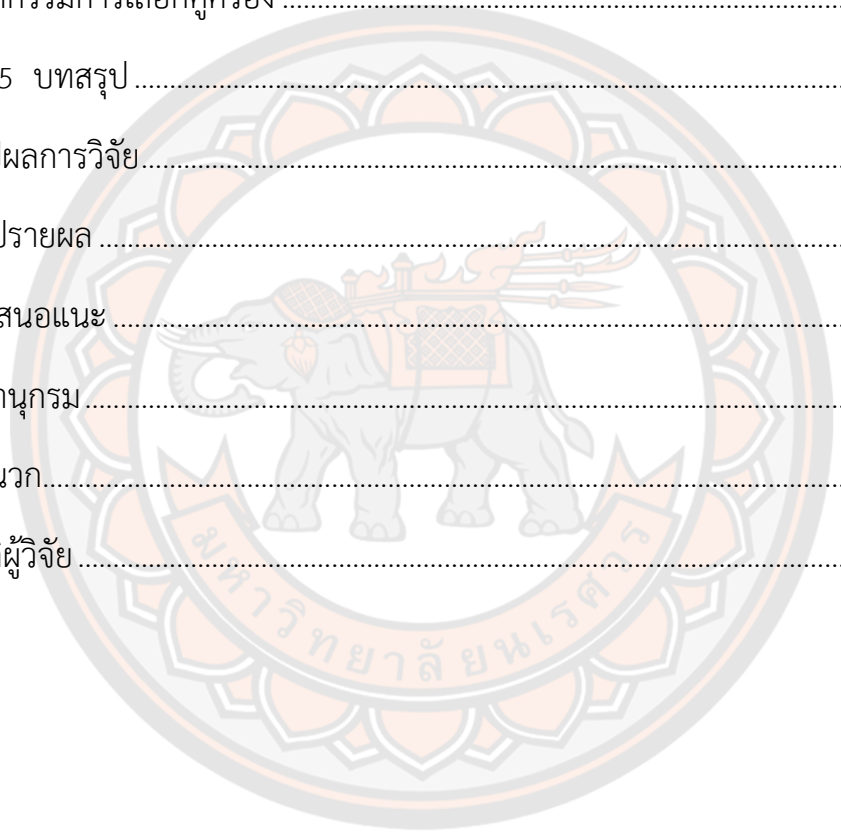
สุดท้ายนี้ขอขอบคุณบทเพลงรักที่ขับร้องโดย ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ที่ช่วยส่งความสุขมาสู่ผู้ฟังทั่วโลก ให้ได้รู้จักคำว่า “ความรัก” ในทุก ๆ มิติในสังคมไทยที่เป็นสังคมแบบร่วมสมัย

นันทนา ต๊ะสุ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
ประกาศคุุณูปการ	จ
สารบัญ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
กรอบแนวคิด	11
วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงไทย.....	14
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงโดยใช้แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม.....	33
บทที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในเพลงไทยสากลของ ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พศ. 2547 – 2562.....	38
ความรักตามชนบ	39
ความรักนอกชนบ.....	58

บทที่ 4 ภาพสะท้อนบริบทสังคมและวัฒนธรรมไทยร่วมสมัยที่ปรากฏในเพลงไทยสากล ของ ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562	74
ความเชื่อเรื่องอำนาจเหนือธรรมชาติ	75
ทัศนคติเรื่องเพศ.....	78
การแสดงความรักและความสัมพันธ์ในที่สาธารณะ	82
พฤติกรรมการเลือกคู่ครอง	85
บทที่ 5 บทสรุป.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผล	93
ข้อเสนอแนะ	108
บรรณานุกรม.....	109
ภาคผนวก.....	120
ประวัติผู้วิจัย.....	126

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เพลง เป็นข้อมูลทางคติชนที่นักคติชนจำนวนมากให้ความสนใจและใช้เป็นข้อมูล เพื่อศึกษา วิเคราะห์พฤติกรรม ความคิด ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนแต่ละกลุ่มมาตั้งแต่ในสมัยอดีต การศึกษา โดยนักคติชน สามารถศึกษาได้ในฐานะที่เป็นข้อมูลมุขปาฐะ กล่าวคือเรียนรู้จากการถ่ายทอดเพลง ผ่านเพลงแม่เพลง และร้องเล่นกันมาจากรุ่นสู่รุ่น เช่น เพลงกล่อมเด็ก มีลักษณะเนื้อหาที่บรรยายถึง ความน่ารักน่าเอ็นดูของเด็ก ความรักความห่วงใยของพ่อแม่ และการปลอบเด็กให้นอนหลับและชูเด็ก ที่นอนไม่หลับให้กลัวโดยอาศัยสิ่งแวดล้อมเป็นตัวช่วย (เสาวลักษณ์ อนันตศานต์, 2543, น. 176) ไปจนถึงการศึกษาเพลงในฐานะข้อมูลมุขปาฐะที่ศึกษาจากเนื้อเพลงที่มีการเขียน การตีพิมพ์ การบันทึกเสียง และการเผยแพร่ด้วยสื่อวิทยุและโทรทัศน์ (เสาวลักษณ์ อนันตศานต์, 2543, น. 173-175) เช่น เนื้อเพลงไทยเดิม ที่มีการบันทึกอ้างอิงเนื้อหาเรื่องราวที่ปรากฏในวรรณคดีไทย ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญของคนในอดีต (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสกลนคร, 2556, ออนไลน์) เพลงพื้นบ้าน มีเนื้อหาที่ถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน มีทั้งเพลงร้องในพิธีกรรมและเพลง ปฎิพากย์ร้องเล่นในงานรื่นเริงต่าง ๆ ของชาวบ้าน (อมรา กล้าเจริญ, 2553, น. 2) นอกจากเพลง ปฎิพากย์จะให้ความบันเทิงแก่ชาวบ้านแล้ว ยังสามารถใช้การร้องโต้ตอบกันระหว่างชายกับหญิงในเชิงการเกี้ยวพาราสี ซึ่งมีถ้อยคำแบบกำกวมพาดพิงถึงเรื่องเพศ (สุกัญญา สุฉฉายา, 2523, น.7) ดังนั้น เพลงจึงถือเป็นข้อมูลทางคติชนที่สำคัญที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงบริบทสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชนที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ยังมีนักคติชนจำนวนมากให้ความสนใจศึกษาเพลง เพื่อวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมที่สอดแทรกอยู่ในเนื้อเพลงในทุกยุคทุกสมัย

เพลงไทยสากลแต่เดิมนั้น ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่า แท้จริงแล้วมีวิวัฒนาการมาจากเพลง ลูกกรุงหรือเพลงลูกทุ่ง อย่างไรก็ตามใหญ่เชื่อกันว่าสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต หรือทูลกระหม่อมบริพัตร (2424 – 2487) ทรงเป็นผู้คิดค้นให้กำเนิดเพลงไทยแบบสากล เมื่อครั้งพระองค์เข้ารับราชการทหารและทรงประพันธ์เพลงจำนวน 72 เพลง ที่มีจังหวะลีลาแบบสากล (สุกรี เจริญสุข, 2532, น. 88) เพลงไทยสากล สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความชื่นชอบทางวัฒนธรรมของคนในสังคมแต่ละสมัยได้ เช่น เพลงรักในยุคคลาสสิกในช่วงปี พ.ศ. 2453 – 2524 หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า ยุคสุนทราภรณ์ (สุกรี เจริญสุข, 2532, น. 91) เพลงสุนทราภรณ์ขับร้องโดย เอื้อ สุนทรสนาน ส่วนใหญ่มักเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ความรักของผู้ขับร้อง ไม่ว่าจะ

จะเป็นรักที่สุขสมหวังหรือผิดหวัง ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนความรู้สึกเกี่ยวกับความรักของคนโดยทั่วไป จึงทำให้เพลงในยุคสุนทราภรณ์สามารถพรรณาเรื่องราวและอารมณ์รักที่ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้อย่างง่ายดาย (ศรี อยุธยา, 2546, น. 82-83) ในช่วงเวลาดังกล่าวสุนทราภรณ์สร้างผลงานเพลงไม่น้อยกว่า 1,000 เพลง และคณะสุนทราภรณ์ยังได้ผลิตนักร้องคนอื่น ๆ อีกมากมาย (สุกรี เจริญสุข, 2532, น. 91) ดังนั้นวงสุนทราภรณ์จึงถือเป็นต้นกำเนิดของการผลิตผลงานเพลงไทยสากลประเภทเพลงรักที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้ฟังในสังคมไทยได้อย่างชัดเจน

เมื่อเข้าสู่สังคมยุคปัจจุบันเพลงรักก็ยังคงได้รับความนิยมมากที่สุด ในสังคมไทย เหตุที่ทำให้คนไทยส่วนใหญ่ชื่นชอบการฟังเพลงรักดังที่ วิทยา นาควัชระ (อ้างถึงใน พงษ์ชัย ไทยวรรณศรี, 2529, น. 169) กล่าวว่า การฟังเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักเกิดจากจิตใจของมนุษย์ที่ชอบแสวงหาความรัก เนื่องจากอยากเป็นที่รักและได้รับการชื่นชมจากบุคคลที่ตนเองชื่นชอบหรือมีความใฝ่ฝันว่า อยากได้รับความรักจากบุคคลในจินตนาการ หรือแม้แต่จะบอกรักกับบุคคลเหล่านั้นได้อย่างไร จึงทำให้การฟังเพลงรักสามารถเติมเต็มความรู้สึกและอารมณ์ที่ฟังปรารถนาและสามารถลดความตึงเครียดในจิตใจของผู้ฟังได้ ภาษาในเพลงรักยังแสดงให้เห็นถึงจินตนาการของผู้แต่งเพลงที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์และประสบการณ์ อีกทั้งการใช้ท่วงทำนองจังหวะลีลาในเพลงรักยังทำให้เกิดสุนทรียะทางอารมณ์แก่ผู้ฟังด้วย นอกจากนี้ผู้ขับร้องยังถือเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เพลงรักได้รับความนิยมจากผู้ฟังมาก เพราะเมื่อนักร้องสามารถถ่ายทอด ลีลา อารมณ์ และจังหวะการร้องได้อย่างเหมาะสม จะทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมไปกับเนื้อเพลงด้วย ดังนั้นเพลงไทยสากลประเภทเพลงรักสามารถทำให้ผู้ฟังปลดปล่อยอารมณ์ที่อยู่ภายในจิตใจ เพลงรักจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ใช้สื่อความรู้สึกและจินตนาการของผู้ฟังเกี่ยวกับความรักได้อย่างมีคุณค่ามากที่สุด

นอกจากเพลงรักจะมีอิทธิพลต่อผู้ฟังในสังคมไทยอย่างต่อเนื่องแล้ว ยังมีศิลปินหญิงที่ร้องเพลงรักได้อย่างมีเอกลักษณ์และเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดเพลงรักที่สะท้อนให้เห็นบริบทของสังคมไทยร่วมสมัยได้อย่างน่าสนใจท่านหนึ่ง คือ ธนิดา ธรรมวิมล เป็นศิลปินเพลงที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในวงกว้างได้ชื่อ “ดา เอ็นโดรฟิน” จุดเริ่มต้นในการร้องเพลงของดาดานี้ เป็นช่วงที่ดาไปในฐานะผู้ชมการประกวดดนตรีที่เซ็นเตอร์พอยท์ สยามสแควร์ และในขณะเดียวกันดายังได้พบสามหนุ่ม คือ เกี้ยว (อนุชา บ่อทองคำกุล) บอมม์ (ฐปณ อมรมานัส) และเบิร์ด (ธนศม์ อมรมานัส) ซึ่งเป็นผู้ผลักดันให้ดาเข้ามาเป็นนักร้องนำของวงเอ็นโดรฟินภายใต้สังกัดค่ายจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ (GMM GRAMMY) เนื่องจากพวกเขาเห็นว่า ดามีคุณสมบัติพิเศษที่ไม่เหมือนนักร้องหญิงทั่วไป คือ เสียงของดาเป็นเสียงที่ทรงพลัง อันแข็งแกร่งผสมผสานทั้งความอ่อนโยน ความเด็ดเดี่ยว และความหนักแน่นในคราวเดียวกัน ส่วนประวัติความเป็นมาของชื่อวง “เอ็นโดรฟิน” (Endorphine) นั้น เกิดขึ้นจากการที่สมาชิกในวงกำลังจะขับรถไปประกวดวงดนตรีและในขณะนั้นยังไม่มีชื่อวง แล้วพวกเขาบังเอิญไปเห็นป้ายสติ๊กเกอร์จากท้ายรถยนต์คันหนึ่งที่ติดไฟแดงคำว่า “Endorphine” ซึ่งหมายถึง ชื่อสารหลั่งใน

ร่างกายเมื่อเรามีความสุข พวกเขาจึงนำคำนี้มาตั้งเป็นชื่อวงว่า Endorphine (ท้อพี บี แบริดเซอร์, 2561, ออนไลน์) และ Another View, 2562, ออนไลน์)

ประวัติโดยสังเขปของ ธนิตา ธรรมวิมล หรือมีชื่อที่รู้จักว่า ดา เอ็นโดรฟิน เดิมมีชื่อเล่นว่า “ลูกตาล” เกิดเมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2529 จบการศึกษาระดับมัธยมจากโรงเรียนสตรีวัดระฆัง และโรงเรียนพาณิชย์การราชดำเนิน (ไทยรัฐ, ม.ป.ป., ออนไลน์) ปี พ.ศ. 2547 ดา เอ็นโดรฟิน เริ่มมีผลงานเพลงกับวงเอ็นโดรฟิน และมีผลงานเพลงที่สร้างชื่อเสียง คือ เพลงเพื่อนสนิท เนื่องจากเนื้อเพลงแสดงให้เห็นถึงเรื่องราวความสัมพันธ์ที่ไม่สามารถเปิดเผยความรู้สึกแบบคู่รักกับเพื่อนสนิทของตนได้ ซึ่งคำว่า “เพื่อนสนิท” นั้นมาจากข้อความชื่อของภาพยนตร์เรื่อง “เพื่อนสนิท” ซึ่งทั้งชื่อเพลงและภาพยนตร์ดังกล่าวมีการส่งเสริมกัน และก็ทำให้เพลงนี้เห็นภาพชัดเจนมากขึ้นจากเรื่องนี้ ด้วยความนิยมจากบทเพลงดังกล่าว จึงกลายเป็นที่มาของสำนวนไทยร่วมสมัย คือ “เพื่อนสนิท” ที่ถูกใช้ในสังคมยุคนี้กันอย่างแพร่หลาย และสิ่งที่ทำให้คนจดจำเพลงเพื่อนสนิทได้เป็นอย่างดี คือคนจำได้ว่า เพลงเพื่อนสนิทนั้นแรก ๆ คนฟังยังไม่รู้เลยว่าใครเป็นนักร้อง เนื่องจากมิวสิกวิดีโอมีแต่โพร (ศกลรัตน์ วรอุไร) จนทำให้คนส่วนใหญ่นึกว่าเป็นโพรร้อง และกลายเป็นว่ามิวสิกวิดีโอของเพลงนี้ถือเป็นแรงส่งผลักดันให้เพลงเพื่อนสนิทโด่งดังในเวลาสั้นๆ เข้าไปอีก เนื่องด้วยเนื้อเพลงมีเนื้อหาที่คลาสสิก และตรงใจคนทุกยุคทุกสมัย นอกจากนี้ภาพลักษณ์ของ ดา เอ็นโดรฟิน ยังเป็นภาพสะท้อนของผู้หญิงยุคใหม่ที่แข็งแกร่ง กล้าคิด กล้าพูด และมีความชัดเจนในตนเอง ภาพลักษณ์ดังกล่าวสะท้อนผ่านเพลง น้ำเต็มแก้ว และเพลงอย่าทำให้ฟ้าผิดหวัง (ท้อพี บี แบริดเซอร์, 2561, ออนไลน์) และ Penguin บินได้, 2564, ออนไลน์)

ความนิยมในผลงานเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน เป็นที่ประจักษ์อย่างต่อเนื่องจนได้รับการยอมรับจากผู้คนในสังคมไทยว่าเป็น “เจ้าแม่เพลงรัก” ที่สามารถถ่ายทอดอารมณ์ที่ลึกซึ้งกินใจด้วยเสียงร้องไม่หวาน ห้าวแหบและทรงพลังแข็งแกร่งผ่านบทเพลง “สองใจ” ในฐานะเพลงประกอบละครเรื่อง “วันทอง” ด้วยเนื้อหาของเพลงเป็นการเล่าเรื่องในมุมมองของวันทองที่เป็นผู้หญิงมาขอความเห็นใจว่า ทุกคนมีสิทธิ์เลือก มีสิทธิ์ที่จะรัก และเลือกที่จะตามใจหัวใจตัวเอง ซึ่งเหมือนเป็นการพูดแทนใจผู้หญิงยุคใหม่ จึงทำให้เพลงดังกล่าวมีผู้เข้าชมเกินกว่า 54 ล้านครั้งในระยะเวลาเพียง 3 สัปดาห์เท่านั้น (อรัญย์ หนองพล, 2564, ออนไลน์) รวมทั้งยังขึ้นเกินกว่า 100 ล้าน การรับชมได้เร็วที่สุดในประวัติศาสตร์เพลงไทยในเวลา 41 วัน ผ่านช่องทางออนไลน์ youtube (อรัญย์ หนองพล, 2564, ออนไลน์) จนกลายเป็นเพลงนิยมที่โด่งดังขึ้นมาทันที ด้วยความสำเร็จของเพลงนี้ที่ทำให้ตัวเลขเรตติ้งผู้ชมละครสูงขึ้นตามไปด้วย โดยการปล่อยมิวสิกวิดีโอช่วงข้ามคืน ยอดวิวก็ทะลุ 1 ล้านผู้รับชมด้วยเช่นกัน บทเพลงดังกล่าวจึงไม่ได้ทำหน้าที่เป็นเพียงเพลงประกอบละคร แต่ยังทำหน้าที่ในฐานะเพลงรักยอดนิยมที่ถูกใจผู้ฟังในยุคสมัยนี้มากที่สุดได้อีกด้วย (อรัญย์ หนองพล, 2564, ออนไลน์) นอกจากนี้เพลง สองใจ ยังได้รับรางวัล SILVER MELODY รางวัลที่มอบให้กับศิลปินเจ้าของเพลงที่มี

ยอดดาวনীโหลดสูงสุดผ่านระบบLINE MELODY ตลอดช่วงปี 2563 – 2565 (NEWSROOM, 2564, ออนไลน์, NEWSROOM, 2565, ออนไลน์ และ Feliss, 2566, ออนไลน์) นอกจากนี้ ดา เอ็นโดรฟิน ยังได้รับการยอมรับจากสื่อมวลชนในฐานะศิลปินหญิงที่ได้รับความนิยมสูงสุดอย่างต่อเนื่อง ผ่านรางวัลนักร้องเพลงไทยสากล หญิงยอดเยี่ยม จากสยามดารา สตาร์ ปาร์ตี้ 2008 และรางวัลนักร้องหญิงยอดเยี่ยม จากสตาร์เอนเตอร์เทนเมนต์อวอร์ดส จากอัลบั้ม ภาพลวงตา ในปี 2009 (สยามมีเดีย, 2561, ออนไลน์)

ความนิยมในตัวของ ดา เอ็นโดรฟิน นอกเหนือจากในฐานะการเป็นนักร้องแล้ว ดายังได้รับโอกาสในการทำงานในวงการบันเทิงในฐานะเป็นผู้ฝึกสอนผู้เข้าแข่งขันในรายการเดอะวอยซ์ซีซั่น 5 ซึ่งรายการดังกล่าวเป็นที่ได้รับความนิยมจากผู้ชมและสร้างความประทับใจให้ดา จนทำให้ดาเกิดแนวคิดที่จะแต่งเพลงรักที่สะท้อนมาจากชีวิตจริงของผู้เข้าแข่งขันคนหนึ่ง คือ เกิบ (ณัฐพงศ์ ทองเมือง) ซึ่งเพลงนี้มีชื่อเพลงว่า เขียนในใจ ร้องในเพลง โดยลักษณะเนื้อหาของเพลงเกี่ยวข้องกับรูปแบบการนำเสนอความรักผ่านการสื่อสารกันทางจดหมาย เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์มิตรภาพระหว่างเพื่อนผู้ร่วมแข่งขันด้วยว่า ถึงแม้จะจากกันไปแล้วแต่บทเพลงจะยังเป็นตัวแทนความรู้สึกของความคิดถึงในช่วงเวลาที่เคยใช้ชีวิตร่วมกัน (MayMey, 2560, ออนไลน์) หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2561 ดา เอ็นโดรฟิน หมดสัญญาจากค่ายจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ (GMM GRAMMY) และได้ผันตัวมาเป็นนักร้องอิสระภายใต้ผลงานชื่อว่า “DAMATIC” ซึ่งผลงานของดาดังกล่าวนี้นี้แสดงให้เห็นตัวตนของเธอในมิติที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอารมณ์ ความรู้สึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงออก มุมมองและทัศนคติต่าง ๆ ของผู้หญิงลงในผลงานเพลงของเธอ (แนวหน้า, 2562, ออนไลน์)

สำหรับเพลงไทยสากลประเภทเพลงรักที่ขับร้องโดย ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) นั้น เป็นภาพสะท้อนที่ทำให้เห็นนิยามและมุมมองความรักที่หลากหลายของคนในสังคมปัจจุบันมากยิ่งขึ้น เพราะเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน จะแสดงให้เห็นประเด็นทางสังคมและวัฒนธรรมที่น่าสนใจอย่างยิ่งในการศึกษาเชิงวิชาการผ่านมุมมองทางคดีชนวิทยา เพื่อแสดงให้เห็นมุมมองความรักในสังคมร่วมสมัย ว่ารูปแบบความรักของคนในสังคมปัจจุบันไม่มีข้อจำกัดเฉพาะความรักระหว่างเพศหญิงและเพศชายเท่านั้น แต่กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศก็สามารถแสดงออกถึงความรักได้เช่นกัน เนื้อหา มุมมองในเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน ไม่จำกัดเฉพาะรูปแบบความรักระหว่างหนุ่มสาวแต่เป็นความรักที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความรักแบบมิตรภาพ ความรักที่เกิดกับตนเอง หรือความรักที่เกิดขึ้นในจินตนาการ

ซึ่งแตกต่างจากเนื้อหาเพลงไทยสากลประเภทเพลงรักอื่น ๆ ที่สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมและวัฒนธรรมจากหลากหลายมุมมอง ดังตัวอย่าง เพลงไทยสากลประเภทเพลงรักที่สะท้อนให้เห็นความแตกต่างระหว่างชนชั้นทางสังคม ตามที่ปรากฏในการศึกษาของพรรณิ ปรัชญาบำรุง (2542), ขนิษฐา วงศ์สุวรรณ และคณะ (2545), เอื้อนจิตร สัมมา (2546), พรนิภา บุญยะรัตนเวช (2548),

คะนิงนิจ จานโอ และคณะ (2549), และพรอนันต์ ยอดจันทร์ (2557) กล่าวว่า ฝ่ายชายไม่สามารถใช้ชีวิตคู่กับผู้หญิงที่มีฐานะสูงศักดิ์กว่าได้ ซึ่งลักษณะดังกล่าวแตกต่างจากเนื้อหาของเพลงไทยสากลประเภทเพลงรักที่ปรากฏในปัจจุบันนั้น มักสะท้อนให้เห็นบริบททางสังคมยุคใหม่ เช่น ผู้ชายกลับถูกผู้หญิงทอดทิ้ง หรือผู้หญิงมีสิทธิในการเลือกคู่ครองด้วยตนเอง เป็นต้น (คะนิงนิจ จานโอ และคณะ, 2549) นอกจากนี้เพลงไทยสากลประเภทเพลงรักในปัจจุบันยังนำเสนอภาพลักษณ์ของสตรีไทยที่มีลักษณะไม่ตรงตามลักษณะความเป็นหญิงในอุดมคติ จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น พบว่ากลุ่มผู้หญิงในยุคปัจจุบันมีความเข้มแข็งและสามารถตัดขาดจากความรักได้อย่างเด็ดขาด ไม่มีการร้องไห้หรือเจ็บปวดกับความรักรที่ผ่านพ้นมา ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความมั่นใจ ความกล้าตัดสินใจ ความอดทนทุ่มเทให้กับความรัก รวมไปถึงสถานภาพการแต่งงานของผู้หญิงในสังคมยุคปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป เพราะผู้หญิงส่วนใหญ่เลือกที่จะไม่แต่งงาน ดังนั้นลักษณะผู้หญิงที่ปรากฏในเนื้อเพลงรักจะสะท้อนให้เห็นการมุ่งเน้นที่จะประสบความสำเร็จด้านอาชีพการงานมากกว่าความรัก และสามารถใช้ชีวิตได้อย่างอิสระ นอกจากนี้ผู้หญิงเริ่มมีบทบาทเรื่องการจัดการความรักที่ชัดเจนมากกว่าในอดีต และผู้หญิงสามารถแสดงความรักได้อย่างเหมือนกับผู้ชาย (อวิสดากานต์ ภูมิ, 2555, น. 92) จากการศึกษาเพลงรักของปาน ธนพร ยังสะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่มีความเข้มแข็งไม่ต้องทนให้ผู้ชายมาดขี่ข่มเหงจากความไม่ซื่อสัตย์ จากตัวอย่างดังกล่าวมานี้สะท้อนให้เห็นว่าเพลงรักในสมัยปัจจุบันแสดงให้เห็นค่านิยมของสตรีร่วมสมัย ที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพและสิทธิเสรีภาพของสตรีมากขึ้นกว่าในอดีต

นอกจากนี้เพลงไทยสากลในยุคปัจจุบัน ยังใช้เป็นสื่อในการสะท้อนแนวคิดที่ว่าด้วยเรื่องเพศ ความหลากหลายและนัยยะการแสดงออกทางเพศ ทั้งเพศสภาพและเพศวิถีในสังคมไทยปัจจุบันที่มีการเปิดกว้างยอมรับความหลากหลายทางเพศมากขึ้น และไม่มีการกำหนดกรอบตายตัว เช่น ในอดีตเพศชายเป็นผู้กำหนดทิศทางเกี่ยวกับเรื่องความรักมากกว่าเพศหญิง แต่ในปัจจุบันเพศหญิงสามารถแสดงความต้องการเกี่ยวกับความรักอย่างเปิดเผยมากยิ่งขึ้นหรือเท่าเทียมกับเพศชาย เช่น ผู้หญิงสามารถแสดงความรักอย่างเสมอภาคเหมือนกันกับผู้ชายได้ว่า ไม่มีใครเป็นข้างทำหน้าหรือทำหลัง ในสังคมไทยปัจจุบัน คือทั้งสองฝ่ายต้องก้าวเท้าเคียงคู่ไปด้วยกัน (สุขุมล จันทวี, 2536, น. 58-59) หรือความรักของผู้หญิงสมัยก่อนถูกจำกัดให้อยู่ในกรอบของศีลธรรม คือต้องรักเดียวใจเดียว แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไป ผู้หญิงไม่จำเป็นต้องเก็บกดอารมณ์ความรู้สึกจากการถูกนอกใจ และสามารถแสดงพฤติกรรมตอบโต้คู่รักชายของตนได้ ซึ่งขัดแย้งกับวิถีปฏิบัติของผู้หญิงตามขนบในสังคมไทยอย่างสิ้นเชิง (ปรมาภรณ์ ลิ้มปัสเสสเสถียร, 2557, น. 219) จึงทำให้เนื้อหาเพลงรักในปัจจุบันสะท้อนมุมมองความหลากหลายและความซับซ้อนเกี่ยวกับเรื่องเพศสภาพและเพศวิถี รวมทั้งการอภิปรายที่มุ่งเน้นการสร้างความเท่าเทียมกันในการแสดงออกถึงความรักอย่างเด่นชัดมากขึ้น

อนึ่งบทเพลงของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ยังนำเสนอให้เห็นมุมมองความรักที่หลากหลายที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบัน เนื้อหาเพลง และรูปแบบการนำเสนอมีการเชื่อมโยงกับบริบทสังคมและวัฒนธรรมร่วมสมัย การศึกษาเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน จากกรอบแนวคิดเรื่องวัฒนธรรมประชานิยม อันเป็นแนวคิดทางวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามบริบทความนิยมส่วนใหญ่ของกลุ่มผู้คนและตลาด จะนำไปสู่การแสดงให้เห็นถึงกลวิธีการสร้างสรรค์เนื้อหาเพลงรักในปัจจุบัน และแสดงให้เห็นมิติความสัมพันธ์เกี่ยวกับความรักที่มีรูปแบบหลากหลายและซับซ้อนในสังคมไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษาเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน จากกรอบแนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม จะช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมและวัฒนธรรมโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับมุมมองความรักที่เกิดขึ้นในสังคมไทยยุคปัจจุบันที่มีมิติความสัมพันธ์ที่หลากหลายและซับซ้อนได้อย่างชัดเจน

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความรักจากเพลงไทยสากลของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ในฐานะวัฒนธรรมประชานิยม ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562
2. เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนเกี่ยวกับความรักและความสัมพันธ์ที่ปรากฏในสังคมไทยร่วมสมัยจากเพลงไทยสากลของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562

ความสำคัญของการวิจัย

1. เกิดความเข้าใจพฤติกรรมและรูปแบบความรักและความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมไทยร่วมสมัยที่มีความซับซ้อนหลากหลายและแตกต่างจากกรอบจารีตดั้งเดิม
2. เป็นแนวทางการศึกษาคติชนร่วมสมัยและการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมผ่านข้อมูลคติชนประเภทเพลงไทยสากลในฐานะวัฒนธรรมประชานิยม ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562 ที่แตกต่างไปจากอดีต

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความรักในสังคมไทยร่วมสมัย จากเพลงไทยสากลของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ในฐานะข้อมูลคติชนประเภทหนึ่ง โดยศึกษาจากเนื้อเพลงไทยสากลที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อเพลงจาก www.gmmgrammy.com www.clicksii.com www.lyrics.city www.siamzone.com และ song.thaiza.com ซึ่งในเว็บไซต์กลุ่มดังกล่าวปรากฏเนื้อเพลงไทยสากลของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562

จำนวน 100 เพลง แต่ผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อเพลงไทยสากลที่มีเนื้อหา โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือก บทเพลงจาก 1) เนื้อหาเพลงเกี่ยวข้องกับความรักและความสัมพันธ์ของผู้คน 2) เป็นเพลงที่แต่งขึ้น เพื่อให้ ดา เอ็นโดรฟิน เป็นนักร้องนำ 3) ศึกษาจากบทเพลงที่ใช้ภาษาไทยเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึง คัดเลือกบทเพลงเพื่อนำมาศึกษาได้จำนวนทั้งสิ้น 77 เพลง โดยจำแนกเป็น 1) บทเพลงจากผลงาน อัลบั้มจำนวน 6 อัลบั้ม จำนวน 55 เพลง 2) เพลงร้องเดี่ยวนอกอัลบั้ม จำนวน 15 เพลง และ 3) เพลงที่ขับร้องในฐานะนักร้องนำคู่ (Featuring) จำนวน 7 เพลง ดังต่อไปนี้

1.1 ผลงานอัลบั้ม จากจำนวน 6 อัลบั้ม รวมทั้งสิ้น 55 เพลง ดังนี้

1.1.1 อัลบั้ม พริก รวมทั้งสิ้น 9 เพลง ออกในปี พ.ศ. 2547 ได้แก่

1) เพราะเธอ	พ.ศ. 2547
2) จินตนาการ	พ.ศ. 2547
3) ไม่รีบร้อน	พ.ศ. 2547
4) ดอกราตรี	พ.ศ. 2547
5) อย่าทำแบบนี้	พ.ศ. 2547
6) โอ โอ๊ะ โอ้ย	พ.ศ. 2547
7) ขอหนึ่งวัน	พ.ศ. 2547
8) สิ่งสำคัญ	พ.ศ. 2547
9) เพื่อนสนิท	พ.ศ. 2547

1.1.2 อัลบั้ม สักวา 49 รวมทั้งสิ้น 9 เพลง ออกในปี พ.ศ. 2548 ได้แก่

1) เหมือนเดิมอยู่ไหม	พ.ศ. 2548
2) พลาด	พ.ศ. 2548
3) เหลียวหลังแลหน้า (ร้องคู่กับ ปั่น ไพบูลย์เกียรติ เขียวแก้ว) พ.ศ. 2548	
4) กลัวเธอจะผิดหวัง	พ.ศ. 2548
5) อย่าทำให้ฟ้าผิดหวัง	พ.ศ. 2548
6) จากหนึ่งถึงล้าน	พ.ศ. 2548
7) น้ำเต็มแก้ว	พ.ศ. 2548
8) เมื่อเขามา ฉันจะไป	พ.ศ. 2548
9) สักวาปากหวาน	พ.ศ. 2548

1.1.3 อัลบั้ม ภาพลวงตา รวมทั้งสิ้น 10 เพลง ออกในปี พ.ศ. 2550 ได้แก่

1) สิ่งที่คุณเรียนรู้	พ.ศ. 2550
2) คืนข้ามปี	พ.ศ. 2550
3) ภาพลวงตา	พ.ศ. 2550

4) วณ	พ.ศ. 2550
5) รุ่งอรุณ	พ.ศ. 2550
6) สีสิ้นของความต่าง	พ.ศ. 2550
7) คำขอสุดท้าย	พ.ศ. 2550
8) แล้วเราจะพบกันใหม่	พ.ศ. 2550
9) รักษาสิทธิ์	พ.ศ. 2550
10) ที่เห็นและเป็นอยู่	พ.ศ. 2550

1.1.4 อัลบั้ม Sound about รวมทั้งสิ้น 9 เพลง ออกในปี พ.ศ. 2551 ได้แก่

1) ได้ยินไหม	พ.ศ. 2551
2) วันใหม่	พ.ศ. 2551
3) อย่าบอกว่าไม่มีใคร	พ.ศ. 2551
4) ดูแลเขาให้ดีดี	พ.ศ. 2551
5) รักจะนำทาง	พ.ศ. 2551
6) หายเหนื่อย	พ.ศ. 2551
7) ไปไม่ไกล แค่ไม่นาน	พ.ศ. 2551
8) รักครั้งใหม่	พ.ศ. 2551
9) การเดินทางที่แสนพิเศษ	พ.ศ. 2551

1.1.5 อัลบั้ม แสบแสบ รวมทั้งสิ้น 9 เพลง ออกในปี พ.ศ. 2552 ได้แก่

1) หญิงไทย	พ.ศ. 2552
2) อดีตของฉัน ปัจจุบันของเรา	พ.ศ. 2552
3) หากไม่มีวันพรุ่งนี้	พ.ศ. 2552
4) ครั้งหนึ่ง เราเคยรักกัน	พ.ศ. 2552
5) คำทำ	พ.ศ. 2552
6) จะรักก็รัก	พ.ศ. 2552
7) เรื่องน่าเบื่อ	พ.ศ. 2552
8) ขอบใจ แต่ไม่เอา	พ.ศ. 2552
9) จุดเริ่มต้นของจุดจบ	พ.ศ. 2552

1.1.6 อัลบั้ม ดอกไม้ไฟ รวมทั้งสิ้น 9 เพลง ออกในปี พ.ศ. 2554 ได้แก่

1) ดอกไม้ไฟ	พ.ศ. 2554
2) แค่ว่าครั้ง	พ.ศ. 2554
3) โชคดีในโชคร้าย	พ.ศ. 2554

4) นะ	พ.ศ. 2554
5) ง่ายไปมั้ง	พ.ศ. 2554
6) ถึงเวลาฟัง	พ.ศ. 2554
7) เข้าใจฉันไหม (ร้องคู่กับ ตู๋ ภพธร สุนทรญาณกิจ)	พ.ศ. 2554
8) เรื่องของเรา	พ.ศ. 2554
9) ไม่ขอที่จะให้	พ.ศ. 2554

1.2 เพลงร้องเดี่ยวนอกอัลบั้ม จำนวนทั้งสิ้น 15 เพลง โดยแบ่งย่อยออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.2.1 เพลงร้องเดี่ยว ออกในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2549 – 2562 ได้แก่

1) ไม่ต้องรู้ว่าเราคบกันแบบไหน (จาก Sleepless society 2)	พ.ศ. 2549
2) รักเอย (จาก All about Da)	พ.ศ. 2557
3) รู้ทั้งรู้ (จาก All about Da)	พ.ศ. 2557
4) อยากอยู่กับเธอทั้งคืน	พ.ศ. 2558
5) เธอมีฉัน ฉันมีใคร (จาก Feeling Love)	พ.ศ. 2560
6) เขียนในใจร้องในเพลง	พ.ศ. 2560
7) ฉันยังอยู่ (จาก Damatic)	พ.ศ. 2562
8) คำอำลา (จาก Damatic)	พ.ศ. 2562
9) ระหว่างเราคืออะไร (จาก Damatic)	พ.ศ. 2562

1.2.2 เพลงประกอบละครและซีรีส์ ออกในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2548 – 2559

ได้แก่

1) ยิ่งใกล้เหมือนยิ่งไกล (จากเพลงประกอบละคร พรุ่งนี้ไม่สายที่จะรักกัน)	พ.ศ. 2548
2) ไม่ใคร่ก็ใคร (จากเพลงประกอบละคร พระจันทร์ลายพยัคฆ์)	พ.ศ. 2553
3) ให้รักเดินทางมาเจอกัน (จากเพลงประกอบละคร 4 หัวใจแห่งขุนเขา)	พ.ศ. 2553
4) อย่าทิ้งฝัน (จากเพลงประกอบมินิซีรีส์ คอนโด/บาร์ิสต้า/สถาปนิก)	พ.ศ. 2559

1.2.3 เพลงประกอบโฆษณาและภาพยนตร์ ออกในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2555 – 2557
ได้แก่

1) ยิ่งรู้จัก ยิ่งรักเธอ (จากเพลงประกอบโฆษณา “50 ปี โตโยต้า”)

พ.ศ. 2555

2) อยากรัก ต้องไม่กลัวคำว่าเสียใจ (จากเพลงประกอบภาพยนตร์
รัก 7 ปี ดี 7 หน)

พ.ศ. 2557

1.3 เพลงที่ขับร้องในฐานะนักร้องนำคู่ จำนวนทั้งสิ้น 7 เพลง ออกในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2550 – 2561 ได้แก่

1.3.1 ไม่รู้จักฉัน ไม่รู้จักเธอ (ป๊อบ (ปองกุล สืบซึ่ง) ร้องคู่กับ ดา เอ็นโดรฟิน จาก
เพลงประกอบภาพยนตร์สายลับจับบ้านเล็ก)

พ.ศ. 2550

1.3.2 ไม่ใช่ฉันใช่ไหม (เสก โลโซ (เสกสรร ศุขพิมาย) ร้องคู่กับ ดา เอ็นโดรฟิน
จาก Plus)

พ.ศ. 2553

1.3.3 รักนี้มีค่าเพราะเธอ (เบิร์ด ธงไชย นิ่ว จิว ลูลา ร้องคู่กับ ดา เอ็นโดรฟิน จาก
ชนนากับดอกไม้)

พ.ศ. 2558

1.3.4 ร้องให้พอ (Retrospect ร้องคู่กับ ดา เอ็นโดรฟิน จาก Rise) พ.ศ. 2558

1.3.5 Touch Da Sky (BangBangBang ร้องคู่กับ ดา เอ็นโดรฟิน) พ.ศ. 2559

1.3.6 บทสุดท้าย (แบงค์ แคลช ร้องคู่กับ ดา เอ็นโดรฟิน) พ.ศ. 2560

1.3.7 มิตรภาพเท่านั้น (แบงค์ แคลช ร้องคู่กับ ดา เอ็นโดรฟิน) พ.ศ. 2561

2. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2562

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพลงไทยสากล หมายถึง เพลงที่มีต้นเค้ามาจากเพลงไทยเดิม ทำนองเป็นแบบเพลงไทยแต่
จังหวะลีลาการใช้แบบสากล มีเนื้อร้องเป็นภาษาไทย โดยส่วนมากนิยมถ่ายทอดเกี่ยวกับเรื่องราว
ความรักที่มีทั้งสมหวังและไม่สมหวัง

เพลงรัก หมายถึง เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่เกิดจากอารมณ์ หรือความรู้สึกที่ดีที่มี
ให้กับใครบางคนที่ตนจินตนาการอยู่ แต่ไม่รู้อาจจะบอกรักได้อย่างไร จึงทำให้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นนี้
ปลดปล่อยออกมาในอารมณ์ที่ฟังปรารถนา โดยมีเนื้อหาเพลงรักเป็นสื่อในการบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ
ให้แก่ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมไปกับเพลง

สังคมไทยร่วมสมัย หมายถึง ระยะเวลา 15 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2562 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ดา เอ็นโดรฟิน มีผลงานเพลงอย่างต่อเนื่องและผู้วิจัยใช้กลุ่มข้อมูลดังกล่าวนำมาวิเคราะห์บทบาทและสถานภาพความรักและความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมไทย

กรอบแนวคิด

วัฒนธรรมประชานิยม (popular culture) เป็นกรอบแนวคิดการศึกษาวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับความนิยมชมชอบของผู้คนส่วนใหญ่ โดยสะท้อนผ่านลักษณะพฤติกรรมความเชื่อที่สัมพันธ์กับวิถีการดำเนินชีวิตและค่านิยมร่วมสมัย (พัฒนา กิติอาษา, 2546, น. 32) รวมทั้งการเลือกใช้วัตถุสิ่งของต่าง ๆ การแสดงออกถึงพฤติกรรมและการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในสังคม (พัฒนา กิติอาษา, 2546, น. 43-44) วัฒนธรรมประชานิยมจึงเปรียบเสมือนแนวทางและค่านิยมที่สร้างความพึงพอใจแก่ผู้คนส่วนใหญ่ในสังคมได้

การศึกษาเพลงรักของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) จากกรอบแนวคิดว่าด้วยเรื่องวัฒนธรรมประชานิยม จะสามารถแสดงให้เห็นวิถีชีวิตของกลุ่มคนที่เรียกว่าชนชั้นกลางในสังคมเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบความรักและความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในบริบทสังคมร่วมสมัยที่เปลี่ยนแปลง กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเพลงของ ดา เอ็นโดรฟิน ทำให้เห็นรูปแบบพฤติกรรมและมุมมองความรักของผู้คนร่วมสมัยที่ซับซ้อนและแตกต่างไปจากรูปแบบสัมพันธ์ตามจารีตประเพณีไทย เนื่องจากเนื้อหาเพลงมีลักษณะที่เป็นไปตามกรอบจารีตและแหวกขนบ เช่น ในอดีตคนที่จะใช้ชีวิตคู่ร่วมกันต้องผ่านการแต่งงานมาก่อน ซึ่งตรงข้ามกับคนยุคปัจจุบันที่มีค่านิยมเรื่องการอยู่ก่อนแต่งงานเดียวกันการใช้ชีวิตคู่ไม่จำเป็นต้องเป็นเพศชายและเพศหญิงเท่านั้น กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ เช่น ชายรักชาย หรือหญิงรักหญิง ก็สามารถเป็นคู่ครองกันได้ หรือแม้กระทั่งสามารถใช้ชีวิตอิสระโดยไม่จำเป็นต้องมีคู่ครองได้ ด้วยเหตุนี้แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม จะช่วยให้การศึกษาเพลงรักร่วมสมัยของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) สามารถสะท้อนรูปแบบวิถีการดำเนินชีวิตและการแสดงออกเกี่ยวกับความรักของผู้คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมเกี่ยวกับความรักและความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในสังคมเมือง รวมถึงการแสดงให้เห็นบรรทัดฐานในเรื่องความรักที่แปรเปลี่ยนไปจากกรอบจารีตประเพณีในอดีตอย่างเด่นชัด

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในการดำเนินงานวิจัยเรื่อง แนวคิดเกี่ยวกับความรักในสังคมไทยร่วมสมัย: กรณีศึกษาจากเพลงไทยสากลของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562 โดยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกจากบทเพลงที่ขับร้องโดย ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) และนำเสนอออกสู่สาธารณชนในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562 จากผลงานเพลงจำนวนทั้งสิ้น 100 เพลง โดยผู้วิจัยคัดเลือกเพลงตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ 77 เพลง จากนั้นใช้การแบ่งประเภทเป็นรูปแบบความรักประเภทต่าง ๆ ที่สะท้อนให้เห็นบริบททางสังคมและวัฒนธรรมไทยร่วมสมัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่จัดกลุ่มเอาไว้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยการอ่านและจดบันทึกประเด็นความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความรักจากเพลงไทยสากลของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) จากหนังสือเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทสัมภาษณ์ และบทความจากสื่อสิ่งพิมพ์ออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบในการศึกษาและใช้เป็นหลักฐานอ้างอิง

3.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายชื่อเพลงไทยสากลของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) จากเว็บไซต์ www.gmmgrammy.com www.clicksii.com www.lyrics.city www.siamzone.com และ song.thaiza.com เนื่องจากกลุ่มเว็บไซต์ดังกล่าวสามารถเรียกดูข้อมูลย้อนหลังได้และครอบคลุมระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2562 โดยผู้วิจัยรวบรวมรายชื่อเพลงไทยสากลของ ธนิดา ธรรมวิมล ได้จำนวน 100 เพลง และได้คัดเลือกเพียง 77 เพลงที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเรื่องของการรักและความสัมพันธ์ จากนั้นนำเนื้อเพลงที่ได้มาถ่ายทอดเป็นตัวอักษรเพื่อนำมาวิเคราะห์ในลำดับต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

4.1 การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความรักจากเพลงไทยสากลของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน)

4.2 การวิเคราะห์ภาพสะท้อนเกี่ยวกับความรักและความสัมพันธ์ที่ปรากฏในสังคมไทยร่วมสมัยจากเพลงไทยสากลของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) จะพิจารณาจากพฤติกรรมการแสดงความรักในสังคมไทยที่ปรากฏในเนื้อเพลงไทยสากลร่วมสมัยของ ดา เอ็นโดรฟิน ว่ามีลักษณะอย่างไร โดยใช้กรอบแนวคิดวัฒนธรรมประชานิยมมาวิเคราะห์

5. การนำเสนอข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลบรรยายพรรณนาในบทต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวคิดเกี่ยวกับความรักในสังคมไทยร่วมสมัย: กรณีศึกษาจากเพลงไทยสากลของ ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความรักจากเพลงไทยสากลของ ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ที่แต่งขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2547 – 2562 โดยวิเคราะห์จากมุมมองทางสังคมและวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นรูปแบบความสัมพันธ์และการแสดงความรักของผู้คนในสังคมไทยร่วมสมัยที่สะท้อนผ่านเนื้อหาเพลง โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมและทบทวนการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัย และบทความที่เกี่ยวข้องจำนวนทั้งหมด 62 เรื่อง พบว่าเนื้อหาที่ปรากฏในเพลงส่วนใหญ่ มักมีเรื่องราวหรือวัตถุประสงค์หลักที่นำเสนอมุมมองของความรัก ไม่ว่าจะเป็นลักษณะภาษารักจากบทเพลง เพลงรักที่ปรากฏทั้งในเพลงไทยสากลและเพลงลูกทุ่งที่ถ่ายทอดแง่มุมทั้งรักที่สมหวังและไม่สมหวัง รวมถึงสภาพแวดล้อมของผู้คนในสังคมไทยปัจจุบันก็ทำให้ความรักเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบที่หลากหลายมิใช่เฉพาะความรักระหว่างหนุ่มสาวเท่านั้น แต่อาจจะเป็นความรักของผู้มีความหลากหลายทางเพศหรือความรักตัวเอง นอกจากนี้คุณลักษณะของสตรีไทยดั้งเดิมที่เคยให้คุณค่าเรื่องคุณธรรมและศีลธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถือศีลข้อ 3 กล่าวคือ ห้ามประพฤตินิโคตในกาม หรือไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับคู่ครองของคนอื่น เพราะสังคมไทยนั้นยึดถือกรอบจารีตแบบรักเดียวใจเดียว (monogamy) แต่บ่อยครั้งเนื้อหาในเพลงรักกลับเปิดเผยให้เห็นรูปแบบความรักที่หลากหลายและแตกต่างจากกรอบจารีตเดิม ดังนั้นเพลงรักจึงได้รับความนิยมจากผู้ฟังจำนวนมาก และสามารถทำรายได้ให้กับผู้ประพันธ์เพลงและค่ายเพลงในเชิงพาณิชย์ได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งหัวข้อการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงไทย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงโดยใช้แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงไทย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเพลงไทย พบว่าเพลงเป็นสื่อที่สามารถสะท้อนอารมณ์และความรู้สึกที่แท้จริงของมนุษย์ อีกทั้งช่วยสะท้อนภาพความเป็นจริงทั้งสังคมในอดีตและปัจจุบันได้อย่างเปิดเผยและลึกซึ้ง ซึ่งตรงข้ามกับจารีตในสังคมผ่านลักษณะทางภาษาจากเพลง ภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรม รูปแบบพฤติกรรมของสตรี และการแสดงความรักของผู้คนในสังคมไทย โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1. วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงไทยที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ลักษณะทางภาษา

วิทยานิพนธ์และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะทางภาษาจากบทเพลง ผู้วิจัยพบงานวิจัยในลักษณะดังกล่าวจำนวนทั้งสิ้น 17 เรื่อง ดังนี้

พรเพ็ญ ตันประเสริฐ (2533) ศึกษาเพลงไทยสากลระหว่างปี พ.ศ. 2529 – 2531: การศึกษาในด้านลักษณะภาษาและการสะท้อนวัฒนธรรมไทย พบว่าลักษณะการใช้ภาษาที่ปรากฏในเพลงไทยสากลระหว่างปี พ.ศ. 2529 – 2531 โดยส่วนใหญ่เน้นการใช้คำภาษาพูดที่เรียบง่าย กระชับ กะทัดรัด เข้าใจง่าย สามารถสื่อสารได้รวดเร็วทันใจ และการใช้คำภาษาพูดยังแสดงถึงความใกล้ชิดระหว่างผู้ร่วมสนทนาด้วยกันเอง นอกจากนี้ยังมีการใช้คำภาษาปากที่มีระดับธรรมดาจนถึงคำหยาบ ซึ่งถ้าเป็นการใช้คำภาษาปากระดับธรรมดาในเนื้อเพลงจะเป็นคำพูดจาที่ใช้กันในชีวิตประจำวัน ต่างจากการใช้คำภาษาปากระดับคำหยาบในเนื้อเพลงจะมีลักษณะของคำที่ใช้ไม่เหมาะสม และยังมีใช้คำแสลงที่เป็นทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อให้เนื้อหาเพลงมีความเป็นทันสมัยต่อการสะท้อนถึงวัฒนธรรมไทยที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมตะวันตกให้ทันต่อยุคที่สังคมเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

วัชรภรณ์ อัจหาญ (2535) ศึกษาวิเคราะห์บทเพลงไทยสากลโดยวงสุนทราภรณ์ ในระหว่าง พ.ศ. 2507 – 2514 พบว่าเพลงสุนทราภรณ์จะเน้นการใช้ภาษาไพเราะสละสลวย หรือที่เรียกว่า “ภาษากวี” ได้แก่ การเล่นเสียงสัมผัสสระ สัมผัสอักษรการใช้คำซ้อน การหลากคำ และการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ ซึ่งภาษากวีเหล่านี้ ช่วยทำให้เกิดความไพเราะและถ่ายทอดอารมณ์เกี่ยวกับความรักที่มีทั้งสุขสมหวังและผิดหวัง รวมไปถึงความรักที่เชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง ซึ่งเห็นได้จากการใช้สรรพนาม “พี่และน้อง” อีกทั้งความรักที่ปรากฏในบทเพลงสุนทราภรณ์ยังเชื่อมโยงกับทัศนคติที่เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องบุพเพสันนิวาส วาสนาและพรหมลิขิต เนื่องจากความเชื่อในลักษณะนี้ได้รับอิทธิพลจากทั้งพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ นอกจากนี้ยังนิยมใช้กลวิธีการใช้คำซ้ำ เพื่อทำให้เพลงสุนทราภรณ์มีเอกลักษณ์และถ่ายทอดความหมายในเนื้อเพลงอย่างเด่นชัดมากยิ่งขึ้น

สุขุมล จันทวี (2536; มัยลา ศรีโมรา, 2540; อรินยา บุญยรัตพันธุ์, 2541; สุกัญญา โภกมามาต, 2542) ศึกษาวิเคราะห์บทเพลงไทยสากลทั้งแนวใหม่ในระหว่างปี พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2534 เพลงไทยสากลของ สง่า อาร์มมารี เพลงประกอบละครโทรทัศน์ และเพลงไทยสากลของ เรวัตติ พุทธิพันธ์ ระหว่างปี พ.ศ. 2526 – พ.ศ. 2539 พบว่าผู้วิจัยทั้งสองมองเห็นมุมมองการใช้ภาษาในที่มีลักษณะคล้ายกัน คือเนื้อเพลงไทยสากลโดยส่วนใหญ่ เน้นการใช้ภาษาที่สื่อสารกันในชีวิตประจำวัน มักเลือกใช้คำที่เป็นภาษาพูด สามารถสื่อสารและเข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจง่ายและรู้สึกเป็นกันเอง มักสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมในช่วงเวลานั้น ๆ รวมถึงการใช้ภาษาต่างประเทศ หรือการใช้คำทับศัพท์ในเนื้อเพลงก็ยังสะท้อนให้เห็นความทันสมัย ผู้คนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ทั่วถึงมากกว่าในอดีต ส่วนกลวิธีการใช้คำในเนื้อเพลงก็มีความหลากหลายทั้งคำซ้ำ คำอุทาน การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะ การปรุงศัพท์ การหลាក់คำ และการใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและสถานภาพของบุคคล ซึ่งกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการแต่งเพลงดังกล่าวนี้ ช่วยทำให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการและอารมณ์คล้อยตามกับเนื้อหาเพลง เช่น เพลงที่เกี่ยวข้องกับความรักที่แสดงให้เห็นว่าความรักในช่วงหนุ่มสาวมีทั้งสุขและทุกข์ไปพร้อม ๆ กัน

ถาวรีย์ บำรุง (2542) และภาสพงษ์ ผิวพอใช้ (2547) ศึกษาเนื้อหาเพลงลูกทุ่งภาคใต้ และภาคอีสานตามลำดับ พบว่าผู้วิจัยทั้งสองมองเห็นมุมมองการใช้ภาษาในเพลงที่มีลักษณะคล้ายกัน คือนักแต่งเพลงทั้งชาวใต้และชาวอีสานนิยมใช้ภาษาถิ่น โดยนำเสนอเฉพาะ คำศัพท์เฉพาะถิ่นต่าง ๆ มาเรียบเรียงให้เป็นภาษาที่สละสลวย เข้าใจง่าย สื่อสารอย่างตรงไปตรงมา และยังสะท้อนความเป็นท้องถิ่นใต้และอีสานได้อย่างชัดเจนในรูปแบบความสัมพันธ์แบบเครือญาติที่สนิทสนม รวมถึงลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในบทเพลงลูกทุ่งภาคใต้และอีสานใต้ และยังเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ภาษาถิ่นใต้และอีสานอีกด้วย

อภิรติ ภูภิรมย์ (2543) และจิตินภา จินดา (2546) ศึกษาทวิศิลป์ในเพลงไทยสมัยนิยมระหว่างปี พ.ศ. 2527 – พ.ศ. 2543 และวิเคราะห์เนื้อหาเพลงไทยสากลของสีฟ้า พบว่าผู้วิจัยทั้งสองมองเห็นมุมมองการใช้ภาษาในเพลงที่มีลักษณะคล้ายกัน คือมีการใช้ภาษาพูดที่เรียบง่าย สื่อสารตรงไปตรงมาได้อย่างชัดเจน มีการใช้คำคมที่มีกลวิธีในการใช้คำซ้ำ โดยผู้แต่งต้องการสื่ออารมณ์เพลงในลักษณะการตอกย้ำเพื่อสื่อความหมายให้ชัดเจน กระแทกอารมณ์ผู้ฟังไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ที่ทำให้เกิดทุกข์ อารมณ์ที่ต้องแยกทางจากคนรัก หรืออารมณ์โกรธเคือง เจ็บใจ หรือแค้นใจ ที่โดนคนรักหลอกใช้ นอกจากนี้ยังมีการใช้คำที่เหมาะสมกับตัวนักร้อง ซึ่งถ้อยคำภาษาที่ใช้จะต้องเหมาะสมกับบุคลิกและวิธีการร้องของนักร้องจะต้องน่าเชื่อถือได้ และการใช้คำสัมผัสให้เหมาะสมในเพลง เป็นการคำนึงถึงการใช้คำที่มีความสละสลวยทั้งสัมผัสนอกและสัมผัสใน เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรื่นหูและคมคาย คล้อยตามไปกับภาษาของเพลงที่สื่อออกมา

เอื้อนจิตร สัมมา (2546), มนูญ พลอยประดับ (2549), และพิมพ์ชนก ชนะศึกษารุฑ์ (2550) ศึกษาวิเคราะห์เนื้อร้องเพลงไทยสากลยอดนิยมของวัยรุ่นไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2545 – 2549 และเนื้อหาเรื่องโทรศัพท์ในเพลงไทยสากล ที่ได้รับความนิยมสูงสุดในช่วงปี 2550 พบว่าผู้วิจัยทั้งสามมองเห็นมุมมองการใช้ภาษาในเพลงที่มีลักษณะคล้ายกัน คือเพลงไทยสากลในช่วงเวลาดังกล่าวเน้นการใช้ภาษาพูดที่เรียบง่าย กระชับ ตรงไปตรงมา ที่สามารถเข้าใจง่าย และมีคำซ้ำภายในเนื้อเพลงเพื่อทำให้มีความหมายของเพลงชัดเจนขึ้น เพื่อถ่ายทอดอารมณ์เนื้อหาของความรักในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ความรู้สึกของคนโสด คนที่ยังไม่มีคู่รัก คนที่ยังไม่พบคนที่ตนรู้สึกว่ามีใจ แต่มีความต้องการใครสักคนที่จะเข้ามาให้ความรัก คนแอบรัก เป็นต้น และยังมีการใช้คำต่างประเทศให้ภาษาดูมีความทันสมัย เพื่อให้เข้ากับยุคที่เทคโนโลยีในด้านการสื่อสารที่โทรศัพท์มือถือสามารถติดต่อกันได้อย่างรวดเร็วทันใจ และด้านคมนาคมที่มีการเดินทางอย่างสะดวกสบาย โดยใช้รถไฟหรือรถยนต์

ศิริไล ชูวิจิตร (2549) วิเคราะห์การใช้ภาษาในเพลงไทยสากลของบริษัท อาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด ช่วงปี พ.ศ. 2542 – 2546 พบว่ามักเลือกใช้คำภาษาต่างประเทศ คำศัพท์เฉพาะกลุ่ม หรือที่เรียกว่า “คำสแลง” และภาษาปาก ซึ่งถ้อยคำภาษาเหล่านี้มีความเรียบง่าย เข้าใจ และจดจำได้ง่าย รวมทั้งเป็นภาษาที่ทันสมัยเหมาะกับการติดต่อสื่อสารในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นมักเป็นกลุ่มที่สร้างภาษาให้มีความแปลกใหม่ หรือการนำเอาคำศัพท์เดิมที่มีอยู่แล้วสร้างเป็นคำใหม่ที่สื่อสารในเฉพาะกลุ่มเท่านั้น เช่น แห้ว เป็นคำสแลงที่สื่อถึงความผิดหวังจากความรัก หรือนำคำภาษาต่างประเทศ เช่น delivery ที่ใช้ในการสั่งอาหารทางโทรศัพท์มาเปลี่ยนบริบทของคำให้เป็นการส่งความรัก ใช้แสดงความรักแบบรวดเร็วทันใจของวัยรุ่นที่แสดงออกอย่างเปิดเผย ไปมาหาสู่กันที่บ้านได้

สินีนาง วุฒนสุข (2549) ศึกษาเพลงไทยสากลสำหรับวัยรุ่น พบว่ามีการใช้กลวิธีทางภาษาแบบอุปลักษณ์ เพื่อสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักของวัยรุ่น เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยของความเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ผู้ใหญ่และเป็นวัยที่มีความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องความรักเป็นอย่างมาก เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนนั้นมีความโดดเด่นเหมือนเป็นผู้ใหญ่แล้วและสามารถมีคู่รักได้ รวมไปถึงผลของความรักที่เกิดขึ้นนั้นอาจมีทั้งสุขสมหวังและผิดหวัง ถึงแม้ว่าตนจะสุขหรือทุกข์เกี่ยวกับเรื่องความรักก็ตาม ดังนั้นการศึกษาอุปลักษณ์แสดงอารมณ์รักในเพลงไทยสากลน่าจะแสดงให้เห็นถึงมโนทัศน์เกี่ยวกับอารมณ์รักของวัยรุ่นในสังคมไทยปัจจุบันได้

วิศรา โกรทินธาคม (2552) และพรอนันต์ ยอดจันทร์ (2557) วิเคราะห์เนื้อเพลงของชรินทร์ นันทนาคร โดยผู้วิจัยทั้งสองมองเห็นมุมมองการวิเคราะห์ลักษณะภาษาในเนื้อเพลงที่ต่างกัน พบว่าวิศราวิเคราะห์การใช้คำที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะวิธีการแสดงความรักระหว่างชายหญิงที่มักเปรียบเทียบความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องราวความรักของตัวเองครเอกลงในวรรณคดี

ไทยเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย เช่น อิเหนา ขุนช้างขุนแผน พระอภัยมณี อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นมุมมองความเชื่อทางพระพุทธศาสนาในเรื่องของภพชาติที่ทำให้เกิดเป็นความรักหรือความรักที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม ส่วนพรอนันต์ศึกษามุมมองการใช้ถ้อยคำในการปลุกเร้าอารมณ์ เพื่อให้ผู้ฟังเพลงมีความสนใจในสิ่งที่ผู้ประพันธ์นำเสนออย่างมีชั้นเชิงทางศิลปะการประพันธ์ ได้แก่ การใช้โวหาร และการใช้สัญลักษณ์ที่แทนความหมายในลักษณะการเปรียบเทียบแบบไม่ตรงไปตรงมา

จากการศึกษาวิทยานิพนธ์และผลงานวิจัยที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ลักษณะทางภาษาจากบทเพลง พบว่าภาษาที่ปรากฏในเพลงส่วนใหญ่มักใช้ภาษาพูด เข้าใจง่าย กระชับ และสื่อความได้เข้าใจชัดเจนอย่างตรงไปตรงมา แต่ภาษาก็ยังแสดงให้เห็นลักษณะเด่นเฉพาะในแต่ละท้องถิ่น เช่น เพลงลูกทุ่งอีสาน และเพลงลูกทุ่งภาคใต้ อีกทั้งเพลงลูกทุ่งมักจะสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของผู้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ นอกจากนี้ยังมีการสอดแทรกความเป็นวัฒนธรรมไทยผ่านเนื้อหาที่เปรียบเทียบในเชิงของวรรณคดี ประเพณีพิธีกรรม และความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีผู้แต่งที่ตั้งใจใช้ภาษาที่มีความสละสลวย โดยแต่งเนื้อเพลงเพื่อให้ออกคล้องกับลักษณะฉันทลักษณ์หรือลักษณะทางวรรณศิลป์หรือกลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ที่จะใช้ในการประพันธ์เพลง ซึ่งลักษณะภาษาที่ใช้ในเพลงของดา เอ็นโดรฟิน แสดงให้เห็นว่าภาษาที่ใช้มีความลุ่มลึกและสอดแทรกการใช้กลวิธีทางวรรณศิลป์ในการประพันธ์เพลง รวมทั้งการใช้ภาษาร่วมสมัยผ่านสำนวนเฉพาะกลุ่ม หรือเฉพาะช่วงเวลาที่ตั้งเพลงนั้น ๆ ขึ้นในสังคมได้ ดังนั้นผลงานของดา เอ็นโดรฟิน จะช่วยเป็นแนวทางที่ใช้ในการวิเคราะห์ภาษาร่วมสมัยที่เกี่ยวข้องกับความรักและสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์รูปแบบใหม่ ๆ ของความรัก

2. วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงไทยที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรม

วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงไทยที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรม สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเด็น ดังนี้

2.1 วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงไทยที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรมในเพลงลูกทุ่ง

วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงไทยที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรมในเพลงลูกทุ่ง พบว่ามีผู้วิจัยศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 18 เรื่อง ดังนี้

ลักขณา สุขสุวรรณ (2521) ศึกษาลักษณะวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งระหว่างปี พ.ศ. 2498 – 2518 พบว่าวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งในยุคสมัยดังกล่าว เกิดจากการนำเพลงประเภทไทยเดิม เพลงพื้นเมือง และเพลงที่มาจากต่างประเทศมาผสมผสานกัน และทำให้เกิดเป็นเพลงชนิดใหม่ที่สามารถสื่อสารความหมายตามบริบททางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งสะท้อนให้เห็นสภาพวิถีชีวิต

ของชาวชนบทที่มีความเรียบง่าย ไม่มีพิธีรีตองมากนัก พร้อมทั้งมีข้อคิดคติสอนใจทั้งทางโลกและทางธรรม รวมทั้งมีอารมณ์ขัน จึงทำให้เพลงลูกทุ่งเป็นที่นิยมของคนในสังคมไทยได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

บุบผา เมฆศรีทองคำ (2534) ศึกษาบทบาทของเพลงลูกทุ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ระหว่างปี พ.ศ. 2532 – 2535 พบว่าเนื้อหาส่วนใหญ่สะท้อนเกี่ยวกับมุมมองความรักระหว่างหนุ่มสาวที่มีทั้งสุขสมหวังและผิดหวัง อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นค่านิยมของสังคมชนบทในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความเชื่อที่เกี่ยวกับทางด้านไสยศาสตร์และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความคิดในเรื่องครอบครัวที่เกี่ยวกับการเลือกคู่ครองได้อย่างมีอิสระ และด้านขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ที่ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา เช่น วันสงกรานต์ การอุปสมบท ประเพณีบุญบั้งไฟ วันออกพรรษา นอกจากนี้ยังสะท้อนวิถีการดำเนินชีวิตของชาวชนบทที่ย้ายถิ่นไปอาศัยอยู่ในเมือง มักประกอบอาชีพแรงงาน รับจ้าง และหญิงขายบริการ รวมถึงสภาพความเป็นอยู่จำเป็นต้องเผชิญกับปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น

ศุภยง พันธุ์โกมล (2537) ศึกษาการเชื่อมโยงเนื้อหาเพลงไทยลูกทุ่งยอดนิยม ระหว่างปี พ.ศ. 2498 – 2535 ทำให้ผู้วิจัยมองเห็นการเชื่อมโยง 3 ด้าน ได้แก่ การเชื่อมโยงวัฒนธรรมหลวงกับวัฒนธรรมราษฎร์เข้าด้วยกัน เป็นการนำเอาเนื้อหาของเพลงไทยลูกทุ่งมาเชื่อมโยงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีและประเพณีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การเชื่อมโยงข่าวสารและเรื่องราวต่าง ๆ จากเมืองไปสู่ชนบท ส่วนใหญ่เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งจะเกี่ยวกับการบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในบ้านเมือง ไม่ว่าจะเป็นบุคคลสำคัญ เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ หรือเหตุการณ์ปัจจุบัน และการเชื่อมโยงความทันสมัยจากเมืองสู่ชนบท เป็นเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งที่มักจะนำเอาสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวัตถุนิยมของคนในเมืองมาใช้

สปัน ดันโสภณ (2538) วิเคราะห์เนื้อหาจากรรณกรรมเพลงลูกทุ่งแนวชาชน พบว่าเนื้อหาโดยส่วนใหญ่ เน้นในเรื่องความรักที่มีเรื่องเพศมาเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความขบขันมากกว่าความเศร้าเสียใจ อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นด้านการเมืองการปกครองที่ผู้ประพันธ์นิยมแต่งให้เกิดการเสียดสี ประชดประชัน เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกอารมณ์ขันในการวิพากษ์วิจารณ์การบริหารบ้านเมืองของรัฐบาลท้องถิ่นไปจนถึงระดับประเทศ นอกจากนี้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับนัยทางเพศ ผู้ประพันธ์ก็นิยมนำมาแต่งซ้ำกันโดยไม่ได้เปิดเผยต่อที่สาธารณะ ส่วนใหญ่จะนำเรื่องเพศมาเปิดเผยในเนื้อเพลงที่กล่าวในเชิงสัญลักษณ์หรือบอกไปแบบตรง ๆ

ศิริพร กรอบทอง (2541) ศึกษาวิวัฒนาการของเพลงลูกทุ่งในสังคมไทย พ.ศ. 2481 – 2535 พบว่าเป็นช่วงที่เศรษฐกิจระบบทุนนิยมเกิดการขยายตัวภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีชาวชนบทย้ายเข้ามาเป็นแรงงานในเมืองจำนวนมาก จึงทำให้ชีวิตของผู้คนเหล่านี้มีความผูกพันใกล้ชิดกับสังคมเมืองในด้านวัฒนธรรมที่ทันสมัย ในขณะที่อิทธิพลของเพลงไทยสากลที่กำลังได้รับความนิยมของผู้คนในสังคมเมืองก็ได้แพร่หลายเข้ามาสู่ชาวชนบทเช่นเดียวกัน จึงทำชาวชนบทเข้าสู่วงการเพลงและได้สร้างสรรค์เพลงไทยสากลให้มีความสัมพันธ์กับท้องถิ่นพื้นบ้านหรือที่เรียกว่าเพลง

ลูกทุ่ง จากการที่เพลงลูกทุ่งมีการปรับตัวตามวิถีชีวิตของชาวชนบทในยุคดังกล่าวนี้ สะท้อนให้เห็นบทบาทความสำคัญในด้านแรงงานที่เกี่ยวกับภาคการเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ รวมถึงยังได้彰รลักษณะวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้ได้อย่างโดดเด่น ถึงแม้ว่าจะโยกย้ายไปถิ่นที่ใดก็ตาม

ถาวรีย์ บำรุง (2542) ศึกษาเนื้อหาความเป็นท้องถิ่นในเพลงลูกทุ่งภาคใต้ ระหว่างปี พ.ศ. 2532 – 2541 พบว่าเป็นเนื้อหาที่บอกเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ ชีวิตประจำวันของชาวบ้าน การเมืองการปกครอง และความเป็นไปในวงการเพลง รวมไปถึงถึงสภาพความเป็นอยู่ของชาวชนบทภาคใต้ มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีการประกอบอาชีพทั้งเกษตรกรรมและประมงเป็นหลัก นอกจากนี้วัฒนธรรมอาหารของชาวใต้ก็มีลักษณะโดดเด่นในเรื่องเครื่องแกง คือแกงไตปลา อีกทั้งยังมีประเพณีที่สำคัญของชาวใต้ที่มีการสืบทอดต่อกันมา คือประเพณีทำบุญเดือนสิบ และประเพณีชักพระ รวมทั้งการละเล่นพื้นบ้านที่มีลักษณะเฉพาะในภาคใต้ ได้แก่ โนรา เพลงบอก และหนังตะลุง

จันทศรี สุตโต (2546) วิเคราะห์ภาพสะท้อนที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่ง ระหว่างปี 2543 – 2544 โดยผู้วิจัยแยกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ ภาพสะท้อนของสังคมเมืองและสังคมชนบท สรุปได้ว่า ภาพสะท้อนของสังคมเมือง สะท้อนให้เห็นสภาพทั่วไปของสังคมเมืองในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ที่อยู่ใ้สภาพตกต่ำ ด้านวิถีชีวิต คนในสังคมเมืองนิยมใช้โทรศัพท์มือถือในการติดต่อสื่อสาร และด้านค่านิยมของคนในสังคมเมือง สะท้อนให้เห็นวัตถุนิยมมากกว่าจิตใจ ส่วนภาพสะท้อนของสังคมชนบท สะท้อนให้เห็นสภาพทั่วไปของสังคมชนบทในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ มีรายได้ที่ไม่แน่นอนจากการทำเกษตรกรรม ด้านวิถีชีวิต มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย และคนในสังคมชนบทยังยึดมั่นในประเพณีดั้งเดิมที่เกี่ยวข้องกับเทศกาล ศาสนา และชีวิต รวมถึงด้านค่านิยม เน้นค่านิยมเรื่องการหมั่นหมายให้กับบุตร

จันทรดา เขียวแก้ว (2547) ศึกษาวิถีชีวิตของสังคมชนบทไทยในบทเพลงลูกทุ่ง พบว่ามีเนื้อหาที่ปรากฏวิถีชีวิตของสังคมไทยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านครอบครัวและสมาคม เน้นการสร้างครอบครัวที่เข้มแข็ง และในส่วนของสมาคม ชาวชนบทนิยมทำกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านและการร้องรำทำเพลงต่าง ๆ ส่วนด้านการประกอบอาชีพและอาหารการกิน ชาวชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในส่วนอาหารการกินนั้นจะหากินได้ง่ายตามธรรมชาติ รวมทั้งปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของชาวชนบทก็ยังมีผลกระทบในด้านผลผลิต อันเกิดจากปัญหาภัยธรรมชาติ ด้านศาสนา คติความเชื่อ และการปกครอง คนสังคมชนบทเป็นผู้ยึดมั่นในศาสนาพุทธ ส่วนคติความเชื่อเชื่อในเรื่องบุญวาสนา เวรกรรม และสิ่งเหนือธรรมชาติ สำหรับด้านการปกครอง มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านดูแลหมู่บ้านอย่างใกล้ชิด

จุฑามาศ ไหล่คุ้ม (2547) ศึกษาวิถีไทยจากบทเพลงลูกทุ่ง โดยผู้วิจัยพบว่าลักษณะเด่นที่ปรากฏในบทเพลงลูกทุ่งมุ่งให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องศีลธรรมและจริยธรรมในสังคมด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเทิดทูนพระมหากษัตริย์ การนับถือศาสนา ความกตัญญูต่อบุพการี ความขยันอดทน และความมีน้ำใจ นอกจากนี้เรื่องศีลธรรมและจริยธรรมแล้ว ยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อ ได้แก่ ความเชื่อเรื่องการนับถือสิ่งเหนือธรรมชาติ ความเชื่อเรื่องลัทธิและศาสนา ความเชื่อในเรื่องบุญบาป ความเชื่อเกี่ยวกับบุญวาสนา และความเชื่อเกี่ยวกับเมตตามหานิยม นอกจากนี้เนื้อหาเพลงลูกทุ่งยังได้กล่าวถึงด้านสังคม ได้แก่ เศรษฐกิจ ครอบครัว วัฒนธรรม อาหารการกิน การแต่งกาย เพลงพื้นบ้าน และประเพณีท้องถิ่นของไทยในแต่ละภาค ได้แก่ ปอยหลวงของภาคเหนือ พิธีสู้ขวัญของภาคอีสาน และประเพณีเดือนสิบของภาคใต้

ภาสพงษ์ ผิวพอใช้ (2547) ศึกษาเพลงลูกทุ่งอีสานที่ขับร้องโดย ศิริพร อำไพพงษ์ ระหว่างปี พ.ศ. 2543 – 2547 พบว่าเนื้อหาที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งอีสานโดยส่วนใหญ่ เน้นเรื่องราวเกี่ยวกับความรักที่มีทั้งสุขสมหวังและไม่สมหวัง และยังสะท้อนให้เห็นเรื่องราวต่าง ๆ มากมายที่เกิดขึ้นในสังคมอีสานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสะท้อนภาพชีวิตชาวชนบทอีสานที่อยู่กันอย่างเรียบง่าย การสะท้อนวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นต่าง ๆ ของชาวอีสาน อย่างเช่น ประเพณีงานบวช ประเพณีการแต่งงาน ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น รวมไปถึงกระแสสังคมสะท้อนในเรื่องของเทคโนโลยีที่เข้ามา มีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารที่ทุกคนต้องการความสะดวกและรวดเร็วทันใจ ซึ่งสิ่งนั้นเรียกว่า “โทรศัพท์มือถือ”

รัฐวรรณ จุฑาพานิช (2547) ศึกษาเพลงลูกทุ่งที่ได้รับความนิยมระหว่างปี พ.ศ. 2544 – 2545 โดยผู้วิจัยพบว่าลักษณะเด่นเนื้อหาเพลงลูกทุ่งที่ได้รับความนิยมโดยส่วนใหญ่ เน้นเรื่องราวเกี่ยวกับความรักระหว่างหนุ่มสาวที่มีทั้งสุขและทุกข์ และเนื้อหายังกล่าวถึงอาชีพของชาวชนบทที่ย้ายถิ่นเข้าไปทำงานในเมือง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพแรงงาน นอกจากนี้เนื้อหาเพลงลูกทุ่งที่ได้รับความนิยมจะปรากฏเนื้อหาเกี่ยวกับความรักและอาชีพของชาวชนบทแล้ว ยังปรากฏเนื้อหาที่เกี่ยวกับอำนาจของเงิน เนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจในชีวิต และเนื้อหาเกี่ยวกับภาพสะท้อนสังคมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านวิถีชีวิตชาวชนบท และด้านความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ อีกทั้งยังได้สะท้อนความเป็นเมืองท่องเที่ยวของประเทศไทย เน้นในเรื่องความอุดมสมบูรณ์และมีแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย นอกจากนี้ยังสะท้อนวิวัฒนาการทางด้านเทคโนโลยี เน้นการใช้โทรศัพท์มือถือที่ใช้ติดต่อสื่อสารหากันได้อย่างรวดเร็วได้ทุกที่ทุกเวลา

จรรยา บัวบาน (2548) ศึกษาค่านิยมทางวัตถุที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2547 พบว่าวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งสะท้อนค่านิยมของคนในสังคม 8 ด้าน คือ ค่านิยมเกี่ยวกับเงิน สะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยนิยมคนรวย ค่านิยมเกี่ยวกับการแต่งกาย สะท้อนให้เห็นคนหนุ่มสาวแต่งกายให้เข้ากับยุคที่ทันสมัย ค่านิยมเกี่ยวกับเครื่องประดับ สะท้อนให้เห็น

เครื่องประดับที่ทำมาจากทอง ค่านิยมเกี่ยวกับยานพาหนะ สะท้อนให้เห็นการใช้รถยนต์ราคาแพง ยี่ห้อหรูหร่า ค่านิยมเกี่ยวกับเครื่องมือสื่อสาร สะท้อนให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้า ค่านิยมเกี่ยวกับอาหาร สะท้อนให้เห็นถึงอาหารที่หาทานได้ง่ายสะดวกและรวดเร็ว ค่านิยมเกี่ยวกับการปรุงแต่งร่างกาย สะท้อนให้เห็นถึงความนิยมในการทำศัลยกรรม และค่านิยมเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย สะท้อนให้เห็นถึงคนส่วนใหญ่ต้องการมีบ้านหลังใหญ่ เพื่อแสดงถึงความร่ำรวย

ญาณิกา อ้อมฉนา (2548) ศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากบทเพลงของสลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร พบว่าสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตด้านการทำมาหากิน กล่าวถึง ชาวอีสานที่อาศัยอยู่ในชนบทประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนชาวอีสานที่ย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในเมืองนั้น ประกอบอาชีพกรรมกร อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นด้านปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต ได้แก่ ด้านอาหาร ประกอบอาหารด้วยวัตถุดิบง่าย ๆ ที่หาได้ตามแหล่งธรรมชาติ ด้านที่อยู่อาศัย สร้างที่อยู่อาศัยโดยการหาวัสดุง่าย ๆ ได้จากแหล่งธรรมชาติ ด้านเครื่องนุ่งห่ม ชาวอีสานชนบทโดยเฉพาะผู้หญิงจะทอผ้าที่ถักทอไว้ใช้เอง และด้านยารักษาโรค ชาวอีสานส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ตามชนบทจะรักษาโรคด้วยวิธีการหายตามที่มีในธรรมชาติที่เรียกว่า ยากลางบ้าน รวมถึงภาพสะท้อนด้านความเชื่อเกี่ยวนรก สวรรค์ การทำบุญ เทวดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และโชคชะตา นอกจากนี้ยังสะท้อนปัญหาด้านเศรษฐกิจในครอบครัว คือความยากจนในการดำเนินชีวิต

สิรินาถ ฉัตรทอง (2549) ศึกษาเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งในปี พ.ศ. 2546 พบว่าเนื้อหาโดยส่วนใหญ่ เน้นเกี่ยวกับความรักไม่สมหวังและสมหวัง รวมไปถึงสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปจากสมัยก่อนที่มีการเขียนจดหมายส่งหากัน ปัจจุบันแทนที่การติดต่อโดยใช้โทรศัพท์มือถือ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสังคมไทยมีการติดต่อโลกไร้พรมแดนที่ทันสมัยผ่านโทรศัพท์ที่มีความสะดวกสบายกว่าการใช้จดหมายแล้ว นอกจากนี้ยังมีการเปรียบเทียบค่านิยมในสังคมไทยที่สะท้อนผ่านเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งในช่วงก่อนและหลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ โดยส่วนใหญ่จะสะท้อนผ่านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความยากจน และปัญหาการย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานในเมือง

ศรารุช คอแก้ว (2550) ศึกษาผลงานเพลงลูกทุ่งไทยที่ประพันธ์โดย ครูสลา คุณวุฒิ โดยผู้วิจัยพบว่าเนื้อหาเพลงลูกทุ่งสะท้อนให้เห็นภาพโดยรวมของสังคมไทยในด้านต่าง ๆ คือด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ได้แก่ ประเพณีเกี่ยวกับส่วนบุคคล เช่น ประเพณีการบวช การทำบุญแจกข้าว และประเพณีเกี่ยวกับส่วนรวม เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีบุญปั้งข้าวจี ประเพณีบุญผะเหวด เป็นต้น ในส่วนวัฒนธรรมนั้น สะท้อนให้เห็นถึงเรื่องการรับประทานอาหารของชาวอีสานที่หาได้ง่ายตามธรรมชาติ รวมถึงด้านความเชื่อในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การนับถือพระพุทธศาสนา การปลุกเสกเครื่องราง พิธีกรรมทางไสยศาสตร์ ส่วนด้านเศรษฐกิจและอาชีพ กล่าวถึง ปัญหาทางเศรษฐกิจของชาวอีสานนั้นมาจากความยากจน มีหนี้สิน และด้อยโอกาสทางการศึกษา จึงทำให้ชาวอีสานต้องย้ายถิ่นฐานมาเป็นแรงงานในเมืองหลวง

ศิราภรณ์ ศิริพันธ์ (2550) ศึกษาวัฒนธรรมทางจิตใจที่สะท้อนในงานกึ่งศตวรรษ เพลงลูกทุ่งไทยโดยสะท้อนให้เห็นเรื่องราวเกี่ยวกับความรัก ซึ่งเรื่องความรักนับเป็นสิ่งใกล้ตัวของ ผู้ประพันธ์เพลงที่นำมาถ่ายทอดในบทเพลง ความรักจึงเป็นแก่นของเพลงที่ทำให้มีผลสืบเนื่องจนเกิด เป็นวัฒนธรรมทางจิตใจในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านความเชื่อ ค่านิยม ความรู้สึก ประเพณี และการใช้ภาษา เช่น เชื่อในเรื่องของเวรกรรมซึ่งสอดคล้องกับศาสนาพุทธ ในลักษณะการพลัดพราก จากคนรัก ความผิดหวัง หรือการได้รับความทุกข์จากความรัก ซึ่งเกิดจากการกระทำที่ไม่ดีในอดีตจึง ส่งผลให้ต้องประสบกับความทุกข์ในปัจจุบัน

นันทนา เรียนโรสง (2555) ศึกษาภาพสะท้อนสังคมที่พบในเพลงลูกทุ่งที่ขับร้อง โดย ตึกแตน ชลดา แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ภาพสะท้อนสังคมด้านเศรษฐกิจ กล่าวถึงปัญหาด้านการเงินและเศรษฐกิจตกต่ำ ของชาวเกษตรกรที่มีรายได้น้อยจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม รวมทั้งรายจ่ายจึงมีมากกว่ารายรับจึงจำเป็นต้องย้ายถิ่นไปหางานทำในเมืองหลวงแต่ก็ต้องประสบ ปัญหาทั้งค่าแรงต่ำ ภาพสะท้อนสังคมด้านการประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพแรงงานต่าง ๆ ภาพสะท้อนสังคมด้านการศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยในสังคมชนบทขาดโอกาสทางการศึกษา เพราะมีฐานะยากจนจึงทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพที่ดีได้ ภาพสะท้อนสังคมด้านค่านิยม สะท้อนให้เห็นว่าชาวชนบทส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในด้านต่าง ๆ เช่น ความขยันอดทน ด้านอาหารการกิน ด้านการแต่งกาย การยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี และภาพสะท้อนสังคมด้านความเชื่อ สะท้อนให้เห็นความเชื่อเกี่ยวกับบาป บุญ คุณโทษ

ปิยวรรณ กันทอง (2561) ศึกษาเพลงลูกทุ่งลาวกับการประกอบสร้างความทันสมัย โดยผู้วิจัยมุ่งเน้นให้เห็นกระบวนการประกอบสร้างผ่านเทคโนโลยีการสื่อสาร และยานพาหนะ ที่มี ลักษณะของความทันสมัยในสังคมลาวปัจจุบัน โดยเฉพาะโทรศัพท์มือถือซึ่งเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวก ในการติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมถึงยี่ห้อโทรศัพท์มือถือก็เป็นปัจจัย สำคัญในเฉพาะกลุ่มที่บ่งบอกถึงฐานะของผู้ครอบครอง และยานพาหนะก็ยังเป็นตัวชี้วัดอย่างหนึ่ง ที่ สื่อถึงความทันสมัยของสังคมลาว เนื่องจากรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวก สะดวกสบายแก่ผู้ใช้งาน นอกจากนี้คนลาวยังมองว่ารถยนต์เป็นภาพแทนของความทันสมัยที่ได้รับการ พัฒนาแล้ว ตรงกันข้ามกับรถจักรยานยนต์เป็นภาพแทนของความล้าสมัยในสังคมลาว

แนวทางการศึกษาบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งนี้ ช่วยสะท้อนให้เห็นว่า บทเพลงสามารถแสดงสภาพสังคม วัฒนธรรม หรือปัญหาเฉพาะในพื้นที่ที่อาจไม่สามารถ พูดหรือสื่อสารได้อย่างตรงไปตรงมาในที่สาธารณะ

2.2 วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงไทยที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏในเพลงไทยสากล

วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงไทยที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏในเพลงไทยสากล พบว่ามีผู้วิจัยศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 17 เรื่อง ดังนี้

พรเพ็ญ ตันประเสริฐ (2533) ศึกษาเพลงไทยสากลระหว่างปี พ.ศ. 2529 – 2531 พบว่ามีเนื้อหาสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของสังคมไทยในปัจจุบัน คือ ความยึดมั่นในศาสนาพุทธที่สอนให้คนหันมาทำความดี ละเว้นความชั่ว ลักษณะนิสัยของคนไทย ได้แก่ ความมีอัธยาศัยที่ดีงาม ความสุภาพ ความอ่อนโยน การให้อภัย และการมีอารมณ์ขัน รวมถึงค่านิยมของสังคมไทย นิยมคนรวย คนมียศ และคนที่มีการศึกษาสูง นอกจากนั้นเนื้อเพลงยังได้สะท้อนสภาพปัญหาของสังคมไทยในประเด็น ต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาคนชนบทเข้ามาทำงานในเมืองหลวง ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ปัญหาความอดอยาก ปัญหาภายในครอบครัว ปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษในสังคมเมือง ปัญหาบัณฑิตว่างงาน ปัญหาของหญิงโสเภณี และปัญหาการรักร่วมเพศ

นิโลบล โควาทัทธกะเทศ (2535) ศึกษาเนื้อหาเพลงไทยสมัยนิยมตามทฤษฎีของสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่ พบว่ามีเนื้อหาสะท้อนลักษณะค่านิยมต่าง ๆ ของความเป็นยุคหลังสมัยใหม่ คือ ค่านิยมในการสะท้อนให้เห็นเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันหรือเรื่องใกล้ตัว อย่างเช่น เรื่องความรัก วิถีชีวิต อาหารการกิน การเมืองการปกครอง อาชีพ เป็นต้น ค่านิยมในการสะท้อนให้เห็นค่านิยมของคนในสังคมไทย ที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน ได้แก่ เงิน นิยมเจ้านายและยศถาบรรดาศักดิ์ เคารพผู้อาวุโส รักพวกพ้องและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ กตัญญูรู้บุญคุณคน รักความสนุกสนาน ชอบความสบาย และเรื่องกินเป็นเรื่องใหญ่ และค่านิยมในเรื่องการสะท้อนให้เห็นความเชื่อในสังคม ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา ความเชื่อเรื่องผี ความเชื่อเรื่องพรหมลิขิต และความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ นอกจากนี้ยังมีค่านิยมในการสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของกลุ่มวัยรุ่น ได้แก่ การใช้ภาษาเฉพาะกลุ่ม การแต่งกายที่ทันสมัย และสถานที่ท่องเที่ยวในยามกลางคืน

สุชุมล จันทวี (2536) วิเคราะห์เพลงไทยสากลแนวใหม่ ระหว่างปี พ.ศ. 2524 – 2534 พบว่าเนื้อหาเพลงไทยสากลโดยส่วนใหญ่ สะท้อนให้เห็นถึงความรักที่มีหลากหลายแบบ ประกอบด้วยความรักแบบครอบครัว แบบเพื่อน และแบบหนุ่มสาว หากเป็นหนุ่มสาวที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นนั้น มักเป็นความรักที่ได้มาแบบฉาบฉวยหรือไม่จริงจังถึงขั้นจะนำมาเป็นคู่ครองหรือแต่งงานกันได้ ซึ่งต่างจากความรักในวัยผู้ใหญ่ที่มีความพร้อมในหลาย ๆ ด้านที่สามารถแต่งงานและใช้ชีวิตคู่ได้ นอกจากนี้ความรักในเพศเดียวกันก็ไม่ใช่ว่าเป็นเรื่องที่น่าอับอายต่อสังคมไทยอีกต่อไป เพราะสามารถเปิดเผยและเป็นที่ยอมรับในที่สาธารณะชนได้

มัยลา ศรีโมรา (2540) วิเคราะห์จากเนื้อเพลงไทยสากลของ สง่า อาร์มมารี พบว่า เนื้อหาโดยส่วนใหญ่ เน้นแนวคิดเกี่ยวกับความรักในมุมมองที่หลากหลาย ได้แก่ ความรักในวัยหนุ่มสาว ซึ่งวัยนี้เป็นวัยที่ประสบทั้งความทุกข์และความสุข ความรักในครอบครัว จะเป็นในลักษณะความรักที่บิดามารดามีต่อบุตร และความรักชาติ เป็นลักษณะการยกย่องเชิดชูให้กับผู้ที่เสียสละต่อแผ่นดิน นอกจากนี้แนวเพลงของ สง่า อาร์มมารี มิได้นำเสนอเฉพาะความรักเท่านั้น แต่ยังมีแนวคิดค่านิยมของคนไทยแสดงให้เห็นในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง กล่าวถึงผู้หญิงที่จะมาเป็นภรรยาของสามีที่ดี คือต้องประพฤติปฏิบัติตนให้พึงเหมาะสม แนวคิดเกี่ยวกับศาสนา เชื่อในกฎแห่งกรรม และการเวียนว่ายตายเกิด และแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เชื่อว่าอำนาจนี้สามารถดลบันดาลตามสิ่งที่สมหวังได้

อรินยา บุญยรัตพันธุ์ (2541) วิเคราะห์เพลงประกอบละครโทรทัศน์ พบว่ามีเนื้อหาสะท้อนแนวคิดในละครโทรทัศน์ แบ่งออกเป็น 3 ประการ คือ แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต สะท้อนความเป็นอยู่ของมนุษย์ตามความถูกต้องในกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดไว้ รวมถึงการต่อสู้เพื่อจะดำรงชีพให้อยู่รอดในสังคมได้ แนวคิดเกี่ยวกับความรัก กล่าวถึง ความรักที่มีทั้งความสุขและความทุกข์ปะปนกันไป และแนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิง สะท้อนให้เห็นผู้หญิงยุคใหม่ที่ไม่ได้สวยเฉพาะเพียงรูปลักษณะภายนอกเท่านั้น แต่ผู้หญิงก็มีจิตใจเข้มแข็งที่จะสามารถฝ่าฝืนอุปสรรคไปด้วยตัวเองได้

พรรณี ปรัชญาบำรุง (2542) ศึกษาภาพสะท้อนและวัฒนธรรมไทยผ่านเพลงไทยสากลหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 – พ.ศ. 2500 พบว่ามีเนื้อหาสะท้อนภาพของสังคมไทยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ระยะแรก คือภาพสะท้อนสังคมที่ต้องประสบกับผลของสงคราม สะท้อนให้เห็นว่าผู้คนเดือดร้อนที่อยู่อาศัย ค่าครองชีพสูง พ่อค้ากักตุนสินค้า และโจรผู้ร้ายชุกชุม แต่ประชาชนก็ยังมีสิทธิในการแสดงออกอย่างอิสระในการวิพากษ์วิจารณ์สังคมอย่างตรงไปตรงมาได้ และระยะที่สอง เป็นยุคที่สงครามเสร็จสิ้นแล้วเข้ามาสู่ยุคทุนนิยมสมัยจอมพลป.พิบูลสงคราม ระหว่าง พ.ศ.2491 – 2500 มีการเริ่มใช้นโยบายรูปแบบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ รวมถึงได้พัฒนาประเทศไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

สุกัญญา โกมุทมาศ (2542) ศึกษาเนื้อหาในเพลงไทยสากลของ เรวัต พุทธินันทน์ ระหว่างปี พ.ศ. 2526-2539 พบว่าเนื้อหาโดยส่วนใหญ่ เน้นเรื่องราวความรักที่มีทั้งสมหวังและผิดหวัง อีกทั้งยังปรากฏให้เห็นหลักคำสอนในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การสอนให้มองคุณค่าของคนที่ทำความดี การสอนให้คนมีความรัก การสอนให้คนมีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน การสอนให้เห็นหลักของความเป็นจริง และการสอนให้คนประพฤติอยู่ในศีลธรรม นอกจากนี้ยังได้สะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทย คือ ปัญหาบัณฑิตว่างงาน ปัญหาการศึกษา ปัญหาหญิงโสเภณี เป็นต้น รวมถึงค่านิยมของสังคมไทยส่วนใหญ่มีวัตถุนิยมมากกว่าจิตใจ

อภิรดี ภูภิรมย์ (2542) ศึกษาเนื้อหาเพลงไทยสมัยนิยม ระหว่างปี พ.ศ. 2527 – 2543 พบว่าเนื้อหาโดยส่วนใหญ่ เน้นเรื่องราวเกี่ยวกับความรักที่มีทั้งสมหวังและไม่สมหวัง สรุปได้ว่าความรักสมหวัง เน้นความหวานชื่นและความสุข รวมถึงความปรารถนาดีที่มีต่อทั้งคนรักและคนในครอบครัว ส่วนความรักไม่สมหวัง กล่าวถึง ความผิดหวัง ความเศร้าโศกเสียใจ และทำให้ตนเกิดความทุกข์ใจ ซึ่งมีสาเหตุมาจาก ถูกคนรักทอดทิ้ง แอบรักข้างเดียว ถูกปฏิเสธความรักข้างเดียว เข้ามาเป็นมือที่สาม เป็นต้น นอกจากนี้เพลงไทยสมัยนิยมยังได้นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับปรัชญาชีวิต การให้กำลังใจ การแสดงความเป็นตัวของตัวเอง การเสริมสร้างความสามัคคี และการระลึกอดีต

จิตนภา จินดา (2546) วิเคราะห์เนื้อหาเพลงไทยสากลของสีฟ้า พบว่าเนื้อหาโดยส่วนใหญ่ เน้นเรื่องราวเกี่ยวกับความรักที่มีทั้งสมหวังและไม่สมหวัง กล่าวคือ ความรักสมหวัง แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือความรักแบบเพื่อน และแบบหนุ่มสาว หากกล่าวถึงความรักแบบเพื่อน สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ในการคบหาเป็นระยะเวลาจนเกิดเป็นความผูกพัน ส่วนความรักสมหวังของหนุ่มสาว สะท้อนให้เห็นว่ามีความรักที่มั่นคงจริงใจซึ่งกันและกัน ในขณะที่เดียวกันความรักเป็นสิ่งที่ไม่ยั่งยืนเสมอไป เนื่องจากความรักสามารถเปลี่ยนแปลงจากความหวังกลายเป็นความผิดหวังได้เช่นกัน ซึ่งพบว่าความรักไม่สมหวัง เป็นสิ่งที่ทำให้คู่รักของหนุ่มสาวพบเจอกับความเศร้าโศก เสียใจ และทุกข์ทรมานใจกันทั้งสองฝ่าย

เอื้อนจิตร สัมมา (2546) วิเคราะห์เนื้อร้องเพลงไทยสากลยอดนิยมของวัยรุ่นไทย ในช่วงปี พ.ศ.2545 พบว่าเนื้อหาโดยส่วนใหญ่ เน้นเกี่ยวกับความรักที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น เนื่องจากโลกของวัยรุ่นเป็นโลกที่ค่อนข้างเป็นส่วนตัว สนใจเฉพาะตนเอง ซึ่งสังเกตได้จากนิสัยของวัยรุ่นว่าเป็นวัยที่เริ่มมีความรักให้ความสนใจต่อเพศตรงข้าม นอกจากนี้ความรักระหว่างหนุ่มสาวที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นนั้น มักจะประสบกับความรักที่มีทั้งสุขและทุกข์ที่มาในช่วงเวลาเดียวกัน แต่วัยรุ่นบางคนมักจะไม่ประสบผลสำเร็จในเรื่องความรัก ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยหลายสาเหตุ เช่น ออกหักหรือผิดหวัง รักฝ่ายเดียว รักสามเส้า รักแต่ไม่กล้าสารภาพ ตัดขาดจากคนรัก รักต่างฐานะกัน เป็นต้น

ศรันย์ รักสัตย์มัน (2547) ศึกษาวัยรุ่นกับกระบวนการสร้างความเป็นจริงเรื่องความรักผ่านเพลงไทยสมัยนิยม โดยผู้วิจัยพบว่ากระบวนการถอดรหัสและการประกอบสร้างความจริงเกี่ยวกับความรักแบ่งเป็น 4 แบบ คือ รูปแบบความรักแบบหว่าเหว เป็นการกระทำที่แสดงให้เห็นถึงอารมณ์แบบซิมเศร้า เหม่อลอย โดยโยยหาความสุขที่ได้จากคนรัก รูปแบบความรักไม่จริงจัง เป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ในลักษณะฉาบฉวย โดยการมีเพศสัมพันธ์ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับความพอใจทั้งสองฝ่าย โดยไม่ได้คิดถึงขั้นอยากแต่งงานอยู่ร่วมกัน รูปแบบความรักแบบปฏิเสธ เป็นความรักที่สนองความต้องการของตนเองเป็นหลัก ได้แก่ การมีคู่มากกว่า 1 คน ในเวลาเดียวกัน และการปฏิเสธคำนิยมในการแต่งงาน และรูปแบบความรักแบบแลกเปลี่ยน แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังความรักในลักษณะของการให้รักเพื่อหวังรัก

พรนิภา บุญยะรัตเวช (2548) ศึกษาความเปรียบและแนวคิดเกี่ยวกับความรักในเพลงไทยสากล โดยผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ประเด็น คือ แนวคิดในการมองความรัก ได้แก่ ความรักเป็นพรหมลิขิต ความรักเป็นทั้งความสุขและความทุกข์ ความรักเป็นความอ่อนไหว ความรักเป็นการเสียสละอดทนและทุ่มเท ความรักเป็นความฉาบฉวย และความรักเป็นการแข่งขัน และแนวคิดในการมองตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความรัก ได้แก่ ตนเอง (คนร้อง) ถูกมองในด้านลบว่าตนเป็นบุคคลที่ต่ำต้อยไร้ค่า ไม่คู่ควรกับคนที่สูงส่ง ซึ่งเป็นสิ่งที่คนในสังคมส่วนใหญ่คิดและรู้สึก และอาจแสดงให้เห็นถึงระบบความคิดของคนในสังคมไทย ส่วนคนรัก ถูกมองว่ามีทั้งด้านดีและด้านลบคือเป็นผู้ที่นายกองย่องชื่นชมและเป็นผู้ที่สร้างความเจ็บปวดให้กับจิตใจได้อย่างสาหัส

มนูญ พลอยประดับ (2549) ศึกษาเนื้อหาเพลงไทยสากลยอดนิยม พบว่าเนื้อหาโดยส่วนใหญ่ เน้นการสื่อความหมายเรื่องความรักของหนุ่มสาว ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรักที่แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ความต้องการความรักความผูกพัน ต้องการรัก และอยากถูกรัก ความห่วงใยดูแลคนรัก ทดสอบรัก และหึงหวง ความรักในเชิงบวก ได้แก่ รอรัก แอบรัก คิดถึง และบอกรัก และความรักที่ผิดหวัง ได้แก่ ออกหัก ต่อว่า ง้อรัก และเพื่อเลือก สรุไปได้ว่า เนื้อหาเพลงส่วนใหญ่แสดงถึงความต้องการรัก อยากเป็นคนที่ถูกรัก แต่หากเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้รับความรักที่ต้องการ จึงมีความรู้สึกผิดหวังในความรัก ตรงกันข้ามกับฝ่ายที่มีความรักที่ดี หรือมีคนรักดูแลเป็นอย่างดี จึงมีความรู้สึกปลื้มปิติและมีความสุขในความรัก

สาริตา สวัสดิ์กำธร (2549) ศึกษาเนื้อหาเพลงและอัตลักษณ์แฟนเพลงฮิปฮอปในประเทศไทย พบว่ามีเนื้อหากล่าวถึงอัตลักษณ์แฟนเพลง โดยเฉพาะเจาะจงในกลุ่มของวัยรุ่นประเด็นต่าง ๆ คือการบอกเล่าเรื่องราววิถีชีวิตของวัยรุ่น เป็นการนำเสนอในลักษณะพฤติกรรมของวัยรุ่นที่ขอบจำกัดกลุ่มสังสรรค์ในงานปาร์ตี้ ส่วนการวิพากษ์สังคม เสียชื่อเสียงสังคม สะท้อนปัญหาสังคม ปัญหาส่วนใหญ่มักเกิดจากความขัดแย้งของวัยรุ่นที่มีอารมณ์ร้อนและไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การถ่ายทอดเรื่องราวความรัก ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการผิดหวัง ออกหัก หรือเสียใจในความรัก การถ่ายทอดอุดมการณ์ เป็นการมุ่งหาฝันให้กับตนเองในชีวิตอนาคต และการถ่ายทอดเรื่องราวทางเพศ วัยรุ่นมองว่าค่านิยมในการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นเป็นเรื่องที่ดี ไม่เสียหาย นำเลียนแบบ และเป็นการแสดงออกอย่างเปิดเผย

พิมพ์ชนก ชนะศีกจารย์ชัวร์ (2550) ศึกษาการวิเคราะห์เนื้อหาเรื่องโทรศัพท์ในเพลงไทยสากลที่ได้รับความนิยมสูงสุดในช่วงปี 2550 พบว่าเนื้อหาโดยส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับโทรศัพท์ เนื่องจากเป็นสื่อกลางในการบอกรัก เพื่อเน้นความสำคัญต่อความสัมพันธ์ในรูปแบบคนรักของคนในสังคมปัจจุบัน โดยสะท้อนให้เห็นผ่านการกระทำจากการปรับความเข้าใจหรือประสานความสัมพันธ์ และการบอกเลิกความสัมพันธ์ ที่สามารถทำให้เห็นเป็นรูปธรรมได้จริง นอกจากนี้โทรศัพท์ยังมี

บทบาทในการสะท้อนให้เห็นถึง ค่านิยม แฟชั่น ของคนในสังคม รวมไปถึงเทคโนโลยีในโลกปัจจุบันที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อรองรับอำนาจทางทุนนิยมอย่างแนบเนียน

อรอุมา เปรมปรี (2550) ศึกษาทัศนนะของวัยรุ่นต่อความรักที่ปรากฏจากวรรณกรรมเพลงสตริง ใน www.kapook.com (Music Station) ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 – พ.ศ. 2548 โดยผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ทัศนนะของวัยรุ่นต่อความรักที่สมหวัง และทัศนนะของวัยรุ่นต่อความรักที่ไม่สมหวัง สรุปได้ดังนี้ ทัศนนะของวัยรุ่นต่อความรักที่สมหวัง แบ่งเป็นประเภทย่อยได้ 3 ประเภท ได้แก่ ความรักบริสุทธิ์จากพ่อแม่ ความรักบริสุทธิ์จากเพื่อน และความรักที่มั่นคงจากคนรัก ส่วนทัศนนะของวัยรุ่นต่อความรักที่ไม่สมหวังมาจากสาเหตุต่าง ๆ ได้แก่ ความรักที่ต้องพลัดพราก ความรักที่อ้างว้างเดียวดาย ความรักที่ต้องการโอกาสรอการให้อภัย ความรักที่ต่างฐานะ ความรักที่เคียดแค้น ความรักที่ปวดร้าวท้อแท้สิ้นหวังไร้กำลังใจ ความรักที่ไม่กล้าแสดงออกแอบรักเพียงข้างเดียว และความรักที่เห็นแก่ตัว

ปริยทยา วงศ์กำแหงหาญ (2557) ศึกษาการสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นวัยรุ่นในเนื้อเพลงไทยสากลค่ายกามิกาเซ่ (Kamikaze) พบว่าวัยรุ่นเป็นวัยเริ่มต้นที่จะค้นหาตัวเอง โดยการต่อสู้ที่ไม่ได้สนใจว่าจะมีอุปสรรคใด ๆ รออยู่ เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ไม่รอคอยโอกาสที่จะเข้ามาหาตน แต่วัยรุ่นเชื่อในพลังศรัทธาของตนด้วยการต่อสู้และลงมือทำงานกว่าสิ่งนั้นจะสำเร็จ รวมถึงวัยรุ่นก็ไม่ยอมให้ตัวเองยอมเสียเปรียบง่าย ๆ เพราะพวกเขามีสิทธิพร้อมที่จะต่อสู้ให้ตนนั้นได้รับความเหมาะสมที่พึงมี อีกทั้งอัตลักษณ์ของวัยรุ่นที่แสดงออกผ่านคำพูดมักมีลักษณะเชิงเปรียบเทียบ การถากถาง การประชดประชัน และการตัดพ้อ นอกจากนี้เทคโนโลยีการสื่อสารต่าง ๆ ในปัจจุบันก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับมุมมองทั้งการใช้ชีวิตและความรักของวัยรุ่นในช่องทางการสื่อสารที่ถูกใช้ควบคู่ไปกับวิธีการสื่อสารในแบบยุคโลกไร้พรมแดนที่ติดต่อหากันได้สะดวกขึ้น ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ และเฟซบุ๊ก

จากการศึกษาวิทยานิพนธ์และผลงานวิจัยที่ศึกษาภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏทั้งในประเภทเพลงลูกทุ่งและเพลงไทยสากล พบว่าจุดเด่นของเพลงลูกทุ่งมุ่งเน้นการนำเสนอ มุมมองเกี่ยวกับความรัก โดยเฉพาะความรักแบบหนุ่มสาวที่อาจมีทั้งผิดหวังและสมหวังในคราวเดียว นอกจากนี้เนื้อหาเพลงลูกทุ่งก็ยังสะท้อนให้เห็นเรื่องราวต่าง ๆ ที่สำคัญในสังคมไทย ได้แก่ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพ สภาพสังคมทั้งของชนบทและเมือง สภาพเศรษฐกิจ การศึกษา ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น แต่อีกประการหนึ่งเนื้อหาเพลงลูกทุ่งนั้นยังมีความน่าสนใจในการนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีในโลกไร้พรมแดน คือโทรศัพท์ ที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องทำให้ชีวิตคนในสังคมไทยสะดวกในการติดต่อสื่อสารหากันได้อย่างรวดเร็วได้ทุกที่ทุกเวลา ขณะที่เพลงไทยสากล มีจุดเด่นของเนื้อหา มุ่งเน้นการนำเสนอ มุมมองความรักเช่นเดียวกับเพลงลูกทุ่ง แต่เห็นได้ชัดเจนกว่าเพลงลูกทุ่ง เพราะเนื้อหาเพลงไทยสากลโดยส่วนใหญ่ เน้นเรื่องราวความรักระหว่างหนุ่มสาวที่พบมากในกลุ่มวัยรุ่นที่มีทั้ง

ความสุขและความทุกข์ รวมทั้งความสัมพันธ์ในรูปแบบของคนรักที่มีหลากหลายแบบ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นอัตลักษณ์ของวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเฉพาะกลุ่มของตนเองผ่านคำพูด หรือการกระทำต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน รวมไปถึงอิทธิพลของเทคโนโลยีที่เข้ามาเกี่ยวข้องที่ทำให้ผู้คนในสังคมไทยใช้ชีวิตที่สะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารกันผ่านทางโลกออนไลน์หรือโทรศัพท์มือถือ ซึ่งลักษณะเนื้อหาเพลงลูกทุ่งและเพลงไทยสากลนี้ไปสอดคล้องกับเพลงของดา เอ็นโดรฟิน ซึ่งเพลงของดา เอ็นโดรฟิน จะไปช่วยอธิบายลักษณะเนื้อหาเพลงที่น่าเอาเอกลักษณ์จากเพลงลูกทุ่งและเพลงไทยสากลมาผสมผสานกัน จนทำให้เกิดเนื้อเพลงไทยร่วมสมัยที่มีกลิ่นอายของความทันสมัยทั้งชนบทและเมืองในขณะเดียวกันเนื้อหาเพลงก็ยังสามารถสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของผู้คนและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยร่วมสมัยที่แตกต่างจากสังคมไทยในยุคอดีตได้

3. วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงไทยที่มุ่งเน้นการศึกษาพฤติกรรมของสตรีไทย

วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงไทยที่มุ่งเน้นการศึกษาพฤติกรรมของสตรีไทย พบว่ามีผู้วิจัยศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 18 เรื่อง ดังนี้

สุภา อังกระวารานนท์ (2527) และมิรินต้า บุรุงโรจน์ (2548) ศึกษาความหมายของคำว่า “ผู้หญิง” จากความหมายเปรียบเทียบและอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ในบทเพลงทั้งไทยสากลและลูกทุ่ง ซึ่งผู้วิจัยทั้งสองท่านพบลักษณะคล้ายกัน คือผู้หญิงและผู้ชายนั้นมีทัศนคติที่มีความรู้สึกนึกคิดต่างกัน โดยผู้หญิงเปรียบว่าตนเป็นผู้ที่ต่ำต้อย เป็นผู้ที่ไม่มีคุณค่า เป็นฝ่ายที่ถูกกระทำ เป็นที่ระบายความต้องการเพศของผู้ชาย และเมื่อมีครอบครัวแล้วจะต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจของสามี ในขณะที่ทัศนคติของผู้ชายที่มีต่อผู้หญิงมีทั้งดีและไม่ดี สรุปได้ว่า ทัศนคติที่ดีของผู้ชาย มองว่าผู้หญิงเป็นเพศที่น่ายกย่องให้เกียรติ และมีคุณค่าที่หาสิ่งอื่นมาทดแทนไม่ได้ ตรงกันข้ามกับทัศนคติที่ไม่ดีของผู้ชาย แสดงการดูหมิ่นเหยียดหยามศักดิ์ศรีของเพศหญิง เพราะเพศหญิงเป็นเพศที่ไว้ใจได้ยากและไร้เกียรติ

นิโลบล โควาพิทักษ์เทศ (2535) และสุกัญญา โกมุทมาศ (2542) ศึกษาภาพลักษณ์ของผู้หญิงในเนื้อหาเพลงไทยสากลของ เรวัต พุทธินันท์ ระหว่างปี พ.ศ. 2526 – 2539 พบลักษณะคล้ายกัน คือผู้หญิงมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกับผู้ชายได้ เนื่องจากผู้หญิงมีโอกาสหาเงินมาเลี้ยงตนเองและครอบครัวในเกือบทุกสาขาอาชีพได้อย่างสบาย รวมทั้งทัศนคติของกลุ่มเพศหญิงยังได้เปลี่ยนแปลงบุคลิกให้ผู้หญิงมีลักษณะแข็งแกร่ง มีอิสระ กล้าแสดงออก และไม่สนใจผู้ชายมากขึ้น และอีกประการหนึ่ง คือผู้หญิงยังมีความต้องการกล้าที่จะแสดงออกในอารมณ์รุ่มร้อนของตนได้อย่างเปิดเผยว่า การแย่งแฟนของคนอื่นก็ไม่ได้สร้างความเสียหายให้กับตนเองอีกต่อไป

วิชราภรณ์ อัจหาญ (2535), มัยลา ศรีโมรา (2540), พรรณี ปรัชญาบำรุง (2542), และฐิตินันท์ บ. คอมมอน (2555) ศึกษาภาพลักษณ์ของสตรีในเพลงไทยสากล เพลงผู้วิจัยทั้งสี่ท่านดังกล่าวมานี้พบลักษณะที่คล้ายกันของภาพลักษณ์ คือผู้หญิงต้องงามทั้งภายนอกและภายใน ต้องรู้จัก

รักนวลสงวนตัวเพื่อมิให้ผู้ชายมาชิงสุกก่อนห่าม รวมถึงผู้หญิงจำเป็นต้องหัดเรียนรู้การบ้านงานเรือน เอาใจใส่ ปรนนิบัติ และเชื่อฟังอาวุโสหรือสามี อีกทั้งผู้หญิงในสมัยอดีตไม่ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน เหมือนกับผู้ชาย จึงทำให้ผู้หญิงยังคงอยู่ภายใต้อำนาจของผู้ชายเพราะสังคมไทยในอดีตยังกำหนดให้เพศชายเป็นใหญ่ในครอบครัว

โสภทร นาสวัสดิ์ (2543) ศึกษาการแสดงออกทางเพศของผู้หญิงในเพลงไทยสมัยนิยม ในช่วงปี 2543 โดยผู้วิจัยแบ่งระดับการแสดงออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ การไม่มีประสบการณ์ในเรื่องความรัก มองว่าความรักเป็นสิ่งสวยงาม และชอบใฝ่ฝันหาชายที่เป็นอุดมคติ การมีประสบการณ์ในเรื่องความรัก มองว่าความรักมีทั้งทุกข์และสุข ส่วนมากจะเป็นความรักที่ไม่สมหวัง เกิดจากความผิดหวังและอกหัก รวมไปถึงเป็นลักษณะการให้ข้อคิดหรือเตือนใจให้กับผู้ผิดหวังในความรัก โดยให้ผู้หญิงรักตัวเองให้มากขึ้น และการแสดงออกถึงความต้องการของตัวเอง คือกล้าที่จะบอกรักผู้ชาย ก่อน

ชนิษฐา วงษ์สุวรรณ และคณะ (2545) และคะนิงนิจ จานโอ และคณะ (2549) ศึกษาภาพลักษณ์ของสตรีจากบทเพลงไทยสากลที่ขับร้องโดย หม่อมราชวงศ์ถนัดศรี สวัสดิวัตน์ และชรินทร์ นันทนาคร พบลักษณะที่คล้ายกันของภาพลักษณ์ คือผู้หญิงไม่ได้ตกอยู่ในอำนาจของผู้ชายอีกต่อไป เนื่องจากบริบทสังคมได้เปลี่ยนแปลงให้ผู้หญิงสามารถทอดทิ้งผู้ชายไปมีคนอื่นได้โดยไม่รู้สึกละอาย และฐานะของผู้ชายก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ไม่สามารถที่จะครองคู่กันกับผู้หญิงที่ตนต้องการได้ เพราะผู้หญิงมองว่าชนชั้นฐานะเป็นตัวแปรสำคัญอย่างหนึ่งที่สามารถทำให้ความรักมีชีวิตมั่นคงได้

รัฐวรรณ จุฑาพานิช (2547), อวิศตาทานต์ ภูมิ (2555), และทับทิม ชัยชนะ (2559) ศึกษาภาพลักษณ์ของผู้หญิงในเนื้อหาทั้งเพลงลูกทุ่งและเพลงไทยสากล ซึ่งเพลงผู้วิจัยทั้งสามท่านดังกล่าวมานี้พบลักษณะที่คล้ายกันของภาพลักษณ์ คือทัศนคติเรื่องความรักของผู้หญิง สะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงในอดีตหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ความเด็ดเดี่ยวในการตัดสินใจ พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่เปลี่ยนไป และเกณฑ์การเลือกคู่ครองของผู้หญิง หากมองกลับไปในอดีตผู้หญิงจะเป็นเพศที่อ่อนแอ และไม่กล้าตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ตรงข้ามกับผู้หญิงในยุคปัจจุบันที่ได้รับการศึกษาสูง มีความคิดเป็นของตนเองและกล้าตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้หญิงยังรู้จักที่จะรักศักดิ์ศรีของตัวเองมากขึ้น คือหากผู้ชายไม่รักหรือนอกใจ ผู้หญิงจะไม่เศร้าเสียใจให้ตนเสียเวลา ส่วนเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่เปลี่ยนไปของผู้หญิงก็ไม่ได้ใส่ใจในเรื่องของการแต่งงาน เพราะผู้หญิงสามารถอยู่คนเดียวได้

พันธกานต์ ทานนท์ (2559) และสัญญา ชีวะประเสริฐ (2560) ศึกษาภาพตัวแทนของผู้หญิงชนบทในเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดยตึกแดน ชลดา และพุ่มพวง ดวงจันทร์ พบลักษณะที่คล้ายกันของภาพแทน คือมีการสร้างความหมายต่อผู้หญิงชนบทให้เป็นภาพแทนของผู้หญิงชนบทภาคอื่น ๆ ที่ต้องย้ายถิ่นฐานจากบ้านเกิดมาทำงานในเมืองหลวง สาเหตุเกิดจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน

มีรายได้น้อย และสถานะทางการศึกษาก็มีน้อยจึงทำให้ฐานะทางสังคมของผู้หญิงชนบทไม่สูงมากนัก และมีผลทำให้มีค่าแรงที่ถูกลง รวมถึงมีอำนาจการต่อรองยังมีไม่มากพอ แต่สิ่งที่เป็นคุณค่าหรือแรงผลักดันที่ทำให้ผู้หญิงเหล่านี้สามารถยืนหยัดต่อสู้ในเมืองหลวงได้ คือ ความขยัน ความอดทน ความหนักเบาเอาสู้ ความประหยัด และความมัธยัสถ์ นอกจากนี้ผู้หญิงชนบทถูกแทนที่ให้กลายเป็นผู้หญิงยุคใหม่ที่มีความมั่นใจ กล้าที่จะพูดตามความต้องการของตนเอง และยังเป็นผู้นำผู้ชายในเรื่องความสัมพันธ์อีกด้วย

วันชนะ ทองคำเภา (2561) ศึกษาเนื้อหาเพลงสุนทราภรณ์ ที่ขับร้องโดย เลิศ ประสมทรัพย์ และศรีสุตา รัชตะวรรณ ที่เผยแพร่ในทศวรรษ 2510 กล่าวถึง สิทธิของผู้หญิงที่สามารถแสดงออกในเรื่องความรักได้อย่างอิสระเหมือนกับผู้ชายได้ เพราะสังคมไทยได้รับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามามีส่วนร่วมทำให้ผู้หญิงสามารถเลือกคู่ที่จะพาไปออกเดทกับผู้ชายที่ตนชื่นชอบได้ รวมไปถึงผู้หญิงก็ยังมีความคิดเห็นที่ขอการครองเรือนแบบผัวเดียวเมียเดียวโดยที่พ่อแม่ไม่มีส่วนมาจัดการในเรื่องคู่ครอง นอกจากนี้หากผู้หญิงจับได้ว่าผู้ชายนอกใจ ผู้หญิงก็สามารถเข้าไปทำร้ายโดยการทุบตีผู้ชายและบอกเลิกได้ทันที

สันติ ทิพนา (2561) ศึกษาภาพลักษณ์ผู้หญิงสมัยใหม่ในบทเพลงลูกทุ่งของไบเตย อารีย์สยาม ในปี พ.ศ. 2561 พบว่าผู้หญิงต้องมีความคิดอิสระ กล้าตัดสินใจ มีความมั่นใจต่อการทำสิ่งต่างๆ โดยไม่เกรงกลัวต่ออำนาจใด ๆ รวมไปถึงผู้หญิงก็ยังมีความเป็นผู้นำในเรื่องการทำงานทั้งในบ้านและนอกบ้าน โดยการหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวได้อย่างสบาย เนื่องจากผู้หญิงมีโอกาสทางการศึกษาสูงจึงสามารถที่จะหางานดี ๆ ที่ทำได้เกือบทุกสาขา นอกจากนี้ผู้หญิงมีอิสระในเรื่องการแต่งกายที่แสดงความเปิดเผยต่อสาธารณะชนได้ โดยไม่ต้องมีผู้ใดมาว่ากล่าวตักเตือน รวมทั้งความรักของผู้หญิงสมัยใหม่ก็สามารถเปิดเผยผ่านทางสื่อออนไลน์ได้โดยไม่ต้องอายใคร

จากการศึกษาวิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัย บทความวิจัย และบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพฤติกรรมของสตรีไทย พบว่าลักษณะของผู้หญิงไทยในอดีตมักรักนวลสงวนตัว ปฏิบัติตามจารีตประเพณี เพื่อไม่ให้ถูกติฉินนินทา รวมทั้งผู้หญิงยังต้องเป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ชาย ลักษณะดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่ตอกย้ำให้เห็นว่า ผู้หญิงไม่ควรแสดงออกในเรื่องความรักในที่สาธารณะมากเกินไป ห้ามมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน และผู้หญิงต้องอยู่เหย้าเฝ้าเรือน ทำงานบ้านตามที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงผู้หญิงต้องเชื่อฟังคำสั่งของสามี แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไปผู้หญิงมีโอกาสเลือกใช้ชีวิตที่ไม่ต้องอยู่ในกรอบจารีตดั้งเดิม คือผู้หญิงสามารถแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นได้เหมือนกับผู้ชาย สามารถแสดงออกถึงความรัก เช่น การบอกรักหรือเกี่ยวพาราสีได้ และผู้หญิงไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ชาย ผู้หญิงสามารถศึกษาเล่าเรียน ทำงานหาเลี้ยงชีพให้กับตนเองและดูแลครอบครัวได้ จากกรณีศึกษาเพลงของ ดา เอ็นโดรฟิน พบว่ามีเอกลักษณ์ของสตรีที่ปรากฏในเพลงแตกต่างจากเอกลักษณ์ของสตรีที่เคยมีการอ้างถึงในวิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัย บทความวิจัย และ

บทความวิชาการที่เคยศึกษามาก่อนนี้ เพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน สามารถสะท้อนให้เห็นเอกลักษณ์ของสตรีในแง่มุมที่หลากหลายและแตกต่างจากอดีต ลักษณะของผู้หญิงที่ปรากฏในเพลงของ ดา เอ็นโดรฟิน สามารถสะท้อนให้เห็นเอกลักษณ์ใหม่ของผู้หญิงในปัจจุบันที่มีความกล้าหาญ มีความมุ่งมั่น มีความมั่นใจ มีความเด็ดเดี่ยว และไม่จมอยู่กับอดีตสามารถดูแลตนเองได้ ด้วยเหตุนี้การศึกษาเพลงไทยสากลของ ดา เอ็นโดรฟิน สามารถใช้เป็นแนวทางที่สะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงบทบาทของสตรีในสังคมไทยร่วมสมัยได้

4. วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงไทยที่มุ่งเน้นการศึกษาพฤติกรรมการแสดงความรักของคนไทย

วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงไทยที่มุ่งเน้นการศึกษาพฤติกรรมแสดงความรักของคนไทย พบว่ามีผู้วิจัยศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 7 เรื่อง ดังนี้

พรนิภา บุญยะรัตเวช (2548) ศึกษาเนื้อหาเพลงไทยสากลในปี พ.ศ. 2545 โดยผู้วิจัยพบว่าบุคคลที่สามผู้ที่เข้ามาแทรกแซงในความรักถูกทำให้มองว่าเป็นบุคคลที่มีความต่ำต้อย เป็นฝ่ายที่มีความอ่อนแอหรืออ่วยวน ไม่มีคุณค่าที่แท้จริงหรือมีค่าน้อย รวมถึงยังเป็นที่น่ารังเกียจต่อสังคมไทย เนื่องจากระบบความคิดของคนในสังคมไทยแสดงให้เห็นว่าคนในสังคมไทยยังนิยมรักเดียวใจเดียว ผู้ที่เข้ามาแทรกแซง หรือเป็นบุคคลที่สามในความรักของคนอื่นเป็นผู้ที่ทำให้เกิดทุกข์ทรมานใจ และยังมีศีลธรรมข้อที่สามด้วยเช่นกัน

พีระชัย ลีสมบุญ (2548) ศึกษาเพลงสตริงที่มีคำร้องเกี่ยวกับความรักในลักษณะสื่อไปในทางศีลธรรมที่ได้รับการเผยแพร่ระหว่าง พ.ศ. 2546 – 2547 พบว่าเพลงสตริงมักมีคำร้องเสียงต่อการศีลธรรมในแง่ของจารีตประเพณี ความไม่ซื่อสัตย์ พฤติกรรมไม่เหมาะสม การตีค่าของความรักไม่เหมาะสม และขาดความจริงใจ โดยที่คำร้องของเพลงมักจะนำเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ของคนในสังคมมาสะท้อนเป็นคำร้องของเพลง การฟังเพลงดังกล่าวอาจจะก่อให้เกิดปัญหาส่งผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นในการลอกเลียนแบบตามค่านิยมที่เกิดขึ้นในสังคมได้ เช่น การเป็นกิ๊กกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถือว่าไม่ผิด แต่ถ้ามองในแง่มุมของจารีตประเพณีในสังคมไทยแล้วถือว่าผิดศีลธรรมข้อสามคือ ประพฤติผิดในกามที่ไม่มีความซื่อสัตย์ต่อคู่ครองของตนเอง

สิรินาถ ฉัตรทอง (2549) ศึกษาเนื้อหาเพลงลูกทุ่งในปี พ.ศ. 2546 พบว่าผู้หญิงบางคนที่เข้ามาเป็นบุคคลที่สามในชีวิตรักของคนอื่น ยอมตกเป็นคนรักรองของผู้ชาย เพราะให้เหตุผลว่าผู้ชายเป็นคนดี และเชื่อว่าฟ้าได้ลิขิตโชคชะตาเพื่อลดปมด้อยของตนเอง ซึ่งความคิดนี้แสดงให้เห็นว่าการตกเป็นรองของผู้ชายสักคนก็ไม่ใช่เรื่องที่ผิด เพราะความรักเวลาเกิดขึ้นแล้วไม่มีผู้ใดจะห้ามความรู้สึกเหล่านี้ได้ แม้ว่าสิ่งที่ตนกระทำนั้นจะผิดศีลธรรมก็ตาม ซึ่งตรงข้ามกับผู้หญิงบางกลุ่มมองว่าถ้าตนเข้าไปยุ่งกับผู้ชายที่มีเจ้าของอยู่แล้วก็พร้อมที่จะตัดขาดทันที เพราะว่กลัวผิดศีลข้อสามตาม

หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่กล่าวว่า ห้ามประพฤติดิถีในกามสามีหรือภรรยาของผู้อื่น มิฉะนั้น จะโดนคนในสังคมไทยตีเดียนได้

อวีศากานต์ ภูมิ (2555) ศึกษาเนื้อหาเพลงไทยสากลที่ขับร้องโดย ธนพร แวกประยูร ระหว่างปี พ.ศ. 2543 – 2554 โดยผู้วิจัยพบว่าปัญหาบุคคลที่สามส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิงที่ชอบเข้ามาแทรกแซงในชีวิตคู่ ในขณะที่เดียวกันปัญหามีได้เกิดเพียงเฉพาะผู้หญิงเท่านั้น ผู้ชายก็มีส่วนที่ทำให้เกิดปัญหาเหล่านี้เช่นเดียวกัน เนื่องจากผู้ชายบางคนเป็นฝ่ายนอกใจ ทำให้ผู้หญิงคนแรกต้องถูกทำร้ายจิตใจ เจ็บช้ำ จากความรักที่ผู้ชายต้องแอบไปมีผู้หญิงอีกคน อีกทั้งผู้หญิงที่เข้ามาเป็นมือที่สามนี้ยังเป็นตัวแทนคั่นเวลาเพื่อคบไว้แก้เหงา สำหรับผู้ชายบางคนเท่านั้น ผู้หญิงที่เป็นบุคคลที่สามเมื่อรู้ตัวว่าตนนั้นได้เข้ามาทำลายชีวิตคู่รักคนอื่นให้ได้รับความเดือดร้อนก็พร้อมที่จะหยุดโดยการเดินออกไปจากชีวิตคู่ ซึ่งเป็นการแสดงออกภาพของผู้หญิงที่ยังมีความละเอียดเกรงกลัวต่อบาป เนื่องจากสังคมไทยยังยึดถือวัฒนธรรมที่มีสามีเดียวและภรรยาเดียวอยู่

ปรมาภรณ์ ลิ้มเลิศเสถียร (2557) ศึกษาเพลงนอกใจ: ทางออกของคนในสังคมไทย พบว่าเนื้อหาโดยส่วนใหญ่ เน้นเรื่องราวเกี่ยวกับความรักของชายและหญิงที่ต่างต้องทนทุกข์ทรมานกับคู่ครองในมุมมองที่แตกต่างกัน เนื่องจากผู้ชายมองว่าตนนั้นเป็นเพศที่มีอำนาจมากที่สุดสามารถมีภรรยาได้หลายคน ซึ่งตรงข้ามกับผู้หญิงที่ไม่สามารถมีสามีหลายคนได้ในเวลาเดียวกัน ถ้าผู้หญิงคนใดมีสามีมามากกว่าหนึ่งคนจะถูกสังคมตำหนิว่าเป็นหญิงที่ผิดธรรมเนียมของคลองธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาในศีลข้อสาม แต่พอมาในยุคสังคมเปลี่ยนแปลงเนื้อหาของบทเพลงนอกใจก็เปลี่ยนตามไปด้วย คือผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้ชายในเรื่องของความรัก เพราะภาพลักษณ์ของผู้หญิงในยุคปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนให้ดูมีบุคลิกที่แข็งแกร่ง มีอิสระ กล้าแสดงออก และไม่ได้สนใจว่าความรักที่ตนครอบครองนั้นจะถูกหรือผิดก็ตาม

อรวรรณ ชมดวง และอรัญญิ์ เพ็ญยุระ (2557) และศรณชนก ศรแก้ว และสมชาย สำเนียงงาม (2560) ผู้วิจัยทั้งสองท่านพบว่าบุคคลที่สามที่ปรากฏในเนื้อหาทั้งบทเพลงลูกทุ่งและเพลงไทยสากลพบลักษณะคล้ายกันของบุคคลที่สาม คือผู้หญิงหรือผู้ชายที่เข้ามาแทรกแซงในคู่ชีวิตของผู้อื่นนั้น เป็นสิ่งที่สังคมไทยยอมรับไม่ได้ เพราะพวกนี้มักจะเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ที่ชอบสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น ซึ่งพฤติกรรมของบุคคลที่สามที่แสดงพฤติกรรมเหล่านี้ อาจมาจากสาเหตุที่เกิดจากการขัดต่อศีลธรรมในทางความเชื่อทางศาสนาพุทธ ความถูกต้องเหมาะสม รวมถึงวัฒนธรรมของไทยที่เน้นให้ความสำคัญในเรื่องความรัก แบบรักเดียวใจเดียว หรือวัฒนธรรมที่มีสามีเดียวภรรยาเดียวซึ่งมีบทบาทมากในสังคมไทย

จากการศึกษาวิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัย บทความวิจัย และบทความวิชาการที่สะท้อนให้เห็นลักษณะพฤติกรรมที่เป็นทั้งบรรทัดฐานและขัดต่อบรรทัดฐานของสังคมไทย พบว่าลักษณะพฤติกรรมที่เป็นบรรทัดฐานของสังคมไทยที่ปรากฏในเนื้อเพลงลูกทุ่งและไทยสากลโดยส่วนใหญ่

ยังยึดถือกรอบของศีลธรรมข้อ 3 ในทางพุทธศาสนาที่ว่า ไม่ว่าจะเป็นอย่างฝ่ายชายและฝ่ายหญิงจะต้องไม่ประพฤติดิถีในกาม โดยไม่เป็นฝ่ายแย่งสามีหรือภรรยาคนอื่นมาครอบครองเป็นของตนเอง เนื่องจากระบบความคิดของคนในสังคมมองว่า การรักเดียวใจเดียวเป็นสิ่งที่ถูกต้องในสังคมไทยที่มีมาตั้งแต่สมัยอดีต แต่ในกรณีการศึกษาในเพลงของ ดา เอ็นโดรฟิน พบว่าเนื้อเพลงสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมการแสดงความรักทั้งที่อยู่ในกรอบจารีตและขัดต่อบรรทัดฐานของสังคม กล่าวคือสามารถแสดงความรักโดยไม่เกี่ยวข้องกับแนวคิดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หรือสามารถแสดงความรักได้กับทุกเพศทุกวัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงโดยใช้แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงโดยใช้แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม พบว่ามีผู้วิจัยศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 6 เรื่อง ดังนี้

สุทธาสินี เกียรติไพบูลย์ (2533) ศึกษาวิวัฒนาการจากเพลงเฉพาะกลุ่มมาสู่เพลงสมัยนิยมของเพลงเพื่อชีวิต ระหว่างปี พ.ศ. 2516 – 2531 โดยผู้วิจัยพบว่าเกิดจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ มี 3 องค์ประกอบหลัก คือมีการปรับเปลี่ยนในด้านเนื้อหา รูปแบบ และภาพพจน์ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและกลุ่มผู้ฟังที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปเลยทำให้วงการเพลงไทยสากลเข้าสู่ระบบธุรกิจเทปเพลง และกลายมาเป็นสินค้าชนิดหนึ่งในตลาดเพลงที่มีการแข่งขันในระบบธุรกิจการขาย ในขณะที่ปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ก็มีผลสำคัญที่ทำให้บทเพลงเพื่อชีวิตต้องปรับและเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม ด้วยปัจจัยทั้งสองนี้ทำให้บทเพลงเพื่อชีวิตปรับเปลี่ยนกลายมาเป็นบทเพลงสมัยนิยมที่มีผู้คนให้ความสนใจจำนวนมาก

วิภารัตน์ พันธุ์ฤทธิ์ดำ (2544) ศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างประเทศที่มีต่ออัตลักษณ์ของวัยรุ่นที่นิยมดนตรีญี่ปุ่น พบว่าเกิดจากการที่วัยรุ่นสร้างและแสดงออกถึงอัตลักษณ์อันโดดเด่นในกลุ่มเพื่อนที่ไม่นิยมดนตรีญี่ปุ่น และอัตลักษณ์ของวัยรุ่นที่แสดงออกมานั้น ก็มาจากการเลียนแบบศิลปินในดนตรีญี่ปุ่น ถึงแม้ดนตรีญี่ปุ่นจะเป็นวัฒนธรรมย่อยในสังคมวัยรุ่น แต่วัยรุ่นถือว่าการฟังดนตรีญี่ปุ่นเป็นวัฒนธรรมหลักของตน นอกจากนี้วัยรุ่นยังชอบแสดงความเป็นตัวตนโดยการรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อแสดงออกถึงอัตลักษณ์ผ่านการแต่งกายเลียนแบบศิลปินญี่ปุ่นและสร้างช่องทางติดต่อสื่อสารที่เข้าใจภายในกลุ่ม ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้บ่งชี้ถึงความเป็นตัวตนของวัยรุ่น

เปรม สวนสมุทร (2547) ศึกษาผู้เสพกับการดัดแปลงเนื้อหาและตัวละครเรื่องพระอภัยมณีในวัฒนธรรมประชานิยมในช่วงปีพุทธศักราช 2545 – 2546 โดยสนใจศึกษาในตัวบทของวรรณกรรมคือการถ่ายภาพลายเส้น การถ่ายภาพเคลื่อนไหว และภาพยนตร์ที่สร้างมาจากในวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี โดยอาศัยบริบทวัฒนธรรมประชานิยมศึกษาทั้งตัวบท ผู้สร้าง และผู้เสพ ผลการศึกษาพบว่า การดัดแปลงเนื้อหาและตัวละครในเรื่องพระอภัยมณีที่สร้างสรรค์ใหม่มีการดัดแปลงให้เหมาะสมกับ

ธรรมชาติและแนวโน้มปัจจุบันของสื่อชนิดใหม่ที่ใช้ในการถ่ายทอด รวมทั้งกลุ่มเป้าหมาย และลักษณะของตัวละครยังคงไว้เฉพาะตัวละครหลักและตัวละครที่มีบทบาทสำคัญที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ในสำนวนใหม่ผู้สร้างได้ตีความคุณลักษณะของตัวละครให้ดูมีความสมจริง สำหรับด้านการสืบสานคุณค่าพบว่าสำนวนที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่รักษาเนื้อเรื่องเฉพาะโครงเรื่องเท่านั้น ในส่วนผู้เสพนั้นมีส่วนสำคัญยิ่งที่ส่งอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ของวรรณกรรมขึ้นตามความคิดแบบทุนนิยมที่ส่งผลต่อการตัดแปลงเนื้อหาของตัวละคร ในด้านคุณค่าเชิงสุนทรียะของสำนวนที่สร้างสรรค์ใหม่ไม่สามารถเทียบเท่ากับต้นฉบับสำนวนเดิมได้ แต่พิจารณาในแง่ของคุณค่าเชิงเนื้อหาที่มีมาตรฐานในการสร้างสรรค์ของวรรณกรรมใหม่จนประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นการ์ตูนภาพลายเส้นที่ได้รับความนิยมเทียบเท่ากับการ์ตูนนำเข้าจากญี่ปุ่น ส่วนสำนวนการ์ตูนภาพเคลื่อนไหวนั้นยังคงตัวละครหลักบางตัวและตัวละครที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่หลาย ๆ ตัวก็ถูกทำให้เกิดความตลกขบขันให้เหมาะสมกับความนิยมของเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย รวมไปถึงภาพยนตร์ทำให้เกิดความบันเทิงในรูปแบบใหม่ของไทยที่เรียกว่า “หนังแผ่น” วรรณกรรมที่เกิดขึ้นล้วนเป็นการสืบสานเรื่องเล่าในปัจจุบันให้คงอยู่และทำให้ผู้เสพที่ไม่รู้สนใจอ่านสำนวนดั้งเดิม

ชฎานุตม์ พัฒนสุวรรณ (2549) ศึกษาการรับวัฒนธรรมสมัยนิยมจากญี่ปุ่นของวัยรุ่นไทยกรณีศึกษาแฟนเพลงเจ-ป๊อป พบว่าวัยรุ่นเพศหญิงมีพฤติกรรมการแสดงออกเรื่องการรวมกลุ่มเพื่อนที่มีความนิยมชื่นชอบศิลปินญี่ปุ่นเหมือนกันและแสดงตัวตนในพื้นที่ของสังคมนั้นมีมากกว่าวัยรุ่นเพศชาย โดยวัยรุ่นเพศหญิงจะมารวมตัวกันที่เว็บไซต์ในทุก ๆ วันหยุดและทำการพูดคุยต่าง ๆ ในศิลปินที่ตนชื่นชอบคนเดียวกัน เช่น การเผยแพร่ข้อมูลของศิลปิน การเช็คข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ ของศิลปิน การดาวน์โหลดรูปภาพ เพลง และวิดีโอ คลิปของศิลปิน และการขอข้อมูลต่าง ๆ จากสมาชิกคนอื่น ๆ รวมทั้งวัยรุ่นเพศหญิงนิยมสะสมรูปถ่ายของศิลปิน

จรรยาลักษณ์ สิริกุลณมิตร (2558) ศึกษาองค์ประกอบการสื่อสารและกระแสนิยมเพลงเกาหลีในไทย พบว่ามีองค์ประกอบการสื่อสาร 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้ส่งสารคือค่ายเพลงเกาหลี สารคือเพลงเกาหลี ช่องทางคือการเผยแพร่เพลงเกาหลี และผู้รับสารคือกลุ่มแฟนคลับในประเทศไทยที่บริโภคเพลงเกาหลี โดยทั้ง 4 องค์ประกอบการสื่อสารนี้ มีส่วนทำให้เพลงเกิดกระแสนิยมในแต่ละช่วง ซึ่งแบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงสร้างความรู้จัก เป็นช่วงที่ผู้บริโภคมีโอกาสฟังเพลงเกาหลีมากที่สุด โดยผู้ผลิตต้องมีความใส่ใจในคุณค่าของสินค้า รวมทั้งการเผยแพร่ข่าวสารต้องเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคได้อย่างกว้างขวาง ช่วงเป็นที่นิยม เป็นช่วงที่ผู้บริโภคกระตือรือร้นติดตามข่าวสารข้อมูลในช่วงหนึ่ง โดยผู้ผลิตเพียงตอกย้ำความรู้สึกนั้นให้อยู่ในตัวผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง และช่วงรักษาความนิยม เป็นช่วงที่ผู้ผลิตต้องยืดอายุสินค้าตน โดยการสร้างโอกาสให้ผู้บริโภคได้ใกล้ชิดสินค้า

ปาณิส โพธิ์ศรีวังชัย (2561) ศึกษาอัตลักษณ์ความเป็นอีสานร่วมสมัยจากเพลงอีสานประยุกต์ในยุคอีสานใหม่ ระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2561 คือการนำเอาเพลงลูกทุ่งอีสานที่ไม่ว่าจะอยู่

ตามค่ายเล็กหรือใหญ่ผลิตเผยแพร่ไปทั่วประเทศหรือสามารถผลิตเพลงได้เองที่บ้าน แล้วส่งเพลงเข้ามาโด่งดังในส่วนกลางของประเทศจนกลายเป็นวัฒนธรรมที่เกิดจากการคลื่นไหล รวมถึงเกิดการแลกเปลี่ยนทั้งวัฒนธรรมเมืองและชนบท กล่าวคือ ชนบทได้ปรับเอาวัฒนธรรมเมืองมาใช้ และเมืองก็ได้ปรับเอาวัฒนธรรมชนบทมาใช้เช่นกันจากบทเพลงที่ถูกส่งเข้ามา พร้อมด้วยเนื้อหาและดนตรีที่ปรับให้เข้ากับยุคสมัยและความนิยมของผู้คนจำนวนมาก จึงทำให้เพลงอีสานประยุกต์กลายเป็นวัฒนธรรมประชานิยม

เวฬุรีย์ เมธาวิวินิจฉัย (2562) ศึกษาภาพตัวแทนความรักและความสัมพันธ์ของหญิงสาวในบทเพลงของกลุ่มศิลปินหญิง จาก สาว สาว สาว ถึง BNK48 พบว่าเนื้อหาในบทเพลงของกลุ่มศิลปินหญิงสะท้อนให้เห็นผู้หญิงที่มีอำนาจในการแสดงความรักและเป็นฝ่ายรุกในความสัมพันธ์ที่มากขึ้น ซึ่งอำนาจนี้เกิดจากการที่ผู้หญิงส่วนใหญ่ได้รับโอกาสทางสังคม เนื่องมาจากกระแสนิยมของเกิร์ลกรุ๊ปที่มีภาพลักษณ์ของหญิงสาวที่แสดงถึงความมั่นใจ เข้มแข็ง ฉลาด เปิดเผย และกล้าท้าทาย แต่อำนาจของผู้หญิงก็ยังคงถูกครอบงำจากอำนาจของผู้ชายที่เป็นผู้ขับเคลื่อนในวงการอุตสาหกรรมเพลง ดังนั้นภาพตัวแทนของหญิงสาวจึงถูกกำหนดให้อยู่ในฐานะสินค้าภายใต้อุตสาหกรรมวัฒนธรรมในเชิงของการตลาดมากกว่าการส่งเสริมสถานะของผู้หญิง

จากการศึกษาวิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัย และบทความวิจัยที่แสดงให้เห็นแนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม พบว่าเพลงไม่ว่าจะเป็นประเภทเพลงเพื่อชีวิต เพลงญี่ปุ่น เพลงลูกทุ่งอีสาน เพลงเกาหลี เพลงไทยสากล และวรรณกรรม จัดเป็นวัฒนธรรมประชานิยมอย่างหนึ่งที่เคยแพร่กระจายและความเป็นที่นิยมไปสู่ผู้รับสารในสังคมไทย โดยผ่านทางสื่อมวลชนซึ่งทั้งเพลงและวรรณกรรมประเภททั้งหมดดังกล่าวเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อความนึกคิด ทศนคติ และมุมมองการใช้ชีวิตของผู้คนในสังคมจากการอธิบายของเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ใช้ โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นจะเป็นวัยที่ใกล้ชิดกับเรื่องเหล่านี้มากที่สุด อีกทั้งยังเป็นวัยที่รับเอาวัฒนธรรมมาจากต่างประเทศเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งพฤติกรรมการบริโภคที่แสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน โดยสะท้อนผ่านการกิน การแต่งกาย การนิยมชื่นชอบบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นต้น รวมไปถึงการเสพสื่อทางด้านวรรณกรรมในสำนวนที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่แต่ก็ยังคงเฉพาะสำนวนดั้งเดิมนั้น เป็นการปรับให้ทันสมัยเข้ากับวัฒนธรรมยุคใหม่และสื่อสมัยใหม่ได้อย่างลงตัว จึงทำให้ผู้เสพจำนวนมากเกิดความคล่องตัวต่อการบริโภคที่สะดวกและรวดเร็วได้ในทุกที่ โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายวัยเด็กเล็กที่ชื่นชอบตัวละครสุดสสารและตัวละครพระเจ้าตากกลายเป็นวีรบุรุษของเด็ก ๆ

นอกจากนี้อัตลักษณ์ก็เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่อยู่ในบริบทของวัฒนธรรมประชานิยม ที่แสดงถึงความเป็นตัวตนที่ได้มาจากการเสพสื่อ มีประสบการณ์ต่าง ๆ ผ่านสื่อมาแล้ว นำมาสร้างความเป็นตัวตนให้กับตนเองหรือภายในกลุ่มเฉพาะของบุคคล เช่น กลุ่มวัยรุ่นบางคนนิยมฟังดนตรีญี่ปุ่น อัตลักษณ์ของพวกเขาที่แสดงออกให้เห็นอย่างโดดเด่น คือการแต่งกายเลียนแบบศิลปิน

ญี่ปุ่นที่ต้นชื่นชอบ หรือกลุ่มคนบางกลุ่มที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานในเมืองหลวง จากกลุ่มเล็ก ๆ ที่ฟังเพลงลูกทุ่งอีสานยุคใหม่จนเพลงที่ฟังเหล่านี้แพร่กระจายไปทุกพื้นที่ของประเทศจนนำไปสู่วัฒนธรรมใหม่ ในขณะที่เดียวกันภาพแทนความรักและความสัมพันธ์ของเพลงกลุ่มศิลปินหญิง ไม่ได้ถูกมองในเรื่องความรักและคุณค่าความเป็นผู้หญิง แต่ถูกจำกัดให้อยู่ในรูปแบบของอุตสาหกรรมวัฒนธรรมซึ่งนำมาผลิตเป็นสินค้าในเชิงธุรกิจและการตลาด มากกว่าสถานะความเป็นผู้หญิงในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น ซึ่งลักษณะความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมประชานิยมเหล่านี้ไปสอดคล้องกับเพลงของดา เอ็นโดรฟิน ซึ่งเพลงของ ดา เอ็นโดรฟิน จะช่วยเป็นเหมือนตัวแทนของผลผลิตทางวัฒนธรรมที่กล่าวถึงประเด็นเกี่ยวกับความรักของบุคคลกลุ่มหนึ่ง ซึ่งบุคคลกลุ่มนั้น คือชนชั้นกลางโดยส่วนใหญ่ในสังคม และสิ่งที่สำคัญ คือเพลงของ ดา เอ็นโดรฟิน ไม่ได้สะท้อนแนวคิดของความรักตามกรอบจารีตโดยทั่วไป แต่คนในสังคมไทยส่วนใหญ่นิยมมีความรักที่แอบซ่อนอยู่ ไม่ได้มีความรักในรูปแบบผู้หญิงรักผู้ชาย หรือผู้ชายรักผู้หญิง หรือผู้ชายและผู้หญิงรักกันสองคน แล้วสร้างครอบครัวอย่างมีความสุข แต่เพลงของ ดา เอ็นโดรฟิน นิยามมีความรักที่หลากหลาย ซึ่งมีความรักแบบแอบรัก รักไม่มีตัวตน รักในจินตนาการที่ตนใฝ่ฝันถึงบุคคลอันเป็นที่รัก หรือรักตัวเอง นอกจากนี้เพลงของ ดา เอ็นโดรฟิน ยังเป็นเพลงที่คนในสังคมนิยมบริโภคมาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เนื่องจากเนื้อหาเพลงเกี่ยวกับความรักที่เป็นแบบสากลในสังคมร่วมสมัยที่สามารถดึงดูดให้ผู้ฟังทุกเพศ ทุกวัยเข้ามาฟังได้ และผู้ฟังบางคนก็ชอบที่จะเลียนแบบเสียงร้องของศิลปินด้วยกัน จึงทำให้เพลงของ ดา เอ็นโดรฟิน ได้รับกระแสตอบรับที่ดีจากผู้ฟังทุกเพศ ทุกวัย ที่ทำรายได้ให้กับเชิงพาณิชย์ หรือธุรกิจการตลาดในโลกกระแสทุนนิยมปัจจุบันได้

จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด พบประเด็นหลัก 5 ประเด็น ดังนี้

- 1) ลักษณะการใช้ภาษาในเพลง
- 2) เนื้อเพลงสะท้อนสังคมวัฒนธรรม
- 3) เพลงสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมของสตรีไทย
- 4) ลักษณะพฤติกรรมทั้งที่อยู่ในกรอบและขัดต่อบรรทัดฐานของสังคมไทย
- 5) การศึกษาเพลงโดยใช้แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยมที่สัมพันธ์กับบทเพลง ซึ่งประเด็นทั้งหมดเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นลักษณะการใช้ภาษาพูด เข้าใจง่าย และสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา อีกทั้งสามารถแสดงให้เห็นถึงการใช้อาษาท้องถิ่นในเนื้อเพลงลูกทุ่ง คือภาษาถิ่นอีสานและภาษาถิ่นใต้ รวมไปถึงภาษาที่ผู้แต่งใช้ประพันธ์บทเพลงที่มีความไพเราะ สละสลวย โดยการแต่งที่มาจากวาทศิลป์และกลวิธีต่าง ๆ นอกจากนี้ภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏทั้งในเพลงลูกทุ่งและเพลงไทยสากลโดยส่วนใหญ่ จุดเด่นของเพลงทั้งสองประเภทนี้ จะสะท้อนเนื้อหาเพลงที่คล้ายกันเกี่ยวข้องกับเรื่องของความรักที่มีทั้งความสุขและความทุกข์ พร้อมกับกล่าวถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม อย่างเช่นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และประเพณี ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม หรือสังคมเทคโนโลยี เป็นต้น

นอกจากนั้นเอกลักษณ์ของสตรีไทย แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เมื่อก่อนต้องปฏิบัติอยู่ภายใต้คำสั่งของผู้ชายอย่างเคร่งครัด แต่พอมาในยุคปัจจุบันผู้หญิงไม่ได้อยู่ใต้อำนาจของผู้ชายอีกต่อไป เนื่องจากมีการศึกษาสามารถเป็นผู้นำครอบครัวและหาเลี้ยงชีพตนเองได้ มีอิสระในการใช้ชีวิต และกล้าแสดงออกในเรื่องต่าง ๆ อาจเพราะด้วยรูปลักษณ์ของผู้หญิงที่มีความกล้าหาญ เข้มแข็ง และเด็ดเดี่ยวที่จะลงมือทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยตนเอง

ในด้านลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกถึงความรักที่ตั้งอยู่บรรทัดฐานของทัศนคติคนไทยในอดีต มองว่าการรักเดียวใจเดียวเป็นสิ่งที่ถูกต้องในสังคมไทย โดยให้ความสำคัญต่อการใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน คือการมีสามีหรือภรรยาเดียว ส่วนลักษณะพฤติกรรมที่ขัดต่อกรอบจารีตดั้งเดิมของสังคมไทยปัจจุบันนั้น ไม่ได้ยึดติดแบบรักเดียวใจเดียว เนื่องจากทั้งผู้ชายและผู้หญิงมีสิทธิในการเลือกคบหาพร้อมกันได้หลายคน รวมถึงหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่สามารถตอบสนองความพึงพอใจของอีกฝ่ายสามารถจากไปมีคนอื่นที่ดีกว่าโดยไม่ได้รู้สึก อย่างไรก็ตามคนทุกคนอยากมีสิทธิเลือกให้ตนเองได้รับสิ่งที่ดีที่สุด โดยไม่คำนึงผลที่ตามมาว่าจะถูกหรือผิด แต่ขอให้ได้ในสิ่งที่ตัวเองต้องการซึ่งมาพร้อมกับผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับเพียงเท่านั้น สำหรับแนวคิดวัฒนธรรมประชาานิยมที่สัมพันธ์กับบทเพลงไทยสากลของ ดา เอ็นโดรฟินนั้น เป็นเพลงประเภทความรักซึ่งคนส่วนใหญ่นิยมฟังกันและยังสอดคล้องกับคำต่อมาว่า "เพลงรักเป็นความนิยมของคนจำนวนมากในสังคม" ทั้งนี้เพลงรักจึงถูกผลิตขึ้นมาแบบซ้ำ ๆ บ่อย ๆ และมีการตอกย้ำในเรื่องการแสดงความรัก โดยเฉพาะเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน ซึ่งเป็นตัวแทนนักร้องหญิงร่วมสมัยที่สามารถนำเสนอมุมมองความรักของผู้หญิงชนชั้นกลางที่แตกต่างจากผู้หญิงตามชนบในสังคมไทยแบบเดิมที่เคยมีมา นอกจากนี้เพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟินจะไปช่วยเติมเต็มในเรื่องมุมมองในด้านความรัก ด้านการใช้ภาษา และด้านสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงภาพสะท้อนความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนและหลากหลายจากกรอบแนวคิดวัฒนธรรมประชาานิยมในสังคมร่วมสมัยได้ โดยจะอธิบายและวิเคราะห์ในบทต่อไป

บทที่ 3

แนวคิดเกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในเพลงไทยสากลของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562

ในปัจจุบันนี้มีนักร้องหญิงที่ร้องเพลงรักได้อย่างมีเอกลักษณ์ และเป็นที่ยอมรับจากผู้ฟังอย่างแพร่หลาย เช่น ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2543 – 2554 ธนพร แวกประยูร (ปาน) สะท้อนภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่เด่นชัดด้วยเสียงร้องที่หนักแน่น รวมไปถึงงานเพลงล้วนมีเนื้อหาที่ถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับผู้หญิงอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นภาพแทนของผู้หญิงที่มีความแข็งแกร่งและมีความมั่นใจ (อวิสตากานต์ ภูมิ, 2555, น. 61-63) และนักร้องเพลงรักหญิงที่มีความโดดเด่นอีกท่านหนึ่งคือ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) เป็นนักร้องหญิงมีผลงานเพลงรัก ที่เป็นที่ยอมรับและได้รับความนิยมน้อยกว่าหลายอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เนื้อเพลงส่วนใหญ่ของ ดา เอ็นโดรฟิน สะท้อนให้เห็นเรื่องราวเกี่ยวกับรูปแบบความรักและความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมไทยร่วมสมัยที่แตกต่างไปจากกรอบจารีตของสังคมไทยในอดีต ซึ่งเห็นได้จากตัวอย่างปรากฏการณ์เพลง “สองใจ” ในเพลงประกอบละครเรื่อง “วันทอง” จากช่องวัน 31 (one 31) โดยในเนื้อหาเพลงดังกล่าว เป็นการเล่าเรื่องในฐานะตัวแทนของ “วันทอง” ว่าเป็นผู้หญิงใจง่าย ใจโลเลมาตลอดร้อยปี แต่ถึงใครจะตำหนิหรือประณาม ก็ไม่จำเป็นต้องอธิบายให้ใครฟังเพราะฉันเกิดทุนความรักของฉัน ซึ่งเพลงนี้เป็นเหมือนตัวแทนผู้หญิงยุคใหม่ทุกคนที่มีความเป็นตัวเองค่อนข้างสูง คือมีสิทธิ์เลือก มีสิทธิ์ที่จะรัก และเลือกที่จะตามใจหัวใจตัวเอง จึงทำให้เพลงดังกล่าวเป็นที่นิยมขึ้นชอบต่อผู้ฟังเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งขึ้นสู่หลักสถิติ 100 ล้านครั้งได้เร็วที่สุดในประวัติศาสตร์เพลงไทยภายในเวลา 41 วันของช่องทางออนไลน์youtube (อรัญญ์ หนองพล, 2564, ออนไลน์ และNEWSROOM, 2564, ออนไลน์) ด้วยผลงานเพลงรักที่โดดเด่นและมีเอกลักษณ์ของ ดา เอ็นโดรฟิน ทำให้ ดา เอ็นโดรฟิน กลายเป็นภาพตัวแทนของผู้หญิงไทยยุคใหม่ที่บอกเล่าเรื่องราวในสังคม รวมทั้งถ่ายทอดมุมมองและประสบการณ์เกี่ยวกับความรักและความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมไทยร่วมสมัยได้อย่างน่าสนใจ

นอกจากนี้สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ยังได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนชนในหัวข้อ “ที่สุดแห่งปี” ผ่านช่องทางออนไลน์ จำนวน 9,777 คนในสาขานักร้อง นนท ธนินท์ และดา เอ็นโดรฟิน ติดโผนักร้องเพลงไทยสากล ชาย-หญิง ที่ประชาชนชื่นชอบมากที่สุดแห่งปี 2564 ซึ่ง ดา เอ็นโดรฟิน เป็นเจ้าของเพลงประกอบละคร “วันทอง” ได้รับคะแนนความนิยมไปมากถึง 44.10% (สวนดุสิตโพล, 2564, ออนไลน์) นอกจากผลงานเพลง เพื่อนสนิท (ปี 2547) และเพลง สองใจ (2564) ที่สร้างชื่อเสียงให้กับ ดา เอ็นโดรฟิน แล้วยังมีเพลงอื่น ๆ อีก เช่น เพลง เธอมีฉัน ฉันมี

ใคร (ปี 2559) มีผู้ฟังบน youtube กว่า 196 ล้านครั้ง ส่วนเพลงจาก 2 อัลบั้มแรกในฐานะวง เอ็นโดรฟิน (Endorphine) ก็ติดอยู่ใน 1 ใน 10 รายชื่อเพลงที่มีผู้ฟังสูงสุดด้วย เช่น เพลง อย่าทำให้ฟ้าผิดหวัง จากอัลบั้ม สักวา 49 ในปี 2548 มียอดฟังประมาณ 42 ล้านครั้ง และเพลง ดอกราตรี จากอัลบั้ม พริก ในปี 2547 มีผู้ฟังประมาณ 31 ล้านครั้ง (อริณย์ หนองพล, 2564, ออนไลน์) จากปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นว่าเพลงของ ดา เอ็นโดรฟิน สามารถสะท้อนให้เห็นบริบทวัฒนธรรมประชานิยม (popular culture) ที่เรียกกันว่า วัฒนธรรมร่วมสมัยในสังคมได้

ตั้งแต่นั้นมาผลงานเพลงของ ดา เอ็นโดรฟิน ก็เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในสังคม มาจนถึงยุคปัจจุบันมีการนำเสนอภาพลักษณ์ของผู้หญิงในหลากหลายมุมมอง รวมไปถึงสภาพสังคมที่หลากหลาย มีสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทเพลงรัก ซึ่งมีรักหลายรูปแบบ มีสถานภาพของคนหลากหลาย ดังนั้นการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในเพลงไทยสากลของ ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความรักตามชนบ
2. ความรักนอกชนบ

ความรักตามชนบ

ความรักตามชนบ คือการแสดงออกถึงความรักและความปรารถนาให้คู่รักของตนปฏิบัติตามทำนองคลองธรรมและจารีตทางสังคม โดยพยายามรักษาความรักที่ยืนยาวที่มีให้แก่กันและกันตลอดไป ซื่อสัตย์ต่อกัน เอาใจใส่ซึ่งกันและกัน เสียสละได้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ให้เกียรติซึ่งกันและกันต่อหน้าและลับหลัง มีความเชื่อมั่นและเชื่อใจซึ่งกันและกัน ร่วมทุกข์ร่วมสุขต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่กันและกัน และมีความรู้สึกดีที่ได้อยู่ใกล้ชิดเข้าใจกันและกันจนให้ความรู้สึกอบอุ่น ไปจนถึงการครองรักกันโดยการแต่งงานที่ทำให้ชีวิตรักมีความสมบูรณ์เกิดขึ้นในชีวิต หรือคู่แต่งงานตามมาตรฐานสังคม นอกจากนี้ความรักตามชนบยังหมายถึง ในกรณีที่ไม่สมหวัง ก็ยังรู้สึกยินดีที่ได้รักโดยไม่ใส่ใจว่าจะได้รับสิ่งใดตอบแทนคืนมา (สิทธิพงษ์ อรุวาทิน, 2566, ออนไลน์) จากความรักตามชนบดังกล่าว สามารถจำแนกข้อมูลได้เป็น 2 แบบ ดังนี้

1. ความรักที่สมหวัง

ความรักที่สมหวัง คือการแสดงออกถึงความรู้สึกรัก ความเข้าใจกันอย่างลึกซึ้ง ความใส่ใจซึ่งกันและกัน การให้เกียรติ ความเอื้ออาทร ความซื่อสัตย์ และมีความไว้วางใจให้แก่กัน พฤติกรรมดังกล่าวทำให้คู่รักสามารถใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุขและมีความปรารถนาดีต่อกัน และพร้อมช่วยกันสนับสนุนในเรื่องที่ดี ๆ ให้แก่กันและกัน จนกระทั่งได้ครองรักกันอย่างมีความสุข รวมทั้งในยามที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเผชิญปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ จะไม่ทอดทิ้งกัน นอกจากนี้ความรักสมหวังยัง

หมายถึง การแสดงความรักและความปรารถนาดีต่อเพื่อนและครอบครัว ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยสร้างกำลังใจ แรงบันดาลใจ และความสุขให้เกิดขึ้นแก่ผู้มีความรักได้เช่นกัน

บทเพลงที่แสดงให้เห็นรูปแบบความรักที่สมหวังนี้มีทั้งหมด 15 เพลง ได้แก่ **ยิ่งรู้จัก ยิ่งรักเธอ, ไม่รีบร้อน, อย่าทำให้ฟ้าผิดหวัง, สิ่งสำคัญ, อดีตของฉัน ปัจจุบันของเรา, ที่เห็นและ เป็นอยู่, เหลียวหลัง แลหน้า, สิ่งที่ฉันเรียนรู้, หายเหนื่อย, รักจะนำทาง, เรื่องของเรา, ไม่ใคร่ก็ใคร, เข้าใจฉันไหม, รักนี้มีค่าเพราะเธอ และบทสุดท้าย**

ตัวอย่างของเนื้อเพลงรักที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมการแสดงความรักที่ทำให้เกิดความสุข ได้แก่ เพลง **ยิ่งรู้จัก ยิ่งรักเธอ**

...ตั้งแต่พบกันวันนั้น ใจก็รู้ว่าเราจะมีกันวันนี้
เธอเต็มเต็มสิ่งดี ๆ ให้ทุกวันที่มี กลายเป็นวันที่มีความหมาย
ไม่ใช่แค่วันพรุ่งนี้ แต่จากนี้ मैंนานเท่านั้นสักเพียงไหน
จะมีเธอจะมีฉัน มีกันตลอดไป
ยิ่งพบเจอยิ่งได้รู้จัก ยิ่งรักเธอหมดใจ

(ชนะ เสวิกุล, 2555, “ยิ่งรู้จัก ยิ่งรักเธอ” (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน เพลงประกอบโฆษณา “50 ปี โตโยต้า”)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงความสมหวังในความรักอันเกิดจากความมั่นคง ความปรารถนาดีต่อกัน คอยดูแลห่วงใย และแบ่งปันประสบการณ์ที่ดี ๆ ที่ได้อยู่ร่วมกัน เปรียบเสมือนการเดินทางออกไปใช้ชีวิตด้วยกัน

เพลง **ไม่รีบร้อน**

...ไม่ใช่แค่วันนี้ที่ฉันมีเธอ ไม่ใช่แค่พรุ่งนี้ที่เรายังคงคบกัน
ไม่มีแค่วันนี้ถึงแม้ไม่เจอ ก็ยังมีพรุ่งนี้ไม่รีบร้อนอะไร
รักของเรา สิ่งไหนจำเป็นก็จัดการไป
อะไรต้องทำก็ทำไปก่อนเถอะหนา ถ้าวางเมื่อไหร่ค่อยกลับมาจ้องตา
ให้เวลาแก่กันเหมือนเช่นเคย ไม่ใช่แค่วันนี้ที่ฉันมีเธอ
ไม่ใช่แค่พรุ่งนี้ ที่เรายังคงคบกัน

(กรรณสุทธิ์ ทรงสัทย์, 2547, ไม่รีบร้อน (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *พริก*)

เนื้อเพลงนี้ นำเสนอให้เห็นว่า ความรักที่ดีเกิดจากการที่คู่รักมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีความเข้าใจและรู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ของตน อีกทั้งจำเป็นต้องมีความมั่นคง เรียนรู้ที่จะอดทน เพื่อให้ได้ครองรักกันอย่างสุขสมบูรณ์

เช่นเดียวกับเพลง อย่าทำให้ฟ้าผิดหวัง ที่แสดงให้เห็นความมุ่งมั่นและความพยายามที่จะประคับประคองความรักให้ไปถึงจุดหมายปลายทางร่วมกัน

...อยู่กันอย่างนี้นาน ๆ นะเธอ จากกันวันไหน

ฟ้าคงจะผิดหวัง อยู่กันตรงนี้หัวใจจะฝากฝัง

ใส่มือเธอนั้น อย่าไปไหน อย่าไปไหน อย่าไปไหน

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2548, อย่าทำให้ฟ้า ผิดหวัง (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน สักวา 49)

เพลง สิ่งสำคัญ

...ฉันพูดได้เพียงว่าตอนนี้รักเธอ เทให้ทั้งหัวใจ

นี่คือสิ่งสำคัญ ที่เรายังอยู่ด้วยกัน

สิ่งอื่นใดนั้นมันยังไม่มาถึง บอกได้แค่นี้

จะรักหมดทั้งใจที่มี ให้มันตราตรึง

อยู่ในใจเพื่อไปถึง วันลาจาก

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2547, สิ่งสำคัญ (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน พริก)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นว่า ความรักที่ดีเกิดจากการทุ่มเทและเสียสละ โดยจะต้องเห็นคุณค่าของคนรักและมันทำดีต่อกันตอนที่ยังอยู่ด้วยกัน รวมถึงแสดงความรักต่อกันและกันในช่วงเวลาที่ยังอยู่ร่วมกันถือเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด

เช่นเดียวกับเพลง อดีตของฉัน ปัจจุบันของเรา ที่เน้นย้ำให้เห็นว่า ความรักที่ดีเกิดจากการเห็นคุณค่าของปัจจุบัน

...อยากขอให้เธอ จดจำแค่วันนี้

ปัจจุบันของเรา และฝันถึงวันพรุ่งนี้กัน

บอกไว้จากนี้ ฉันมีแต่เธอเท่านั้น

ชีวิตฉันเริ่มต้นใหม่ เมื่อพบเธอ

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2552, อดีตของฉัน ปัจจุบันของเรา (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน แสนแสบ)

...เช่นเดียวกับเพลง ที่เห็นและเป็นอยู่
ฉันรักที่ฉันมีอยู่ ฉันรู้ใจฉันที่สุดว่ารักเธอ
ก็รักทุกอย่างของเธอ ฉันรักที่เธอเป็นอยู่
ไม่ได้ต้องการคนรัก ที่หล่นมาจากฟ้า

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2550, ที่เห็นและเป็นอยู่ (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน ภาพลวงตา)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นว่า ความรักที่สมหวังเกิดจากความพอใจในคู่รักและศรัทธาในตัวคนที่แท้จริงของคู่รัก โดยคู่รักไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่ดีพร้อมหรือสมบูรณ์ที่สุด แต่มีความรัก เข้าใจ และยอมรับในตัวคนที่แท้จริงของกันและกันได้

เพลง เหลียวหลัง แลหน้า

...แล้วเธอ เธออย่าลืม ที่จะเหลียวมามองบางคราว
หนทางที่เธอเคยเดิน จากวันวานจนวันนี้
ว่าเคยมีใคร(คนที่หวังใย) คนที่เคยได้จูบมือที่วันนี้ฉันได้ดี
ใครอยู่ข้างหลังคอยปลุกดัน และฉันไม่เคยจะลืม

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2548, เหลียว หลัง แลหน้า (ธนิดา ธรรมวิมล ร้องคู่กับ ไพบุลย์ เกียรติเชียวแก้ว)

ใน สักวา 49)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงคู่รักที่พร้อมจะอยู่เคียงข้างกันฟันฝ่าอุปสรรคปัญหาเพื่อให้คนที่ตนรักไปถึงฝั่งฝันจนประสบความสำเร็จ การช่วยกันประคับประคองความรักในยามยากลำบาก เพื่อให้ผ่านพ้นอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ถือเป็นคุณสมบัติสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยพิสูจน์ความรักแท้ได้ ลักษณะดังกล่าวนี้ ยังปรากฏในเพลงสิ่งที่ฉันเรียนรู้ และ เพลงหายเหนื่อย

เพลง สิ่งที่ฉันเรียนรู้

...และนั่นคือสิ่งที่ฉันได้รู้ เรียนรู้ในวันมีดมน
เรียนรู้ว่าในที่สุด คนหนึ่งคน หนึ่งคนที่รักฉันจริง (คนนั้นคือใคร)
และนั่นคือสิ่งที่ฉันได้รู้ เรียนรู้ในวันทุกซ์หนัก
วันนี้ฉันได้พิสูจน์ คนที่รัก หนึ่งคนที่รักฉันจริง สุดท้ายคือเธอ

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2550, สิ่งที่ฉันเรียนรู้ (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน ภาพลวงตา)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นว่า ความรักที่สมหวังอาจต้องผ่านอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องพิสูจน์ความรัก และในวันที่คู่รักคนใดคนหนึ่งล้มแล้วมีอีกคนช่วยปลอบโยน ห่วงใย ดูแลเอาใจใส่ และให้กำลังใจ ไม่ทอดทิ้งกันในยามที่มีปัญหา ก็จะได้พบกับความรักที่แท้จริงและสมหวังได้ในที่สุด

เช่นเดียวกันกับเพลง หายเหนื่อย ที่แสดงให้เห็นว่าความรักที่ดีจะต้องช่วยเหลือกันในยามมีอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ และจะทำให้รู้สึกผ่อนคลายขึ้น แม้จะต้องเผชิญกับความยากลำบากก็ตาม

...หายเหนื่อย ทำให้หายเหนื่อย

แค่นี้เท่านั้นเอง ที่ใจฉันต้องการ

แค่คนสองคน บนทางแสนไกล

ฝ่าฟันกันไป ท่ามกลางคลื่นลม

ผลัดกันเป็นแสงไฟ ใต้ฟ้ามีดมน

จิตใจยังสู้ทนได้ เพราะรักจากเธอ (เพราะฉันมีเธอ)

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2551, หายเหนื่อย (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *Sound about*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะฝ่าฟันอุปสรรคทุกอย่างให้ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้ความรักของทั้งสองฝ่ายมีความแนบแน่นมั่นคงต่อไปในอนาคต

เพลง รักจะนำทาง

...มีเพียงบางคำที่ใช้ถามในใจ ว่าเรารักกันใช่ไหม

ความต้องการในใจนั้น เป็นอย่างไร

ถ้าถามแล้ว คำตอบว่ารักยังตรงกัน

ก็รู้แล้วว่า เราต้องทำไง (รักจะนำทาง)

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2551, รักจะนำทาง (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *Sound about*)

เนื้อเพลงนี้ สะท้อนให้เห็นว่าความรักที่ดีอาจไม่จำเป็นจะต้องราบรื่นและสวยงามอยู่เสมอ หากเพียงมีพื้นฐานของความรักและความไว้วางใจระหว่างทั้งสองคน ก็จะช่วยนำทางให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

คุณสมบัติการไว้วางใจทำให้ความรักเป็นความรักที่ดี ยังปรากฏในเพลง เรื่องของเรา โดยกล่าวว่า

...ไม่ต้องรู้คำตอบใคร ตอบแค่ใจของเธอพอ
หากว่าใจเรารักกัน ก็แค่ทำมันให้เป็นเรื่องของเรา

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2554, เรื่อง ของเรา (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน ดอกไม้ไฟ)

เนื้อเพลงนี้กล่าวถึงความไว้น้ำใจระหว่างคนรักที่มีให้ต่อกัน ไม่ว่าจะคนอื่นจะพูดถึงใน
แง่มุมที่ไม่ดีหรือมองไม่คู่ควรก็เป็นเรื่องที่ไม่ควรสนใจ ความรักที่ดีควรใส่ใจคู่รักของตนมากที่สุด
เพลง ไม่ใคร่ก็ใคร่

...ไม่ว่าจะแพ้ชนะ แต่ฉันไม่ไหวหวั่น
แพ้ชนะ ไม่รู้จะสู้ไป
ไม่ยอมให้มีใคร หยิบเอาสิ่งที่รัก
แย่งไปจากมือ ไม่ว่าจะแพ้ชนะ

ไม่สนจะสู้ต่อ ฉันไม่ขอยอมแพ้อย่างง่ายดาย

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2553, ไม่ใคร่ก็ใคร่ (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน เพลงประกอบละคร พระจันทร์ลายพยัคฆ์)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ยืนหยัดต่อสู้เพื่อความรักระหว่างคู่รัก ซึ่งเป็น
คุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความรักที่สมบูรณ์ได้

เพลง เข้าใจฉันไหม

...เข้าใจฉันไหม เข้าใจฉันไหม
เธอรู้ไหม พยายาม พยายามแค่ไหน
อยากให้รับรู้ อยากให้เข้าใจ
ว่าใจจริงเรา ก็รักกัน

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2554, เข้าใจฉันไหม (ธนิดา ธรรมวิมล ร้องคู่กับ ตู ภพธร สุนทรญาณกิจ)
ใน ดอกไม้ไฟ)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้จะเกิดความขัดแย้งระหว่างคู่รัก หากแต่ยังมีพื้นฐาน
ของความรักและความเข้าใจ เรียนรู้ที่จะพยายามปรับตัวและให้อภัย ก็จะทำให้ความรักเป็นความรักที่
ดีได้ในที่สุด

เช่นเดียวกับเพลง รักนี้มีค่าเพราะเธอ

...รักนี้มีค่าเพราะเธอ แสดงออกมาจากหัวใจ
 รักนี้มีค่าเพราะเธอ ไม่ว่าจะนานแค่ไหน
 ไม่ขอมากไปกว่านี้ แค่ขอมีเธอคนดีคนเดียวตลอดไป
 (ฟองเบียร์, 2558 รักนี้มีค่า เพราะเธอ (ธงไชย แมคอินไตย์ นิวจิว และลูล่า ร้องคู่กับ ธนิดา ธรรมวิมล)
 ใน *ชนนากับดอกไม้*)

เนื้อเพลงนี้แสดงให้เห็นถึงความรักที่มั่นคงจริงใจระหว่างคู่รัก และการแสดงความรัก
 คอยดูแลจิตใจซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าหมายคือการได้ครองคู่อยู่กับคนรักของตน

เพลง บทสุดท้าย

...เวลามันทำให้เรารู้ ว่าบทสุดท้ายของชีวิตคู่
 คือการอดทนและเฝ้ารอ baby วันวานจะผ่านมาอย่างไร
 แต่สมองและพร้อมทั้งหัวใจ จะหยุดเอาไว้ตรงที่เธอคนนี้แต่เพียงผู้เดียว
 (ปรีติ บารมีอนันต์, 2560, บทสุดท้าย (ปรีติ บารมีอนันต์ ร้องคู่กับ ธนิดา ธรรมวิมล)
 ใน *เพลงบทสุดท้าย*)

เนื้อเพลงนี้ตอกย้ำให้เห็นคุณลักษณะที่สำคัญ คือ ความอดทนซึ่งกันและกัน ที่เป็น
 คุณสมบัติที่จะทำให้การครองรัก หลังจากการแต่งงานให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

นอกจากนี้เพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน ยังแสดงให้เห็นความรักที่ดีที่เกิดจากกัลยาณมิตร
 แสดงออกถึงมิตรภาพระหว่างกัน ซึ่งสามารถนำไปสู่ความสุขและความสำเร็จได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น
 การให้กำลังใจเพื่อนเพื่อให้เพื่อนสามารถฝ่าฝืนกับอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ได้ ในขณะที่เดียวกันก็สามารถ
 ชี้แนะแนวทางให้เพื่อนดำเนินชีวิตประสบความสำเร็จได้ อีกทั้งยังสามารถเป็นที่ปรึกษาหรือให้
 คำแนะนำหรือคอยปลอบโยนในยามที่เพื่อนเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ โดยการไม่ทอดทิ้งกัน รวมถึง
 สามารถให้อภัยกันเมื่อได้ทำสิ่งที่พลาดลงไปแล้ว ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้ล้วนปรากฏในเนื้อเพลง
 จากหนึ่งถึงล้าน, สีสนของความต่าง, แล้วเราจะพบกันใหม่, Touch Da Sky, อย่าทิ้งฝัน, เขียน
 ในใจ ร้องในเพลง และมิตรภาพเท่านั้น ดังเนื้อร้องต่อไปนี้

เพลง จากหนึ่งถึงล้าน

...เดินกันต่อไปอีกนิดเพื่อนเอ๋ย ใครจะมองอย่างไรช่างมันเพื่อนเอ๋ย
วันข้างหน้ามันยังรออยู่ ไม่ไกลเพื่อนเลย
วันข้างหน้าที่ดีกว่านี้ คงไม่ไปถึงหลักล้าน
หากเราไม่เริ่มจากหนึ่ง ล้มลุกทุกซ์เสร์รา
กินมันเหมือนข้าว เอาเป็นแรงใจ (แล้วก็ลุยกันต่อ)

(ตรีคุณ เสรีพัฒนานนท์, 2548, จากหนึ่งถึงล้าน (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *สักวา* 49)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นถึง ความรักของเพื่อนที่คอยเป็นห่วงเป็นใยเพื่อนอีกฝ่ายหนึ่งที่ประสบปัญหาหรืออุปสรรคในชีวิต โดยการให้กำลังใจเพื่อนที่ประสบปัญหาได้มีแรงฮึดสู้กับปัญหาของตนให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี ถึงแม้ปัญหาหรืออุปสรรคนั้นจะกลับไปสู่จุดเริ่มต้นให้กลับไปแก้ไขใหม่อีกครั้ง แต่จงอย่าท้อถอยกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจึงลุกขึ้นมาต่อสู้ เพื่อให้ทุกอย่างลุล่วงประสบผลสำเร็จตามที่ตนคาดหวังไว้

เพลง สีสันของความต่าง

...ไม่ต่างจากฉัน ไม่ต่างจากเธอนั้น
เกิดมาเหมือนกัน ซะเมื่อไหร่
คนละเส้นทาง แต่สิ่งเหล่านี้มันก็กลับเป็นสีสัน
ให้เรียนรู้ใจกัน ต่างแค่นั้น
แต่สุดท้าย ก็ได้เพื่อนดี ๆ

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, และภักณะ สรุโฆษิต, 2550, สีสันของความต่าง (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *ภาพลวงตา*)

เนื้อเพลงนี้ มีการกล่าวถึง โลกใบหนึ่งที่มนุษย์ทุกคนเกิดมาแล้วต่างก็ไม่เหมือนกัน แต่มีสิ่งหนึ่งกลับเหมือนกัน คือ การที่ใครคนใดคนหนึ่งได้เจอกับเพื่อนที่ดีและพยายามทำความเข้าใจที่จะเรียนรู้นิสัยใจคอกัน ถึงแม้นิสัยของทั้งตัวเราและเพื่อนจะต่างกัน แต่ก็ยังเป็นสีสันอย่างหนึ่งในชีวิตที่ทำให้ได้มีเพื่อนที่ดี ๆ ที่คอยอยู่ข้างกาย เมื่อยามที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเผชิญกับปัญหาก็กจะมีเพื่อนคอยปลอบใจหรือให้กำลังใจต่อการต่อสู้กับปัญหาเหล่านั้นให้ผ่านไปได้

เพลง แล้วเราจะพบกันใหม่

...ไม่มีอะไรที่มันจะทำให้ ความผูกพันนั้นลบลือน
 แคมองตาก็รู้กัน จับมืออีกที
 ยืมให้อีกครั้ง ลากันอีกที
 อย่างมีหยดน้ำตา จากลากันอย่างสวยงาม
 แล้วเราจะกลับมา เพื่อพบกันใหม่อีกครั้ง
 ในวันข้างหน้า และนั่นคือสัญญาให้เธอโชคดี
 ก้าวไปพบวันที่ ๆ ให้ไปถึงปลายทาง
 ไกลห่างเพียงไหนก็ตาม จะส่งรักไปให้
 ไม่ช้าไม่นาน จะพบกัน

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2550, แล้วเราจะพบกันใหม่ (ชนิดา ธรรมวิมล) ใน ภาพลวงตา

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงความรักของเพื่อนไม่ว่าจะจากกันไปไหน แต่มิตรภาพยังไม่จางหาย
 รวมถึงยังคงเป็นกำลังใจให้เพื่อน ๆ ทุกคนเดินตามความฝันให้สำเร็จ

เพลง Touch Da Sky

เอื้อมมือไปคว้าดาว I know I Can Touch Da Sky
 เอื้อมมือไปคว้าดาว Feeling in the extra night
 เอื้อมมือไปคว้าดาว มันไม่ได้ไกลเกินกว่า
 keep reaching for the star keep reaching for the..
 ให้เสียงเพลงนำเราไป

(ไพรัช นลินทรางกูร, 2558, Touch Da Sky (BangBang Bang ร้องคู่กับ ชนิดา ธรรมวิมล)
 ใน ซิงเกิ้ลเพลง Touch Da Sky)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นถึงแนวคิดของช่วงวัยรุ่นต่อความรักจากมิตรภาพที่บริสุทธิ์ใจ
 ระหว่างเพื่อนว่า เป็นกำลังใจให้กันและกันในการตามหาฝันและคว้าฝันนั้นให้ได้สำเร็จในสักวันใดวัน
 หนึ่ง

เพลง อย่าทิ้งฝัน

...อย่าลืมกัน อย่าทิ้งฝัน ฝันอันยิ่งใหญ่
 ทางยังไกล ไกลมากมายจริง ๆ
 หากว่าวันใดที่ท้อ ขอให้มั่นใจว่ายังใจฉันยังอยู่
 (ธนิดา ธรรมวิมล, 2559, อย่าทิ้งฝัน (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน เพลงประกอบมินิซีรีส์ คอนโด บาร์ิสต้า
 และสถาปนิก)

เนื้อเพลงนี้กล่าวถึงการให้กำลังใจเพื่อน ๆ ทุกคนได้เดินตามความฝันอย่างที่ตั้งเป้าหมายไว้ให้สำเร็จ แต่หากวันใดเพื่อนมีเรื่องทุกข์ใจและคิดถึงคนที่สำคัญที่สุดในชีวิต นอกจากพ่อแม่แล้วก็จงอย่าลืมน่ายังมีเพื่อนคนหนึ่งที่เคยอยู่เคียงข้างพร้อมที่จะคอยปลอบใจและช่วยเหลือเพื่อนให้ผ่านพ้นเรื่องร้าย ๆ โดยการไม่ทอดทิ้งให้เพื่อนได้เผชิญปัญหาเพียงลำพังอย่างแน่นอน

เพลง เขียนในใจ ร้องในเพลง

...จดหมายนี้เขียนในใจให้เธอ เธอคนเดียว
 จดหมายที่ฉันร้อง มันออกมาในเสียงเพลง
 ให้รู้ว่าฉันยังคงคิดถึง ให้รู้ว่าฉันยังคงเป็นห่วง
 ยังห่วงใยเธอเหมือนเดิม ใจยังเป็นเหมือนเดิม
 เหมือนเดิมเสมอ ให้รู้ว่าฉันยังคงฝันถึง
 ให้รู้ว่าฉันไม่เคยลืมเธอ หัวใจยังเป็นของเธอ
 ใจมันยังรักเธอ รักเธอเสมอ
 เธอรู้ใช่ไหม จดหมายนี้เขียนในใจให้เธอ เธอคนเดียว
 (วรรษยา พรหมสถิต, 2560, เขียนในใจ ร้องในเพลง (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน ซิงเกิ้ลเพลง เขียนในใจ
 ร้องในเพลง)

เนื้อเพลงนี้ มีการกล่าวถึงเพื่อนที่เคยอยู่ด้วยกันมานาน แต่แล้วก็มีอันต้องจากลากันไปใช้ชีวิตของแต่ละคน แต่ยังคงได้ถึงความทรงจำเรื่องราวดี ๆ ซึ่งถ่ายทอดผ่านจดหมายว่าครั้งหนึ่งเราเคยมีเพื่อนที่คอยปลอบใจหรือให้กำลังใจในยามที่เพื่อนอีกฝ่ายประสบปัญหาต่าง ๆ ด้วยความบริสุทธิ์จากมิตรภาพที่จริงใจต่อกัน

เพลง มิตรภาพเท่านั้น

...เดินกอดคอจับมือ แล้วไปพร้อมกัน

มิตรภาพเท่านั้น ไม่มีวันสลาย

เราต้องออกทะเลยาน ดั่งหงส์แล้วบิน

เดินกอดคอจับมือ แล้วไปพร้อมกัน

(ปรีดี บารมีอนันต์, 2561, มิตรภาพเท่านั้น (ปรีดี บารมีอนันต์ ร่วมกับ ธนิตา ธรรมวิมล) ใน *ชิงเกิ้ล*

เพลง มิตรภาพเท่านั้น)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นถึงแนวคิดของวัยรุ่นต่อความรักที่สุขสมหวังที่เกิดจากความรักบริสุทธิ์จากเพื่อนว่า เป็นกำลังใจสำคัญให้เพื่อนได้ลองออกไปใช้ชีวิตในโลกกว้างและเดินตามความฝันในสิ่งที่ตนอยากทำให้สำเร็จ หากในยามที่เพื่อนคนใดมีความทุกข์ใจจงจำไว้เสมอว่า ยังมีกลุ่มเพื่อนที่เคยอยู่ด้วยกันจะคอยให้คำปรึกษาไม่ทอดทิ้งซึ่งเป็นมิตรภาพที่จริงใจ

2. ความรักที่ไม่สมหวัง

ความรักที่ไม่สมหวัง คือความรักที่มักนำไปสู่ความพลัดพราก ความเสียใจและผิดหวัง ไม่ได้บุคคลอันเป็นที่รักมาครอบครอง เนื้อเพลงมักอธิบายให้เห็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความรักที่เป็นทุกข์ เช่น การโกหก หลอกหลวง ทอดทิ้ง ไม่รักษาคำพูด รวมทั้งการแสดงพฤติกรรมไม่พึงพอใจเมื่อไม่สมหวังในความรัก เช่น การเสียดสี ประชดประชัน เป็นต้น ซึ่งรูปแบบความรักเชิงลบนี้ปรากฏอยู่ในจำนวน 22 เพลง ได้แก่ *เรื่องน่าเบื่อ*, *คำขอสุดท้าย*, *ภาพลวงตา*, *ให้รักเดินทางมาเจอ* กัน, *จุดเริ่มต้นของจุดจบ*, *คำอำลา*, *พลาด*, *วน*, *ขอบใจ* แต่ไม่เอา, *โอ โอ๊ะ โอ้ย*, *เหมือนเดิมอยู่ไหม*, *สัปดาห์ปากหวาน*, *ง่ายไปมั้ง*, *ถึงเวลาฟัง*, *คำทำ*, *เพราะเธอ*, *อย่าทำแบบนี้*, *ไม่ใช่ฉันใช่ไหม*, *น้ำเต็มแก้ว*, *ได้ยินไหม*, *ยิ่งใกล้เหมือนยิ่งไกล* และ *เธอมีฉัน ฉันมีใคร*

เพลง เรื่องน่าเบื่อ

...อีกแล้ว อีกแล้ว ทำไมต้องเธอ ที่ทำฉันเจ็บซ้ำปวดหัวใจ

เกินที่คนจะทนไหวอีกแล้ว สุดท้ายมันก็ต้องเธอแม้จะเจ็บ

ต้องปวดยังไงในเมื่อใจมันยังรัก เธอฉันก็ยอมเจ็บ

เจ็บแล้วไม่เคยจำ เหมือนมันจะยิ่งทำให้

ฉันนั้นรักเธอ หยุด หยุดที่ได้มัยเธอ

ฉันไม่อยากพบอยากเจอ เธอ เธอ เธอ เธอทุกที

(ธนิตา ธรรมวิมล, 2552, เรื่องน่าเบื่อ (ธนิตา ธรรมวิมล) ใน *แสนแสบ*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงความผิดหวังจากการทุ่มเทความรักให้กับคนรักอย่างหมดใจ แต่กลับถูกทำร้ายจิตใจให้บอบช้ำแล้วซ้ำอีก จึงต้องขอยุติความสัมพันธ์และขอแยกทางกับคนรัก แม้ว่าจะยังตัดใจจากคนรักเก่าไม่ได้

เพลง คำขอสุดท้าย

...ปล่อยมือฉันซะเถอะ มันถึงเวลา
เรานั้นต้องรับความจริง ปล่อยมือแล้วอำลา
อย่าขอให้เจ็บกว่านี้ ปล่อยความรักให้อยู่ในที่ดี ๆ
ลงท้ายด้วยความเข้าใจ ครั้งสุดท้ายที่อยากขอเธอ

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2550, คำขอสุดท้าย (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน ภาพลวงตา)

เนื้อเพลงดังกล่าวนี้ แสดงถึงการพยายามตัดใจจากคนรัก หากยังทนฝืนคบกันต่อไปด้วยความไม่เข้าใจกันทั้งคู่ จำเป็นต้องมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเจ็บปวดซ้ำแล้วซ้ำเล่ากับเรื่องราวเดิม ๆ ที่เกิดขึ้น ปัญหาที่ทั้งสองฝ่ายจะสามารถยุติกันได้ คือการเลิกร้างกันไปตามทางของแต่ละคน

เพลง ภาพลวงตา

...มันก็เป็นแค่เพียง ภาพลวงหลอกตา
ที่เธอสร้างขึ้นมา ให้นั้นตายใจ
มันไม่เคยจะเป็นของจริง แค่ลวงแค่หลอกกันไป

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, และสิบพัน ศักดิ์เจริญ, 2550, ภาพลวงตา (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน ภาพลวงตา)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นในเรื่องการกระทำของคนรักที่สร้างว่ารักอีกฝ่ายจริง ๆ แต่เบื้องหลังกลับกลายเป็นการโกหกหลอกหลวง ทำให้อีกฝ่ายต้องทุกข์ทรมานและเศร้าโศกเสียใจ จึงทำให้ความสัมพันธ์ของทั้งคู่ต้องจบลง

เพลง ให้รักเดินทางมาเจอกัน

ต้นเหตุของความเสียใจ ก็คือความจริงที่สองเราไม่พูดกัน
ไม่เคยจะมองตากัน ได้แต่คิดและทำอะไรไปตามต้องการโดยไม่สนใคร
ต้นเหตุของรอยน้ำตา ไม่เคยเยียวารักษาด้วยความเข้าใจ
มันเป็นเพราะความไม่รู้ ไม่เคยดูให้ลึกลงไปข้างในหัวใจ
ได้แต่ทนเก็บไว้ ผิดอะไรไม่เคยคิดถาม

(ณรงค์วิทย์ เตชะธนะวัฒน์, 2553, ให้รักเดินทางมาเจอกัน (ธนิตา ธรรมวิมล) ใน เพลงประกอบละคร
4 หัวใจแห่งขุนเขา)

เนื้อเพลงนี้ ใช้วิธีการตั้งคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ โดยสะท้อนให้เห็นสาเหตุของความ
ทุกข์และความเสียใจที่เกิดจากความรัก หากคู่รักทั้งสองต้องการรักษาความสัมพันธ์ไว้จำเป็นเปิดใจ
เรียนรู้และสื่อสารซึ่งกันและกัน

เพลง จุดเริ่มต้นของจุดจบ

...เหลือเวลาอยู่ อีกไม่นานแล้วใช่ไหม
เหลือเวลาอยู่ เคียงข้างกันสั้นลงทุกที
เฝ้าดูความรักเริ่มจางหาย สดมีจะคว่ำคืบมาอย่างเดิม
ไม่เห็นจะมีทางไหนจะได้หวัง เหลือเพียงไม่นาน

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2552, จุดเริ่มต้นของจุดจบ (ธนิตา ธรรมวิมล) ใน แสงแสบ)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงความรักระหว่างคนสองคนที่ไม่สามารถกลับไปใช้ชีวิตคู่ได้
เหมือนเดิม อันเนื่องมาจากสาเหตุที่คนรักของตนเปลี่ยนไป คือการหมตรักและการไม่เห็นความสำคัญ
ของกันและกัน ซึ่งตรงข้ามกับความรู้สึกของอีกฝ่ายที่ต้องการรั้งหรือยึดไม่ให้คนรักจากไป แต่สุดท้าย
ความรักและความสัมพันธ์ต้องเล็กร้างกันไปจึงเป็นหนทางที่ดีที่สุดสำหรับทั้งสองฝ่าย

เพลง คำอำลา

...แม้ภายในใจจะเจ็บปวด ก็ต้องทนมันให้ไหว
ต้องไม่เป็นไร ต้องยอมเป็นคนปล่อยมือไป
แม้คำอำลาจะเจ็บปวด ก็ต้องเอ่ยมันออกไป
แม้จะเสียใจ ก็ให้มันจบลงแค่นี้

(ณรงค์วิทย์ เตชะธนะวัฒน์, 2562, คำอำลา (ธนิตา ธรรมวิมล) ใน Damatic)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกของอีกฝ่ายที่เกิดทุกซบทุกใจ คือจำใจต้องแยกทางกับคนรักทั้งที่ตนยังตัดขาดความสัมพันธ์ไม่ได้ ซึ่งมาจากสาเหตุความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน

เช่นเดียวกับความรักที่ไม่สมหวังอันเป็นที่มาของความอึดอัดเมื่อได้อยู่ร่วมกับคนที่เข้ากับตัวเองได้ไม่เต็มร้อย สะท้อนผ่านเนื้อเพลง พลาด และวน

เพลง พลาด

...เราจึงต้องห่างกันไปอย่างนี้ และคงต้องยอมรับสิ่งนี้

เมื่อฉันพลาดเอง ควบคุมหัวใจไม่ดี

เราจึงต้องห่างกันไปอย่างนี้ และคงต้องยอมรับให้ไหว

ฉันไม่ต้องการให้ใคร ลำบากหัวใจ

จากคำว่ารัก ที่พลาดไป

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2548, พลาด (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *สัทวา* 49)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นถึงความไม่พร้อมของการคบหากับอีกฝ่ายหนึ่ง ที่ชอบบอปป้างไม่อยากจะสานสัมพันธ์กับตน โดยพยายามตีตัวออกห่างจากความสัมพันธ์ออกไปเรื่อย ๆ จึงทำให้ทั้งคู่ต้องถึงจุดสิ้นสุดโดยต่างฝ่ายต่างแยกย้ายกันไปตามทางของแต่ละคน

เพลง วน

...เช้าวันต่อมาเจอกัน เธอก็ขอรัก

สัญญาอีกวัน อยากเริ่มใหม่ใจก็เชื่อเธอ

สองวันถัดมา เจอะเธอทำไอ้เรื่องเดิม ๆ

เช้าวันต่อมา บอกกับฉันให้เราเริ่มกันอีกครั้ง

เรื่องมันไม่ไปไหน ว่าวนอยู่อย่างนี้นานเท่าไร

เรื่องเราไม่ไปไหน ก็จะทำให้ซ้ำให้ซ้ำให้

ซ้ำใจจะจำ มากไปไหม

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2550, วน (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *ภาพลวงตา*)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงสถานะที่ไม่ชัดเจนของความรักและความสัมพันธ์ของคนสองคน เพราะมีฝ่ายหนึ่งต้องการระบุนความชัดเจนที่อยากจะคบหาและเรียนรู้กัน ตรงข้ามกับอีกฝ่ายที่ไม่แน่นอนกับความสัมพันธ์ที่คาดว่าอาจจะเกิดขึ้นจริง และหากจิตใจของอีกฝ่ายนี้ยังโลเลอยู่เช่นเดิม

อย่างนี้ คงจะทำให้ฝ่ายหนึ่งเลิกสนใจ สิ่งที่ได้ในขณะนั้น คือการบอกเลิกอีกฝ่าย จึงเป็นหนทางที่ดีสำหรับทั้งคู่

นอกจากนี้ความรักที่ไม่สมหวัง มักเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดจากการตัดพ้อต่อว่า ประชดประชัน เสียดสีคนรักที่ทำให้ต้องเกิดความรู้สึกผิดหวัง เสียใจ เพลงที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมการตัดพ้อต่อว่า ซึ่งเป็นการบอกเล่าถึงความทุกข์ที่เกิดจากความรัก ได้แก่ ขอบใจ แต่ไม่เอา, โอ โื้อะ โื้อย, เหมือนเดิมอยู่ไหม, สักวาปากหวาน, ง่ายไปมั้ง, ถึงเวลาฟัง, คำทำ, เพราะเธอ, อย่าทำแบบนี้, ไม่ใช่ฉันใช่ไหม, น้ำเต็มแก้ว, ได้ยินไหม, ยิ่งไกลเหมือนยิ่งไกล และเธอมีฉัน ฉันมีใคร

เพลง ขอบใจ แต่ไม่เอา

...แต่อยากให้เอามั่นคืนไป ฉันไม่ต้องการฟังคำใดใด

ช่วยเก็บเอาใจเธอคืนไป เดินกลับไปทางเดิม

เดินไปให้ไกล ให้ไกลสายตา

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2552, ขอบใจ แต่ไม่เอา (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน แสงแสง)

เนื้อเพลงนี้ แสดงถึงการตัดพ้อคนรักที่มาหลอกว่ารัก ทำเหมือนตนเป็นตัวคั่นเวลาในการคบหาความสุขเพียงชั่วคราว แต่จะไม่ยอมเป็นตัวสำรองทำให้ตัวเองต้องเจ็บปวดกับความรักครั้งนี้ได้ จึงทำการตัดสินใจบอกให้ต่างคนต่างไปและไม่ควรเข้ามายุ่งเกี่ยวในชีวิตกันอีก

เพลง โอ โื้อะ โื้อย

...ไหน ๆ เธอว่าเขาดี และทำไม่รู้ไม่ชี้

เธอว่าเขาคงตาย เห็นแล้วไม่ค่อยแน่ใจ

ว่าคนจะเป็นจะตายก็ไม่ใช่เขา ก็เห็นเธอบอก บ้าย บ้าย บาย

ก็อธิษฐานให้เธอได้ไปดี ก็เห็นว่าเธอมั่นใจเหลือเกิน

อยู่ ๆ ก็โหลงเอย ไปชงงานเนี่ย

(รัฐพล ปิ่นแก้ว, 2547) โอ โื้อะ โื้อย (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน พริก)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นว่าเมื่อความรักไม่เป็นไปดังที่หวัง จึงเกิดการประชดประชันคนรักที่มาหลอกลงให้ผิดหวัง โดยทิ้งคนเก่าไปมีคนใหม่ที่เข้าใจอีกฝ่ายมากกว่า จึงทำให้ความรักจบลงด้วยการเลิกรากัน

เพลง เหมือนเดิมอยู่ไหม

...เหมือนเดิมอยู่ไหม หัวใจของเธอ
 (จะไม่ยกให้ใคร จะมีหัวใจเก็บเอาไว้ให้เธอผู้เดียว)
 รักกันอยู่ไหม ขอให้ถามฉันมั่นใจ
 (ไม่ว่าจะนานเท่าไร ฉันจะรอเธอ)
 วันเวลาที่ทำให้เราต้องห่างกัน กลัวมันจะทำให้ใจของฉันและเธอ
 ไม่เหมือนเดิม

(ธนิดา ธรรมวิมล, 2548, เหมือนเดิมอยู่ไหม (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *สัปดาห์ 49*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงถึงการตัดพ้อความรักของฝ่ายหนึ่งที่เป็นทุกข์ว่า ความห่างไกลทำให้เกิดความระแวงและความไม่ไว้วางใจต่อคนรัก เนื่องจากกลัวความรู้สึกของอีกฝ่ายจะเปลี่ยนแปลงไม่เหมือนเดิม

เพลง สักวาปากหวาน

...ขอทีเถอะ ขอทีเถอะ ช่วยทำเหมือนวาจา
 บอกว่าจะรักก็รักจริงเถอะ ให้จริงเถอะ
 ให้เหมือนที่พูดมา ทำให้ฉันเห็นสักครั้งหนึ่ง

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2549 สักวา ปากหวาน (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *สัปดาห์ 49*)

เนื้อเพลงนี้ เป็นการกล่าวประชดประชันคนรักในเรื่องของการกระทำกับคำพูดไม่ควรสวนทางกัน โดยเฉพาะเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งกล่าวความรู้สึกภายในใจกับอีกฝ่ายไปแล้ว ควรที่จะต้องรับผิดชอบกับสิ่งที่ตนกล่าวออกไปด้วยความจริงใจ ไม่ใช่มาหลอกลวงให้รักแล้วทำร้ายจิตใจของอีกฝ่ายให้เกิดความทุกข์ทรมานใจอยู่อย่างนี้

เพลง ง่ายไปมั้ง

...HEY! นึกให้ตี สิ่งที่ฉันเจอมาวันก่อน

HEY! คิดให้ตี ก็ไม่นานสักเท่าไร

อะไร อะไร ที่เธอได้ทำไว้ถึงกับลืม

เหตุการณ์ที่ทำไว้ ถึงกับลืมเลย

ที่เคยได้ทำร้ายฉัน ไม่ลืม ไม่ลืมหรือจำไว้

SAY GOODBYE! โบกมือบ้ายบายกันเท่านี้

(แมนสรวง สุรางค์รัตน์, และเผ่าพันธุ์ อมตะ, 2554, ง่ายไปมั้ง (ชนิดา ธรรมวิมล) ใน ดอกไม้ไฟ)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นถึงการตัดพ้อต่อว่าคนรักที่ทำให้ตนเกิดความทุกข์ทรมานใจจากการถูกทำร้ายความรู้สึกบอบช้ำหลาย ๆ ครั้ง และตนไม่ขอใช้ชีวิตร่วมกันอีก สุดท้ายความรักของทั้งสองคนถึงจุดสิ้นสุดด้วยการเลิกลากัน

เพลง ถึงเวลาฟัง

...ถ้าคำว่าความรัก นั้นหมายถึงการจำยอม

ฉันคงจะไม่พร้อม จะรักและทุ่มเทใจ

ถ้าเธอต้องการฉัน แค่เพราะฉันยอมตามใจ

ฉันก็จะบอกไว้ ว่าฉันไม่ต้องการเธอ

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2554, ถึงเวลาฟัง (ชนิดา ธรรมวิมล) ใน ดอกไม้ไฟ)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นการตัดพ้อต่อคนรักว่า ความรักไม่ได้กำหนดกฎเกณฑ์ว่าต้องอยู่ภายใต้คำสั่งของอีกฝ่าย รวมถึงหากอีกฝ่ายยังใช้อำนาจเหนือคำว่า “ความรัก” อย่างนี้แบบเดิม ๆ สุดท้ายตนคงไม่สามารถที่จะขอใช้ชีวิตร่วมกันอีก

เพลง คำทำ

...แต่ฉันจะทำไม่มีใคร จะรักเธอได้เท่าเทียมกับฉัน

ไม่มีใครจะทุ่มเท และให้เธอเท่าฉัน

บอกเลยว่า เธอไม่มีวันที่

เจอกับคนไหน ที่จะรักเธอได้มากกว่าฉัน

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2552, คำทำ (ชนิดา ธรรมวิมล) ใน แสนแสບ)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวตัดพ้อคนรักที่ไม่มีใจให้ตน คือเห็นว่าตนหมดความสำคัญแล้วจึงจะยอมจากไปตามที่คนรักต้องการ และยังหวังเพียงว่าบางครั้งคนรักอาจจะมองเห็นความดีของตนบ้าง ในช่วงที่กำลังคบกัน ไม่ใช่มาห่างเหินและทำเป็นไม่สนใจอยู่อย่างนี้

เพลง เพราะเธอ

...วันนี้มันเปลี่ยนไปทุกอย่าง คนอยู่ข้างกายกลายเป็นแสนไกล

เธอกลับหายไปไหนกัน ความรักให้แต่ความเสียใจ

มีแค่น้ำตาที่มันฝืดจ๋า ไม่อาจลบและลืมได้เลย

(สุดเต๋น คานพรม, และรัฐพล ปิ่นแก้ว, 2547, เพราะเธอ (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *พริก*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นการพ้อเพื่อถึงคนรักที่ต้องแยกทางกันไป และไม่สามารถกลับไปคบกันได้อีก จึงทำให้ตนเองทรมานใจด้วยความรักและคิดถึงคนรักเก่าอยู่เสมอ

เพลง อย่าทำแบบนี้

...อย่าทำแบบนี้ หยุตเกมนี้เลย

จะเอ่ยว่ารักกัน ตอนนี้ทำไม

พอแล้ว ไม่อยากสับสนในใจ

เจ็บตอนเธอไป ไม่เท่าตอนเธอกลับมา

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2547, อย่าทำแบบนี้ (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *พริก*)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงการตัดพ้อต่อว่าคนรักเก่าที่ไม่ควรมาให้ความหวังกับตนอีก เนื่องจากตนไม่ต้องการกลับไปอยู่ในความสัมพันธ์ที่ไม่ชัดเจน สู้ตัดใจดีกว่าให้อีกฝ่ายทรมานใจไปอย่างนี้

เพลง ไม่ใช่ฉันใช่ใหม่

...พูดพูดหน่อยได้ไหม ว่าที่ฉันผิดอยู่ตรงไหน

เห็นเธอเหม่อลอยไม่พูดจา ก็รู้ว่าหมดรักกัน

ช่วยบอกฉัน หน่อยได้ไหม

(เสกสรร ศุขพิมาย, 2553 ไม่ใช่ฉันใช่ใหม่ (เสกสรร ศุขพิมาย ร้องคู่กับ ธนิดา ธรรมวิมล)

ใน *เพลงชุด Plus*)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงความรักที่ไม่สมหวัง ทำให้ตนเองเกิดความทุกข์ใจ และตัดพ้อต่อ
โชคชะตาของตนที่ไม่ประสบผลสำเร็จกับเรื่องของความรัก
เพลง น้ำเต็มแก้ว

...ฉันยังต้องรออีกนานไหม ต้องรอเธออีกนานไหม
ถึงจะได้เจอกับรัก ที่เธอเคยบอกฉัน
เมื่อไรรักเก่าระเหย ฉันรอให้เธอได้ลืมเขาสักวัน
เพื่อการเริ่มใหม่ครั้งใหม่ เพื่อเธอกับฉันและรักเรา

(สิบพัน ศักดิ์เจริญ, 2548, น้ำเต็มแก้ว (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *สักวา* 49)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวตัดพ้อต่อว่าคนรักที่ยังไม่ลืมแฟนเก่า ตนพยายามที่จะทำทุกอย่าง
เพื่อให้คนรักไม่นึกถึงเรื่องเก่า แต่คนรักก็ยังทำตัวเปรียบเสมือนน้ำที่เต็มแก้วที่เติมน้ำเข้าไปเท่าไรก็ล้น
ออก ก็เหมือนกับความรักของตนที่มีให้คนรักมากเท่าไร เขาก็ไม่เคยรับรู้หรือสนใจตนเลย เพราะในใจ
ของคนรักยังคงฝังใจเรื่องของแฟนเก่า หากเขายังไม่ลืมเรื่องราวในอดีตที่เกิดขึ้น ความรักครั้งใหม่ของ
ตนและคนรักอาจจะจบความสัมพันธ์ที่สิ้นสุดของการเป็นคู่รักทั้งสองฝ่าย

เพลง ได้ยินไหม

...ได้ยินไหม ได้ยินไหม โปรดฟังว่าฉันรักเธอ
เธอจะอยู่ไหน อยู่สุดฟ้าไกล
เพียงให้เธอรับรู้ ได้ยินฉันบอกเธอไหม
ว่าคนคนนี้รักเธอ นี่ใจคำว่ารักที่เธอรอฟัง (ได้ยินไหม)

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2551, ได้ยินไหม (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *Sound about*)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงเรื่องความทรงจำเกี่ยวกับความรักครั้งเก่า เมื่อสมัยที่ตนกับคนรักยัง
คบกันอยู่ ในขณะที่คบกันตนกลับไม่ได้เผยความรู้สึกที่แท้จริงให้คนรักได้รับรู้ว่าตนรู้สึกอย่างไรกับคน
รัก จึงทำให้คนรักเกิดความรู้สึกไม่มั่นคงกับความรักระหว่างที่คบกันจึงเป็นเหตุที่ทำให้คนรักขอแยก
ทางกับตน แต่เมื่อตนกลับรู้สึกตัวแล้วว่าไม่มีวันได้รักเก่าคืนมา แม้จะแสดงออกถึงความรู้สึกเสียใจ
มากเพียงใด ก็ไม่ทำให้คนรักกลับคืนมา จึงได้แต่ตัดพ้อกับตนเอง

เพลง ยิ่งใกล้เหมือนยิ่งไกล

...ยิ่งฉันนั้นใกล้ชิดเธอ มากมายเพียงไหน

เหมือนว่าทาง ยิ่งไกลออกไป

คล้ายว่าเธอ อยู่ไกลห่างฉัน

ยิ่งฉันรู้ว่าตัวเอง รักเธอแค่ไหน

ก็ยิ่งทำให้ ฉันหวั่นใจ

ฉันรักเธอเท่าไร ก็เหงาเท่ากัน

(ชนะ เสวิกุล, 2548, ยิ่งใกล้ เหมือนยิ่งไกล (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน เพลงประกอบละคร
พຽງນີ້ไม่สายที่จะรักกัน)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงความรักที่ไม่สามารถแสดงออกหรือเปิดเผยให้อีกฝ่ายได้รับรู้ ต้องแอบปิดบังซ่อนเร้นความรู้สึกนี้ไว้ในใจของตัวเองในลักษณะที่รู้สึกสิ้นหวังและท้อแท้จากการแอบรัก จึงได้แต่ตัดพ้อต่อว่าตนเองอยู่อย่างเดิมซ้ำ ๆ แบบนี้

เช่นเดียวกับเพลง เธอมีฉัน ฉันมีใคร

...เธอมีฉันแต่ฉันมีใคร เมื่อฉันเหงามีสิทธิ์ใหม่ได้พบเธอ

เธอยังมีฉันแต่ไม่รู้ทำไม ชีวิตฉันเหมือนไม่มีใครสักคน

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2560 เธอมีฉัน ฉันมีใคร (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *Feeling Love*)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงการตัดพ้อต่อว่าตนเองที่ไม่กล้าพอจะเปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริง ออกมาให้อีกฝ่ายได้รับรู้ว่าตนแอบรัก จึงทำให้ตนเกิดความรู้สึกหมดหวังในความสัมพันธ์ที่เป็นอยู่
อย่างนี้

ความรักนอกขอบ

ความรักนอกขอบ คือ การแสดงความรักที่เห็นแก่ตัว แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง ซึ่งเรียกว่า “ความรักตัวเองอย่างลุ่มหลง” เป็นผลผลิตมาจากสังคมสมัยใหม่ที่ทำให้ความสำคัญกับตัวเองมากกว่าสิ่งอื่นใด โดยทำลายเส้นแบ่งระหว่างตัวเรากับผู้อื่น โลกจึงเป็นส่วนขยายหรือภาพเงาจากตัวเราเอง ความรักนอกขอบจึงไม่ต่างไปจากการหลงรักภาพสะท้อนตัวเอง (กิตติพล สรัคคานนท์, 2565, ออนไลน์) นอกจากนี้ความรูปร่างแบบดังกล่าวยังรวมถึงการเรียกร้องประโยชน์จากคนรัก ความรัก
รูปร่างแบบนี้จะเป็นสุขเมื่อตนได้ตามปรารถนา แม้ว่าจะมีเงื่อนไขบางอย่างที่จะต้องเสียสละในวัน

ข้างหน้า แต่ถึงอย่างไรความรักที่ตัวเองต้องการก็ควรจะได้รับความรู้สึกก่อนคนที่มาทีหลัง จากความรักในอุดมคติดังกล่าว สามารถจำแนกข้อมูลได้เป็น 4 แบบ ดังนี้

1. ความรักอย่างมีความหวัง

ความรักอย่างมีความหวัง คือความรักที่ต้องการให้คนรักหรือคู่ครองให้โอกาส หรือให้อภัย อันเกิดจากความผิดพลาดที่เคยกระทำต่อคู่รัก เช่น เมื่อมีปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เข้ามาทำให้เกิดการตัดสินใจผิดพลาด จนสูญเสียคนรักไป จึงต้องการโอกาสและหวังว่าคนรักจะให้อภัย ซึ่งแนวคิดนี้ปรากฏอยู่ในเนื้อเพลง รักครั้งใหม่, หากไม่มีวันพรุ่งนี้, จะรักก็รัก, โชคดีในโชคร้าย, อยากรักต้องไม่กลัวคำว่าเสียใจ และรักเอย มีดังนี้

เพลง รักครั้งใหม่

...ลองดูกับเธออีกครั้ง เป็นไงก็เช่นกัน
จะเจ็บอย่างเดิมซ้ำ ๆ ก็ให้มันรู้ไป
และวันนี้ฉันอยากจะบอกว่า เธอคือความรักครั้งใหม่
เป็นตายร้ายดี จะลองดู

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2551, รักครั้งใหม่ (ธนิศา ธรรมวิมล) ใน *Sound about*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นถึงความหวังที่จะได้พบรักครั้งใหม่ โดยเปิดโอกาสให้ตัวเองได้เรียนรู้และคบหากับคนรักใหม่โดยหวังว่าจะทำให้ตนมีความสุข

เพลง หากไม่มีวันพรุ่งนี้

...หากว่าวันพรุ่งนี้ไม่มี รอยอยู่ต้องจากกันไปจะอย่างไร
หากว่าในวันนี้เป็นวันที่เหลืออยู่ และเราควรทำอะไร
หากมันเป็นวันของเรา วันสุดท้าย

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2552, หากไม่มีวันพรุ่งนี้ (ธนิศา ธรรมวิมล) ใน *แสนแสบ*)

เนื้อเพลงนี้ ใช้เป็นการตั้งคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ ที่แสดงให้เห็นมุมมองของความไม่แน่นอน คืออาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต เพื่อขอโทษต่อความผิดพลาดที่เกิดจากความพลั้งเผลอในอดีต ทำให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้สึกผิดอยากปรับความเข้าใจ โดยหวังว่าจะได้รับโอกาสเพื่อแก้ไข ปรับปรุงตัวใหม่และได้ครองรักกันอีก

เพลง จะรัก ก็รัก

...จะรักก็รักอย่ามัวตั้งคำถาม จะรักจะอย่างไรอย่ามัวหาคำตอบ
ถ้าใจรักกันจับมือกันไว้ now now now จะรักก็รักอย่ามัวหาเหตุผล
จะรักจะอย่างไรอย่ามัวขังใจ ให้รู้กันไป
เอาไหมมาเสียงพร้อมกัน ลุยไปด้วยหัวใจ

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2551, จะรัก ก็รัก (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *แสนแสบ*)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงความรักอย่างมีความหวังที่ไม่ควรมีคำถาม ข้อสงสัยหรือเงื่อนไขใด ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ควรกล้าที่จะลองเสี่ยงรักคนที่รู้สึกรัก

เพลง โขคดีในโขคร้าย

...โขคดีที่เสียใจ ที่เธอทำให้ข้า
โขคดีในโขคร้าย ที่เธอนั้นทั้งกัน
เขาเข้ามา เป็นแสงตะวันเมื่อฝนซา
สิ่งดีที่ฉัน ได้จากเธอ

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2554, โขคดีในโขคร้าย (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *ดอกไม้ไฟ*)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงประสบการณ์ความรักที่ไม่สมหวัง แต่เมื่อได้มีโอกาสพบคนใหม่ จึงทำให้เกิดความหวังและแปรเปลี่ยนเป็นกำลังใจ และมีความหวังในการใช้ชีวิตให้มีความสุข

เพลง อยากรักต้องไม่กลัวคำว่าเสียใจ

...ถ้าอยากรัก ต้องไม่กลัวคำว่าเสียใจ
ปวดใจ ก็แค่ขั้นตอนแห่งความรัก
และอย่างน้อย ชีวิตนี้ก็ได้เคยรู้จัก
ยิ่งเจ็บ ยิ่งทำให้เราเข้าใจ

(ขจรเดช พรหมรักษา, 2555, อยากรักต้องไม่กลัวคำว่าเสียใจ (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *เพลงประกอบ*

ภาพยนตร์ รัก 7 ปี ดี 7 หน)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงความรักที่จะต้องมีความหวังโดยการเปลี่ยนมุมมองของตัวเองที่มีต่อความรัก โดยมองว่าความรักเป็นเรื่องที่ดีและสวยงาม เพื่อให้ตนเองได้มีโอกาสพบกับความรักที่แท้จริง ดังนั้นไม่ว่าอะไรจะต้องพบเจอความทุกข์หรือสุข ก็ควรที่จะกล้าเผชิญกับความรักอย่างมีความหวังว่าจะพบกับรักที่ดี

เพลง ไปไม่ไกล แค่มานาน

...ไม่ได้รักน้อยลงเลย รักไม่ลดน้อยลงเลย

หวังไว้เธอก็คงได้เข้าใจ ขอไปไม่นาน

ฉันไม่ไปไหน จนห่างไกล

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2551, ไปไม่ไกล แค่มานาน (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *Sound about*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นว่า ความหวังเป็นคุณสมบัติที่สำคัญต่อคู่รักที่ต้องห่างไกลกัน ถึงแม้ว่าจะต้องห่างไกลจากคนรัก หากเพียงมีความหวัง ความเข้าใจและความเชื่อใจ ก็จะสามารถศึกษาดูใจกันได้

เพลง รักเอ๋ย

...บพจะไป เดียวมันก็ไป

ก็เร็วจะช้ายังไง ใครจะรับประกัน

รักเอ๋ย ครั้งก่อนเคยซึ้งกันอยู่

แล้วโยมาเปลี่ยนไป ร้องไป ร้องให้ มันได้อะไร

บอกตัวเองไว้ ให้อใจครั้นตรง

บอกตัวเองไว้ ให้อใจครั้นตรง

(ชนกันต์ รัตนอุดม, ธนิดา ธรรมวิมล, และธรรมดาทีม, 2557, รักเอ๋ย (ธนิดา ธรรมวิมล)

ใน *All about Da*)

เนื้อเพลงนี้ สะท้อนให้เห็นว่าหากไม่ประสบความสำเร็จในความรัก ก็ไม่ควรจมอยู่กับความทุกข์ แต่ควรมองว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นได้ และควรมีความหวังอยู่เสมอที่จะมีโอกาสได้พบเจอกับรักที่ดี

2. ความรักตัวเอง

ความรักตนเอง คือ เป็นการอธิบายให้เห็นมุมมองของคนที่คุณใส่ใจใจตนเอง มีความเข้มแข็ง หนักแน่น ดูแลตนเองได้ และเห็นคุณค่าของตนเอง โดยลักษณะดังกล่าวปรากฏในเนื้อเพลง **ขอหนึ่งวัน, รุ่งอรุณ, วันใหม่, ดอกไม้ไฟ และแค่บางครั้ง** วิเคราะห์ดังต่อไปนี้

เพลง ขอหนึ่งวัน

...กลับมาแคร์ มาคอยใส่ใจตัวเองซะที
หยุดไปรักแต่เค้าคนนั้น ให้แต่เค้าคนนั้น
พักเอาไว้ซักวัน กลับมารักคนนี้
คนนี้ทำเพื่อคน ๆ นี้ ไม่ใช่ใครคือฉันเอง (ตัวฉันเอง)

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2547, ขอหนึ่งวัน (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *พริก*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นถึงความรักตัวเองโดยการหันมาใส่ใจดูแลสุขภาพทั้งภายนอกและภายในให้ดูดีมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงตนยังสามารถมีอิสระตัดสินใจไปที่ไหนก็ได้อย่างที่ใจต้องการซึ่งดีกว่าฝืนใจให้อีกฝ่ายมาอยู่กับตนอย่างไม่มีความสุข

เพลง รุ่งอรุณ

...คงยังอีกเพียงไม่นาน คงอีกเพียงไม่นาน
ฉันรอเรื่องราว ร้าวรานผ่าน
หวังว่าคงไม่นาน คงอีกเพียงไม่นาน
ร่องรอยน้ำตาจะลบเลือน วันที่พบเรื่องปวดใจ
ขอให้ เป็นเพียงฝัน และหวังพบวันใหม่ที่คงสวยงาม

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2550, รุ่งอรุณ (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *ภาพลวงตา*)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงการให้กำลังใจและคอยปลอบใจตัวเองในช่วงเวลาที่ตนพบเจอแต่เรื่องโหดร้ายบนทอนจิตใจให้เจ็บซ้ำแล้วซ้ำอีก และเมื่อเวลาช่วยเยียวยาให้รอยแผลในจิตใจของตนค่อย ๆ หายไป โดยสามารถจัดเรื่องราวร้ายออกจากจิตใจของตนได้ สุดท้ายตนก็กลับมาเย็นหยัดด้วยจิตใจที่หนักแน่นเข้มแข็งเพื่อเริ่มต้นกับการใช้ชีวิตใหม่ที่ดีในวันข้างหน้า

เพลง วันใหม่

...ก็จะเริ่มใหม่ วันใหม่ต่อจากนี้
 เริ่มใหม่เอาใหม่น่าจะดี เรื่องเก่าล้างมันให้ออกจากใจ
 เลิกไปจำ ก็เริ่มใหม่
 วันใหม่ให้มันดี ก้าวใหม่เดินใหม่อีกสักที
 มีเช้าวันใหม่ รอให้เริ่มใหม่
 ทำเรื่องราวใหม่ ๆ ให้ดี ๆ

(บุรพาไร้พ่าย, 2551, วันใหม่ (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *Sound about*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นการรักตัวเองโดยไม่จมปลักกับความรักครั้งเก่า โดยหันกลับมาดูแลใส่ใจ ห่วงใย และให้กำลังใจตัวเอง เพื่อให้ตนนั้นมีจิตใจที่พร้อมไปด้วยความเข้มแข็งและความแข็งแกร่งสำหรับการเริ่มต้นชีวิตใหม่อีกครั้ง

เพลง ดอกไม้ไฟ

...ต้องฉลองให้สาแก่ใจ ต้องฉลองให้มันสะใจ
 ชีวิตเราได้คืนกลับมา กลับมาเป็นตัวเอง
 ต้องฉลองให้สาแก่ใจ ต้องฉลองให้สมกับใจ
 ตื่นจากฝันที่เลวร้าย และพรั่งนี้โชคดีแน่นอน

(แมนสรวง สุรางค์รัตน์, และเผ่าพันธุ์ อมตะ, 2554, ดอกไม้ไฟ (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *ดอกไม้ไฟ*)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงการปลดปล่อยและให้กำลังใจตัวเองด้วยการเฉลิมฉลองให้กับความรักครั้งเก่าที่ทำให้ตนเสียใจ สาเหตุมาจากการที่ถูกคนรักนอกใจแล้วไปมีคนใหม่ที่ดีกว่า รวมถึงเรื่องในอดีตที่เกิดขึ้นนี้ถือเป็นบทเรียนผิดพลาดสำคัญที่อย่างน้อย ก็เป็นประสบการณ์ที่ดีที่สอนให้ตนรู้จักกับความผิดหวังในความรักและสามารถหล่อหลอมให้จิตใจของตนค่อย ๆ กลายเป็นคนที่เข้มแข็งกับสิ่งที่ตนอาจจะเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นอีกครั้งในอนาคตได้

เพลง แค่บางครั้ง

...แอบมีหยดน้ำตา แอบไปนั่งเหงามา
 หลบไปจากสายตาผู้คน ใช้เวลาอยู่ในความเหงาจนสาใจ
 และสุดท้ายก็บอกรักฉันอีกครั้งนึง ชีวิตต้องเดินต่อไป

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2554, แค่บางครั้ง (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *ดอกไม้ไฟ*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นอาการของคนเหงาที่มีความต้องการความรักมาแทนที่ความอ้างว้างในชีวิต แม้ว่าใจของตนต้องการมีคนเคียงคู่อยู่พูดคุยร่วมสุขทุกข์แบ่งปันความรักให้แก่กันและกัน แต่ก็ไม่ได้ถึงขั้นเหงาโหยหาคนรักเท่าที่ควร อาจจะเป็นบางอารมณ์ที่ต้องการ สุดท้ายแล้วไม่มีใครรักตัวเองได้เท่าที่กับตนรัก ดังนั้นตนควรหันมาดูแลเอาใจใส่และให้กำลังใจตัวเองเพื่อต่อสู้กับเป้าหมายต่าง ๆ ได้ในอนาคต

3. ความรักข้างเดียว

ความรักข้างเดียว คือความรู้สึกพิเศษที่เกิดจากการแอบรักและรู้สึกดี โดยไม่กล้าแสดงออกให้อีกฝ่ายได้รับรู้ เพราะไม่ต้องการให้ฝ่ายตรงข้ามเกิดความรู้สึกอึดอัดและเปลี่ยนไป จึงมักใช้สถานะของความเป็นเพื่อนเพื่อได้มีโอกาสได้อยู่ใกล้ชิดและคอยดูแล ลักษณะดังกล่าวปรากฏในเนื้อเพลง **เพื่อนสนิท** ดังนี้

...ห่างแค่เพียงเอื้อมมือ แต่มันก็แสนไกล
ยิ่งเธอเป็นเหมือนเพื่อนสนิท ยิ่งไม่มีสิทธิ์จะบอกไป (ว่ารักเธอ)
(ภักณะ สรุโฆษิต, 2547, เพื่อนสนิท (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *พริก*)

เนื้อเพลงดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นถึงลักษณะพฤติกรรมความรักแบบข้างเดียว โดยพยายามทำตัวไม่ให้เพื่อนสนิทสงสัยและต้องการจะเก็บรักษามิตรภาพดี ๆ นี้ไว้ เมื่อเพลงนี้ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย จึงทำให้คำว่า “เพื่อนสนิท” มีนัยยะความหมายเฉพาะในสังคมปัจจุบัน ที่มีความหมายในรูปแบบความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งเกินกว่าเพื่อนโดยทั่วไปและต้องการดูแลใกล้ชิดเพียงเท่านั้น แต่ไม่มีสิทธิ์ในการเป็นเจ้าของ ถึงแม้ตนจะไม่ได้มีสถานะได้ครองครองคนที่ตนแอบรัก แต่สุดท้ายตนก็รู้สึกมีความสุขที่เป็นแบบนี้

ในขณะที่เนื้อเพลง **รักษาสีร์**, **อย่าบอกว่าไม่มีใคร**, **ร้องให้พอ** และ **ฉันยังอยู่** ยังสะท้อนเนื้อหาเรื่องราวเกี่ยวกับความรักข้างเดียวเหมือนกันกับเนื้อเพลง **เพื่อนสนิท** โดยเนื้อเพลงทั้ง 4 เพลงดังกล่าว ได้มีการเน้นย้ำถึงความสวยงามของความรักข้างเดียว คือมีคน ๆ หนึ่งที่เต็มใจมอบความรู้สึกสิ่งดี ๆ ให้กับคนที่รัก และพร้อมเคียงข้างในขณะที่อีกฝ่ายกำลังประสบปัญหาเรื่องความรักคือเพียงได้คอยดูแลและห่วงใย ทำอะไรให้คนที่ตนรักมีความสุขเท่านั้นก็เพียงพอแล้ว

...ก็เป็นสิทธิ์ของฉันเช่นกัน ที่มันจะขอรักเธอ
ที่มันจะขอเฝ้ารอ และขอได้ทำตามใจ
แคะฉันขอรักษาสีร์ที่หัวใจยังมี ที่มันจะเลือกรักใคร
อยากต้องการรักเมื่อไหร่ หากเธอจะรักใคร ๆ ก็เป็นสิทธิ์ของหัวใจ

ใจที่เธอนั้นครอบครอง แต่ใครก็ไม่มีสิทธิ์หยุดยั้งใจตัวเอง
ที่มันต้องการรักเธอ

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2550, รักษาสิทธิ์ (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน ภาพลวงตา)

...อย่าบอกว่าไม่มีใคร เมื่อยังมีฉันที่เหลืออยู่
ยังมีคนที่เฝ้าคอยดู รอดูให้เธอหยัดยีนลุกขึ้นมา
ยังงี้ก็ยังมี ฉันหนึ่งคน

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2551, อย่าบอกว่าไม่มีใคร (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน Sound about)

...อยากจจะร้องไห้ ปล่อยออกมาเถอะน้ำตา
ในเมื่อเขาไม่คืนกลับมา เธอยังคงมีใคร
ที่ยังรักเธออยู่ตรงนี้ ไม่เคยไปไหน
และเธอนั้นต้องเดินต่อไป ไม่ว่าพรุ่งนี้จะเป็นอย่างไร

(Retrospect ธนิดา ธรรมวิมล, และदनัย ธงสินธุศักดิ์, 2558, ร้องไห้พอ (Retrospect ร้องคู่กับ
ธนิดา ธรรมวิมล) ใน Rise)

...ฉันยังอยู่ จะอยู่ตรงนี้
คอยดูแลเธอเสมอ ไม่เคยเปลี่ยนไป
ฉันยังอยู่ ไม่ว่าวันไหน
ไม่ว่าเมื่อไร ฉันยังคงส่งใจไปให้เธอ

(หมู มูซู, 2562, ฉันยังอยู่ (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน Damatic)

นอกจากนี้ยังมีเนื้อเพลงที่แสดงให้เห็นความรักแบบสามเส้าที่แอบรักคนที่ตนชื่นชอบ ซึ่งความรักดังที่กล่าวมานี้เกี่ยวข้องกับบุคคลมากกว่าสองคนขึ้นไป แต่บุคคลที่สามกลับยินดีที่จะคอยให้การช่วยเหลือคนที่ตนรักในยามทุกข์ใจ โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น สะท้อนออกมาในเนื้อเพลง เมื่อไรเขามา ฉันจะไป

...จะเป็นไรใหม่ ถ้าฉันจะนั่งตรงนี้ใกล้ ๆ เธอ
ให้ฉันช่วยเธอ เพื่อมีอะไร
ก่อนคนนั้นของเธอจะมา ให้ฉันนั่งเป็นเพื่อนไป
อย่างน้อยไม่เหงาใจ เมื่อไรเขามาฉันจะไป

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2548, เมื่อไรเขามา ฉันจะไป (ธนิศา ธรรมวิมล) ใน *สัปดาห์* 49)

เช่นเดียวกับกับเนื้อเพลง **ดูแลรักเขาให้ดี** สะท้อนให้เห็นความรักสามเส้า เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างเพื่อนกับเพื่อน เมื่อคนรักของเพื่อนอีกฝ่ายหนึ่งกลับมาเพื่อนอีกคนหนึ่งก็ต้องเป็นฝ่ายเดินจากไป ถึงแม้จะทำให้เธอเจ็บปวดกับความรักครั้งนี้ แต่เมื่อเธอเห็นเพื่อนของเธอมีความสุขกับคนที่เขารักเท่านี้เธอก็พอใจแล้ว โดยพฤติกรรมสามเส้าดังกล่าวที่เกิดขึ้นนี้อาจมองว่าเป็นความรักที่ไม่ได้ต้องการเรียกร้องหรือขอความเห็นใจจากคนที่ตนแอบรักไว้ในฐานะที่ครอบครองเป็นเจ้าของ แต่เป็นความรักประเภทที่ไม่ได้ต้องการสิ่งตอบแทนใด ๆ กลับคืนมาเท่ากับการได้เห็นคนที่ตนรักมีความสุข

...ดูแลรักเขาให้ดี ๆ อยู่กับเขาไปให้นาน ๆ
มีเพียงเท่านี้ จะใช้เป็นคำสั่งท้าย
ดูแลรักเขาให้ดี ๆ และจากนี้ไปเรื่องนี้จะจบ
ตัดใจเสียที เธอได้คนดี
ก็หมดเวลาฉันตั้งแต่นี้ ฉันขอลาก่อน

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2551, ดูแลเขาให้ดีดี (ธนิศา ธรรมวิมล) ใน *Sound about*)

ในขณะที่เนื้อเพลง **ไม่ขอที่จะให้** นั้นมีการกล่าวถึงความรักสามเส้าระหว่างคนสามคน เช่นเดียวกับเนื้อเพลงทั้งสองดั่งที่กล่าวมาแล้ว แต่ตัวละครที่กำลังดำเนินเรื่องเนื้อเพลงนี้มีลักษณะนิสัยที่ปากกับใจไม่ตรงกัน คือเต็มใจเสียสละยินดีให้คนที่ตนรักไปได้ดีกับคนใหม่ แต่ภายในใจแทบเจ็บปวดเหมือนว่าหัวใจของตนจะแตกสลายทิ้ง ๆ ที่ตนไม่เต็มใจที่จะเห็นคนรักไปมีความสุขกับสิ่งที่ได้เลือกไว้ ต่างกับเนื้อเพลงทั้งสองเพลงดังกล่าวที่มีตัวละครปากกับใจตรงกัน คือมีความยินดีและหวังดีให้คนที่ตนแอบรักได้พบเจอกับคนที่ดีเท่านี้ตนก็มีความสุขแล้ว

...ไม่ต้องขอฉันก็จะทำให้ ไม่ขอฉันก็จะไปให้
 จะทิ้งให้เธอ อยู่กับเขาอย่างที่ต้องการ
 ไม่ต้องขอฉันก็จะยอมให้ ถ้ารักเขาก็เข้าใจได้
 จะยากอะไร ก็แค่หัวใจหัวใจ
 หัวใจดวงเดียว ย่อยยับไป

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2554, ไม่ขอก็จะให้ (ชนิดา ธรรมวิมล) ใน *ดอกไม้ไฟ*)

นอกเหนือจากความรักข้างเดียวที่ปรากฏในแบบสามเส้าแล้ว ความรักไร้สถานะก็ถือว่าเป็นความรักที่อยู่ในลักษณะรักข้างเดียวเช่นกัน เนื่องความรักดังกล่าวเป็นความรักที่มีความรู้สึกพิเศษกับใครบางคน โดยไม่ต้องการระบุสถานภาพทางสังคมในฐานะแฟน สามี หรือภรรยาได้ หากเพียงต้องการตกอยู่ในห้วงแห่งรักในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เนื้อเพลงที่แสดงให้เห็นแนวคิดดังกล่าว ได้แก่ **ไม่ต้องรู้ว่า เราคบกันแบบไหน และระหว่างเราคืออะไร**

...ไม่ต้องรู้ว่าเราคบกันแบบไหน ไม่อาจหาคำ ๆ ไหนมาเพื่ออธิบาย
 ไม่ต้องรักเหมือนคนรัก ก็สุขหัวใจ
 เพียงแค่เราเข้าใจ ก็เหนือคำอื่นใดในโลกนี้

(ณรงค์วิทย์ เตชะธนะวัฒน์, 2548, ไม่ต้องรู้ว่า เราคบกันแบบไหน (ชนิดา ธรรมวิมล) ใน *Sleepless Society 2*)

เนื้อเพลงนี้ สะท้อนให้เห็นความรู้สึกของคนสองคนที่รู้อยู่แก่ใจว่ามีความรักและความปรารถนาที่ดีแก่กันและกันเสมอ โดยไม่ได้สนใจสถานภาพความสัมพันธ์ที่สังคมเป็นผู้กำหนด ผลจากความรักที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้นี้ คือการได้ใช้เวลาร่วมกันและความเข้าใจซึ่งกันและกันทั้งสองฝ่าย

...ก็ฉันรอเธอมานาน แสนนาน
 แคเธอ แม้ใครจะยังง
 ฉันก็ยังรอเธอเสมอ ให้ชัดเจนเลยได้ไหม
 ว่าตัวฉันคืออะไร ส่วนไหนชีวิตเธอ
 ก่อนที่เวลา จะหายไป

(นิภัทร์ กำจรปรีชา, 2562, ระหว่างเราคืออะไร (ชนิดา ธรรมวิมล) ใน *Damatic*)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงความรักระหว่างคนสองคนที่มีความรู้สึกที่ดี ๆ ให้แก่กันและกัน โดยไม่ได้ระบุความสัมพันธ์ในฐานะใดฐานะหนึ่ง เพียงต้องการที่จะใช้ชีวิตร่วมกันให้มีความสุขในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น

4. ความรักในจินตนาการ (ความเพ้อฝัน)

ความรักในจินตนาการ คือความรู้สึกหรือความคิดฝันเกี่ยวกับความรักจากประสบการณ์เดิมที่เคยเกิดขึ้นในชีวิตจริง รวมทั้งการคาดหวังถึงเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้นในอนาคต หากเป็นเพียงความคิดที่ปรุงแต่งหรือเพ้อฝันให้เป็นไปตามอุดมคติในสิ่งที่ตนต้องการ ความรักแบบจินตนาการ ดังกล่าวปรากฏในเนื้อเพลง **ครั้งหนึ่ง เราเคยรักกัน, รู้ทั้งรู้, ดอกราตรี, จินตนาการ, นะ, กลัวเธอจะผิดหวัง, คินข้ามปี และการเดินทางที่แสนพิเศษ** ส่วนใหญ่ทำให้เกิดความสุขและความหวังแก่ผู้ฟัง

เพลง **ครั้งหนึ่ง เราเคยรักกัน**

...ให้เธอนั้นได้จำว่า ครั้งหนึ่งเรานั้นเคยรักกัน

เรานั้นเคยได้พบกัน แม้วามันจะหมดไป

ในวันหนึ่งหากเธอ บังเอิญได้พบใคร

ฉันก็คงไม่เสียใจ ปล่อยให้เธอไปฉันไม่เป็นไร

ให้เธอได้จำเอาไว้ ว่าเราเคยรักกัน

(ธนิดา ธรรมวิมล, 2552, ครั้งหนึ่ง เราเคยรักกัน (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *แสนเสป*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นว่าถึงแม้ความรักสิ้นสุดจากกันไปแล้ว แต่ความรู้สึกดี ๆ ของทั้งคู่ก็จะกลายเป็นภาพความทรงจำที่งดงามอยู่ในใจของทั้งสองคนตลอดไป

เพลง **รู้ทั้งรู้**

...รู้ทั้งรู้จบไปแล้ว รู้ทั้งรู้ว่าไม่รัก

แต่ฉันนั้นยังทำใจไม่ได้ รู้ทั้งรู้ไม่มีหวัง

รู้ทั้งรู้ว่าตัวฉันก็ได้ แต่ขอมองเธอเดินจากไป

(ธนิดา ธรรมวิมล, 2557, รู้ทั้งรู้ (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *All about Da*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นถึงประสบการณ์ของความรักที่เกิดจากความผิดหวัง โดยการเลิกรากับคนรักเก่า แม้วาตนจะตัดใจจากคนรักเก่าได้แล้วแต่ก็ยังคิดถึงอยู่เสมอ และหากจะให้ตนกลับไปแก้ไขเรื่องราวในอดีตที่เกิดขึ้นก็คงเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก

เพลง ดอกราตรี

...ดึกตื่นคืนนี้ ก็เธออยู่แห่งไหน
 อิกก็คืนไม่รู้ ที่ยังคงต้องฝันเฝ้ารอไปอย่างนี้
 ผากฟ้าสวรรค์ กระซิบถ้อยคำรำพัน
 ให้ใครคนนั้น ไม่ลืมไม่ลืมเรื่องราวคนนี้
 แม้ราตรีโรย ร่วงลับลาชีวี
 แต่รักที่มี ไม่เคยจะเลื่อนล้าไป

(ผาเรื่อง ยั่งยืน, 2547, ดอกราตรี (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *พริก*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงถึงความรู้สึกถึงคนรักที่จากไปแล้ว ที่ไม่มีทางหวนกลับคืนมาคบกันเหมือนเดิม แต่ก็ยังคงเก็บเรื่องราวความรักที่เกิดขึ้นเหล่านี้ไว้ในใจเสมอไม่เปลี่ยนแปลง

เพลง จินตนาการ

...อยากรู้โลกจะเปลี่ยน จากเดิมเพียงไหน
 ถ้ามีรักในใจ อยากรู้ทุกฤดู
 คงดูสดใส ดีใช่ไหม
 อยากรู้โลกจะเปลี่ยน จากเดิมเพียงไหน
 ถ้ามีรักในใจ อยากรู้ทุกฤดูคงดูสดใส
 ดีใช่ไหม ถ้ารักเธอ
 ลองคิดจินตนาการ วันนี้จะได้มีเธอ

(อารียา พีรพงศ์เดชา, 2547, จินตนาการ (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *พริก*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงการบ่งบอกถึงคนบางคนที่เราจำเป็นต้องการมีความรักที่สวยงามเหมือนในความฝัน คือหากได้รักกับใครสักคนที่เข้ามาช่วยเติมเต็มทั้งความอบอุ่นและความสุขของชีวิต คงจะทำให้เรามีความสุขใจเพิ่มขึ้น

เพลง นะ

...นะ นะ เธออย่าเล่นตัว เล่นหัวใจฉันดีกว่า
 นะ นะ อย่ามัวพุดจา เสียเวลาคนจะรัก
 นะ นะ เธออย่าเล่นตัว ไม่ต้องกลัวรักชั่วร่น่า
 ขอชัดเจนไม่ค้ำคา เพราะสายตาเธอมันฟ้อง
 เธอก็พอมีใจ

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2554, นะ (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *ดอกไม้ไฟ*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงถึงการหยอกล้อและความต้องการที่จะได้รับความรักจากคนที่ตนชื่นชอบ โดยจินตนาการว่า คนที่ชื่นชอบน่าจะรู้สึกดีด้วยเช่นกัน และหากได้ลองคบหากันน่าจะทำให้เกิดความรักที่ดี

เพลง กลัวเธอจะผิดหวัง

...อยากจะถามเธอจากวันนี้ไป หากฉันอ่อนแอครั้งใด
 หรือนำรำคาญในบางขณะ เหมือนเป็นคนละคน
 เธอรับได้หรือเปล่า หากความรักเราผิดจากฝันไป
 อยากจะรู้เป็นเช่นไร ไม่คิดให้เธอยืนย่นอะไร
 ฉันแค่กลัว เธออาจผิดหวัง

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, และสปีพัน ศักดิ์เจริญ, 2548, กลัวเธอจะผิดหวัง (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *สักวา 49*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงถึงความไม่แน่นอนของความรักและความสัมพันธ์ว่าจะมั่นคงและยืนยาวอย่างที่ตนคาดการณ์ไว้ได้หรือไม่ หากคาดหวังมากก็ทำให้จิตใจเป็นทุกข์ แต่หากคาดหวังให้น้อยลง อาจจะทำให้ชีวิตคู่ค่อย ๆ เดินทางไปอย่างราบรื่นและมีความสุขกับการอยู่ด้วยกันกับคนรัก

เพลง คื่นขำมปี

...อยากมีคนพิเศษ อยู่ในคื่นพิเศษ
 คื่นสำคัญอีกคื่น ที่ต้องอยู่อย่างเหงาใจ
 อยากมีคนพิเศษ จับมือกันข้ามผ่าน
 คื่นสำคัญอีกคื่น ที่ความเหงาคืบคลานหัวใจ

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2550, คื่นขำมปี (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *ภาพลวงตา*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นถึงการจินตนาการคนในฝันที่จะร่วมเดินทางไปฉลองวันส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่กับตนเอง โดยสร้างสถานการณ์ให้เป็น “คืนพิเศษ” ของทั้งคู่ว่าได้เฉลิมฉลองในคืนนี้ร่วมกันอย่างสุขสมบูรณ์ แต่ความเป็นจริงกลับเป็นเพียงจินตนาการที่ตนสร้างขึ้นมาเพื่อให้เกิดความสุขทางใจ

เพลง การเดินทางที่แสนพิเศษ

...เดินทางค้นหาตัวตน ใครหนึ่งคนที่ก็รอฉันอยู่

จากในผู้คนร้อยพัน ที่ออกเดินทางเหมือนฉัน

บนทางที่แสนยาวไกล ค้นให้เจออีกครั้งในใจ

ฉันไม่รู้ มันอยู่อีกไกลเท่าไร

(เผ่าพันธุ์ อมตะ, 2551, การเดินทางที่แสนพิเศษ (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *Sound about*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นถึงการเพื่อฝันถึงใครสักคนที่ทำให้ตนรู้สึกอยากมีความรักที่เกิดขึ้นจริง แต่ตอนนี้ที่เป็นไปได้ คือคนเราก็คงต้องหาคนที่ต้องการอยากจะใช้ชีวิตร่วมกัน แม้ว่าเราจะหาคนนั้น ๆ ยังไม่เจอ ขอเพียงได้เพื่อฝันถึงคนที่ตนชื่นชอบก็ทำให้มีความสุขต่อจิตใจได้

นอกจากนี้ความรักแบบความสัมพันธ์ชั่วคืน (one night stand) ก็ถูกจัดอยู่ในประเภทความรักในจินตนาการเช่นกัน ซึ่งกล่าวถึงความสัมพันธ์เพียงชั่วคราว โดยไม่ยึดติดและมีพันธะต่อกัน ต่างมีความสุขเฉพาะช่วงเวลาที่ได้อยู่ร่วมกัน ท้ายที่สุดแล้วก็ต้องแยกย้ายกันไป ซึ่งปรากฏในเนื้อเพลง **ไม่รู้จักฉัน ไม่รู้จักเธอ**

...หากความรักเกิดในความฝัน เราจุมพิตโดยไม่รู้จักกัน

ปฏิทินไม่บอกคืนและวัน ดังที่ฉันไม่เคยต้องการ

แต่อยากให้เธอได้พบกับฉัน เราสมรสโดยไม่มองหน้ากัน

จูบเพื่อล้าลาในความสัมพันธ์ ก่อนที่ฉันจะปล่อยเธอหายไปโดยไม่รู้จักเธอ

(ตุล ไหวทธรเกียรติ, 2550, **ไม่รู้จักฉัน ไม่รู้จักเธอ** (ปองกุล สืบซึ้ง ร้องคู่กับ ธนิดา ธรรมวิมล)

ใน เพลงประกอบภาพยนตร์ *สายลับจับบ้านเล็ก*)

เนื้อเพลงนี้ กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนสองที่คบหากันแบบชั่วคราวช่วยยาม (one night stand) โดยแสดงออกถึงอารมณ์แบบเสนาหา หลงใหล และดึงดูด รวมถึงยังสะท้อนให้เห็นว่าการแสดงความรู้สึกของทั้งคู่มีความพึงพอใจกับความรักที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น

เช่นเดียวกันกับเพลง **อยากอยู่กับเธอทั้งคืน**

...เที่ยงคืนแล้ว ฉันเห็นที่ต้องหาเธอกลับ

ถึงเวลาต้องลาไปก่อน อย่ามัววาลัยอาวรณ์อยู่อีกเลย

ก็ตึกแล้ว ผู้คนเขาคงพักกายนอนหลับ

และเธอก็คงต้องการพักผ่อน ให้เธอพริ้มตาหลับนอนฝันดี

ก็คืนนี้ช่างเป็นคืนพิเศษ อยากให้รู้สึก ๆ ภายในจิตใจฉันนั้น

อยากอยู่กับเธอทั้งคืน อยากอยู่กับเธอทั้งคืน

อยากกอดเธอทั้งคืน อยากอยู่กับเธอทั้งคืน

(เจษฎา สุขทรามร, 2558, **อยากอยู่กับเธอทั้งคืน** (ธนิดา ธรรมวิมล) ใน *ซิงเกิ้ลเพลงอยากอยู่กับเธอทั้งคืน*)

เนื้อเพลงนี้ แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกพิเศษของคนสองคนที่ได้ใช้เวลาด้วยกันอย่างมีความสุขในหัวเวลาหนึ่ง ซึ่งความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนี้เป็นแบบฉาบฉวยที่ทั้งสองฝ่ายพึงมีให้แก่กันและกันเพียงเท่านั้น

จากการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในเนื้อเพลงไทยสากลของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) พบว่าแนวคิดเกี่ยวกับความรักที่ปรากฏมี 2 แบบ ดังนี้ 1) ความรักตามขนบ อันเกิดจากคนสองคนเมื่อได้ครองรักกันแล้ว มีความเอาใจใส่ต่อกัน เข้าอกเข้าใจกัน และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน จนกระทั่งครองคู่แต่งงานกันอย่างมีความสุขในบั้นปลายของชีวิต รวมไปถึงความรักที่ไม่สมหวัง ที่แม้ไม่ได้สวยงามอย่างที่ผ่านมา แต่เป็นความรักที่เสียสละ โดยไม่คาดหวังว่าจะได้รับสิ่งตอบแทนกลับมา จากความรักตามขนบดังกล่าว สามารถจำแนกข้อมูลได้ 2 ประเภท คือ 1.1) ความรักที่สมหวัง เกิดจากคนสองคนที่สมหวังในความรัก คือต่างตนต่างได้ครองคู่กับคนที่ตนเองรักอย่างมีความสุข รวมถึงการร่วมทุกข์ร่วมสุขในยามที่ไม่ทอดทิ้งกัน ไม่ว่าจะเป็นความรักแบบคู่รัก ความรักแบบครอบครัว และความรักแบบมิตรภาพ และ 1.2) ความรักที่ไม่สมหวัง เกิดจากความรักของฝ่ายหนึ่งผิดหวังจากอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมีสาเหตุมาจากการตัดพ้อคนรักที่ทำให้ผิดหวัง เสียใจ โทกทลอลวง คนรักมีท่าทีเปลี่ยนไป ความรักที่ฝังใจที่ตัดไม่ได้ รวมถึงความอึดอัดและความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน จนสุดท้ายทั้งคู่ต้องลงเอยด้วยการเลิกร้างหรือเลิกรากันไปในที่สุด และ 2) ความรักนอกขนบ เป็นความรักที่เห็นแก่ตัว โดยมุ่งเน้นไปที่ตัวเองเป็นหลัก เพื่อให้ตนนั้นเกิดความสมปรารถนาต่อจิตใจ แม้มีคำว่า “เสียสละ” มาคั่นกลาง แต่อย่างไรก็ตามผลประโยชน์ส่วนตนก็ต้องมาก่อนผลประโยชน์ส่วนรวม โดยสามารถจำแนกข้อมูลดังกล่าวได้ 4 ประเภท ได้แก่ 2.1) ความรักอย่างมีความหวัง เกิดจากการให้โอกาสตนเองได้เริ่มต้นกับความรักครั้งใหม่ที่ดีกว่าใน

อดีต และรอคอยการให้อภัยจากคนรักอีกครั้ง 2.2) ความรักตัวเอง เป็นความรักที่ให้กำลังใจตนในการต่อสู้เผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต เพื่อให้จิตใจของตนนั้นกลับมาเข้มแข็งและแข็งแกร่งมากขึ้น รวมทั้งเห็นคุณค่าของตนเองเช่นกัน 2.3) ความรักข้างเดียว คือความรักที่ไม่สามารถเปิดเผยให้อีกฝ่ายได้ทราบว่ามีคนหนึ่งแอบรัก อันเนื่องมาจากกลัวว่าความสัมพันธ์ดี ๆ ที่เคยมีให้กันนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปไม่เหมือนเดิม จึงได้แต่รักษาสถานะในความสัมพันธ์แบบเพื่อนที่คอยใกล้ชิดและคอยดูแล และ 2.4) ความรักในจินตนาการ (ความเพ้อฝัน) เป็นความรักที่มาจากอุดมคติของตนทั้งที่เกิดจากประสบการณ์ความรักครั้งเก่าและการจินตนาการถึงอนาคตที่ยังไม่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังรวมถึงความรักแบบความสัมพันธ์ชั่วคืนด้วย

บทที่ 4

ภาพสะท้อนบริบทสังคมและวัฒนธรรมไทยร่วมสมัยที่ปรากฏในเพลงไทยสากลของ ธนิศ ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562

จากการจัดกลุ่มรูปแบบความรักทั้งหมดในบทที่ 3 ทำให้เห็นได้ชัดว่า สังคมไทยร่วมสมัยในเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน สะท้อนให้เห็นลักษณะความรักนอกขนบในระบบของสังคมไทยร่วมสมัยที่ปรากฏในเนื้อเพลงด้วยเช่นกัน ส่วนในบทที่ 4 นี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงภาพสะท้อนบริบทสังคมและวัฒนธรรมไทยร่วมสมัยที่ปรากฏในเพลงไทยสากลของ ดา เอ็นโดรฟิน ซึ่งเพลงของ ดา เอ็นโดรฟิน ในฐานะเพลงไทยสากลที่เป็นเพลงรักร่วมสมัย ถือว่าเป็นคติชนประเภทหนึ่งและเป็นข้อมูลในกลุ่มของวัฒนธรรมประชานิยม (popular culture) ด้วยเหตุนี้เพลงจึงถือเป็นภาพสะท้อนของสังคมและวัฒนธรรมร่วมสมัย โดยแนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม (popular culture) นั้นหมายถึง การผลิตและการเผยแพร่วัฒนธรรมในรูปของสินค้าตามกระแสทุนนิยม ซึ่งเป็นความนิยมของคนจำนวนมากในสังคม โดยอาศัยสื่อเป็นตัวกลางในการเชื่อมโยง มีการผลิตซ้ำ การสร้าง และการค้นหาความเป็นเอกลักษณ์และรสนิยมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในสังคม จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเชื่อมสูญเสียไปตามกระแสนิยมของคนในสังคมและกาลเวลาในช่วงใดช่วงหนึ่ง (พัฒนา กิติอาษา, 2546, น. 40-44)

จากแนวคิดดังกล่าวทำให้เพลงรักถูกสร้างขึ้นมา เพื่อให้เป็นสินค้าประเภทหนึ่งในด้านอุตสาหกรรมดนตรี ฉะนั้นเมื่อเพลงถูกแต่งมาเพื่อขาย คือการได้กำไร เมื่อขายและต้องการได้กำไรก็ต้องการคนซื้อจำนวนมาก เนื่องจากเพลงรักขายได้ มีคนซื้อเยอะก็หมายความว่าเป็นที่นิยมของคนในสังคมไทย ดังนั้นเพลงของ ดา เอ็นโดรฟิน ก็เป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงบริบทสังคมและวัฒนธรรมไทยร่วมสมัยได้ด้วยเช่นกัน ในฐานะกลุ่มข้อมูลคติชนประเภทหนึ่ง

ในบทนี้จะวิเคราะห์ภาพสะท้อนบริบทสังคมและวัฒนธรรมไทยร่วมสมัยที่ปรากฏในเพลงไทยสากลของ ดา เอ็นโดรฟินที่น่าสนใจ โดยจะวิเคราะห์ 4 ประเด็น คือ

1. ความเชื่อเรื่องอำนาจเหนือธรรมชาติ
2. ทศนคติเรื่องเพศ
3. การแสดงความรักและความสัมพันธ์ในที่สาธารณะ
4. พฤติกรรมการเลือกคู่ครอง

ความเชื่อเรื่องอำนาจเหนือธรรมชาติ

เนื้อเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน แสดงให้เห็นความเชื่ออำนาจเหนือธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นอำนาจเบ๊องบน เนื้อคู่(พรหมลิขิต) และความเชื่อเรื่องโชคชะตา ที่มีผลต่อการส่งเสริมให้ความรักสมหวังได้ ผู้วิจัยจำแนกไว้ดังนี้

1. ความเชื่อเรื่องอำนาจเบ๊องบน

จากการศึกษาพบว่า เพลงไทยสากลของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ปรากฏข้อมูลที่มีการอ้างอิงถึงความเชื่อเรื่องการอธิษฐานขอจากเบ๊องบน เพื่อช่วยในการอ่อนนวลจิตใจให้คนที่ตนรักกลับมาใช้เวลาอยู่ร่วมกันเหมือนเดิมอีก โดยข้อมูลดังกล่าวปรากฏในเนื้อเพลง ดอกราตรี และไม่รู้จักฉัน ไม่รู้จักเธอ ดังนี้

เพลง ดอกราตรี กล่าวถึงการที่เคยมีความรักอยู่แล้วแต่ปัจจุบันต้องเลิกราไป และก็ได้แต่ถวิลหาความรักนั้น อยากจะกลับมามีความสุขเหมือนวันเก่า จึงได้แต่อ่อนขอเบ๊องบน โดยหวังให้คนรักสามารถจดจำเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในช่วงที่เคยอยู่ร่วมกัน ดังเนื้อเพลงว่า

...ฝากฟ้าสวรรค์ กระจิบถ้อยคำรำพัน
ให้ใครคนนั้น ไม่ลืมไม่ลืมเรื่องราวคนนี้
แม่ราตรีโรย ร่วงลับลาชีวี
แต่รักที่มีไม่เคย จะเลือนลางไป

จากตัวอย่างเนื้อเพลงข้างต้นจะเห็นได้ว่า มีการใช้คำเปรียบ คือ “ฟ้าสวรรค์” แทนความหมายของสิ่งศักดิ์สิทธิ์และอำนาจเบ๊องบน ตามความเชื่อที่ว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์นี้เป็นผู้ลิขิตชะตาชีวิตของมนุษย์ มนุษย์จะสามารถวิงวอนขอบางสิ่งบางอย่างให้สมตั้งใจหวัง ดังนั้นการใช้กลวิธีทางภาษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นการขอพรหรือการวอนขอพลังอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ อาจช่วยดลบันดาลให้ตนกลับมามีโอกาสที่จะสมหวังกับคนรักที่หวนกลับมาอีก และเพลง ไม่รู้จักฉัน ไม่รู้จักเธอ กล่าวถึงความรักและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองคนที่ได้ใช้เวลาอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขในคำคืนหนึ่ง พอหมดช่วงเวลาแห่งความสุขนั้นไปทุกสิ่งทุกอย่างก็กลับมาสู่สภาพปกติ คือต่างฝ่ายต่างแยกย้ายกันไปใช้ชีวิตโดยปราศจากการผูกสัมพันธ์ต่อกัน ดังเนื้อเพลงว่า

...ทบทวนเรื่องราวต่าง ๆ ทุก ๆ ครั้ง ที่ฉันตื่นนอน
บทกวีไม่มีความหมาย ฉันทมถายสวตมนต์ขอพร

จากตัวอย่างเนื้อเพลงข้างต้นพบว่า มีการใช้คำกล่าวเกินจริงที่ว่า “ฉันงมขายสวตมนต์ขอพร” ในสังคมไทย คนไทยนิยมสวตมนต์ขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ทั้งในช่วงเช้าและก่อนนอน แต่ในเนื้อเพลงเป็นการสื่อความหมายถึงคน ๆ หนึ่งที่ตั้งใจมุ่งมั่นถึงการสวตมนต์เพื่อขอพรต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์จากเบื้องบน โดยเชื่อว่าจะช่วยดลบันดาลให้คนที่ขอสมดังปรารถนา ที่อยากจะให้คนที่ตนเคยใช้เวลาด้วยกันแม้ว่าจะไม่ใช่คู่ครองที่ถูกต้องตามครรลองคลองธรรมในฐานะคู่รัก หรือสามีภรรยา ให้ได้กลับมาอยู่ด้วยกันในช่วงเวลาแห่งความสุขในสถานะความสัมพันธ์ที่มีความรู้สึกดีต่อกัน ถึงแม้ว่าในความเป็นจริง ตามหลักศีลธรรมแล้วจะไม่มีทางเป็นไปได้ สุดท้ายก็ได้แต่หวังว่าอาจมีสักวันที่คำขอจะสมหวังดังที่ตนตั้งใจไว้

เนื้อร้องที่ปรากฏในบทเพลงทั้ง 2 บทเพลงดังกล่าวข้างต้นมาแล้วนั้น สะท้อนในเรื่องการเปิดเผยให้เห็นความคิดที่มีต่อความรักในสิ่งที่มีมนุษย์ล้วนมีความต้องการ ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องของการพบเห็นแล้วเกิดถูกใจกันทั้งสองฝ่าย การชอบพอรักใคร่กัน และการได้ครองคู่กับใครสักคนที่ตนได้วิงวอนไว้ ซึ่งบางครั้งมนุษย์อาจจะไม่สามารถรับรู้และบังคับให้ตนสมหวังในสิ่งที่ต้องการได้ แต่สิ่งที่ยู่นอกเหนือกฎเกณฑ์อาจจะช่วยดลบันดาลให้ใครสักคนสมหวังกับความรัก คืออำนาจที่มาจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์

2. ความเชื่อเรื่องเนื้อคู่

จากการศึกษาพบว่า เพลงไทยสากลที่ขับร้องโดย ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ปรากฏข้อมูลความเชื่อเรื่องเนื้อคู่ ดังที่ อาจารย์ปรีชา พิณทอง (ม.ป.ป. อ้างถึงใน ชุดิพงค์ ปะทาเส, 2566, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของคำว่า “เนื้อคู่” ไว้ว่า “คู่ครองที่อยู่กินมาหลายภพ หลายชาติที่โบราณเรียกว่า บุพเพสันนิวาส” ซึ่งถ้อยคำดังกล่าวสะท้อนว่าคนไทย โดยเฉพาะที่เป็นชาวอีสาน มีความเชื่อในเรื่อง “สายแนน” ที่เชื่อว่า ความรักเกิดจากฟ้า(แถน) เป็นผู้กำหนดถึงความเหมาะสมของคนทั้งคู่ โดยมีกุศลผลบุญในอดีตชาติเป็นเกณฑ์ตัดสิน ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ธรรมดาไม่สามารถคาดการณ์ได้ นอกจากพิธีกรรมเพื่อถวายเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่บนฟ้า ซึ่งการประกอบพิธีกรรมนี้เรียกว่า “เสี่ยงสายแนน” เป็นพิธีที่มีความเกี่ยวข้องกับ “พญาแถน” เทวดาที่เป็นใหญ่อยู่บนสรวงสวรรค์ ใช้เสี่ยงทายเพื่อดูความสมพงษ์ของคู่บ่าวคู่สาว (ชุดิพงค์ ปะทาเส, 2566, ออนไลน์) สายแนนจึงอาจเปรียบได้กับบุพเพสันนิวาสในรูปแบบสายสัมพันธ์ที่พันเกี่ยวกันมาตั้งแต่ชาติปางก่อน ดังปรากฏในเนื้อเพลง อย่าทำให้ฟ้าผิดหวังนี้ เป็นเรื่องราวความรักของคน ๆ หนึ่งที่สมหวังกับความรัก ซึ่งเป็นของขวัญที่ฟ้าได้ประทานให้ตนได้มาพบเจอคนที่ได้อย่างแท้จริง อย่างเช่น ในเวลาที่ตนเผชิญปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ คนรักก็พร้อมจะอยู่เคียงข้างให้การช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจในการต่อสู้ทุก ๆ สิ่ง ทุก ๆ อย่างให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี ดังเนื้อเพลงว่า

...ฟ้ายังมีตา ที่ฟ้านำเธอมาร่วมทางอยู่กับฉัน

จากตัวอย่างเนื้อเพลงข้างต้นดังกล่าว มีการใช้คำเปรียบว่า “ฟ้ามีตา” ในที่นี้หมายถึงราวกับว่ามีใครมาช่วยกำหนดและดลบันดาลให้สมหวัง อาจหมายถึง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติเข้ามามีส่วนช่วยทำให้ความรักระหว่างคนสองคนประสบผลสำเร็จ และสมหวังกับความรักอันเนื่องมาจากผลที่เกิดจากความเชื่อและศรัทธาในความรัก

3. ความเชื่อเรื่องโชคชะตา

จากการศึกษาพบว่า เพลงไทยสากลที่ขับร้องโดย ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ปรากฏข้อมูลความเชื่อเรื่องโชคชะตาที่เชื่อว่า โชคชะตาเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดด้วยบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่าและไม่อาจฝืนเกณฑ์ชะตาจึงทำให้ต้องยอมรับแต่โดยดี ดังที่ ญานิกา อ้อมฉงา (2548, น. 37) ได้ให้คำนิยามดังกล่าวว่า โชคชะตาเป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่สามารถกำหนดกฎเกณฑ์ด้วยชีวิตตามที่ใจของตนพึงปรารถนาได้ เพราะชีวิตของมนุษย์ได้ถูกลิขิตไว้แล้วว่าจะดำเนินไปลักษณะใด และเมื่อโชคชะตาคำหนดมาให้แล้วต้องยอมรับโดยมิอาจฝืนได้ อาจจะเป็นเพราะว่าคนส่วนหนึ่งในสังคมไทยมีความเชื่อเรื่องโชคชะตาว่าชะตาของทุกคนได้ถูกกำหนดไว้แล้ว ซึ่งปรากฏในเนื้อเพลง การเดินทางที่แสนพิเศษ กล่าวถึงคน ๆ หนึ่งที่ใช้ชีวิตโสดมานาน ตอนนี้อยากจะมีคูครองในสิ่งที่ตนพึงปรารถนาไว้ในใจ จึงวอนขอเบื้องบนให้ได้เจอเนื้อคู่จนกระทั่งถึงตอนนี้ ตนก็ได้แต่ตั้งคำถามด้วยความ ท้อแท้ถึงความอัปโชคในเรื่องความรัก ดังเนื้อเพลงว่า

...ฉันเองก็ไม่ว่าที่ เป็นอยู่ ที่เรานั้นได้หัวใจเพียงครึ่งดวง
แล้วก็ต้องเสาะหา ครึ่งที่หายไป
โดยไม่รู้เมื่อไหร่ จะเจอจะพบกัน
ที่เป็นเช่นนี้ ใครกำหนดไว้
ฉันเองก็ไม่ว่า เป็นคำสาป
ให้เรานั้นต้องค้นหากันจนเหนื่อย หรือเป็นพรจากฟ้า
เพื่อให้รู้สึก สิ่งแสนพิเศษตอนที่ได้เจอ

จากตัวอย่างเนื้อเพลงข้างต้น พบคำว่า “เมื่อไหร่” และ “ใครกำหนดไว้” นั้น เป็นการตั้งคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบว่า ตนจะเจอคนที่ใช่เมื่อไร และมีผู้ใดกำหนดให้เป็นอย่างนั้น รวมถึงมีการใช้คำเปรียบคือคำว่า “ฟ้า” ในที่นี้แสดงกิริยาเหมือนกับการกระทำของเทวดา หรือเทพเจ้าซึ่งเป็นผู้กำหนดชะตาชีวิตมนุษย์ ดังนั้นการใช้กลวิธีทางภาษาทั้งสองดังที่กล่าวมาแล้ว สะท้อนให้เห็นความรักนั้นเป็นเรื่องโชคชะตา ที่ถูกลิขิตไว้แล้วให้ใครบางคนอาภัพรัก

จะเห็นได้ว่าเพลงรักที่ขับร้องโดย ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) นั้น แสดงให้เห็นความเชื่อเรื่องอำนาจเหนือธรรมชาติที่เกิดขึ้นจาก อำนาจเบ๊องบน เนื้อคู่(พรหมลิขิต) และโชคชะตา ซึ่งความเชื่อทั้ง 3 กลุ่มดังกล่าว สะท้อนให้เห็นมุมมองความรักของคนในสังคมไทยว่า การขอพร และการอธิษฐานจากอำนาจเบ๊องบนหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้น เป็นการช่วยเหลือลดบันดาลให้ชีวิตรักของผู้คนได้พบเจอกับความรักที่สมหวังดังที่ใจพึงปรารถนา รวมถึงการลิขิตไว้แล้วว่าจะให้ผู้ใดเป็นเนื้อคู่กัน นอกจากนี้คนบางคนที่ยังไร้เนื้อคู่ อาจมาจากโชคชะตาฟ้าลิขิตที่ลงโทษให้อับโชคของความรักในการมีคู่ครอง

ทัศนคติเรื่องเพศ

เนื้อเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน แสดงให้เห็นพฤติกรรมทางเพศซึ่งเป็นไปในลักษณะมุมมองความสัมพันธ์ในเรื่องของความเสมอภาคและความเท่าเทียมของคนทุกคน โดยมีได้ระบุว่าต้องเป็นเพศสภาพหญิงหรือชายเท่านั้น รวมถึงการให้เกียรติซึ่งกันและกันไม่ว่าจะอยู่กันเป็นคู่รัก หรือเพื่อน ควรจะต้องแสดงให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้ว่าเป็นบุคคลที่สำคัญ ที่มีคุณค่ามีความหมาย และเคารพในความเป็นคนของเขาทั้งจากความคิดและการกระทำในฐานะบุคคลหนึ่งที่มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งปรากฏในเพลง ไม่รีบร้อน หายเหนื่อย และมิตรภาพเท่านั้น

เพลง ไม่รีบร้อน เป็นเรื่องราวของการนึกถึงความรู้สึกและความต้องการของคนรักก่อนสิ่งอื่น โดยไม่แสดงหรือกระทำการใดที่เป็นการฝืนใจอีกฝ่ายหนึ่งให้รู้สึกอึดอัดใจ ในเนื้อเพลงที่เป็นท่อนสำคัญว่า

...ไม่ใช่แค่วันนี้ที่ฉันมีเธอ ไม่ใช่แค่พรุ่งนี้ที่เรายังคงกัน
ไม่มีแค่วันนี้ถึงแม่ไม่เจอ ก็ยังมีพรุ่งนี้ไม่รีบร้อนอะไร
รักของเรา สิ่งไหนจำเป็นก็จัดการไป
อะไรต้องทำก็ทำไปก่อนเถอะหนา ถ้าว่างเมื่อไหร่ค่อยกลับมาจ้องตา
ใช้เวลาแก่กัน เหมือนเช่นเคย

จากเนื้อเพลงข้างต้นมีการใช้การพูดซ้ำ ๆ คือ “วันนี้” และ “พรุ่งนี้” อยู่ 2 ครั้ง ซึ่งคำทั้ง 2 ดังกล่าวยังเป็นคำประเภทกริยาวิเศษณ์บอกเวลาด้วยเช่นกัน เพื่อแสดงให้เห็นว่าเงื่อนไขของเวลาไม่ได้เป็นปัญหาในการคบหาของคู่รักในเพลงนี้ว่า คนรักกันไม่จำเป็นต้องอยู่ด้วยกันตลอดเวลา เพราะถึงอย่างไรก็ต้องได้เจอกันอยู่แล้วไม่ว่าวันนี้หรือพรุ่งนี้ แต่สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการเป็นคู่รักให้ครองรักกันอย่างยาวนาน ก็คือการที่ทั้งสองฝ่ายสามารถมีอิสระในการทำอะไรก็ได้ตามที่ตนเองต้องการ โดยไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของกันและกัน เช่นเดียวกับเพลง หายเหนื่อย ที่เล่าเรื่องผ่านคู่รักในเรื่องของ

ความเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน และใส่ใจในความรู้สึกของกันและกันตลอดเวลา โดยไม่แสดงหรือ
กระทำการใดเป็นการดูถูก หรือหมิ่นศักดิ์ศรีของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ในเนื้อเพลงที่ว่า

...เพียงแค่มือจับมือ ได้เอนพิงหลังเธอ
แค่รู้ว่าเธออยู่ข้างกาย ก็ทำให้โล่งใจ
เพียงนั่งลงหลับตา อยู่ในอ้อมแขนเธอ
ให้สายลมเย็นที่พัดมา กล่อมพาให้หลับไหล
หายเหนื่อย ทำให้หายเหนื่อย
แค่นี้เท่านั้นเอง ที่ใจฉันต้องการ

จากเนื้อเพลงหายเหนื่อย มีการใช้กลวิธีทางภาษาโดยการสื่อสารผ่านทางภาษากาย ไม่ว่าจะ
จะเป็นการสัมผัสด้วยการจับมือ การพิง และการกอด ดังจะเห็นได้จากประโยค “เพียงแค่มือจับมือ ได้
เอนพิงหลังเธอ...เพียงนั่งลงหลับตา อยู่ในอ้อมแขนเธอ” ในที่นี้หมายถึง การปลอบโยน การทวงไย
และการให้กำลังใจซึ่งกันและกันในยามที่อีกฝ่ายเหนื่อยล้า และยังเป็น การปฏิบัติในการแสดงออกซึ่ง
ความรักต่ออีกฝ่ายด้วยความสุภาพ ความนุ่มนวล และความอ่อนโยนด้วยเช่นกัน

สำหรับเพลง มิตรภาพเท่านั้น เป็นเรื่องราวของความรักความสัมพันธ์ในแบบเพื่อน โดยไม่
กำหนดว่าอยู่กับเพศใดแล้วจะเกิดความสุขใจมากกว่ากัน เพราะทุกเพศล้วนมีทั้งความสำคัญ มีคุณค่า
มีความเสมอภาค และมีความเท่าเทียมกันหมดทุกคน ในขณะที่เดียวกันการให้เกียรติทั้งต่อตนเองและ
คนอื่นนั้น ก็เป็นการแสดงความเคารพอย่างเหมาะสมที่ทุกคนต้องพึงมี ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องของการรับ
ฟังความคิดเห็นของคนอื่นโดยปราศจากอคติ ไม่ทำให้ใครบางคนเสียหน้า เอาใจเขามาใส่ใจเรา และ
ใส่ใจต่อคนรอบข้างทั้งยามทุกข์และยามสุข มีความจริงใจต่อคนอื่น และประพฤติปฏิบัติต่อผู้อื่นโดยไม่
ก้าวก่ายสิทธิส่วนบุคคลของผู้ใด ดังปรากฏในเนื้อเพลงท่อนที่สำคัญว่า

...เดินกอดคอจับมือ แล้วไปพร้อมกัน
มิตรภาพเท่านั้น ไม่มีวันสลาย
เราต้องออกทะเลยาน ดั่งหงส์แล้วบิน
เดินกอดคอจับมือ แล้วไปพร้อมกัน

จากเนื้อเพลง มิตรภาพเท่านั้น มีการใช้คำเปรียบคือคำว่า “ดั่งหงส์แล้วบิน” มา
เปรียบเทียบความรักบริสุทธิ์จากเพื่อนว่า ทุกคนต่างฝ่ายต่างช่วยกันชี้แนะหนทางการดำเนินชีวิต เป็น
แรงบันดาลใจให้ประสบผลสำเร็จได้จากการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ความเข้าใจ การยอมรับ

ความเห็นซึ่งกันและกัน ความมีน้ำใจไมตรีอันดีต่อกัน และการคอยปลอบใจในยามที่เพื่อนพบกับปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเป็นมิตรภาพที่แสดงถึงความจริงใจต่อการเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน

จากการศึกษาเพลงรักที่ขับร้องโดย ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) นั้น แสดงให้เห็นลักษณะพฤติกรรมทางเพศในเรื่องของความรักและความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มความหลากหลายทางเพศ โดยไม่ยึดติดกับกรอบทางเพศสภาพของสังคม อันเนื่องมาจากบริบทของสังคมไทยทั้งยุคเก่าและยุคใหม่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ซึ่งหากเป็นในยุคในสมัยก่อนโดยส่วนใหญ่ เน้นเฉพาะเพศชายและหญิงเท่านั้น ตรงข้ามกับยุคสมัยปัจจุบันดังที่ ชีรา ทองกระจาย (2563, น. 20) อธิบายว่า กลุ่มความหลากหลายทางเพศปรากฏตัวให้เห็นในทุกระดับชั้นของสังคมและมีพื้นที่มากขึ้นในยุคโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรากฏคำเรียกขานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เกย์ ทอม ดี สาวประเภทสอง หญิงรักหญิง ชายรักชาย ผู้หญิงข้ามเพศ ผู้ชายข้ามเพศ เป็นต้น จากตัวอย่างคำเหล่านี้ได้ถูกผนวกให้เข้าไปในชีวิตประจำวันของสังคมไทย ยิ่งไปกว่านั้นยังแสดงให้เห็นถึงตัวตน นิยาม หรืออัตลักษณ์ทางเพศแบบใหม่ ๆ ได้อย่างหลากหลายเพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่กำลังเปิดเผยตัวตนของตนเอง หรือรสนิยมทางเพศอันเป็นอัตลักษณ์ของตนเองมากขึ้น ซึ่งเหล่านี้มีผลพวงมาจากพลวัตทางสังคมวัฒนธรรมที่มีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามกระแสโลก รวมไปถึงการสื่อสารในสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นช่องทางสื่อออนไลน์ สิ่งพิมพ์ วิทยุ หรือโทรทัศน์ ซึ่งสื่อที่เกิดขึ้นเหล่านี้ก็ล้วนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่มของภาคประชาสังคมที่มาจากกลุ่มความหลากหลายทางเพศเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อแสดงถึงสิทธิในการเรียกร้องการเปลี่ยนแปลง การยอมรับและความชอบธรรมทางกฎหมายเกี่ยวกับการสมรสในเพศเดียวกันอย่างถูกต้อง

นอกจากนี้ผู้คนในสังคมปัจจุบันยังมีมุมมองความรักในเพศเดียวกันที่แตกต่างไปจากในอดีต คือยอมรับว่าความรักไม่ได้กำหนดว่าต้องเป็นสองเพศเท่านั้น แต่ความรักไม่ควรตีกรอบจากบรรทัดฐานทางสังคมหรือเพศสภาพ ความรักสามารถเกิดขึ้นกับเพศอะไรก็ได้ หากทั้งสองฝ่ายมีความเข้าใจและความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยปราศจากข้ออคติหรือข้อขัดแย้งใด ๆ ก็ตาม ซึ่งปรากฏในเพลง อย่าทำให้ฟ้าผิดหวัง เป็นเรื่องราวความรักความสัมพันธ์ที่ไม่แบ่งแยกกว่าจะเป็นเพศใด แต่หากมีความรักให้กันอย่างแท้จริงก็สามารถดูแลกันไปตลอดชีวิตได้ ดังเนื้อเพลงที่ว่า

...อยู่กันอย่างนี้นาน ๆ นะเธอ จากกันวันไหน

ฟ้าคงจะผิดหวัง อยู่กันตรงนี้หัวใจจะฝากฝัง

ใส่มือเธอนั้น อย่าไปไหน

อย่าไปไหน อย่าไปไหน

จากเนื้อเพลง อย่าทำให้ฟ้าผิดหวัง มีการเลือกใช้คำเปรียบคือ “ฟ้า” เป็นเหมือนกิริยาของมนุษย์ที่กำลังวิตกกังวลใจและคิดไปก่อนล่วงหน้าว่า ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างทั้งคู่ที่ยังอยู่ด้วยกัน อาจมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งขอเปลี่ยนใจโดยการแยกทางกะทันหัน รวมถึงยังมีการใช้คำย้าความหมายเดิมติดกัน 3 ครั้ง คือคำว่า “อย่าไปไหน” ซึ่งเป็นการตอกย้ำความรู้สึกและอารมณ์ของคนที่ตนรักอย่างหนาแน่นว่า ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นก็ขออยู่เคียงข้างกันเสมอไป รวมถึงเนื้อเพลงดังที่กล่าวมานี้ ยังเป็นการสะท้อนมุมมองการใช้ชีวิตร่วมกันที่ไม่ได้เจาะจงเฉพาะคู่รักที่เป็นทั้งเพศชายและเพศหญิงเท่านั้น แต่เป็นได้ทุกกลุ่มความหลากหลายทางเพศที่มาอยู่รวมกันเป็นได้ทั้งแบบครอบครัวและแบบมิตรภาพดี ๆ ให้แก่กันและกัน

อนึ่งเนื้อเพลง อย่าทำให้ฟ้าผิดหวัง ยังมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับบทความของ ชัยยศ ยงค์เจริญชัย และพศิกา เขินอำนาจ (2562, ออนไลน์) กล่าวว่า เรื่องราวความรักของเพศเดียวกันเป็นสิ่งที่แสดงจุดยืนให้เห็นความเป็นตัวตนในเรื่องของความรักจากกลุ่มความหลากหลายทางเพศได้อย่างชัดเจนมากขึ้นในสังคม โดยยกตัวอย่างกรณีคู่รักในเพศเดียวกันทั้ง 3 คู่ คือ คู่รักเพศเดียวกันคู่แรกที่มาจากการนิยามตนเองว่า “ทอม” และ “เกย์” เป็นหนึ่งในสามคู่รักที่ก้าวข้ามผ่านการเป็นเพศหญิงและเพศชาย ซึ่งความรักนั้นไม่ได้ถูกตีกรอบให้อยู่แต่เฉพาะจารีตดั้งเดิม และไม่สำคัญว่าจะเป็นเพศใด ขอเพียงว่ารักกันจริงและมีความซื่อสัตย์ต่อกันก็เพียงพอแล้ว คู่รักคู่ที่สองที่มาจากครูสาวดาวดีก็ติดอกกับผู้ติดตามที่เป็นผู้หญิงจนกลายเป็นคู่ชีวิต ซึ่งทั้งสองคนนิยามเรื่องของการรักซึ่งกันและกันว่าความรักเป็นเรื่องของความรู้สึกระหว่างคนสองคนที่ไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องเพศ เพียงแต่ใช้ความรู้สึกรักเข้าใจ และพอใจในสิ่งที่ตนเองเป็น และคู่รักคู่ที่สามที่มาจากผู้หญิงแท้และผู้หญิงข้ามเพศ โดยนิยามความรักของพวกเขาทั้งสองว่า รูปลักษณ์ภายนอกไม่ใช่เป็นเรื่องที่สำคัญ แม้ว่าร่างกายของอีกฝ่ายจะแปรเปลี่ยนเป็นผู้หญิงข้ามเพศ トラบไคที่คนสองคนยังคงมีความรักที่มั่นคงจริงใจต่อกัน

โดยสรุปแล้วในสังคมปัจจุบันทั้งเพศชาย เพศหญิง และกลุ่มความหลากหลายทางเพศ มีสถานะเพศที่มีความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันในทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้ทั้งนั้นทุกเพศในสังคมไทยต่างก็มีประโยชน์และมีคุณค่าในตนเอง โดยเฉพาะการแสดงออกซึ่งความรักและความสัมพันธ์ของเพศวิถีได้เปลี่ยนแปลงไปจากกรอบจารีตแบบดั้งเดิม ยิ่งไปกว่านั้นหากรัฐได้ให้ความสำคัญและแก้ไขบทบาทหมายการสมรสเพศเดียวกันอย่างถูกต้อง ในอนาคตอาจจะมีคู่รักที่มีความสัมพันธ์ที่เป็นไปอย่างซับซ้อนและอย่างหลากหลาย ให้ได้ศึกษาในแต่ละช่วงเวลาที่เกิดขึ้นในสังคมต่อไปได้

การแสดงความรักและความสัมพันธ์ในที่สาธารณะ

เนื้อเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน แสดงให้เห็นลักษณะมุมมองความรักและความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมไทยปัจจุบันโดยส่วนใหญ่ มักเป็นไปอย่างซับซ้อนและอย่างหลากหลาย เนื่องจากสังคมไทยปัจจุบันเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ได้ทำให้วัฒนธรรมตะวันตกแทรกซึมเข้าสู่การแสดงความรักและความสัมพันธ์ต่อผู้คนในสังคมไทยอย่างสูง เมื่อเทียบกับในอดีตที่สังคมมีความสัมพันธ์ในรูปแบบเดิม ๆ ที่ผู้คนรู้จักถูกทำหายไปจากเดิม ไม่ได้มีเพียงการจับกัน คบกัน แล้วเลิกรากันไปเหมือนอย่างในอดีต จึงทำให้เกิดประสบการณ์ความสัมพันธ์ในรูปแบบใหม่ ๆ ได้แก่ แบบไร้สถานะ แบบชั่วคราวข้ามคืน แบบรักสามเส้า และแบบแอบรัก ดังเช่นที่ปรากฏในตัวอย่างต่อไปนี้

เพลง *ไม่รู้รักฉัน ไม่รู้จักเธอ* มีเนื้อหากล่าวถึงความสัมพันธ์แบบชั่วคราวหรือข้ามคืน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างคนสองคนมีพฤติกรรมที่คล้ายกับคนเป็นแฟนกัน รู้กันเองเฉพาะสองคนเท่านั้น หรือบางกรณีก็มักจะมีความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งเกินเลยเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ความหมายหลักของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเหล่านี้ คือไม่ได้เป็นอะไรกัน เป็นเพียงความสัมพันธ์ที่ฉาบฉวยหรือไม่ผูกมัด หรือเรียกอีกอย่างว่า “one night stand” เนื่องจากในความฉาบฉวยที่เกิดขึ้นนั้นมีความชัดเจนซ่อนอยู่ และต่างฝ่ายต่างรู้ว่าเป็นความสัมพันธ์ข้ามคืนที่มีจุดจบอย่างชัดเจน คนทั้งสองพร้อมจะกลายเป็นคนแปลกหน้าที่ไม่รู้จักกันในวันถัดไป (วรราชชล ศิวตรี, 2563, ออนไลน์) ในท่อนที่ร้องว่า

...หากความรัก เกิดในความฝัน

เราจุมพิต โดยไม่รู้รักกัน

ปฏิทินไม่บอก คืนและวัน

ดั่งที่ฉันไม่เคยต้องการ

แต่อยากให้เธอ ได้พบกับฉัน

เราสมรสโดย ไม่มองหน้ากัน

จูบเพื่อล้าลา ในความสัมพันธ์

ก่อนที่ฉันจะปล่อยเธอ หายไปโดยไม่รู้รักเธอ

จากเนื้อเพลงดังกล่าวนี้ปรากฏการใช้คำเปรียบคำว่า “ดั่ง” เป็นคำเชื่อม เปรียบความสัมพันธ์เหมือนคู่รักแต่ไม่ใช่คนรัก โดยการใช้ภาษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าคนเราไม่จำเป็นต้องอยู่ในสถานะคู่รัก เพียงแค่พอใจที่จะมีความสัมพันธ์ในรูปแบบที่เกิดขึ้น ก็คือขอใช้เวลาร่วมกันอย่างมีความสุขกับคนที่ตนรู้สึกดีในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้นก็เพียงพอแล้ว

ต่อมาเพลง ไม่ต้องรู้ว่า เราคบกันแบบไหน เป็นเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างคนสองคนที่ ไม่ได้อยู่ในสถานะของคู่รัก แม้ว่าต่างฝ่ายต่างรู้สึกดีเมื่อได้ใช้ชีวิตร่วมกันในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ซึ่ง ความสัมพันธ์ในเนื้อหาของเพลงดังที่กล่าวมานี้จะแตกต่างจากเนื้อหาของเพลง ไม่รู้จักฉัน ไม่รู้จักเธอ ที่ไม่ได้ระบุเจาะจงไปในเรื่องการแสดงออกซึ่งความรักและความสัมพันธ์ในทางผู้ชาย แต่จะเน้น รูปแบบความเข้าใจและปรารถนาดีต่อกัน ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้เรียกว่า “แบบไร้สถานะ” หรือ “situationship” ดังที่ พอลเล็ตต์ เซอร์แมน (Paulette Sherman) นักจิตวิทยาคลินิกชาวอเมริกัน (อ้างถึงใน ตฤณภัทร โลหะพงศธร, 2563, ออนไลน์) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านความหมายของ ความสัมพันธ์ดังที่กล่าวมานี้ อธิบายว่า เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นและดำเนินไปแบบไม่ต้องการ เปลี่ยนสถานะให้มั่นคงกว่านี้ โดยเฉพาะการไม่สนใจเรื่องของอนาคต ไม่จำเป็นต้องรู้จักครอบครัวหรือ เพื่อนของอีกฝ่าย สิ่งเดียวที่สำคัญที่สุด คือการที่ทั้งคู่ได้ใช้เวลาร่วมกัน รวมถึงความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ ก็ไม่ได้คบหากันอย่างโนเนมในเชิงผู้ชาย แต่เน้นการแสดงความสัมพันธ์ที่ตรงกลางระหว่างความรู้สึกที่เป็นมากกว่าเพื่อน เช่น มีทัศนคติและรูปแบบการใช้ชีวิตที่คล้าย ๆ กัน คืออยู่ด้วยแล้วรู้สึกดีในช่วง ระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น (ตฤณภัทร โลหะพงศธร, 2563, ออนไลน์) ดังท่อนสำคัญที่ร้องว่า

...คงมีเพียงเราสองคน ท่ามกลางหมู่ดาวมากมายที่รู้จักกันในใจ
มันจำเป็นด้วยหรือ ที่อยู่ในกฎเกณฑ์
ที่ใครบางคนกำหนด ว่ารักเป็นอย่างไร
ไม่ต้องรู้ว่าเราคบกันแบบไหน ไม่อาจหาคำ ๆ ไหนมาเพื่ออธิบาย
ไม่ต้องรักเหมือนคนรัก ก็สุขหัวใจ
เพียงแค่ว่าเข้าใจ ก็เหนือคำอื่นใดในโลกนี้

จากเนื้อเพลงข้างต้นดังกล่าวนี้เป็นการตั้งคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบในเรื่องที่ว่า “มัน จำเป็นด้วยหรือ ที่อยู่ในกฎเกณฑ์” และ “ที่ใครบางคนกำหนด ว่ารักเป็นอย่างไร” เป็นเหมือนตั้ง คำถามว่าเหตุใดการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ในการคบหาถึงแตกต่างจากคนอื่น ๆ ในรูปแบบที่ไม่ใช่ใน สถานะของคู่รัก บางครั้งความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้อาจไม่จำเป็นต้องให้คนทุกคนเข้าใจ ว่า กฎเกณฑ์ของความรักต้องอยู่ในรูปแบบใด แต่ขอให้ระหว่างคนสองคนเข้าใจกันเองในทุก ๆ อย่างก็มีความสุขแล้ว บางทีการใช้ชีวิตและการดำเนินชีวิตคู่ของคนต่างมีรูปแบบของตนเอง

ในขณะที่ความสัมพันธ์แบบรักสามเส้าที่ปรากฏในเพลง เมื่อเขามา ฉันจะไป และดูแลเขา ให้ดีดี มีเนื้อหาที่กล่าวถึงบุคคลที่สามยินดีที่จะให้ความช่วยเหลือในยามที่คนที่ตนรักทุกข์ใจ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ซึ่งตรงข้ามกับแต่ก่อน โดยผู้คนส่วนใหญ่มองว่า คนที่เข้าไปแทรกแซงระหว่างคู่รัก คนอื่น ๆ จนทำให้คู่รักบางคู่เกิดการทะเลาะและนำไปสู่การเลิกรากันนั้น เป็นเรื่องที่ผิดทำนองคลอง

ธรรม อันเนื่องจากสังคมไทยยังคงยึดถือปฏิบัติตามแบบขนบจารีตดั้งเดิม คือเน้นความสำคัญของการรักเดียวใจเดียวระหว่างคู่รัก (ศรณชนก ศรแก้ว และสมชาย สำเนียงงาม, 2560, น. 1393-1394) จึงทำให้ความสัมพันธ์แบบรักสามเส้าในอดีต เป็นเพียงรูปแบบที่แสดงให้เห็นถึงการเรียกร้องเพื่อผลประโยชน์ของตนเองโดยเฉพาะอย่างมีนัยสำคัญแอบแฝงซ่อนเร้นอยู่ คือรักที่พึงปรารถนาอยากได้อยู่ฝ่ายเดียว โดยไม่เคียดแค้นร้อนใจว่า จะทำให้อีกฝ่ายเป็นทุกข์มากเพียงใด ขอให้ตนเองเกิดความพึงพอใจในสิ่งที่ตนได้มาก็เพียงพอแล้ว

...จะเป็นไรไหม ถ้าฉันจะนั่งตรงนี้ใกล้ ๆ เธอ

ให้ฉันช่วยเธอ เผื่อมีอะไร

ก่อนคนนั้นของเธอจะมา ให้ฉันนั่งเป็นเพื่อนไป

อย่างน้อยไม่เหงาใจ เมื่อไรเขามาฉันจะไป

...ดูแลรักเขาให้ดี ๆ อยู่กับเขาไปให้นาน ๆ

มีเพียงเท่านั้น จะใช้เป็นคำส่งท้าย

ดูแลรักเขาให้ดี ๆ และจากนี้ไปเรื่องนี้จะจบ

ตัดใจเสียที เธอได้คนดีก็หมดเวลาฉัน

ตั้งแต่นี้ ฉันขอลาก่อน

จากเนื้อเพลงเมื่อเขามา ฉันจะไป ข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าการใช้คำตรงข้ามในความว่า “เมื่อไรเขามาฉันจะไป” ซึ่งเป็นความหมายขัดแย้งกันหรือไม่น่าจะเป็นไปได้ เพื่อสื่อให้เห็นว่าเจ้าของตัวจริงเขาจะกลับมา ส่วนคนที่เป็นบุคคลที่สามก็ยังคงอยู่ต่อในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น แต่สุดท้ายก็ต้องถอยออกไป ส่วนเนื้อเพลงดูแลเขาให้ดีดี ดังกล่าวนี้อาจเป็นการซ้ำตำแหน่งว่า “ดูแลรักเขาให้ดี ๆ” 2 ครั้ง ซึ่งเป็นการซ้ำทุกคำขึ้นต้นของท่อนเพลงใหม่ เพื่อเน้นการสื่อถึงการขอให้รักษาสิ่งมีค่าใกล้ตัวให้ดีที่สุด ดังนั้นการใช้คำดังกล่าวของทั้งสองเพลงสะท้อนให้เห็นบุคคลที่สามว่า แม้อยากอยู่ใกล้ชิดกับคนที่ตนแอบรัก แต่เมื่อคนรักตัวจริงของอีกฝ่ายกลับมาก็ต้องหลีกทางให้ โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ที่จะเข้าไปข้องเกี่ยวอีก คือขอเพียงให้คนที่ตนรักมีความสุข เท่านั้นก็เพียงพอแล้ว ซึ่งเป็นรักที่มีแต่ให้ด้วยจิตเมตตา ไม่คิดร้ายทั้งต่อคนที่ตนแอบรักและคนรักของอีกฝ่าย

ต่อมาความสัมพันธ์แบบรักข้างเดียวที่ปรากฏในเนื้อเพลง เพื่อนสนิท มีลักษณะคล้ายคลึงกับความสัมพันธ์แบบรักสามเส้า คือแม้ไม่สมหวังในความรัก แต่ก็ไม่ได้คาดหวังที่จะได้รักตอบ เพียงเห็นทั้งคนที่ตนแอบรักมีความสุขและตนก็ได้อยู่ใกล้ชิดกับคนที่แอบรักก็ทำให้ตนเองมีความสุขไป

พร้อม ๆ กัน ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกมาดังกล่าว เรียกว่า “รักที่ไม่ใช่การครอบครอง” เช่น เพลงเพื่อนสนิท ดังเนื้อเพลงว่า

...ห่างแค่เพียงเอื้อมมือ แต่มั่นก็แสนไกล
ยิ่งเธอเป็นเหมือนเพื่อนสนิท ยิ่งไม่มีสิทธิ์จะบอกไป (ว่ารักเธอ)

จากเนื้อเพลงดังกล่าวนี้ปรากฏการใช้คำเปรียบที่ใช้คำว่า “เหมือน” เป็นคำเชื่อม เปรียบคนที่อยากจะบอกรักกับคนที่แอบรัก แต่ไม่กล้าเปิดเผยความรู้สึกของตนให้อีกฝ่ายทราบ อันเนื่องจากมีเงื่อนไขของความสัมพันธ์คำว่าเพื่อนสนิทค่อนข้างอยู่ จึงทำได้เพียงเก็บซ่อนความรู้สึกนี้ไว้ให้อยู่ในแบบรักที่อยากใกล้ชิดก็เพียงพอแล้ว ดังนั้นการใช้ภาษาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าความรักคือการให้ดีกว่ามีไว้ครอบครอง หากฝ่ายหนึ่งได้เปิดเผยแสดงความรู้สึกของตนให้กับอีกฝ่ายทราบ บางทีอาจจะกลัวความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนจะเปลี่ยนแปลง ฉะนั้นแล้วจึงเลือกรักษาสถานะโดยไม่เผยความรู้สึก โดยเลือกใช้คำที่แสดงสถานภาพอื่น ๆ เพื่อให้ดูเหมาะสมต่อสถานการณ์ที่ยังคงรักษาความสัมพันธ์นี้ให้ยาวนานที่สุด

จากการศึกษาเพลงไทยสากลที่ขับร้องโดย ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562 พบว่าลักษณะมุมมองเกี่ยวกับการแสดงความรักและความสัมพันธ์นั้น สะท้อนให้เห็นความรักและความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างซับซ้อนและมีความหลากหลายในสังคมไทยปัจจุบัน ซึ่งผิดจากวิถีปฏิบัติจารีตของผู้คนในสังคมแต่ก่อน อันเนื่องมาจากบริบททางสังคมวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกที่เกิดขึ้น การแสดงความรักและความสัมพันธ์ของผู้คนในปัจจุบัน ก็ได้ปรับเปลี่ยนมาเป็นเพียงให้อยู่ในสถานะร่วมกันแบบไม่ผูกมัดกันทั้งสองฝ่ายเท่านี้ก็มีความสุขแล้ว อีกทั้งการแสดงความรักไม่จำเป็นต้องครอบครองเป็นเจ้าของ เพียงได้อยู่ใกล้ชิดและเห็นคนที่เราแอบรักมีความสุขก็เพียงพอแล้ว

พฤติกรรมการเลือกคู่ครอง

เนื้อเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน แสดงให้เห็นพฤติกรรมการเลือกคู่ครองของผู้คนในสังคมปัจจุบัน โดยเป็นการเลือกของทั้งสองฝ่ายอย่างมีอิสระที่จะเรียนรู้ทำความเข้าใจกัน คือต้องการเวลาในลักษณะการเป็นคู่รักในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยเฉพาะคนในสังคมยุคใหม่ต่างก็มีชีวิตเป็นของตนเอง การมีโอกาสได้ศึกษานิสัยใจคอกันก็จะทำให้เกิดความเข้าใจกันมากยิ่งขึ้น ยิ่งลองศึกษาและค่อย ๆ เรียนรู้ชีวิตของแต่ละฝ่าย และไม่รีบร้อนที่จะแต่งงานเร็ว รวมไปถึงคนบางคนเลือกที่จะอยู่ก่อนแต่งงาน เพราะการแต่งงานไม่ได้เป็นเป้าหมายสมบูรณ์ของชีวิต (ความรักต้องอยู่กับปัจจุบัน) และ

ไม่ได้เน้นที่จะอยู่ในฐานะสามีภรรยา เช่น บางคนอาจขอให้ได้ฝัน โดยที่ไม่ต้องมีตัวตนฉันก็มีความสุขแล้ว ตัวอย่างเช่น

เพลง บทสุดท้าย มีเนื้อหาที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักที่ต้องอาศัยทั้งความอดทน และเรื่องของระยะเวลาในการเรียนรู้ที่จะทำความเข้าใจกัน คือลองเรียนรู้ชีวิตของแต่ละคน ค่อย ๆ ทำความเข้าใจกันและกันให้มากยิ่งขึ้น เอาใจใส่ดูแลซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ และอยู่ด้วยมีความสุขในทุก ๆ วัน ดังนั้นพฤติกรรมความรักที่แสดงออกมาในลักษณะดังกล่าวเหล่านี้ อาจเป็นเหตุผลเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจจนกระทั่งนำไปสู่ชีวิตแต่งงานได้ ดังเนื้อเพลงว่า

...เวลามันทำให้เรารู้ ว่าบทสุดท้ายของชีวิตคู่
คือการอดทนและเฝ้ารอ baby วันวานจะผ่านมาอย่างไร
แต่สมองและพร้อมทั้งหัวใจ จะหยุดเอาไว้ตรงที่เธอคนนี้
แต่เพียงผู้เดียว

จากเนื้อเพลงดังกล่าวนี้ปรากฏการใช้คำว่า “baby” ซึ่งเป็นภาษาอังกฤษ ที่ไม่ได้หมายถึงเด็กทารกแรกเกิด แต่เป็นศัพท์ที่ใช้เรียกเฉพาะคู่รักว่า “ที่รัก” อารมณ์เหมือนให้ความรู้สึกเด็กน้อยน่ารัก ๆ ที่ตนพร้อมจะปกป้องดูแล ห่วงใย และมีแต่ความปรารถนาที่ดีจะมอบให้แก่คนรัก ในเนื้อเพลงนี้ยังได้ให้ความหมายความรักโดยตรงไปตรงมาในท่อนที่ว่า “เวลามันทำให้เรารู้ ว่าบทสุดท้ายของชีวิตคู่” และ “คือการอดทนและเฝ้ารอ baby” ซึ่งเป็นการสื่ออารมณ์ที่รู้สึกสมหวังจากการได้รัก ทำให้เข้าใจบริบทของคู่รักในสังคมปัจจุบันว่ามองความรักเป็นที่มีอิสระในการคบหาซึ่งกันและกันได้ อย่างอิสระ ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ต้องอาศัยเวลาในการเรียนรู้แล้ว ค่อย ๆ ทำความเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างให้มีความแน่นแฟ้นเพิ่มขึ้น จนกระทั่งทั้งคู่มั่นใจพร้อมที่จะตกลงครองคู่ชีวิตกัน ซึ่งพฤติกรรมการเลือกคู่ครองในเนื้อเพลงดังกล่าวนี้แตกต่างจากการเลือกคู่ครองของคนไทยในสังคมสมัยก่อน คือต้องดูที่ฐานะมาเป็นอันดับแรก หรือเรียกอีกอย่างว่า “ความรักระหว่างชนชั้น” ดังที่งานวิจัยของพรณี ปรัชญาบำรุง (2542), ชนิษฐา วงศ์สุวรรณ และคณะ (2545) และพรณีภา บุญยะรัตนเวช (2548) ศึกษาไว้ว่า สังคมไทยสมัยแต่ก่อนยังมองว่าชนชั้นฐานะเป็นตัวแปรสำคัญอย่างหนึ่งที่สามารถทำให้ความรักมีชีวิตมั่นคงได้ หากทั้งสองฝ่ายมีฐานะที่เหมาะสมซึ่งกันและกัน ดังนั้นการเลือกคู่ครองของผู้คนในสังคมปัจจุบันมีอิสระมากพอที่จะตัดสินใจเลือกด้วยตนเองมากกว่าที่ผู้ใหญ่จัดทำให้ ทั้งนี้สภาพสังคมก็มีส่วนทำให้ขนบวัฒนธรรมเกิดความเปลี่ยนแปลง คือผู้คนยุคใหม่สามารถเปิดเผยในเรื่องของความรักมากกว่าแต่ก่อน จึงเป็นโอกาสทำให้คนยุคใหม่สามารถทำความรู้จักกับใครสักคนที่ตนรู้สึกดีจนไปถึงการครองคู่และแต่งงานกัน

ในขณะที่เพลง สิ่งสำคัญ และยิ่งรู้จัก ยิ่งรักเธอ ไม่ได้เน้นว่าการแต่งงานต้องสมบูรณ์และเป็น นิรันดร์ของชีวิต แต่สิ่งที่ทำให้คนทั้งคู่อยู่ด้วยกันอย่างยืนยาวและมีความสุขในทุก ๆ วัน คือความเข้าใจ ความห่วงใย และความปรารถนาดี

เพลงสิ่งสำคัญ มีเนื้อหาที่กล่าวถึงความรักและความสัมพันธ์ของคนสองคนที่ใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุขได้ทุกวัน อีกทั้งยังเหมาะกับการบันทึกเรื่องราวที่เกิดขึ้นเหล่านี้ไว้เป็นความทรงจำที่ดีว่าต่างคนต่างฝ่ายเคยมีกันและกันอยู่ในชีวิต ซึ่งในอนาคตความสัมพันธ์จะเป็นอย่างไรไม่มีใครได้รู้ เพราะฉะนั้น ขอเพียงตอนนี้ทั้งคู่อยู่ด้วยกันคือสิ่งสำคัญที่สุด ดังเนื้อเพลงว่า

...นี่คือสิ่งสำคัญ ที่เรายังอยู่ด้วยกัน
 สิ่งอื่นใดนั้น มันยังไม่มาถึง
 บอกได้แค่นี้ จะรักหมดทั้งใจที่มี
 ให้มันตราตรึง อยู่ในใจเพื่อไปถึงวันลาจาก

จากเนื้อเพลงข้างต้นนี้ มีการสรรคำสื่ออารมณ์รักว่า “ตราตรึง” หมายถึง ตัดแน่น ประทับไว้ในใจ ในที่นี้เพื่อสื่ออารมณ์รักของทั้งสองฝ่ายที่ นึกถึงตอนที่อยู่ด้วยกันแล้วมีความสุขในทุกช่วงเวลาของชีวิต

เพลง ยิ่งรู้จัก ยิ่งรักเธอ กล่าวถึงความรักที่บุคคลทั้งสองฝ่ายมีความผูกพันที่มีต่อกัน มีความปรารถนาดีต่อกัน มีความรู้สึกที่ดี ๆ ให้แก่กัน และแบ่งปันประสบการณ์เรื่องราวที่ดี ๆ ให้กัน รวมถึงความรู้สึกที่จะสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามร่วมกัน คือการแต่งงานไม่ใช่ที่สิ้นสุดของชีวิตคู่ แต่คือการเดินทางไปด้วยกัน ดังเนื้อเพลงว่า

...ตั้งแต่พบกันวันนั้น ใจก็รู้ว่าเราจะมิกันวันนี้
 เธอเต็มเต็มสิ่งดี ๆ ให้ทุกวันที่มี กลายเป็นวันที่มีความหมาย
 ไม่ใช่แค่วันพรุ่งนี้ แต่จากนี้แม้นานเท่านานสักเพียงไหน
 จะมีเธอ เธอมีฉัน มีกันตลอดไป
 ยิ่งพบเจอ ยิ่งได้รู้จัก ยิ่งรักเธอหมดใจ

จากเนื้อเพลงข้างต้น จะเห็นได้ว่าการซ้ำคำว่า “วัน” ก็เพื่อย้ำความหมายของเวลา และบริบทก็เป็นคำอธิบายคำว่า “วัน” ในสถานะที่เหมือนกัน คือความสัมพันธ์เป็นอย่างไรก็จะเป็นแบบนั้นเสมอไม่เปลี่ยนแปลง และการซ้ำคำว่า “ยิ่ง” หมายถึง เกิน ล้ำ เพิ่มขึ้น มากขึ้น เพื่อเน้นย้ำความหมายของความรู้สึกที่คิดถึงคนที่รักและการได้ใกล้ชิดกับคนรักให้มากขึ้นกว่าเดิม รวมถึงมีการใช้

คำว่า “ทุกวัน” ซึ่งเป็นการย้ำคำบอกจำนวนที่แสดงถึงความมั่นใจในที่นี้ คืออยากให้คนรักของตนอยู่
ร่วมแบ่งปันความสุขด้วยตลอดเวลา

โดยสรุปแล้ว เนื้อหาในเพลง สิ่งสำคัญ และยิ่งรู้จัก ยิ่งรักเธอ สะท้อนให้เห็นความรักใน
สังคมสมัยใหม่เป็นความรักที่ให้คุณค่ากับการเลือกได้ การแต่งงานไม่ใช่การผูกมัดที่สิ้นสุดของชีวิตคู่
แต่ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของทั้งสองฝ่ายที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขกับคนที่ตนเองรัก ซึ่งมีความ
สอดคล้องกับบทความวิจัยของ Naksawasd Winraphee (2561, ออนไลน์), Advertorial Team
(2561, ออนไลน์) และ Warittha Saejia (2562, ออนไลน์) ได้ศึกษาไว้ว่า คนบางคนเลือกที่จะเรียน
รู้ก่อนแต่งงานเพื่อทดลองการใช้ชีวิตแบบคู่รักจริง ๆ คือหากได้อยู่ร่วมกันแล้วไปไม่ถึงฝั่ง ก็มีโอกา
สเลิกกันไปแบบเงียบ ๆ โดยไม่ต้องบอกกล่าวหรือจดทะเบียนหย่าให้เป็นเรื่องใหญ่โต ทั้งนี้กรุงเทพ
โพลได้เปิดเผยผลสำรวจเมื่อปี 2554 ถึงประเด็นเรื่องการอยู่ก่อนแต่งงาน คนโสดร้อยละ 66.9 เห็นด้วย
กับการเรียนรู้ที่จะอยู่ก่อนแต่ง มีเพียงร้อยละ 33.1 ไม่เห็นด้วยเนื่องจากเสี่ยงปัญหาการตั้งครรภ์และ
ขัดต่อวัฒนธรรมไทย แต่แนวคิดการอยู่ก่อนแต่งจะมีสถิติยอมรับกว่าการแต่งก่อนอยู่ จึงได้สะท้อน
ภาพหนุ่มสาวรุ่นใหม่ที่ใช้ชีวิตร่วมกันมากขึ้นโดยที่ยังไม่ต้องแต่งงาน ซึ่งเป็นเหมือนการจำลองใช้ชีวิตคู่
ร่วมกันก่อนแต่ง ในขณะที่เดียวกันคนรุ่น Millennial, Gen Y และ Gen Z มีแนวโน้มจะให้ความสำคัญ
เกี่ยวกับการแต่งงานน้อยลง หรือมองว่าการแต่งงานไม่ใช่เป้าหมายของชีวิตอีกต่อไป จะมีหรือไม่มีก็ได้

สำหรับเพลงคืนข้ามปี มีเนื้อหากล่าวถึงมุมมองของคนที่แสดงความรู้สึกพึงพอใจในความรั
ก อาจไม่จำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในชีวิตจริง เพียงเพื่อฝันอยากจะมีคนที่รักจริง
ๆ แต่เป็นเพียงการปรุงแต่งทางความคิดในรักอุดมคติของตนว่า อยากให้คนในฝันเป็นในสิ่งที่ตนเอง
จินตนาการในแบบความรักที่สร้างความสุขทางจิตใจ เสมือนได้ปลดปล่อยความรู้สึกในห้วงเวลาหนึ่ง
เท่านั้น ดังเนื้อเพลงว่า

...อยากมีคนพิเศษ อยู่ในคืนพิเศษ

คืนสำคัญอีกคืน ที่ต้องอยู่อย่างเหงาใจ

อยากมีคนพิเศษ จับมือกันข้ามผ่าน

คืนสำคัญอีกคืน ที่ความเหงาคือคลานหัวใจ

จากเนื้อเพลงข้างต้น มีการเล่นคำโดยวิธีการซ้ำประโยคในวรรคแรกของบททั้งสองบท ใน
ความว่า “อยากมีคนพิเศษ” เป็นการเน้นย้ำในการถ่ายทอดอารมณ์และสื่อความหมายของเนื้อหาได้
ชัดในเรื่องของความรัก ซึ่งอยากมีคืนพิเศษสักคืนที่จะได้ร่วมฉลองอย่างมีความสุขไปกับคนที่รัก เป็น
การถ่ายทอดให้เห็นถึงความรักแบบเพื่อฝันหรือจินตนาการของคู่รักที่ตนได้คิดไว้ โดยสร้าง
สถานการณ์ความสัมพันธ์ที่เชื่อมคำว่า “คืนพิเศษ” ซึ่งเป็นการคาดการณ์ว่าจะทำให้เกิดความสุขใน

วันที่พิเศษ แต่ความเป็นจริงในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเพียงความสัมพันธ์ที่จำลองขึ้นมาเพื่อทำ
 ตนเกิดความสุขในใจ เพราะถึงแม้ไม่มีคนรักเป็นตัวเป็นตน แต่ขอเพียงได้ฝันเท่านั้นก็มีความสุขเพียงพอ
 แล้ว ดังที่ นักแสดงหญิงเอ็มมา วัตสัน (Emma Watson) ได้ให้สัมภาษณ์กับนิตยสารโว้ก (VOUGE)
 ว่าเธอตัดสินใจนิยามสถานะในปัจจุบันของตนเองว่า “มีตัวเองเป็นคู่ใจ”(Self-Partnered) หรือการที่
 ผู้คนจำนวนมากเลือกที่จะอยู่เป็นโสดและไม่ลงเอยกับความสัมพันธ์ใด ๆ ซึ่งคำว่า Self-Partnered
 หรือการมีตัวเองเป็นคู่ใจ คือการที่ตัวเราสามารถเติมเต็มความสุขให้ตนเองได้ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพา
 ผู้ใด รวมถึงการรู้จักเมตตาต่อตนเอง เยียวยาตัวเองเมื่อเจอกับความทุกข์ไปจนถึงวิถีทางอะไรก็ได้ที่
 นำพาความสุขมาสู่ตัวเอง (คิด, 2563, ออนไลน์ และ PLOY, 2565, ออนไลน์)

จากการศึกษาเพลงไทยสากลที่ขับร้องโดย ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี
 พ.ศ. 2547 – 2562 พบว่าพฤติกรรมการเลือกคู่ครองของผู้คนในสังคมไทยปัจจุบันนั้น เป็นการเลือกคู่
 ที่ทุกคนสามารถทำได้อย่างมีอิสระในการคบหา โดยไม่มีผู้ใหญ่มาคอยบังคับในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ
 โดยเฉพาะเรื่องฐานะก็ไม่ใช่เป็นตัวกำหนดทางสังคมในเรื่องของความรัก เพราะฐานะเป็นเพียงความ
 เหมาะสมของเปลือกจากภายนอกเท่านั้น ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับความรักระหว่างคนสองคนที่มีให้กัน
 รวมถึงการแต่งงานก็ได้เป็นเป้าหมายของชีวิตคู่ในการแต่งงาน แต่ความเข้าใจ ความปรารถนาดี และ
 ความจริงใจต่างหากที่ทำให้คนสองคนใช้ชีวิตร่วมกันเพียงเท่านั้นก็ทำให้มีความสุขได้ นอกจากนี้คนไม่มี
 คู่ไม่ใช่ว่าจะเป็นบุคคลที่ไม่มีมีความสุข เพียงบางคนได้จินตนาการถึงบุคคลที่ใฝ่ฝัน ก็ทำให้เกิดความสุข
 ทางใจแล้ว

จากการศึกษาภาพสะท้อนด้านสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในเพลงไทยสากลของ ธนิตา
 ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562 โดยส่วนใหญ่ สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบ
 และพฤติกรรมการแสดงออกถึงความรักในสังคมไทยปัจจุบัน แตกต่างไปจากแนวทางตามขนบจารีต
 ดั้งเดิม เช่น ความรักมิได้เกิดขึ้นเฉพาะเพศหญิงกับเพศชายเท่านั้น แต่เกิดขึ้นได้ทุกเพศสภาวะ รวมถึง
 การแสดงออกถึงความรักในที่สาธารณะอาจไม่ได้เกิดขึ้นระหว่างคู่สามี-ภรรยาเท่านั้น แต่อาจเป็น
 เพื่อน หรือ คู่รักเพศเดียวกัน ซึ่งอาจผิดวิถีปฏิบัติดั้งเดิมจากกรอบสังคมไทย คือขอเพียงมีความ
 ปรารถนาดีต่อกันก็มีความสุขแล้ว นอกจากนี้การแต่งงานก็ไม่ใช่เป้าหมายสิ้นสุดของการใช้ชีวิตคู่
 เพียงดูแลห่วงใยและเข้าใจในสิ่งที่คนสองคนได้รับรู้ก็ทำให้การใช้ชีวิตคู่มีความสุขเช่นเดียวกัน
 แม้กระทั่งการเฝ้าฝันถึงคนรักในจินตนาการก็อาจทำให้เกิดความรู้สึกสุขใจได้ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้
 เนื้อเพลงของ ดา เอ็นโดรฟิน ไม่ได้นำเสนอให้เห็นแนวทางการเลือกคู่ครองตามขนบหรือฐานะทาง
 สังคมเหมือนเนื้อเพลงอื่น ๆ ในอดีต เพราะฐานะมิได้เป็นตัวกำหนดในเรื่องความรักระหว่างคนสองคน
 ในสังคมไทยปัจจุบัน แต่จะเน้นคุณค่าภายในจิตใจมากกว่า คือความรักต้องขึ้นอยู่กับปัจจุบันที่คนสอง
 คนพึงพอใจที่จะร่วมทางเดินไปพร้อมกันอย่างเท่าเทียม โดยต่างฝ่ายต่างเคารพซึ่งกันและกัน

บทที่ 5

บทสรุป

จากการศึกษา “แนวคิดเกี่ยวกับความรักในสังคมไทยร่วมสมัย: กรณีศึกษาจากเพลงไทยสากลของ ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ในฐานะวัฒนธรรมประชานิยม ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความรัก และภาพสะท้อนเกี่ยวกับความรักและความสัมพันธ์ที่ปรากฏในสังคมไทยร่วมสมัยจากเพลงไทยสากลของ ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562 นั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับความรักจากเพลงไทยสากลของ ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี ในฐานะวัฒนธรรมประชานิยม พ.ศ. 2547 – 2562

จากการศึกษาพบว่า รูปแบบความรักที่ปรากฏในเพลง ดา เอ็นโดรฟิน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ 1) ความรักตามชนบ และ 2) ความรักนอกชนบ

1. ความรักตามชนบ ที่ปรากฏในเนื้อเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน เป็นเรื่องราวความรักที่ปรารถนาอยากครองคู่กับคนรักด้วยการแต่งงาน และใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข นอกจากนี้ความรักในอุดมคติยังรวมถึงความรักที่ไม่สมหวัง คือแม่ไม่สมหวัง แต่ก็ไม่หวังผลว่าจะได้รับสิ่งตอบแทนกลับคืนมา จากความรักดังกล่าว สามารถจำแนกข้อมูลได้ 2 แบบ คือ

1.1 ความรักที่สมหวัง ที่ปรากฏในเนื้อเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน กล่าวถึงความรักที่ก่อให้เกิดสิ่งที่ดีในชีวิต โดยเฉพาะการได้พบเจอกับคนรักและได้ทำอะอะไรเพื่อคนรักอย่างแท้จริง อีกทั้งยังเป็นคู่คิดคอยให้กำลังใจ คำปรึกษา ความอบอุ่นคอยดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน และเป็นแรงบันดาลใจให้มีจุดหมายในชีวิต นอกจากนี้ความรักกับบริสุทธ์ทั้งจากเพื่อนและครอบครัวก็เป็นการแสดงความรักที่ดีให้แก่กันและกัน เช่น เป็นกำลังใจสำคัญช่วยชี้นำแนวทางการดำเนินชีวิต เป็นแรงบันดาลใจให้ประสบความสำเร็จจากการให้กำลังใจ ความเข้าใจกัน และมีไมตรีน้ำใจต่อกัน

1.2 ความรักที่ไม่สมหวัง ที่ปรากฏในเนื้อเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟินโดยส่วนใหญ่ ก่อให้เกิดความทุกข์ใจ ความเศร้าเสียใจที่ตนต้องแยกทางจากคนรัก โดนคนรักหลอกหลวงและทอดทิ้งไปมีคนอื่นใหม่ที่ดีกว่า รวมไปถึงความไม่เข้าใจหรือต้องทนอยู่กับความอึดอัดต่อกันก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คู่รักต้องเลิกร้างกันไปในที่สุด นอกจากนี้การตัดพ้อ การประชดประชัน หรือการพูดส่อเสียด ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความรักไม่สมหวัง เนื่องจากความไม่ไว้วางใจ หรือระแวงกลัวว่าคนรัก

จะทอดทิ้งตนเอง หรือบางคนไปขอคืนดีกับคนรักเก่า แต่คนรักเก่าไม่กลับไปคืนดีด้วย จึงทำให้เกิดการประชดประชันทิ้งท้ายให้เกิดความรู้สึกไม่ดีต่ออีกฝ่ายหนึ่ง

2. ความรักนอกขอบ ที่ปรากฏในเนื้อเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน กล่าวถึงความรักที่เห็นแก่ตัวที่มีทั้งต้องได้และไม่ต้องได้ ก็ล้วนเป็นสาเหตุที่เกิดจากความต้องการส่วนตัวทั้งหมดก่อนจะนึกถึงคนอื่น ๆ โดยสามารถจำแนกข้อมูลได้ 4 แบบ ดังนี้

2.1 ความรักอย่างมีความหวัง ที่ปรากฏในเนื้อเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน เป็นเรื่องราวของความรักและความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการให้โอกาส และให้อภัย อันเกิดจากความพลั้งพลาดจากความรักในอดีต เพื่อรอคอยการให้อภัย หรือโอกาสจากคนรักให้กลับมาเริ่มต้นกับรักครั้งใหม่กันอีก นอกจากนี้การให้โอกาสตัวเองในการเริ่มต้นกับความรักครั้งใหม่มองว่า เป็นสิ่งที่ดีที่อาจจะพบเจอรักที่แท้จริง

2.2 ความรักตัวเอง ที่ปรากฏในเนื้อเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน มุ่งชี้ให้เห็นความรู้สึกของคนที่มีความเด็ดเดี่ยวสามารถตัดขาดหรือลืมรักครั้งเก่า โดยไม่ต้องร้องไห้ฟูมฟายอีก คือหันกลับมาใส่ใจดูแลจิตใจของตนให้มีความเข้มแข็งและแข็งแกร่งยิ่งกว่าเดิม สามารถตัดใจได้ ไม่ยึดติดบูชาความรัก เมื่อผิดหวังก็ทำได้ หมายถึงการให้กำลังใจตนเองเพื่อให้สู้และใช้ชีวิตบนโลกนี้ได้ต่อไปอย่างมีความสุขในวิถีทางที่ตนเลือกอยากจะเป็น รวมถึงความรักในอดีตที่ไม่สวยงามก็เป็นประสบการณ์ที่ได้ผ่านเข้ามาและผ่านพ้นไป

2.3 ความรักข้างเดียว ที่ปรากฏในเนื้อเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน สะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของฝ่ายหนึ่งที่รู้สึกชอบพอกับอีกฝ่ายเพียงข้างเดียว แต่ขาดความมั่นใจและไม่กล้าเปิดเผยความรู้สึกของตนให้อีกฝ่ายรับรู้ เพราะไม่ต้องการให้ความสัมพันธ์เปลี่ยนแปลงไป จึงคงสถานะได้เพียงเพื่อนสนิทเท่านั้น นอกจากนี้ความรักสามเส้า แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ตั้งแต่สามคนขึ้นไป ซึ่งแตกต่างไปจากกรอบจารีตดั้งเดิมตามอุดมคติของสังคมไทยสมัยก่อน เพราะบุคคลที่สามยินดีให้ความช่วยเหลือคนที่ตนเองแอบรักในยามทุกข์ใจ โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งความรักสามเส้าดังกล่าวก็จัดอยู่ในประเภทความรักข้างเดียวเช่นกัน นอกจากนี้ความรักแบบไร้สถานะ ก็ถือว่าจัดอยู่ในหมวดความรักแบบรักข้างเดียวเช่นเดียวกันกับความรักแบบสามเส้า ซึ่งความรักแบบไร้สถานะดังกล่าวไม่ต้องการระบุสถานภาพทางสังคมในฐานะสามีภรรยาหรือแฟน แต่เมื่ออยู่ร่วมกันและทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความเข้าใจและมีความปรารถนาดีต่อกัน เพียงเท่านี้ก็มีมีความสุขที่เกิดขึ้นในจิตใจกับทั้งสองฝ่ายแล้ว

2.4 ความรักในจินตนาการ (ความเพ้อฝัน) ที่ปรากฏในเนื้อเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟิน แสดงให้เห็นความนึกคิดหรือฝันเกี่ยวกับความรักจากประสบการณ์เดิมในอดีต หรือสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงความรักที่มาจากการปรุงแต่งในอุดมคติ เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของตนเอง ซึ่งความรักดังกล่าวเป็นความรักที่เกิดขึ้นจากความคิดในลักษณะของการคิดถึงหรือมองหาคน

ในฝัน คือ การบอกว่าหลับตาก็เห็นภาพของคนที่คุณต้องการ โดยมีภารกิจสถานการณ์เฉลิมฉลองในวันสิ้นปีเก่าต้อนรับปีใหม่ที่คุณอยากจะทำเฉลิมฉลองกับคนที่ตนชื่นชอบ แต่เมื่อกลับเข้าสู่โลกแห่งความจริงแม้ไม่มีอะไรเกิดขึ้น แต่ก็ทำให้ตนมีความสุขไปกับสิ่งที่ตนจินตนาการ นอกจากนี้ยังรวมถึงความรักแบบความสัมพันธ์ชั่วคืน (one night stand) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการไม่ผูกพันระยะกับคนที่มีความสัมพันธ์ด้วย เสร็จแล้วก็แยกย้าย ไม่ได้คิดจะสายสัมพันธ์อะไรต่อ ไม่คิดจะเปิดอกพูดคุยให้สนิทกันมากขึ้น อาจจะเจอกันหลายครั้งก็ได้ แต่ก็ไม่ได้ตกลงหรือทำสัญญาผูกมัดกันและกันไว้

2. ภาพสะท้อนจากบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับความรักและความสัมพันธ์ในสังคมในไทยร่วมสมัยจากการศึกษาเพลงไทยสากลของ ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน)
พบลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ 1) ความเชื่อเรื่องอำนาจเหนือธรรมชาติ 2) ทศนคติเรื่องเพศ 3) การแสดงความรักและความสัมพันธ์ในที่สาธารณะ และ 4) พฤติกรรมการเลือกคู่ครอง

1. ความเชื่ออำนาจเหนือธรรมชาติ ซึ่งสามารถแบ่งได้ 3 ประเด็น

1.1 ความเชื่อเรื่องอำนาจเบี่ยงเบน โดยเนื้อหาในบทเพลงกล่าวถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอำนาจเหนือชะตามนุษย์ จึงมีการอธิษฐานขอให้สมหวังในความรัก สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ปรากฏในเพลงมักจะอยู่เบี่ยงเบน ได้แก่ ฟ้ายสวรรค์ และฟ้า

1.2 ความเชื่อเรื่องเนื้อคู่ โดยเนื้อหาในบทเพลงสะท้อนความเชื่อเรื่องเนื้อคู่เป็นอย่างมากว่าหากคู่กันแล้วก็ไม่แคล้วกัน

1.3 ความเชื่อเรื่องโชคชะตา คนไทยมีความเชื่อว่าโชคชะตาเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดไว้ล่วงหน้าว่าชีวิตจะดำเนินไปเช่นไร แต่งานเมื่อไร อายุยืนนานเพียงใด เป็นต้น เนื้อหาในบทเพลงสะท้อนให้เห็นว่าตัวละครในบทเพลงเชื่อว่าเบี่ยงเบนกำหนดโชคชะตาของตนให้สมหวังในความรัก

2. ทศนคติเรื่องเพศ โดยเนื้อหาในบทเพลงสะท้อนให้เห็นมุมมองความรักในการแสดงออกที่ไม่ใช่มีเพียงเพศชายและหญิงเท่านั้น แต่จะเกิดความหลากหลายทางเพศในสังคมที่ทุกเพศสภาวะสามารถแสดงออกซึ่งความรักได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ก้าวก่ายพื้นที่ส่วนตัวซึ่งกันและกันหากตั้งอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง

3. การแสดงความรักและความสัมพันธ์ในที่สาธารณะ สะท้อนเนื้อหาในบทเพลงที่กล่าวถึงการแสดงออกซึ่งความรักที่คงสถานะเพื่อนสนิทไว้ดีกว่าหากบอกว่ารักไปกลัวว่าความสัมพันธ์อาจจะเปลี่ยนแปลง รวมถึงความรักตั้งแต่สามคนขึ้นไปนั้น เป็นข้อแตกต่างจากกรอบจารีตในสังคมสมัยก่อนเนื่องจากบุคคลที่สามยินดีที่จะร่วมทุกข์ร่วมสุขกับคนที่ตนรักในยามที่ไม่สบายใจ โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งความรักดังกล่าวเป็นการสร้างบรรทัดฐานสังคมแบบใหม่ให้มีรูปแบบความสัมพันธ์ที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น

4. พฤติกรรมการเลือกคู่ครอง โดยเนื้อหาในบทเพลงกล่าวว่าการแต่งงานนั้นไม่ใช่เป็นเป้าหมายของชีวิต แต่จริง ๆ แล้วการอยู่ด้วยความเข้าใจซึ่งกันและกันต่างหากก็มีความสุขดีแล้ว

ซึ่งมุมมองความรักดังกล่าวต้องการสะท้อนให้เห็นว่าความรักขึ้นอยู่กับปัจจุบัน ไม่จำเป็นต้องยืนยันด้วยเงื่อนไขของเวลา คือหากเรารู้สึกอยากรักใครบางคนก็แสดงออกมาในขณะนั้นหรือในช่วงเวลาที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ความรักในจินตนาการหรือความเพ้อฝัน ก็เป็นลักษณะการเลือกคู่ครองในสถานการณ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริงในสังคม แต่เป็นเพียงความนึกคิดปรุงแต่งอยากได้ในสิ่งที่ตนต้องการเท่านั้น คือขอเพียงให้ตนได้ฝันก็ทำให้มีความสุขทางใจแล้ว

จากผลสรุปของแนวคิดเกี่ยวกับความรักตามที่ได้ปรากฏในเนื้อเพลงไทยสากลที่ขับร้องโดย ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562 นั้น ย่อมมีสาเหตุของการหล่อหลอมที่ทำให้ผู้คนในสังคมมีแนวทางการคิดและปฏิบัติเช่นนั้น ซึ่งผลสรุปบางประเด็นสามารถหยิบยกเพื่อนำมาอภิปรายผลได้ดังจะกล่าวต่อไป

อภิปรายผล

ผู้วิจัยขออภิปรายผลภาพสะท้อนเกี่ยวกับความรักและความสัมพันธ์ที่ปรากฏในสังคมไทยร่วมสมัยจากเพลงไทยสากลของ ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562 โดยใช้กรอบแนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม

การศึกษาวิเคราะห์เนื้อเพลงไทยสากลของ ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) จากแนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม พบว่าปรากฏมุมมองความรักและความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในสังคมไทยร่วมสมัยจำแนกได้ดังตารางนี้

ตาราง 1 แสดงประเด็นมุมมองความรักและความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในสังคมไทยร่วมสมัยที่ปรากฏ
ในเพลงไทยสากลของ ธนิตา ธรรมวิมล (ตา เอ็นโทรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562

ประพจน์ตามกรอบจารีต	ชื่อเพลง	ประพจน์นอกกรอบจารีต	ชื่อเพลง
การแต่งงานและสถานภาพสมรสตามกฎหมาย (สามี-ภรรยา)	บทสุดท้าย	การแต่งงานและการครองคู่ในสถานภาพ (สามี-ภรรยา) ไม่ใช่เป้าหมายสูงสุดของชีวิต	สิ่งสำคัญ, ยิ่งรู้จัก ยิ่งรัก เธอ, หญิงไทย
		มุมมองความรักและสถานะความสัมพันธ์ของคนในสังคมไทยร่วมสมัยปรารถนาความพึงพอใจกับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลาย และมีความแตกต่างไปจากกรอบจารีตแบบเดิม	ไม่รู้จักฉัน ไม่รู้จักเธอ, ไม่ต้องรู้ ว่าเราคบกันแบบไหน, เมื่อเขามา ฉันจะไป, ดูแลเขาให้ดีดี, คีนข้ามปี, เพื่อนสนิท
		เพศวิถีของคนในสังคมไทยปัจจุบันมีทั้งความสั่นไหวและความซับซ้อนเป็นอย่างมากในการแสดงความรัก	มิตรภาพเท่านั้น, อย่าทำให้ฟ้าผิดหวัง

1. การแต่งงานและสถานภาพสมรสตามกฎหมาย (สามี-ภรรยา)

บทบาทการแต่งงานและสถานภาพการสมรสอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ยังคงเป็นเป้าหมายสำคัญที่ถูกใช้เป็นเกณฑ์การตัดสินเรื่องความสำเร็จในชีวิต จากเนื้อเพลง “บทสุดท้าย” เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงคนไทยปัจจุบันบางส่วนที่มองว่าการแต่งงานเป็นการทำให้ชีวิตสมบูรณ์และยึดถือปฏิบัติตามประเพณีของไทยมาแต่โบราณกาล เนื่องจากการแต่งงานเป็นพิธีที่สำคัญมากที่สุดอย่างหนึ่งของชีวิตมนุษย์ รวมถึงเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสถานภาพและภาระหน้าที่อย่างชัดเจน อีกทั้งยังเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างครอบครัวใหม่ของแต่ละบุคคล นอกจากนี้การจดทะเบียนสมรส ก็ยังเป็นการสร้างเงื่อนไขผูกมัดที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อเป็นหลักประกันมั่นคงให้คู่สมรสใช้ชีวิตคู่ไปอย่างตลอดรอดฝั่ง จากบทเพลง บทสุดท้าย ในเนื้อเพลงท่อนสำคัญที่กล่าวว่า “เวลามันทำให้เรารู้ว่าบทสุดท้ายของชีวิตคู่ คือการอดทนและเฝ้ารอ baby วันวานจะผ่านมาอย่างไร แต่สมองและพร้อมทั้งหัวใจ จะหยุดเอาไว้ตรงที่เธอคนนี้แต่เพียงผู้เดียว” สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การแต่งงานในยุคปัจจุบันผู้คนยังยึดถือปฏิบัติตามแบบแผนของกรอบจารีตประเพณี คือคนเราก่อนจะตัดสินใจแต่งงานควรจะคบหากันในฐานะคู่รัก โดยเริ่มลองเรียนรู้ทั้งชีวิตและลักษณะของแต่ละฝ่าย ค่อย ๆ ทำความเข้าใจ เข้าใจกันอย่างแท้จริง และเอาใจใส่ซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ความสัมพันธ์นั้นตก

ผลึกว่า สุดท้ายแล้วเราต้องการเฉพาะคนมารักเรา เข้าใจเรา อยู่ด้วยแล้วมีความสุขได้ทุกวัน เท่านั้นที่เป็นเหตุผลเพียงพอที่จะนำไปสู่การใช้ชีวิตสมรสร่วมกันได้ในอนาคต

นอกจากนี้การแต่งงานของกลุ่มคนยุคปัจจุบันยังมีอายุที่เฉลี่ยเพิ่มขึ้น ซึ่งต่างจากวิถีปฏิบัติของคนรุ่นก่อนที่แต่งงานอายุเฉลี่ยไม่ได้มาก เนื่องจากผู้คนที่เกิดในยุคใหม่โดยเฉพาะทั้งกลุ่ม Gen Y และ Gen Z มีแนวโน้มให้ความสำคัญกับการแต่งงานที่มีอัตราค่าเฉลี่ยของอายุเพิ่มขึ้น (Warittha Saejia, 2564, ออนไลน์) จากการสำรวจชุดข้อมูลของ U.N. ในปี 2553 – 2558 เกี่ยวกับคู่แต่งงานในแต่ละประเทศที่มีค่าเฉลี่ยอายุเพิ่มขึ้นทั้งผู้ชายและผู้หญิง อย่างเช่น ประเทศเยอรมันส่วนใหญ่อยู่ในวัย 33 ปี รองลงมา ก็จะเป็นบราซิลและญี่ปุ่นราว ๆ อายุ 30 ปี ส่วนประเทศไทยอยู่อันดับ 6 แต่งงานกันตอนอายุ 26 ปี โดยประมาณ ซึ่งอายุของการแต่งงานที่ช้าลงเหล่านี้เป็นช่วงเวลาที่แสดงถึงความเหมาะสมที่จะลงหลักปักฐาน เพื่อให้ฐานนั้นมีความมั่นคงต่อคู่ชีวิต (Vanat Putnark และ Kodchakorn Thammachart, 2560, ออนไลน์) นอกจากนี้ Marcia Inhorn นักวิชาการด้านมานุษยวิทยาจาก Yale University อธิบายถึง เทรนด์ “Waithood” หรือภาวะการรอการมีคนรักไม่รีบแต่งงาน และไม่รีบผูกมัดตัวเองเหมือนแต่ก่อน ภาวะ Waithood สามารถเกิดขึ้นได้หลายปัจจัย หากจะยกตัวอย่างปัจจัยที่สำคัญ ๆ คือปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและการเงิน เมื่อคนรุ่นใหม่หลายคนยังไม่รีบผูกมัดตัวเองจากการจดทะเบียนสมรส เพราะมองเห็นว่า หากตัดสินใจตกลงแต่งงานและใช้ชีวิตคู่กันไปแล้ว อาจจะต้องมีค่าใช้จ่ายในระดับใหญ่มาพอประมาณ จึงทำให้เทรนด์ดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่ออัตราการแต่งงานของคนรุ่นใหม่ ๆ ในหลายประเทศทั่วโลกที่มีอัตราค่าเฉลี่ยอายุเพิ่มขึ้นจากแต่ก่อน (Good morning, 2563, ออนไลน์) ดังนั้นการแต่งงานในช่วงอายุ 30 ปี จึงถูกมองว่าเป็นวัยที่มีความพร้อมทั้งทางด้านหน้าที่การงาน วุฒิภาวะ และการเงิน ที่จะสามารถสร้างชีวิตคู่กับใครบางคนที่มีความมั่นคงเพียงพอได้ในอนาคต

นอกจากเนื้อเพลง “บทสุดท้าย” จะมุ่งสะท้อนให้เห็นการแต่งงานและการครองคู่สถานภาพ (สมรส) ที่เป็นเป้าหมายสูงสุดในชีวิตของคนในยุคปัจจุบันบางส่วนแล้ว เนื้อเพลงดังกล่าวนี้อีกยังสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์แบบรักเดียวใจเดียวของผู้คนในยุคปัจจุบันได้อย่างชัดเจนเช่นกัน เนื่องจากเป็นความสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นถึงความซื่อสัตย์และความจริงใจต่อกันทั้งสองฝ่าย รวมถึงเป็นความสัมพันธ์ที่ถูกเชิดชูในสังคมว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม จึงทำให้ความสัมพันธ์แบบรักเดียวใจเดียวได้กลายมาเป็นบรรทัดฐานที่ผู้คนในสังคมไทยยังยึดถือปฏิบัติและนำมาใช้เป็นศีลธรรมเพื่อควบคุมไม่ให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำผิดในการครองคู่ชีวิตร่วมกัน ยิ่งไปกว่านั้นความสัมพันธ์ที่มีมากกว่าสองคนขึ้นไป ซึ่งผู้คนในสังคมปัจจุบันยังมองว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ผิดปกติและผิดหลักของศาสนา ซึ่งลักษณะรูปแบบความสัมพันธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของพรนิภา บุญยะรัตเวช (2548), พีระชัย ลิ้มสมบูรณ์ (2548), สิรินาถ ฉัตรทอง (2549), อวิสตากานต์ ภูมิ (2555), อรวรรณ ชมดง และอรัญญ์ เพ็ญยุระ (2557), และศรณชนก ศรแก้ว และสมชาย สำเนียงงาม (2560) ที่กล่าวถึง

ลักษณะพฤติกรรมทั้งที่อยู่ในกรอบและขัดต่อบรรทัดฐานของสังคมไทยว่า ความสัมพันธ์ที่มีมากกว่าสองคนขึ้นไปเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากทำผิดกรอบจารีตประเพณี โดยเฉพาะบุคคลที่สามที่มีพฤติกรรมเข้ามาแทรกแซงระหว่างความสัมพันธ์ของคู่รักคนอื่น จะถูกประณามจากสังคมว่าเป็นคนที่ขัดกับศีลธรรมความเชื่อทางพุทธศาสนา คือไม่ละอายเกรงกลัวต่อบาป รวมไปถึงวัฒนธรรมของไทยที่ยังเน้นให้ความสำคัญเรื่องความรักเดียวใจเดียวระหว่างคู่รัก และระบบวัฒนธรรมผิวเดียวเมียวเดียวยังมีบทบาทอย่างมากในสังคมไทยปัจจุบัน

2. การแต่งงานและการครองคู่ในสถานภาพ (สามี-ภรรยา) ไม่ใช่เป้าหมายสูงสุดของชีวิต

จากเนื้อเพลง “สิ่งสำคัญ” และ “ยิ่งรู้จัก ยิ่งรักเธอ” เป็นภาพสะท้อนให้เห็นแนวคิดตั้งที่กล่าวข้างต้นว่า การแต่งงานของคนในยุคปัจจุบันถือเป็นเพียงองค์ประกอบส่วนหนึ่งเท่านั้นในการแสดงความสัมพันธ์ของคู่รัก เนื่องจากมองว่าการแต่งงานไม่ใช่สิ่งสมบูรณ์สูงสุดของชีวิต ในขณะที่สังคมไทยมักอ้างว่า การแต่งงานเป็นธรรมเนียมแบบแผนที่ทุกคนต้องยึดถือปฏิบัติตามกรอบจารีตประเพณีอย่างเคร่งครัด รวมถึงเป็นเพียงหน้าที่และความรับผิดชอบเงื่อนไขจำเป็นที่สังคมต้องการสร้างการอยู่ร่วมกันเท่านั้น ฉะนั้นการแต่งงานของคนในยุคปัจจุบันจึงมีความคิดที่ต่างจากวิถีปฏิบัติของคนรุ่นก่อนอย่างสิ้นเชิง จากบทเพลงทั้ง “สิ่งสำคัญ” ในเนื้อเพลงท่อนสำคัญที่กล่าวว่า “นี่คือสิ่งสำคัญ ที่เรายังอยู่ด้วยกัน สิ่งอื่นใดนั่น มันยังไม่มาถึง บอกได้แค่นี้ จะรักหมดทั้งใจที่มี ให้มันตราตรึงอยู่ในใจเพื่อไปถึงวันลาจาก” และบทเพลง “ยิ่งรู้จัก ยิ่งรักเธอ” ในเนื้อเพลงท่อนสำคัญที่กล่าวว่า “ตั้งแต่พบกันวันนั้น ใจก็รู้ว่าเราจะมีกันวันนี้ เธอเต็มเต็มสิ่งดี ๆ ให้ทุกวันที่มี กลายเป็นวันที่มีความหมาย ไม่ใช่แค่วันพรุ่งนี้ แต่จากนี้แม้นานเท่านานสักเพียงไหน จะมีเธอ เธอมีฉัน มีกันตลอดไป ยิ่งพบเจอ ยิ่งได้รู้จัก ยิ่งรักเธอหมดใจ” ซึ่งทั้งสองบทเพลงนั้นมีจุดร่วมกันโดยสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ในสมัยปัจจุบันความสัมพันธ์ของคู่รัก ไม่จำเป็นต้องลงเอยด้วยการแต่งงานเสมอไป การอยู่ร่วมกันด้วยความเข้าอก เข้าใจกันอย่างแท้จริง มีความปรารถนาที่ติดต่อกัน สร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามร่วมกัน มีความไว้วางแก่กันและกัน พร้อมกับสนับสนุนในเรื่องที่ดี ๆ ต่อกัน รวมไปถึงเป็นแรงบันดาลใจซึ่งกันและกันเพื่อที่จะสามารถฝ่าฟันปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ได้ไปพร้อม ๆ กันต่างหากที่จะใช้ชีวิตคู่ร่วมกันแล้วจะทำให้เกิดความสุข

นอกจากนั้นผู้คนในสังคมปัจจุบันยังให้ความสำคัญกับการแต่งงานที่ลดลง ซึ่งล้วนมาจากสาเหตุที่ต้องการใช้ชีวิตอย่างอิสระเพิ่มขึ้น รวมถึงไม่ต้องการมีพันธะใด ๆ มาผูกมัดให้มากมาย อีกทั้งการอยู่ก่อนแต่งงานก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ผู้คนในสังคมปัจจุบันนิยมทดลองที่จะใช้ชีวิตคู่มากกว่าการแต่งงาน เนื่องจากมีโอกาสได้ทดลองเรียนรู้แบบคู่รักจริง ๆ คือได้ใช้เวลาร่วมกันมากขึ้น เพื่อเป็นการพิสูจน์ว่าความสัมพันธ์ที่มีจะเป็นรักที่ยาวนาน สามารถอยู่ร่วมกันแล้วจะไม่เป็นปัญหากับทั้งสองฝ่าย ซึ่งเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจก่อนที่จะแต่งงานกันที่สุดในที่สุด หรือหากอยู่ด้วยกันแล้วไม่สามารถปรับจูน

เข้ากันได้ ก็มีโอกาที่จะเลิกและจากกันไปแบบเงียบ ๆ โดยไม่ต้องจดทะเบียนหย่าให้เป็นเรื่องใหญ่โต (ภาณุ สหัสสานนท์, 2561, ออนไลน์; Naksawasd Winraphee, 2561, ออนไลน์)

ยิ่งไปกว่านั้นผู้คนในสังคมปัจจุบันที่อยู่ก่อนแต่งยังเลือกที่จะจัดความสำคัญในชีวิต โดยเน้นไปที่เป้าหมายในเรื่องความมั่นคงทางการเงิน โดยอ้างอิงจากผลสำรวจทัศนคติและความคาดหวังของกลุ่มคนทั้ง Gen Y และ Gen Z ที่มีต่อการสมรสและพิธีแต่งงาน จำนวนกว่า 1,000 คน ของเว็บไซต์ The Knot ซึ่งพบว่า เป้าหมายในชีวิตของพวกเขาจัดลำดับความสำคัญไว้เป็นอันดับแรก ก่อนที่จะตัดสินใจแต่งงาน คือการมีอิสระการเงิน รองลงมาจึงเป็นเรื่องความรัก ตามมาด้วยการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่คนรุ่นใหม่ ไม่ว่าจะเป็นช่วงที่อยู่ในรั้วโรงเรียนและวัยทำงานมักใช้เวลาไปกับการค้นหาตนเองและสร้างความมั่นคงให้กับชีวิตมากกว่าที่จะสนใจในเรื่องความรักเป็นหลัก เนื่องจากเมื่อมีอิสระทางการเงินแล้ว ก็ย่อมมีอิสระต่อการใช้ชีวิต และการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่ง่ายขึ้นตามมาเช่นกัน (ณัฐกมล สิทธิวงศ์, 2565, ออนไลน์) ดังนั้นกลุ่มคนรุ่นใหม่ในสังคมปัจจุบันจึงเลือกที่จะยังไม่ผูกมัดกับผู้ใดง่าย ๆ เพราะอาจจะก่อให้เกิดความกดดันและความน่าอึดอัดใจหลายอย่าง พวกเขาเลือกที่จะทดลองเรียนรู้ชีวิตคู่ก่อนแต่ง รวมทั้งการมองหาโอกาสในการใช้ชีวิตได้อย่างอิสระ

นอกจากนี้ผู้คนในสังคมปัจจุบันบางส่วนเลือกที่จะเป็นโสด โดยส่วนใหญ่มักเป็นฝ่ายหญิงที่ไม่ค่อยแต่งงาน ซึ่งอยู่ในกลุ่ม Gen Y เกิดระหว่างปี 2525 – 2540 อายุราว ๆ 24 ถึง 40 ปี ส่วนใหญ่เป็นวัยทำงานและควรเป็นวัยแต่งงาน รวมถึงหากผู้หญิงบางคนยังเป็นคนจบการศึกษาสูง ๆ สามารถเลี้ยงดูครอบครัวให้สบายได้ ก็ยังจะแต่งงานน้อยลงเมื่อเทียบกับการแต่งของคนรุ่นก่อน เพื่อแต่งงานให้มีชีวิตมั่นคง ซึ่งต่างจากมุมมองกลุ่มผู้หญิงรุ่นเจน Y อย่างสิ้นเชิงว่า “บางคนไม่ต้องการมีคู่ เพราะไม่ได้มองความสมบูรณ์ของชีวิตที่จะแต่งงาน อาจมีคู่ชีวิตคู่คิดในรูปแบบไหนก็ได้ ไม่ต้องอยู่กับผู้ชายก็ได้ และไม่ใช้แบบเพศทางเลือกหรือ LGBT แค่มีเพื่อนคอยดูแลกันและกัน” เท่านั้นก็สามารถนำมาเติมเต็มในชีวิต โดยไม่จำเป็นต้องมีคู่ (มนสิการ กาญจนะจิตรา, 2564, ออนไลน์) ในประเด็นนี้ ศาสตราจารย์พอล โดแลน (Paul Dolan) แห่งวิทยาลัยเศรษฐศาสตร์และรัฐศาสตร์แห่งลอนดอน ผู้เขียนหนังสือชื่อ Happily Ever After กล่าวว่าข้อดีของผู้หญิงที่เป็นโสดและไม่มีลูก คือการมีสุขภาพที่ดีกว่าอายุยืนกว่าและมีระดับความสุขที่มากกว่า (คิด, 2563, ออนไลน์)

อย่างไรก็ตามผู้หญิงโดยส่วนใหญ่สามารถจัดการกับชีวิตตัวเองได้ และยังคงระดับมีการศึกษาสูง ยังสามารถที่จะวางแผนทำให้คุณภาพชีวิตของตนเองให้ดีขึ้นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธรรมาวุธ จุฑาพานิช (2547; อวิสดากานต์ ภูมิ, 2555; ทับทิม ชัยชนะ, 2559) ที่ศึกษาภาพลักษณ์ของผู้หญิงทั้งในเนื้อหาเพลงลูกทุ่งและเพลงไทยสากล พบว่ามีลักษณะที่คล้ายคลึงกันของภาพลักษณ์ ล้วนแสดงให้เห็นทัศนคติความรักของผู้หญิงในยุคปัจจุบันทั้งหมดว่า ผู้หญิงโดยส่วนใหญ่เลือกที่จะครองตัวเป็นโสดมากกว่ารีบตัดสินใจแต่งงาน หรือมีครอบครัว เนื่องจากผู้หญิงใน

ยุคใหม่มีการศึกษาในระดับชั้นสูง สามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้เป็นอย่างดี และมีความคิด ความกล้า ในการตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้หญิงยังเป็นเพศที่มีความเข้มแข็ง อดทน ทุ่มเท มีความมั่นคงซื่อสัตย์ต่อความรัก และกล้าที่จะแสดงความรักเหมือนกับผู้ชาย ดังปรากฏในเพลง “หญิงไทย” ที่มีเนื้อเพลงท่อนสำคัญ กล่าวว่า “แต่เป็นคนที่มีหัวใจข้างในเข้มแข็ง เป็นคนที่แข็งแรง เรื่องหัวใจ หากได้ลงได้ลองได้รักใคร เทให้เลยหมดทั้งหัวใจ และพร้อมตายแทนได้เลย เธอรู้ไหม” สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ผู้หญิงไทยยุคใหม่ มีบุคลิกที่แข็งแกร่งทั้งภายนอกและภายใน กล้าเปิดเผยในเรื่องของความรักมากขึ้น มีความเด็ดเดี่ยวในการตัดสินใจในเรื่องความรัก และมีความอดทน พร้อมทุ่มเทหมดทั้งใจให้กับคนที่ตนรัก รวมทั้งยังมีความซื่อสัตย์ต่อคนรักของตน ขณะเดียวกันผู้หญิง ยังรู้จักที่จะรักศักดิ์ศรีของตัวเองมากขึ้น คือหากผู้ชายไม่รักหรือนอกใจ ผู้หญิงจะไม่แสดงความเศร้า เสียใจให้ตนเองเสียเวลาอย่างเด็ดขาด

3. มุมมองความรักและสถานะความสัมพันธ์ของคนในสังคมไทยร่วมสมัยปรารถนา ความพึงพอใจกับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลาย และมีความแตกต่างไปจากกรอบจารีต แบบเดิม

เนื้อเพลงรักของ ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) สะท้อนให้เห็นถึงคนในสังคมร่วม สมัยที่ล้วนแล้วแต่แสดงความสัมพันธ์ออกมาค่อนข้างที่จะหลากหลายและแตกต่างกันออกไป ซึ่งความสัมพันธ์ที่คนในสังคมไทยร่วมสมัยแสดงออกมานั้นขึ้นอยู่กับบริบทที่เกิดขึ้นของแต่ละบุคคล ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ที่มีมากกว่าสองคนขึ้นไป หรือความสัมพันธ์ที่มีตัวเองเป็นคู่ใจ รวมทั้งคำ เรียกชื่อที่สะท้อนความสัมพันธ์เกี่ยวกับความรักแบบใหม่ อาจมีนัยความหมายที่มากกว่าคนรักแต่ ไม่ใช่คนรัก ซึ่งหากเป็นความสัมพันธ์ที่มีมากกว่าสองคนขึ้นไป คนในสังคมไทยร่วมสมัยบางกลุ่มมอง ว่าเป็นเรื่องที่ขัดต่อจริยธรรมและไม่เหมาะสม รวมถึงพวกเขาจะไม่พร้อมที่จะเปิดใจอย่างกว้างขวาง และจริงจังกับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับอีกหลาย ๆ คน เนื่องจากบรรทัดฐานของสังคมไทย ยกย่อง ความสัมพันธ์แบบผัวเดียวเมียเดียวว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ถูกต้อง ดังที่งานวิจัยของพรนิภา บุญยรัต เวช (2548), พิระชัย ลิ้มสมบุรณ์ (2548), สิรินาถ ฉัตรทอง (2549), อวิศดา กานต์ ภูมิ (2555), ปรม าภรณ์ ลิ้มป์เลิศเสถียร (2557), อรวรรณ ชมดวง และอรทัย เพ็ญยุระ (2557), และศรณชนก ศรแก้ว และสมชาย สำเนียงงาม (2560) กล่าวไว้ว่าการที่มีบุคคลที่สามเข้ามาแทรกแซงความสัมพันธ์ระหว่าง คู่รัก โดยไม่ละอายเกรงกลัวต่อบาปนั้น เป็นสิ่งที่สังคมไทยมองว่าเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องและผิดศีลธรรม ตามหลักพุทธศาสนา เนื่องจากระบบวัฒนธรรมไทยยังยึดถือความรักเดียวใจเดียวระหว่างคู่รัก

ในขณะที่มุมมองความสัมพันธ์ที่มีมากกว่าสองคนขึ้นไปตามที่ปรากฏในเนื้อเพลงรักของ ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) สะท้อนให้เห็นโมทัศน์แบบสมัยใหม่ซึ่งแตกต่างจากโมทัศน์ของ คนรุ่นก่อนโดยสิ้นเชิง คือความรักไม่ได้ขึ้นอยู่กับอดีตหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่สังคมไทยได้วางกรอบเอาไว้ ตั้งแต่ดั้งเดิม แต่ขึ้นอยู่กับปัจจุบันที่คนทุกคนกำลังกระทำอยู่ ณ เวลานี้ จากบทเพลง “ไม่รู้จักฉัน

ไม่รู้จักเธอ” นั้นมีเนื้อหาความสัมพันธ์ของคู่รักในแบบเชิงชู้สาวที่ไม่ได้เน้นรูปแบบของศีลธรรมเข้ามาข้องเกี่ยว แต่เป็นการระบุให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางกายมากกว่าจิตใจ ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวมานี้เป็นลักษณะรูปแบบ “one night stand” หรือ “Friend with Benefits” นั้นทำหน้าที่สำคัญคือ อยู่กึ่งกลางระหว่างความสัมพันธ์แบบข้ามคืนกับคนแปลกหน้าที่ตนรู้สึกดีด้วย (ภาณุ สหัสสานนท์, 2561, ออนไลน์) ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวมาข้างต้นนี้สามารถเกิดขึ้นกับการออกเดทของคู่รักทั่วไป แต่จะไม่คิดพัฒนาความสัมพันธ์ไปถึงขั้นคูชีวิต เป็นเพียงทำกิจกรรมแก้เหงาร่วมกันเฉย ๆ (ณัฐกมล สิทธิวงศ์, 2565, ออนไลน์)

นอกจากจะแสดงความสัมพันธ์แบบเชิงชู้สาวแล้ว ยังปรากฏความสัมพันธ์ทางใจมากกว่าความสัมพันธ์ทางกาย เช่นบทเพลง “ไม่ต้องรู้ ว่าเราคบกันแบบไหน” เป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่ไม่ผูกมัดอีกแบบหนึ่ง เรียกว่า “situationship” ซึ่งเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างคนสองคนที่อยู่ด้วยความเข้าใจและปรารถนาดีต่อกันเท่านั้น รวมทั้งไม่ได้อยู่ในสถานะของคู่รัก เช่นแฟน สามี หรือภรรยา สิ่งเดียวที่สำคัญที่สุด คือเวลาที่ทั้งคู่ได้ใช้ร่วมกันอย่างมีความสุขในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งกลุ่มที่ก่อกำเนิดให้ความสัมพันธ์รูปแบบนี้เกิดขึ้นมานั้นก็มาจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ ซึ่งเรียกตนเองว่า “กลุ่มคนมิลเลนเนียล” เกิดระหว่างปี 2524 – 2539 มักจะมีแนวโน้มพึงพอใจกับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนี้ เหตุผลหลักที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ดังกล่าวมาข้างต้นอาจเกิดจากปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจที่เพิ่มความท้าทายให้การใช้ชีวิต รวมถึงการให้ความสำคัญกับความเป็นอิสระ ซึ่งคนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ชื่นชอบในวิถีปฏิบัติเช่นนี้ คือการได้ใช้ชีวิตอย่างที่ตนเองต้องการจริง ๆ (ธนุภัทร โลหะพงศธร, 2563, ออนไลน์) ด้วยเหตุนี้คนรุ่นใหม่จึงไม่ได้ใส่ใจว่าสุดท้ายแล้ว ชีวิตจะต้องรีบตกลงปลงใจหรือใช้ชีวิตผูกมัดกับผู้ใด ซึ่งไม่มีคำตอบที่เป็นเหตุผลอย่างชัดเจนในความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น

นอกจากนั้นความสัมพันธ์แบบรักสามเส้า ก็ยังเป็นลักษณะความสัมพันธ์อีกแบบหนึ่งที่ไม่ได้มุ่งเน้นตามกรอบจารีตดั้งเดิมดังที่เคยเป็นมาในสังคม จากบทเพลง “เมื่อเขามา ฉันจะไป” และ “ดูแลเขาให้ดี” นั้นสะท้อนให้เห็นภาพลักษณ์ของบุคคลที่สามในยุคร่วมสมัยอย่างชัดเจนว่า มีรักปรารถนาจะให้อย่างเดียว คือพร้อมช่วยเหลือเกื้อกูลคนที่ตนรักในยามที่มีเรื่องทุกข์ใจ โดยไม่มีเงื่อนไขที่จะต้องได้สิ่งใดหวนคืนมา เพียงแคร์ก็เป็นสุขในจิตใจแล้ว จากกรณีความสัมพันธ์ดังกล่าวมานี้ อาจมีผลกระทบกับศีลธรรมที่ไม่รุนแรงมากนัก เนื่องจากเนื้อหาไม่ได้สื่อเสียดทำร้ายอีกฝ่ายหนึ่งให้เจ็บปวดแต่อย่างใด มีแต่ให้ความช่วยเหลือในยามที่ไม่สบายใจเท่านั้น แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ต้องการการตอบแทนด้วยเช่นกัน ซึ่งรักแบบนี้มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เมตตา” (ไชย ณ พล, ม.ป.ป., น. 17) อย่างไรก็ตามแม้ความสัมพันธ์ดังกล่าวมาแล้ว เหมือนจะเป็นเรื่องราวของรักที่ไม่สมหวังและอาจไม่เหมาะสมต่อสังคมไทย แต่อย่างน้อยในความผิดหวังและการกระทำที่ไม่ถูกต้องนั้นก็มีความโรแมนติกซ่อนเร้นอยู่

จากกรณีความสัมพันธ์ดังที่กล่าวมาข้างต้นเหล่านี้ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ผู้คนในสังคมไทยร่วมสมัยมีการเปิดกว้างในเรื่องของความสัมพันธ์ที่มีความหลากหลายกันมากขึ้น โดยไม่ได้ยึดติดกับกรอบจารีตดั้งเดิมอย่างในอดีต เนื่องจากความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนี้ สามารถสร้างข้อตกลงที่สร้างขึ้นเพื่อผ่อนคลายความรับผิดชอบระหว่างกันภายใต้ความสถานะที่คลุมเครือ หรือยืดหยุ่น สามารถมอบอิสระในการใช้ชีวิต และสำรวจความต้องการที่แท้จริงของตนเองได้

นอกเหนือจากความสัมพันธ์ที่ไม่ผูกมัดในลักษณะรูปแบบทั้งเชิงคู่สาว situationship และรักสามเส้าดังที่กล่าวข้างต้นมาแล้ว ยังมุ่งสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ที่มีตัวเองเป็นคู่ใจก็เป็นอีกแบบหนึ่ง ที่ผู้คนในสังคมร่วมไทยสมัยเลือกเติมเต็มความสุขให้กับการอยู่คนเดียว โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยคนอื่นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง “single-positive” หรือการมองเห็นคุณค่าในการใช้ชีวิตแบบตัวคนเดียว (Good morning, 2563, ออนไลน์) จากรายงานของ Tinder ระบุว่า 81% ของคนโสดคิดว่าประโยชน์ของการใช้ชีวิตคนเดียวมีมากมาย เช่น การมีเพื่อนใหม่ การได้อุทิศตัวเองให้แก่การทำงานอย่างเต็มที่ และการมีเวลาดูแลสุขภาพของตัวเองมากขึ้น (คิด, 2563, ออนไลน์) ตัวอย่างของการใช้ชีวิตโสดดังกล่าวจะเห็นได้จากการมีเวลาให้กับตัวเองอย่างสม่ำเสมอ ช่วยให้ตัวของเราเองตระหนักถึงความคิดความรู้สึกของตัวเอง โดยปราศแรงกดดันจากคนอื่น ๆ อีกทั้งยังมีงานศึกษาชิ้นใหม่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความโดดเดี่ยวทางสังคม (social isolation) ซึ่งได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร Nature Communications ในปี 2563 ได้ระบุว่า การอยู่คนเดียวจะนำไปสู่การพัฒนาเครือข่ายระบบประสาทที่ข้องเกี่ยวกับ “จินตนาการ” ซึ่งหากเราปล่อยสมองไว้เฉย ๆ โดยไม่กระตุ้นสมองด้วยการเข้าสังคม สมองจะเพิ่มเครือข่ายความคิดสร้างสรรค์มากขึ้นด้วยตัวของมันเอง (PLOYS, 2565, ออนไลน์)

จากประเด็นดังกล่าวนี้ จะเห็นว่าการใช้ชีวิตอยู่คนเดียวบ่อย ๆ จะทำให้กลไกทางสมองมีแรงกระตุ้นทำให้เกิดจินตนาการต่าง ๆ มากมายในเรื่องของความคิด ไม่ว่าจะเป็นการสร้างสรรคผลงานด้านศิลปะต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งอุดมคติความคิดที่เกี่ยวกับความรัก อาจจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวเองและผู้ที่เราชื่นชอบ จากบทเพลง คินซามปี ในเนื้อเพลงท่อนสำคัญที่กล่าวว่า “อยากมีคนพิเศษ อยู่ในคินพิเศษ คินสำคัญอีกคิน ที่ต้องอยู่อย่างเหงาใจ อยากมีคนพิเศษ จับมือกันข้ามผ่าน คินสำคัญอีกคิน ที่ความเหงาคืบคลานหัวใจ” สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า เมื่อคนเราจำลองสถานการณ์ความคิดเพื่อฝันของตัวเองไปสู่คนที่ตนชื่นชอบในคินสุดท้ายก่อนข้ามปี ที่ตนก็มักจะเห็นภาพเพื่อนฝูง ครอบครัว คู่รัก ไปร่วมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ โดยมีการเชื่อมโยงคำเรียกชื่อที่สร้างสถานการณ์ คือ คำว่า “คินพิเศษ” ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่า อยากมีคินพิเศษสักคินที่จะได้ร่วมฉลองอย่างมีความสุขกับคนพิเศษบ้างสักครั้งในชีวิต แต่ในความเป็นจริงเป็นเพียงสถานการณ์ที่สร้างขึ้นจากสิ่งที่ตนเองคิดไว้ เพื่อให้ทำให้นั้นเกิดความสุขทางใจเท่านั้น ดังนั้นแม้ว่าคนเราจะได้สัมผัสกับความรักในสถานการณ์จริง แต่ขอเพียงได้ฝันหรือจินตนาการเท่านั้นก็ทำให้เกิดความเบิกบานอย่าง

สุขใจแล้ว ในขณะที่เดียวกันคนเราก็สามารถนำเอาคนที่ตนชื่นชอบที่มาจากสิ่งที่ตนฝันไว้ มาเป็นแรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิต เพื่อช่วยเสริมสร้างพลังใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองตั้งเป้าหมายให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้เช่นกัน

จากกรณีตัวอย่างการเชื่อมโยงคำเรียกชื่อที่สร้างสถานการณ์จากบทเพลง คินข้ามปี ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ก็ยังช่วยมุ่งสะท้อนให้เห็นคำเรียกชื่อความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับความรักแบบใหม่ ซึ่งต่างจากความสัมพันธ์ความรักในรูปแบบเดิม ๆ คือความรักแบบรักข้างเดียว ข้อสังเกตนี้ สุขุมาล จันทวี (2536, น. 46), ขนิษฐา วงศ์สุวรรณ และคณะ (2545, น.32-37), คะเนิงนิจ จานโอ และคณะ (2549, น. 34-42), พิมพ์ชนก ชนะศึกจารุพัชร (2550, น. 43-44), และอรอุมา เปรมปรี (2550, น. 54) เคยอธิบายชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมความรักแบบรักข้างเดียวอย่างในอดีตโดยส่วนใหญ่ มักเต็มไปด้วยทั้งความผิดหวัง ความทุกข์ และความเศร้าโศกเสียใจที่ไปหลงรักอีกฝ่ายข้างเดียว โดยที่ฝ่ายหนึ่งปกปิดพฤติกรรมแอบรักไม่ให้อีกฝ่ายทราบ เนื่องจากเกรงว่าหากกล่าวออกไปแล้ว อีกฝ่ายจะตอบปฏิเสธกลับคืนมาและความสัมพันธ์ที่ดีที่เคยมีให้กันจะเปลี่ยนแปลง ด้วยเหตุนี้ผู้ที่แอบรักอีกฝ่ายหนึ่งจึงต้องทนกล้ำกลืนเก็บความรักนั้นไว้กับตัวเอง เพียงเพื่อรักษาสถานภาพความสัมพันธ์ที่อยากอยู่ใกล้ชิดกับคนที่ตนแอบรักให้นานที่สุด จากการศึกษางานวิจัยดังที่กล่าวมานี้มีลักษณะความสัมพันธ์ความรักแบบรักข้างเดียวที่ยังมีความต้องการของตัวเองแอบแฝงอยู่ คือทำได้เพียงย้อเวลา ชื่อเวลา และเป็นการหลอกตัวเองให้อยู่กับความหวังไปในแต่ละวัน อย่างเช่น การยังได้พบกัน หรือได้พูดคุย รวมไปถึงความสัมพันธ์ความรักแบบรักข้างเดียวในรูปแบบเดิมนี้อย่างเป็นรูปแบบรักที่ปรารถนาจะได้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

ในขณะที่ความสัมพันธ์แบบรักข้างเดียว จากบทเพลง เพื่อนสนิท นั้นแตกต่างจากความรักและความสัมพันธ์ในรูปแบบเดิมอย่างสิ้นเชิง ดังปรากฏคำเรียกชื่อความสัมพันธ์ว่า “เพื่อนสนิท” ซึ่งคำดังที่กล่าวนี้มีนัยความสัมพันธ์ที่แอบแฝงลึกซึ้งมากกว่าเพื่อนธรรมดาทั่ว ๆ ไป รวมถึงต้องการดูแลเอาใจใส่ ห่วงใย และให้กำลังใจคล้ายแบบอยากเป็นคนรัก แต่สุดท้ายก็ได้แต่แอบรักข้างเดียว คือพยายามทำตัวไม่ให้อีกฝ่ายทราบ ไม่ให้เขาจับได้ ยิ่งตนเองเป็นเพื่อนสนิท ก็ไม่ต้องการทำลายมิตรภาพดี ๆ ที่ทั้งสองฝ่ายเคยร่วมสร้างกันมา ก็คงทำได้เพียงเก็บไว้ไม่บอกกล่าวออกไป ถึงแม้จะได้อยู่ใกล้ชิดแต่ก็มีความสุขกับคนที่ตนแอบรัก โดยเป็นความรักที่ปรารถนาที่จะให้ได้อย่างเดียวและไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ดังนั้น คำว่า “เพื่อนสนิท” จึงเป็นคำที่ช่วยรักษาสถานภาพระหว่างเพื่อนให้แน่นแฟ้นมากกว่าคนที่จะคอยหวังผลประโยชน์จากอีกฝ่ายให้รักตอบ ซึ่งลักษณะความสัมพันธ์แบบรักข้างเดียวดังที่กล่าวนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตนภา จินดา ที่ศึกษาวรรณกรรมเพลงสี่ฟ้า โดยศึกษาและวิเคราะห์ประเด็นเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับความรักแบบรักข้างเดียวว่า งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นความรักและความสัมพันธ์แบบรักข้างเดียว ซึ่งเต็มใจแบ่งปันความรู้สึกดี ๆ ให้แก่กันและกัน โดยไม่จำเป็นต้องคบกันในฐานะคนรักทั้ง ๆ ที่ฝ่ายหนึ่งแอบรัก แต่ถึงขั้นไม่ได้เศร้าเสียใจ คือเพียงได้พบกัน ได้ห่วงใย

และทำอะไรให้คนที่ตนแอบรักก็ทำให้ตนมีความสุข หรือคอยเป็นกำลังใจอยู่เคียงข้างเมื่ออีกฝ่ายทุกข์ใจก็เพียงพอแล้ว

จากข้อมูลความสัมพันธ์ที่หลากหลายและมีความแตกต่างไปจากกรอบจารีตแบบเดิมของผู้คนในสังคมไทยร่วมสมัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนั้น ล้วนชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในรูปแบบใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์แบบเซ็กซัสสาว แบบ situationship แบบรักสามเส้า และแบบมีตัวเองเป็นคู่ใจนั้น มีลักษณะรูปแบบความรักความสัมพันธ์ที่มีจุดร่วมกัน คือการไม่ผูกมัดความสัมพันธ์กับผู้ใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้คนที่อยู่ในยุคสมัยใหม่ต่างก็ต้องการใช้ชีวิตอย่างอิสระอย่างที่เราต้องการ โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ในกรอบความสัมพันธ์ที่สร้างจากแนวคิดแบบรักเดียวใจเดียวอย่างที่สังคมกำหนดกรอบไว้ให้ นอกจากนี้คำเรียกชื่อที่สะท้อนความสัมพันธ์แบบใหม่ที่แตกต่างไปจากความสัมพันธ์แบบดั้งเดิม คือแอบรักแต่ทำได้เพียงอยู่ใกล้ซิดในฐานะเพื่อนสนิทเท่านั้น ซึ่งคำว่า “เพื่อนสนิท” เป็นคำเรียกชื่อเพื่อรักษาสถานะของความเป็นเพื่อนระหว่างกันให้คงอยู่ต่อไป หรือคำว่า “คีนพิเศษ” เป็นเพียงคำเชื่อมที่ช่วยสร้างสถานการณ์ทำให้เราเพื่อฝันถึงคนที่เราต้องการเฉลิมฉลองในวันสิ้นปีเท่านั้น แม้ว่าสิ่งที่เราเพื่อฝันอาจไม่ใช่โลกเสมือนจริง แต่สิ่งที่เราฝันก็ทำให้เรามีก่อเกิดความสุขใจ

4. เพศวิถีของคนในสังคมไทยปัจจุบันมีทั้งความสับสนและความซับซ้อนเป็นอย่างมากในการแสดงความรัก

จากเนื้อเพลงรักของ ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ซึ่งปรากฏในเพลง มิตรภาพเท่านั้น และอย่าทำให้ฟ้าผิดหวัง สะท้อนให้เห็นคนรุ่นใหม่เปิดกว้างในเรื่องเพศวิถีกันมากขึ้น โดยไม่ได้ยึดติดกับกรอบเพศทวิลักษณ์ที่แบ่งออกเป็นสองเพศ คือ เพศชายและเพศหญิงเพียงอย่างเดียว แต่ยิ่งทำให้คนในสังคมไทยปัจจุบันมีตัวเลือกในเรื่องของความรักและความสัมพันธ์มากขึ้น

กฤตยา อาชวนิจกุล (2554, น. 45) ได้กล่าวถึงเพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนไปในสังคมไทย (Sexuality Transition in Thai Society) ไว้ว่า การเติบโตของยุคไอทีและสื่อสารสนเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งเพศวิถี สิทธิ และเสรีภาพทางปัจเจกบุคคลเป็นอย่างมาก รวมถึงเพศวิถีไม่ใช่เป็นเรื่องที่หยุดนิ่ง แต่มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทั้งในแง่ปัจเจกบุคคลและปัจเจกสังคม คือหากมองในแง่ปัจเจกบุคคลในเรื่องเพศวิถีนั้น จะแสดงให้เห็นถึงกระบวนการขั้นตอนชีวิตที่ยาวนานของคน ๆ หนึ่ง มีการเติบโตที่พร้อมเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบโต้หรือยอมตามต่อกรอบกติกาเรื่องเพศที่มีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น และสัมพันธ์กับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ และในแง่ระบบสังคมที่มีผลต่อเพศวิถีนั้น แสดงให้เห็นว่าเพศวิถีจึงมีที่ทางอยู่บนเกณฑ์ของการเมือง ศีลธรรม และแนวปฏิบัติเรื่องเพศ หรือวัฒนธรรมทางเพศในแต่ละสังคม ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทำให้ทราบว่าเพศวิธินั้นมีการเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดอยู่กับที่ โดยเฉพาะในช่วงปลายทศวรรษ 2540 ถึงต้นทศวรรษ 2550 นั้นได้ปรากฏคำว่า “ความหลากหลายทางเพศ” (นฤพนธ์ ตัววิเศษ และปีเตอร์ เอ. แจ็คสัน, 2556, น. 29) ซึ่งคำเรียกดังกล่าวนี้เป็นคำใหม่ทางวิชาการเรียกอีกแบบว่า LGBT มีรากศัพท์มาจากกลุ่มคำย่อ Lesbian, Gay, Bisexual และ Transgender โดยกลุ่มคำเรียกชื่อทั้งหมดเหล่านี้ หมายถึง คนที่มีความหลากหลายทางเพศโดยไม่ได้ระบุเฉพาะเจาะจงว่าเป็นเพศใด เพราะสามารถเป็นได้ทุกเพศในสังคม (ภุริทัต สงขวา, 2564, ออนไลน์) นอกจากนี้การศึกษาลักษณะทางเพศวิถีของคนในสังคมไทยปัจจุบัน เมื่อไม่นานมานี้ได้ให้ความสนใจกับความไม่คงที่ของการแสดงตัวตนทางเพศที่หลากหลาย เป็นการท้าทายความคิดเดิม ๆ ที่มองว่าคนเรามีอัตลักษณ์ทางเพศที่มีเพียงหนึ่งเดียวไปตลอดชีวิต ดังจะเห็นได้จากการจัดการประชุมเพศวิถีในสังคมไทยเป็นครั้งแรก ในปี 2551 ซึ่งมีเนื้อหาสาระสำคัญกล่าวไว้ว่า คนที่มีความหลากหลายทางเพศนั้น มักถูกสังคมตีตราในด้านลบ เพราะสังคมมีมายาคติหรือความเชื่อผิด ๆ เกี่ยวกับกลุ่มคนเหล่านี้ ดังนั้นนักวิชาการทั้งหลายที่เข้าร่วมประชุมเพศวิถีศึกษา จึงได้มีความเห็นพ้องต้องกันที่อยากจะปรับเปลี่ยนวิธีคิดเรื่องเพศกับคนในสังคมไทย ที่อาจจะสะท้อนให้เห็นในการต่อสู้เชิงความหมาย ซึ่งไม่ใช่ทั้งกลุ่มผู้ชาย ผู้หญิง และคนที่รักเพศเดียวกัน แต่เป็นกลุ่มความหลากหลายทางเพศที่จะออกมาส่งเสียงให้สังคมได้รู้ว่าพวกเขามีตัวตน และสังคมควรที่จะปฏิบัติต่อพวกเขาอย่างเท่าเทียมกัน (นฤพนธ์ ตัววิเศษ และปีเตอร์ เอ. แจ็คสัน, 2556, น. 29)

เช่นเดียวกับในกรณีประเทศสหรัฐอเมริกาโดยเฉพาะในช่วงเดือนมิถุนายนของทุกปี จะกำหนดให้เป็น “เดือนแห่งความหลากหลายทางเพศ” หรือPride Month ที่สื่อความหมายว่าเป็นธงสีรุ้ง ซึ่งใช้เป็นสัญลักษณ์ในการเดินขบวนของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ หรือ LGBTQ+ (lesbian, gay, bisexual, transgender, queer) เพื่อใช้ในการเรียกร้องสิทธิและความเท่าเทียมต่อกัน (ศิริกร เอื้อไพจิตร, 2562, ออนไลน์) อีกทั้งกฎหมาย พ.ร.บ.การสมรสอย่างเท่าเทียมในกลุ่มคนหลากหลายทางเพศในสหรัฐอเมริกา ก็ยังได้รับการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง เพื่อให้คู่สมรสของบุคคลหลากหลายทางเพศนั้นถูกนับรวมเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันสมรสที่ไม่ต่างจากคู่ชายหญิงให้มีความเสมอภาคระหว่างเพศมากขึ้น (นาตา ไชยจิตต์, 2565, ออนไลน์) ในขณะเดียวกันสังคมโลกหลาย ๆ ประเทศก็ยังมีกฎหมายรับรองถึงการแต่งงานในคนหลากหลายเพศเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา อย่างเช่น เนเธอร์แลนด์ มีกฎหมายรับรองเมื่อ 1 เมษายน 2544 อังกฤษ มีกฎหมายรับรองเมื่อปี 2546 เบลเยียม มีกฎหมายรับรองเมื่อ 1 มิถุนายน 2546 สเปน มีกฎหมายรับรองเมื่อ 30 มิถุนายน 2548 แคนาดา มีกฎหมายรับรองเมื่อ 20 กรกฎาคม 2548 นอร์เวย์ มีกฎหมายรับรองเมื่อ 17 มิถุนายน 2551 สวีเดน มีประชากรกว่าร้อยละ 71 สนับสนุนให้มีการแต่งงานระหว่างเพศเดียวกันและมีกฎหมายบังคับใช้เมื่อเดือนพฤษภาคม 2551 นอกจากนี้นายกรัฐมนตรีไอซ์แลนด์ นาง Johanna Siguroardottri แต่งงานกับนาง Jonina Leosdottri ในวันที่ 27 มิถุนายน 2553

ซึ่งเป็นวันแรกที่มีผลบังคับใช้กฎหมาย และลักเซมเบิร์ก นายกรัฐมนตรี Xavier Bettel แต่งงานกับ Gauthier Destenay ได้ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้นำอายุน้อยคนแรกที่แต่งงานกับคนหลากหลายทางเพศและมีกฎหมายรับรองเมื่อ 1 มกราคม 2558 รวมถึงไต้หวันและเยอรมนี มีกฎหมายรับรองเมื่อปี 2560 ที่มีผลบังคับใช้กฎหมายการแต่งงานของคนหลากหลายทางเพศมาได้เกือบ 6 ปี (เฉลิมพล พลมุข, 2560, ออนไลน์ และธันยพร บัวทอง, 2560, ออนไลน์)

โดยสรุปแล้วทุก ๆ ประเทศเกือบทั่วโลกดังที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ต่างก็ล้วนออกมาผลักดันทำให้ พ.ร.บ.คู่ชีวิต ผ่านร่างกฎหมายรับรองสิทธิการแต่งงานของคนหลากหลายทางเพศ ซึ่งเป็นการย้ำให้เห็นจุดยืนของคนในสังคมที่เริ่มปรากฏให้เห็นในหลายพื้นที่ คือค่อย ๆ ทำลายอคติของสังคมที่มีต่อกลุ่มคนหลากหลายทางเพศ โดยให้การยอมรับอัตลักษณ์ทางเพศที่มากกว่าความเป็นหญิงชาย อันเนื่องมาจากความเป็นตัวตนที่หลากหลายของมนุษย์ในสังคมปัจจุบันมีเพิ่มมากขึ้น ความเปลี่ยนแปลงนี้จึงเป็นช่วงเวลาที่กลุ่มคนหลากหลายทางเพศไม่ว่าจะเป็นทั้งพวกเขาและพวกเขาเอง ควรจะมีสิทธิที่จะสร้างครอบครัว อันเป็นพื้นฐานความต้องการของมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์ โดยที่มิรัฐเข้ามาครอบงำด้วยเช่นกัน ตรงข้ามกับประเทศไทยที่ดูเป็นเรื่องยากมากที่จะผลักดันร่าง พ.ร.บ.คู่ชีวิตให้กับกลุ่มคนหลากหลายทางเพศ เนื่องจากรัฐบาลเลือกปฏิเสธไม่ยอมรับกับความรักความสัมพันธ์ของคู่รักเพศหลากหลายในสังคมไทยปัจจุบัน โดยพยายามตอกย้ำให้เห็นถึงระบบชายเป็นใหญ่ที่แทรกซึมครอบงำอยู่ในโครงสร้างและสถาบันต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งนำไปสู่การผลิตซ้ำความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศ และการจัดลำดับชั้นทางเพศในรูปแบบเดิม จึงทำให้ประเทศไทยยังมีช่องโหว่ในทางกฎหมายที่ไม่สามารถปกป้องคุ้มครอง และจัดการเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มความหลากหลายทางเพศได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับรองสิทธิการแต่งงานสร้างครอบครัวของกลุ่มความหลากหลายทางเพศยังไม่ได้สมบูรณ์ เช่นเดียวกับประเทศต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น รวมถึงกฎหมายสมรสเท่าเทียมแบบเดิมของไทยยังเป็นสิ่งที่ล้าหลังสำหรับคนยุคใหม่ที่มักครอบงำคนไว้ตามเพศกำเนิด จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงการยกร่าง พ.ร.บ.คู่ชีวิตในประเทศไทยยังมีข้อถกเถียงถึงสิทธิและความเสมอภาคของกลุ่มความหลากหลายทางเพศที่อาจยังไม่ครอบคลุมในหลายมิติ (ศิรา ทองกระจ่าง, 2563, น. 42 และธันยพร บัวทอง, 2565, ออนไลน์)

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันเราจะเห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงการให้พื้นที่กลุ่มคนหลากหลายทางเพศ มีสิทธิแสดงตัวตนและจุดยืนของตนเองได้อย่างเท่าเทียมกันมากกว่าแต่ก่อน อาจเป็นเพราะบริบทของเพศวิถีมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาและไม่ได้หยุดนิ่งอยู่กับที่ แต่มีสิ่งหนึ่งที่ไม่เปลี่ยนแปลงกับกลุ่มคนหลากหลายทางเพศโดยเฉพาะในประเทศไทยก็คือ พวกเขาและพวกเขายังคงมีความต้องการเห็นการแก้ไขกฎหมายสมรสเพื่อกลับมาสู่การนับทุกคนอย่างเสมอภาคและอย่างเท่าเทียมกัน

แม้ว่าประเทศไทยจะยังไม่ยินยอมในเรื่องกฎหมายคู่สมรสของคนหลากหลายทางเพศเท่าที่ควร แต่ผู้คนในสังคมไทยปัจจุบันมีใจยอมรับที่จะเปิดกว้างกับเรื่องราวความรักความสัมพันธ์ในคู่รักที่หลากหลายมากกว่าเมื่อก่อน คือหากมองย้อนกลับไปในช่วงยุค 90 จะเป็นยุคที่นิตยสารต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทมากที่สุด โดยเฉพาะในเล่มเนื้อหาของนิตยสารเกย์ 'มิถุนา จูเนียร์' จะมีคอลัมน์หาคู่เฉพาะของพวกบรรดาแก๊งวางทั้งหลาย ที่มักจะลงประกาศหาคู่รักตามรายละเอียดของคุณสมบัติต่าง ๆ ของผู้ที่ต้องการแสวงหาความรัก เพื่อให้ผู้อ่านที่นิยมในลักษณะแบบเดียวกันพบเห็น เช่น บางคนอาจจะเกิดความสนใจที่ต้องการจะติดต่อกับผู้ที่ลงประกาศหาคู่ โดยอาจเริ่มต้นพบเจอกันและพูดคุยกันเป็นการส่วนตัวให้คุ้นเคยก่อนแล้ว หลังจากนั้นก็ค่อย ๆ พัฒนาคบหากันแบบคู่รัก (Chanan Yodhong, 2560, ออนไลน์)

นอกจากการหาคู่รักที่ไม่ได้จำกัดในสื่อสิ่งพิมพ์เสมอไปแล้ว ยังมีการหาคู่ที่นำเสนอผ่านช่องทางโลกไร้พรมแดน ซึ่งนำพาความสะดวกสบายโดยไม่ยุ่งยากเท่ากับที่ต้องไปแสวงหาคู่ชีวิตตามนิตยสารต่าง ๆ ให้สิ้นเปลืองเวลา โดยยกตัวอย่างคู่รักของครูสาวดาวตึกติดต่อกับผู้ติดตามที่กลายเป็นคู่ชีวิต โดยทั้งคู่ค่อย ๆ พัฒนาความสัมพันธ์ในการคบหา ด้วยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการนำเสนออาหารต่าง ๆ ร่วมกันทุกวันในโลกออนไลน์ที่ผ่านแอปพลิเคชันตึกติดต่อก หลังจากนั้นทั้งคู่ก็เริ่มมาสนิสนม ติดต่อกันผ่านทางทั้งไอจีและเฟซบุ๊ก จึงทำให้ความสัมพันธ์ของทั้งคู่เกิดความผูกพันอย่างแน่นแฟ้น และตัดสินใจแต่งงานกันในที่สุด แม้ว่ากฎหมายไทยจะไม่รับรองการแต่งงานของกลุ่มคนหลากหลายทางเพศ แต่ผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายต่างยินดีกับคนทั้งคู่ จึงทำให้ทั้งคู่สะท้อนมุมมองความรักของพวกเธอว่า เป็นเรื่องของความรู้สึกที่ไม่มีเรื่องเพศเข้ามาข้องเกี่ยว ไม่ว่าจะ เป็นเพศใดเพียงเราใช้ความรู้สึกด้วยความเข้าใจ และพอใจในสิ่งที่ตัวเองเป็นก็เพียงพอแล้ว (ชัยยศ ยงค์เจริญชัย และพศิกา เงินอำนาจ, 2565, ออนไลน์)

นอกเหนือจากการนำเสนอผ่านรูปแบบความรักในกลุ่มคนหลากหลายทางเพศทั้งในนิตยสารและช่องทางโลกไร้พรมแดนแล้ว สถาบันครอบครัวก็เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งต่อการเลี้ยงดูเพื่อไม่ให้พวกเขาเหล่านั้นถูกมองจากสังคมภายนอกว่า ความหลากหลายทางเพศไม่ใช่โรค หรือความผิดปกติทางจิตใจ ดังเช่นในกรณีครอบครัวของคุณตึก (อังสุมาลิน อากาศน่วม) ซึ่งเป็นคุณแม่เลี้ยงเดี่ยว และมีลูกสาวที่นิยามตนเองว่าเป็นผู้ชายข้ามเพศ ที่มี 2 ลักษณะในตนเอง คือ นอน-ไบนารี (Non-Binary) ซึ่งคำนี้ หมายถึง การนิยามตัวตนในอัตลักษณ์กว้าง ๆ ของเพศสภาพที่ไม่ได้อยู่ในกรอบของชายและหญิง และโอโรแมนติก อเซ็กชวล (Aromatic Asexual) ดังกล่าวนั้นหมายถึง คนที่ไม่มีแรงดึงดูดทางเพศกับผู้ใดเลย โดยเธอมีมุมมองในการเลี้ยงดูลูกในมุมมองที่ต่างออกไป คือพยายามเรียนรู้และเข้าใจในสิ่งที่ลูกเป็นอย่างหลากหลาย เริ่มจากการปรับทัศนคติในเรื่องของความเข้าใจเกี่ยวกับ LGBTQ ให้มากขึ้น และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือไม่ควรมียึดคติที่ไม่ดีหรือเหยียดหยาม LGBTQ รวมทั้งไม่ควรบังคับจิตใจของลูกว่าต้องเป็นเพศหญิงเท่านั้น แต่ลูกสามารถเป็นเพศอะไรก็ได้ตามแต่ใจ

ของเขาอยากเป็น เพียงแต่ขอให้เขาเกิดความมั่นใจในตัวตนเองและกล้าที่จะใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างประสบความสำเร็จและมีความสุข (ณรงค์กร นโนจันทร์เพ็ญ และวรรณชน ไตรยศักดา, 2565, ออนไลน์)

จากกรณีที่น่าเสนอทั้งสามดังที่กล่าวมานี้ สะท้อนให้เห็นผู้คนในสังคมปัจจุบันได้เปิดกว้างมุมมองเกี่ยวกับเรื่องราวของความรักจากกลุ่มคนหลากหลายทางเพศเพิ่มขึ้น โดยมองว่าการรักเพศเดียวกันไม่ใช่เรื่องผิดปกติทางจิตใจ แต่ขึ้นอยู่กับระหว่างบุคคลสองคนที่แสดงความรักอย่างจริงจังต่อกันและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ดังนั้นการที่กลุ่มความหลากหลายทางเพศออกมาเรียกร้องสิทธิในการรับรองเพื่อให้มีกฎหมายการสมรสออกมาอย่างเท่าเทียมกันนั้น เป็นสิ่งที่รัฐต้องตระหนักถึงความสำคัญในความเป็นพลเมืองของกลุ่มความหลากหลายทางเพศว่า การรักเพศเดียวกันไม่ว่าจะเป็นชายรักชาย หรือหญิงรักหญิง ไม่ใช่เป็นเรื่องผิดปกติไปจากคู่รักเหมือนคนปกติ แต่เป็นการเปิดพื้นที่ให้พวกเขาได้มีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นพลเมือง ที่มีความชอบธรรมที่จะสามารถใช้สิทธิบริการต่าง ๆ จากภาครัฐได้อย่างทั่วถึงเหมือนกับคนอื่น ๆ ได้ โดยเป็นการมองในอีกแง่มุมหนึ่งที่ปราศจากอคติและไม่มีข้อโต้แย้งในความเป็นทั้งเพศสภาพและเพศวิถีของพวกเขา ทั้งนี้หากรัฐได้เปลี่ยนบทกฎหมายการสมรสเพศเดียวกันเป็นสิ่งที่ถูกต้องและได้รับความเท่าเทียมเหมือนกันทั้งหมด จะทำให้คู่รักกลุ่มความหลากหลายทางเพศพึงพอใจต่อการแสดงออกของพวกเขาได้อย่างมีอิสระเสรี และตั้งอยู่บนพื้นฐานความถูกต้องโดยไม่ก้าวก่ายหรือละเมิดสิทธิซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้ภาพยนตร์ก็เป็นส่วนหนึ่ง ที่สามารถสะท้อนถึงกลุ่มคนหลากหลายทางเพศต่าง ๆ ในสังคม ได้เป็นอย่างดี เพื่อให้โลกรับรู้ว่าพวกเขาและพวกเขายังมีตัวตนอยู่ในสังคมที่เพิ่มขึ้นกว่าในอดีต ตามที่ อูรพงศ์ แพทย์ศักษา และสุรภกิจ ปรางสร (2555, น. 147-155) ได้ศึกษาการนำเสนอความเป็นเพศวิถีผ่านสื่อภาพยนตร์ไทย: ในมิติความเป็นจริงของสังคมไทยพบว่า ภาพยนตร์แนวเพศวิถีที่ยกตัวอย่างมาทั้งหมด 4 เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง “รักแห่งสยาม” นั้น สะท้อนนิยามความรักในหลากหลายมิติทั้งมิตรภาพ ครอบครัว ความรู้สึกที่ผูกพันที่มุ่งเน้นทางจิตใจมากกว่าที่จะเอากามารมณ์เป็นที่ตั้ง รวมไปถึงสถาบันครอบครัวและสังคมยอมรับและสนับสนุนความรักระหว่างเพศที่หลากหลายมากขึ้นกว่าในอดีต ต่อมาเป็นภาพยนตร์เรื่อง “หอแต้วแตก” มีการนำเสนอให้เห็นว่า คนที่มีความหลากหลายทางเพศไม่ใช่เป็นเรื่องผิดปกติในสังคม หากแต่เป็นบุคคลอีกประเภทหนึ่งที่สังคมให้การยอมรับในสังคม โดยไม่กลัวที่จะโดนสังคมประณาม รวมไปถึงภาพยนตร์เรื่อง “It Gets Better ไม่ได้ขอให้มารัก” นี้มีการนำเสนอประเด็นว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยเฉพาะกลุ่มคนที่มีรสนิยมในเรื่องเพศเดียวกันไม่ใช่เรื่องผิดปกติ แม้ว่าตัวตนของอีกคนจะเป็นกะเทย ซึ่งเป็นคนผิดปกติผิดเพศ แต่กลับอีกฝ่ายเป็นผู้ชายปกติธรรมดา เมื่อทั้งคู่มาอยู่ร่วมกันจึงทำให้เกิดความผูกพันและยอมรับในความสัมพันธ์โดยไม่มีเงื่อนไข คืออยู่ด้วยความเข้าใจและปรารถนาดีต่อกัน และต่อกับภาพยนตร์ที่สี่ชื่อเรื่องว่า “Yes or No อยากรักก็รักเลย” ถือได้ว่าเป็นการนำเสนอที่หยิบยกมุมมอง

ความรักในรูปแบบหญิงรักหญิง โดยที่เกิดขึ้นแบบไม่มีข้อจำกัดในสังคม ไม่ว่าจะกับใคร เพศไหนกับเพศไหน เนื่องจากเป็นสิ่งที่บริสุทธิ์ พอเกิดขึ้นแล้วจริงใจกับความรู้สึกของทั้งคู่ที่เกิดขึ้น นั่นคือความรักที่แท้จริง โดยไร้ซึ่งความเคลือบแคลงหรือผลประโยชน์แอบแฝง ดังนั้น จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าภาพยนตร์ไทยมีบทบาทสำคัญในเรื่องการเป็นสื่อกลางให้เพศปกติได้รับรู้ถึงความเป็นตัวตนของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น

จากประเด็นเพศวิถีของคนไทยในสังคมปัจจุบันที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนี้ สะท้อนให้เห็นความซับซ้อนของความรักความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้คนในสังคมไทย ซึ่งต่างจากกรอบรูปแบบเดิม และเนื่องจากคำว่า “เพศ” มิใช่ชายหญิง แต่เป็นอัตลักษณ์ทางเพศที่มีความหลากหลายหรือมีความถี่นไหลทางเพศ เพราะพวกเขาและพวกเขายังคงยึดอัตลักษณ์ทางเพศวิถีที่มีความหลากหลายทางเพศ นอกจากจะการแสดงความรักความสัมพันธ์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ แล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงสิทธิความเท่าเทียม ความเสมอภาค และความไม่ก้าวร้าวในพื้นที่ คือเป็นการแสดงให้เห็นถึงการให้เกียรติและความเคารพระหว่างทั้งสองฝ่าย รวมไปถึงการอยู่ร่วมกันโดยไม่มีอคติต่อกัน แต่มีความเข้าใจและมีความปรารถนาดี ที่จะใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข

จากที่กล่าวมาแล้วนั้น เห็นได้ชัดว่างานวิจัยนี้มีจุดเด่นอยู่ที่การศึกษาภาพสะท้อนความรักและความสัมพันธ์ที่ปรากฏในสังคมไทยร่วมสมัยจากเพลงไทยสากลของ ธนิดา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562 จากการศึกษาพบว่าภาพสะท้อนความรักและความสัมพันธ์ที่ปรากฏในเนื้อเพลงรักของ ดา เอ็นโดรฟินนั้น แสดงให้เห็นถึงความรักความสัมพันธ์ที่มีมุมมองหลากหลายมิติในสังคม ไม่ว่าจะ เป็นความสัมพันธ์ที่มีมากกว่าสองคนขึ้นไป ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ได้ขัดต่อศีลธรรม แต่ความรักขึ้นอยู่กับปัจจุบันที่เกิดขึ้น รวมถึงมุมมองของการแต่งงานนั้น แบ่งแนวคิดออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) บางกลุ่มในสังคมไทยคิดว่า การแต่งงานเป็นสิ่งสมบูรณ์ที่สุดของชีวิต เพราะเป็นรากฐานของความมั่นคงในการครองคู่กัน รวมถึงสถาบันครอบครัว บางกลุ่มยังมีค่านิยมแบบเก่าในการครองคู่แบบรักเดียวใจเดียวและยึดมั่นในความซื่อสัตย์ และ 2) บางคนอาจเห็นต่างว่า การแต่งงานไม่ใช่เป้าหมายสิ้นสุดของชีวิต ซึ่งหมายถึงการอยู่ร่วมกันด้วยความเข้าใจและมีความปรารถนาที่ดีต่อกัน รวมไปถึงการไม่ก้าวร้าวละเมิดสิทธิซึ่งกันและกันด้วยเช่นกัน นอกจากนั้นการใช้ชีวิตมิได้ต้องเป็นชายหญิงเท่านั้น แต่เป็นได้ทุกเพศ เนื่องจากบริบทของสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปให้เกิดการเปิดกว้างและยอมรับกับความรักความสัมพันธ์ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศได้อย่างชัดเจนกว่าเมื่อก่อน นอกจากนี้คนในสังคมปัจจุบันยังได้ให้ความสำคัญในการเห็นคุณค่าของตัวเองมากขึ้น คือการได้อยู่กับตัวเอง โดยอาจจะหากิจกรรมขนาดย่อมทำในช่วงระหว่างวันหยุดที่ไม่ต้องพาตัวเองไปวุ่นวายกับสังคมภายนอก เพราะถือว่าการใช้เวลาอยู่กับตัวเองเป็นการพักผ่อนที่ดีที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1.1 งานวิจัยนี้ได้ศึกษาเพียงแนวคิดเกี่ยวกับความรักและรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมจากเพลงไทยสากลที่ขับร้องโดย ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) เพียงศิลปินเดี่ยวเท่านั้น ซึ่งแท้จริงแล้วยังมีศิลปินอื่น ๆ ที่มีแนวคิดเกี่ยวกับความรักและรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคม เช่นเดียวกัน ดังนั้นในงานวิจัยขึ้นไปจึงสามารถศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความรักและรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมจากศิลปินอื่น ๆ ซึ่งอาจได้ผลลัพธ์ที่เหมือนหรือต่างไปจากแนวคิดเกี่ยวกับความรักและรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมของเพลงไทยสากลที่ขับร้องโดย ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ได้

1.2 นอกจากศิลปินอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาหมิ่นนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักและรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมไทยแล้ว ยังมีสิ่งศึกษาอื่น ๆ ที่สามารถแสดงออกซึ่งความรักและความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมได้ เช่น วิถีชีวิตความเป็นอยู่เกี่ยวกับครอบครัว การประกอบอาชีพ การแต่งกาย ศาสนา คติความเชื่อ ประเพณีต่าง ๆ หรือภาพลักษณ์ทั้งบุรุษ สตรี และเพศที่สาม เป็นต้น ซึ่งในงานวิจัยขึ้นไปอาจใช้สิ่งดังกล่าวเป็นสิ่งที่ศึกษาหลัก หรือเป็นสิ่งที่ศึกษาประกอบรวมไปกับการศึกษาเนื้อเพลงเช่นเดิม เพื่อให้แนวคิดเกี่ยวกับความรักและรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมมีความชัดเจนมากขึ้น

1.3 ในอนาคตมุมมองความรักและรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมไทยอาจเกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจส่งผลให้ผลสรุปของงานวิจัยชิ้นนี้กลายเป็นความจริงในอดีต ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความรักและรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมต่อไป เพื่อสรุปหาความเหมือนและความแตกต่างที่อาจเป็นเหมือนเดิมทั้งหมด หรืออาจมีบางส่วนที่ยังคงเดิมและมีบางส่วนที่เปลี่ยนแปลงไป และอาจเป็นไปได้ว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง

2. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

2.1 เพื่อให้บุคคลอื่นได้เปิดโลกทัศน์ของการรับรู้ลักษณะความคิดและพฤติกรรมในด้านมุมมองความรักและรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมตามแบบการมองโลกของความหลากหลายทางเพศได้มากขึ้น

2.2 งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการสร้างบรรทัดฐานความรักแบบใหม่ ซึ่งเรียกว่า “ความรักนอกขอบ” สามารถนำไปเป็นประโยชน์ต่อยอดการศึกษาเพลงไทยสากลของศิลปินไทยท่านอื่น ๆ นอกเหนือจากเพลงไทยสากลของ ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ซึ่งควรจะมีการหาข้อมูลในเชิงลึกเกี่ยวผู้ประพันธ์เพลงและนักร้อง นำมาประกอบเพื่อให้ข้อมูลนั้นมีความสมบูรณ์หลากหลายมิติมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤตยา อาชวนิจกุล. (2554). *จุดเปลี่ยนประชากร จุดเปลี่ยนสังคมไทย*. นครปฐม: ประชากรและสังคม.
- กิตติพล สรัคคานนท์. (2565). 'ความรัก' มักเดินทางมาพร้อมกับ 'ความไม่รู้' ความหมายของรักในวันเริ่มต้นและสิ้นสุด. สืบค้น 19 เมษายน 2565, จาก <https://adaymagazine.com/in-the-name-of-love/>
- ขนิษฐา วงษ์สุวรรณ และคณะ. (2545). *วิเคราะห์แนวคิดเพลงไทยสากลที่ขับร้องโดยชรินทร์ นันทนาคร* (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- คะนิงนิจ จานโอ และคณะ. (2549). *วิเคราะห์แนวคิดเพลงไทยสากลที่ขับร้องโดย หม่อมราชวงศ์ถนัดศรี สวัสดิวัตน์* (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- คิด. (2563). *Post-Romance ความรักเอย ไม่เหมือนที่เคยคุ้น* นิยามใหม่ของความรักที่หลากหลาย. สืบค้น 27 สิงหาคม 2565, จาก https://www.creativethailand.org/view/article-read?article_id=32788
- จรรยา บัวบาน. (2548). *ค่านิยมทางวัตถุที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2547* (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยาลักษณ์ สิริกุลนฤมิตร. (2558). *องค์ประกอบการสื่อสารและกระแสนิยมเพลงเกาหลีในประเทศไทย* (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จันทร์ดา เขียวแก้ว. (2547). *วิถีชีวิตของสังคมชนบทไทยในบทเพลงลูกทุ่ง* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- จันทร์ศรี สุดโต. (2546). *วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่ง ระหว่างปี 2543 – 2544* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตนภา จินดา. (2546). *วรรณกรรมเพลงของลิซ่า: การศึกษาวิเคราะห์* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฑามาศ ใหญ่คุ้ม. (2547). *วิถีไทยจากบทเพลงลูกทุ่ง* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เฉลิมพล พลมุข. (2560, 22 ธันวาคม). การแต่งงาน : ในบริบทของสังคมไทย. *มติชนออนไลน์*. สืบค้น 27 สิงหาคม 2565, จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_773542

- ชญาคุณต์ พัฒนสุวรรณ. (2549). *การรับวัฒนธรรมสมัยนิยมจากญี่ปุ่นของวัยรุ่นไทย กรณีศึกษา แฟนเพลงเจ-ป๊อป* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชัยยศ ยงค์เจริญชัย, และพศิกา เจินอำนาจ. (2562, 14 กุมภาพันธ์). LGBTQ: 3 เรื่องราวความรักของคน 3 คู่ ที่กำแพงแห่งเพศไม่อาจขวางกั้น. *บีบีซีไทยออนไลน์*. สืบค้น 27 สิงหาคม 2565, จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-60344863>
- ชีรา ทองกระจ่าย. (2563). *การพัฒนามนุษย์ในบริบทโลก* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชุตินพงศ์ ปะทาเส. (2566). รู้จัก “สายแนน” และ “เสียงสายแนน” พิธีเสียงทนายคู่ของอีสาน คดีพื้นที่บ้านที่สูญหายจากสังคม. สืบค้น 10 มีนาคม 2566, จาก https://www.silpa-mag.com/culture/article_25556
- ไชย ณ พล. (ม.ป.ป.). *จิตวิทยาแห่งความรัก การเลือกคู่ และการอยู่คนเดียว*. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- ญาณิกา อ้อมฉกา. (2548). *การศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากบทเพลงของ สลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร* (สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฐิตินันท์ บ. คอมมอน. (2555). เพลงและอัตลักษณ์วัฒนธรรมชุมชน: จรัล มโนเพ็ชร กับบทบาทของนักรบทางวัฒนธรรมดนตรีล้านนา. *วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิตย์*, 6(2), 145-179.
- ณรงค์กร นโนจันทร์เพ็ญ และวราภรณ์ ไตรยศักดา. (2564). *LGBTQ Love & Family EP.3: สัมภาษณ์เต็ม ‘ซิงเกิ้ลแม่และลูกชายข้ามเพศ’ เมื่อความหลากหลายไม่ยากเกินที่จะเข้าใจ*. สืบค้น 21 เมษายน 2565, จาก <https://thestandard.co/single-mum-and-lgbtq-son/>
- ณัฐกมล สิทธิวงศ์. (2565). *ความสัมพันธ์แบบ ‘ไม่ผูกมัด’ ของคนรุ่นใหม่ กับ การค้นหาตัวเองที่ไม่ต้องใช้อิสระมาแลก*. สืบค้น 19 เมษายน 2565, จาก <https://www.varasarnpress.co/writings/lifestyle/no-strings-attached-relationship/>
- ตฤณภัทร โลหะพงศธร. (2563). *ระหว่างเราคืออะไร, ไม่ว่าจะคนกันแบบไหน: situation ship ความสัมพันธ์แบบใส่ใจ แต่ไร้สถานะ*. สืบค้น 19 เมษายน 2565, จาก <https://becommon.co/life/situationship/>
- ถาวรีย์ บำรุง. (2542). *การวิเคราะห์ความเป็นท้องถิ่นในเพลงลูกทุ่งภาคใต้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 – 2541* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ทับทิม ชัยชนะ. (2559). *บทบาทของผู้หญิงสามัญในเพลงลูกทุ่งร่วมสมัย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

- ท้อพี แบรดชอว์. (2561). *ดา-ธนิดา ธรรมวิมล จาก ด.ญ.ลูกตาล นางฟ้าลีลิตดำเนินเปิดภาสพงษ์ หมวกค่าตัว 200 บาท กลายมาเป็น 'ดา เอ็นโดรฟิน'*. สืบค้น 10 เมษายน 2562, จาก <https://thestandard.co/da-endorphine/>
- ไทยรัฐ. (ม.ป.ป.). *ธนิดา ธรรมวิมล*. สืบค้น 21 สิงหาคม 2562, จาก <https://www.thairath.co.th/person/3803>
- ฉันทพร บัวทอง. (2560, 1 กรกฎาคม). *สมรสเท่าเทียม : ครอบครัวหลากหลายทางเพศ กับความหวังถึงกม. แต่งงานเพศเดียวกันในไทย. ปีซีไทยออนไลน์*. สืบค้น 27 สิงหาคม 2565, จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-40465985>
- นฤพนธ์ ดั้ววิเศษ และปีเตอร์ เอ. แจ็คสัน. (2556). *เพศ หลากเฉดสี: พหุวัฒนธรรมทางเพศในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- นันทนา เรียงไธสง. (2555). *วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่พบในเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต๊กแตน ชลดา* (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาโทบริหารธุรกิจ). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นาตา ไชยจิตต์. (2565, 1 เมษายน). *'ไทยสร้างไทย' ชัดรัฐบาลคว่ำกม.สมรสเท่าเทียม ผลักผู้หลากหลายทางเพศเป็นพลเมืองชั้นสอง. มติชนสุดสัปดาห์ออนไลน์*. สืบค้น 27 สิงหาคม 2565, จาก https://www.matichonweekly.com/hot-news/article_537828
- นิโลบล โควาพิทักษ์เทศ. (2535). *การวิเคราะห์เพลงไทยสมัยนิยมตามทฤษฎีของสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แนวหน้า. (2562). *'ดา เอ็นโดรฟิน' รั้งหน้าที่เอ็กเซ็กคิวทีฟโปรดิวเซอร์*. สืบค้น 10 เมษายน 2562, จาก <https://www.naewna.com/entertain/405752>
- บุษผา เมฆศรีทองคำ. (2534). *ศึกษาบทบาทของเพลงลูกทุ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต: วิเคราะห์เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งในช่วงปี พ.ศ. 2532 – 2533* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรมาภรณ์ ลิ้มปัสเสถียร. (2557). *เพลงนอกใจ : ทางออกของคนในสังคมไทย. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*, 34(1), 211-224.
- ปานิส โพธิ์ศรีวังชัย. (2561). *อัตลักษณ์ของเพลงอีสานประยุกต์ในยุคอีสานใหม่* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยวรรณ กันทอง. (2561). *เพลงลูกทุ่งลาวกับการประกอบสร้างความทันสมัย. วารสารวิจิตรวรรณสาร*, 2(2), 13-33.

- ปริญทยา วงศ์กำแหงหาญ. (2557). *การสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นวัยรุ่นในเนื้อเพลงไทยสากลค่าย กามิกาเซ่ (Kimikaza)* (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- เปรม สอนสมุทร. (2547). *ผู้เสกกับการดัดแปลงเนื้อหาและตัวละครเรื่องพระอภัยมณีในวัฒนธรรมประชานิยมในช่วงปีพุทธศักราช 2545 – 2546* (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์ชัย ไทยวรรณศรี. (2529). *วรรณกรรมจากบทเพลงสุนทราภรณ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรรณี ปรัชญาบำรุง. (2542). *ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทยผ่านเพลงไทยสากล หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 – พ.ศ. 2500* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรอนันต์ ยอดจันทร์. (2557). *การวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงไทยสากลที่ ขับร้องโดย ชรินทร์ นันทนาคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัย นเรศวร.
- พรนิภา บุญยะรัตเวช. (2548). *ความเปรียบและแนวคิดเกี่ยวกับความรักในเพลงไทยสากล* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- พรเพ็ญ ต้นประเสริฐ. (2533). *เพลงไทยสากลระหว่างปี พ.ศ. 2529 – 2531 : การศึกษาในด้าน ลักษณะภาษาและการสะท้อนวัฒนธรรมไทย* (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัฒนา กิติอาษา. (2546). *คนพันธุ์ป๊อป: ตัวตนคนไทยในวัฒนธรรมสมัยนิยม* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- พันธกานต์ ทานนท์. (2559). *การสื่อสารภาพตัวแทนของผู้หญิงชนบทในเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต๊กแตน ชลดา* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิมพ์ชนก ชนะศึกจรรพพัทธ์. (2550). *การวิเคราะห์เนื้อหาเรื่องโทรศัพท์ในเพลงไทยสากล* (วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีระชัย ลีสมบูรณ์ (2548). *เพลงสตริงที่มีคำร้องเกี่ยวกับความรักในลักษณะสื่อไปในทางผิดศีลธรรมที่ ได้รับการเผยแพร่ระหว่าง พ.ศ. 2546 – 2547* (รายงานผลการวิจัย). ราชบุรี: มหาวิทยาลัย ราชภัฏบ้านจอมบึง.
- ภาสพงศ์ ผิวพอใช้. (2547). *เพลงลูกทุ่งอีสานกับการสะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น: ศึกษาในผลงานเพลง ของ ศิริพร อำไพพงษ์* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม แห่งชาติกระทรวงวัฒนธรรม.

- ภาณุ สหัสสานนท์. (2561, 25 ตุลาคม). Friends with Benefits! อาจารย์จิตวิทยาชี้ความสัมพันธ์แบบ “เพื่อนเกินเพื่อน” มีอยู่จริง. *ผู้จัดการออนไลน์*. สืบค้น 27 สิงหาคม 2565, จาก <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9610000106531>
- ภูริทัต สงขาว. (2564, 1 กันยายน). “คนรุ่นใหม่” กับ “ความหลากหลายทางเพศ”. *ผู้จัดการออนไลน์*. สืบค้น 27 สิงหาคม 2565, จาก <https://mgronline.com/south/detail/9640000086617>
- มนทกานติ ธีรนนท์วัฒน์. (2544). *หน้าที่และอัตลักษณ์ของเพลงละครโทรทัศน์* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนสิการ กาญจนะจิตรา. (2564, 1 กุมภาพันธ์). สาวไทยยุคใหม่ ครองตัวเป็นโสด มีคู่แล้วปวดหัว ไม่อยากเป็นนังแจ่ว แต่งงานไปทำไม. *ไทยรัฐออนไลน์*. สืบค้น 20 สิงหาคม 2565, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/2019595>
- มัณฑิลา ศรีโมรา. (2540). *การวิเคราะห์บทเพลงของ สง่า อาร์มกริ* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มิรินต้า บุรุงโรจน์. (2548). *อุปนิสัยเชิงมนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงในบทเพลงลูกทุ่งไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มณูญ พลอยประดับ. (2549). *การสื่อความหมายและการผสมผสานทางวัฒนธรรมของเพลงไทยสากลยุคนิยม* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รัฐวรรณ จุฑาพานิช (2547). *เพลงลูกทุ่งที่ได้รับความนิยมระหว่างปี พ.ศ.2544 – 2545 : การศึกษา เนื้อหาภาษาและภาพสะท้อนสังคม* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ลักขณา สุขสุวรรณ. (2521). *วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง* (สารนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรษชล คิ้วตรี. (2563). *It's Complicated ความสัมพันธ์ที่ไม่มีชื่อเรียก*. สืบค้น 19 เมษายน 2565, จาก <https://www.gqthailand.com/lifestyle/article/it-is-complicated-relationship>
- วัชรภรณ์ อาจหาญ. (2535). *การวิเคราะห์บทเพลงไทยสากลของสุนทราภรณ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันชนะ ทองคำเภา. (2561). ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมของ “ผู้ชายพ่ายรัก” จากเพลงคู่เลิศ-ศรีสุดา. *วารสารวรรณวิทัศน์*, 18(1), 57-84.

- วิภารัตน์ พันธุ์ฤทธิ์ดำ. (2544). *อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างประเทศที่มีต่ออัตลักษณ์ของวัยรุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีดนตรีญี่ปุ่น* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิศรา โกรทินธาคม. (2552). *การวิเคราะห์ภาษาในเพลงไทยสากลที่สะท้อนวัฒนธรรมไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เวฬุรีย์ เมธาวิวินิจฉัย. (2562). ภาพตัวแทนความรักและความสัมพันธ์ของหญิงสาวในบทเพลงของกลุ่มศิลปินหญิง: จาก สาว สาว สาว ถึง BNK48. *วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต*, 13(1), 80-129.
- ศรณชนก ศรแก้ว และสมชาย สำเนียงงาม. (2560). อุปสรรคเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สาม ของความรักในเพลงไทย. *วารสารวิชาการ Veridian E – Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 11(1), 1383-1395.
- ศรัณย์ รักสัตย์มัน. (2547). *วัยรุ่นกับกระบวนการสร้างความเป็นจริงเรื่องความรักผ่านเพลงไทยสมัยนิยม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรารุช คอแก้ว. (2550). *ชีวิตและผลงานของนายสลา คุณวุฒิ : ครูเพลงลูกทุ่งไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศิริภรณ์ ศิริพันธ์. (2550). *วัฒนธรรมทางจิตใจในเพลงลูกทุ่งดีเด่น “งานกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย”* (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริกร เอื้อไพจิตร. (2562, 23 มิถุนายน). LGBT: มองมุมต่าง “เดือนแห่งความหลากหลายทางเพศ”. *บีบีซีไทยออนไลน์*. สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/48715711>
- ศิริพร กรอบทอง. (2541). *วิวัฒนาการของเพลงลูกทุ่งในสังคมไทย พ.ศ. 2481 – 2535* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริไล ชูจิตตร. (2549). *การวิเคราะห์การใช้ภาษาในเพลงไทยสากลของบริษัท อาร์. เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด ช่วงปี พ.ศ. 2542-2546* (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรี อยุธา. (2546). *เอื้อ สุนทรสนาน ดุริยกุลวีลีแผ่นดิน*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้ากรู๊ป.
- ศุภยง พันธุ์โกลม. (2537). *การเชื่อมโยงเนื้อหาของเพลงไทยลูกทุ่งยุคนิยมในช่วง พ.ศ. 2498 - พ.ศ. 2535* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สยามมีเดีย. (2561). *ดา เอ็นโดรฟิน นักร้องชาวแอล.เอ. กับคอนเสิร์ตสุดมันส์ “DA ENDORPHINE ILLUSION CONCERT USA TOUR 2018” 21 มิถุนายนนี้ เจอกันแน่!!*. สืบค้น 10 เมษายน 2562, จาก <http://live.siammedia.org/index.php/business/pr-business/29077>
- สวนดุสิตโพล. (2564). *นนท์ ธนนท์ – ดา เอ็นโดรฟิน นักร้องที่คนไทยชื่นชอบมากที่สุดแห่งปี 2564*. สืบค้น 5 พฤษภาคม 2566, จาก <https://workpointtoday.com/suandusitpoll-thai-singer-of-2021/>
- สัญญา ชีวะประเสริฐ. (2560). *พุ่มพวง ดวงจันทร์ ปรัชญาการณของเพลงลูกทุ่ง. วารสารภาษาและวัฒนธรรม, 36(1), 133-153.*
- สันติ ทิพนา. (2561). *ภาพลักษณ์ผู้หญิงสมัยใหม่ในบทเพลงลูกทุ่งของไบเตย อาร์สยาม. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 20(2), 25-37.*
- สปัน ต้นโสภณ. (2538). *วิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งแนวข้าขัน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สาริตา สวัสดิ์กัธกร. (2549). *เนื้อหาเพลงและอัตลักษณ์แฟนเพลงฮิปฮอปในประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธิพงศ์ อรุณาทิน. (2566). *ข้างหลังภาพ – ไม่ได้มีแค่ความรักในภาพวาด*. สืบค้น 5 พฤษภาคม 2566, จาก <https://thepotential.org/playground/behind-the-painting/>
- สิรินาถ ฉัตรทอง. (2549). *เพลงลูกทุ่ง : ภาพสะท้อนค่านิยมในสังคมไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สินีนานฎ วัฒนสุข. (2549). *อุปถัมภ์แสดงอารมณ์รักในเพลงไทยสากลสำหรับวัยรุ่นไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุกัญญา สุจฉายา. (2525). *เพลงปฏิพากย์: บทเพลงแห่งปฏิภาณของชาวบ้านไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุกัญญา โกมุกมาศ. (2542). *ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของเรวัตี พุทธินันท์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุกรี เจริญสุข. (2532). *จะฟังดนตรีอย่างไรให้ไพเราะ*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- สุขุมล จันทวี. (2536). *การวิเคราะห์เพลงไทยสากลแนวใหม่ในช่วงปี พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2534 (ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธาสินี เกียรติไพบูลย์. (2533). *วิวัฒนาการจากเพลงเฉพาะกลุ่มมาสู่เพลงสมัยนิยมของเพลงเพื่อชีวิต (พ.ศ. 2516 – 2531) (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุภา อังกระวารานนท์. (2527). การศึกษาความหมายของคำว่า “ผู้หญิง” จากความเปรียบในบทเพลง *ไทยสากล* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. (2543). *ทฤษฎีคติชนวิทยาและวิธีการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- โสภัทร นาสวัสดิ์. (2545). *การแสดงออกทางเพศสตรีผ่านบทเพลงไทยสากลยุคนิยมปี 2543* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสกลนคร. (2556). *เพลงไทยและเพลงพื้นบ้าน*. สืบค้น 2 กุมภาพันธ์ 2563, จาก https://www.mculture.go.th/sakonnakhon/ewt_news.php?nid=186&filename=index
- หทัยธาร ฉัตรเลิศมงคล. (2565). *Raise The Bar สร้างสรรค์งานเพลงใหม่ๆ กับ Bars Entertainment ค่ายน้องใหม่โดย ดา เอ็นโดรฟิน-เดนนิส*. สืบค้น 5 พฤษภาคม 2566, จาก <https://thestandard.co/bars-entertainment-by-da-dennis/>
- อมรา กล้าเจริญ. (2553). *เพลงและการละเล่นพื้นบ้าน* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โอเดียนส์โตรี.
- อรวรรณ ชมดง และอรทัย เพ็ญยุระ. (2557). *เพศวิถีและสังคมไทยในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง*. *วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์*, 3(2), 77-98.
- อรอุมา เปรมปรี. (2550). *ทัศนะของวัยรุ่นต่อความรักที่ปรากฏจากวรรณกรรมเพลงสตรีใน www.kapook.com (Music Station) ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 – พ.ศ. 2548* (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อรัญญ์ หนองพล. (2564). *สองใจ เพลงฮิตม้ามืดของ Da Endorphine 3 สัปดาห์ 54 ล้านวิว การคัมแบ็กของศิลปินหญิงเบอร์ต้นที่น่าจับตามอง*. สืบค้น 5 พฤษภาคม 2566, จาก <https://thestandard.co/da-endorphine-underdog-song-hit-54-million-views-3-weeks/>
- อรัญญ์ หนองพล. (2564). *สถิติ 10 เพลงยอดวิวสูงสุดบน YouTube ของ ดา Endorphine*. สืบค้น 5 พฤษภาคม 2566, จาก <https://thestandard.co/da-endorphine-top-ten-youtube-songs/>
- อรัญญ์ หนองพล. (2565). *หนุ่ม กะลา, ดา เอ็นโดรฟิน และ โดม จารุวัฒน์ เตรียมตัวเป็นกรรมการค้นฟ้าคว้าดาว ใน The Star ซีซั่นใหม่*. สืบค้น 5 พฤษภาคม 2566, จาก <https://thestandard.co/the-star-2022-judges/>
- อวิสตากานต์ ภูมิ. (2555). *การแสดงภาพลักษณ์สตรีในบทเพลงไทยสากล: กรณีศึกษาบทเพลงที่ ขับร้องโดย ธนพร แวกประยูร* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- อภิรดี ภู่อภิรมย์. (2543). *วาทศิลป์ในเพลงไทยสมัยนิยม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรินยา บุญยรัตพันธุ์. (2541). *การวิเคราะห์เพลงประกอบละครโทรทัศน์* (ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรุพงศ์ แพทย์คชา และสุรภกิจ ปรางสร. (2555). การนำเสนอความเป็นเพศวิถีผ่านสื่อภาพยนตร์ไทย: ในมิติความเป็นจริงของสังคมไทย. *วารสารนักบริหาร*, 32(4), 147-155.
- เอื้อนจิตร สัมมา. (2546). *การวิเคราะห์เนื้อร้องเพลงไทยสากลยอดนิยมของวัยรุ่นไทย (พ.ศ. 2545)* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- Advertorial Team. (2561). *อยู่ก่อนแต่งดีกว่าแต่งงานอยู่? ผิดชนบแต่ยังมีโอกาสได้เลือก*. สืบค้น 22 กรกฎาคม 2564, จาก <https://thematter.co/brandedcontent/before-we-married/42832>
- Another View. (2562). *กว่าจะมาเป็น “ดา เอ็นโดรฟิน” ชีวิตที่โชคดีเพราะความ “บ้าบิ่น”*. สืบค้น 20 สิงหาคม 2562, จาก <https://today.line.me/th/v2/article/180Xo8>
- Chanan Yodhong. (2560). *Pop Culture ในฐานะ ‘พื้นที่’ และตัวตน ของเกย์วัยรุ่นยุค 90s*. สืบค้น 20 เมษายน 2565, จาก <https://thematter.co/thinkers/pop-culture-and-90s-gay-teenager/28155>
- Feliss. (2566). *LINE MELODY MUSIC AWARDS 2022 คอนเสิร์ตประกาศรางวัล ผู้ชมกว่า 7.7 แสนคน*. สืบค้น 4 พฤษภาคม 2566, จาก <https://www.techoffside.com/2023/04/line-melody-awards-2022-got-7-7-hundred-thousand-audience/>
- Good morning. (2563). *เป็นโสดวัย 30 ไม่ใช่เรื่องแปลก เพราะเป็นปรากฏการณ์ทั่วโลก เมื่อคนรุ่นใหม่กำลังอยู่ในเทรนด์ Waithood*. สืบค้น 13 กันยายน 2564, จาก <https://thematter.co/brief/brief-1589157001/111212>
- Lensod. (ม.ป.ป.). *ผลงานศิลปิน Da Endorphine*. สืบค้น 10 เมษายน 2562, จาก https://www.lensod.com/artist/Da_Endorphine
- MayMey. (2560). *ดา เอ็นโดรฟิน ดึงเรื่องจริงจาก เกือบ เดอะวอยซ์ 5 ลงซิงเกิ้ลใหม่ เขียนในใจ ร้องในเพลง*. สืบค้น 10 เมษายน 2562, จาก <http://music.trueid.net/detail/wGYAlxkn130>
- Naksawasd Winraphee. (2561). *อยู่ก่อนแต่ง vs แต่งก่อนอยู่: เส้นทางไหนที่คู่รักในยุค 2018 ควรเลือกเดิน?*. สืบค้น 13 กันยายน 2564, จาก <https://mover.in.th/m-article/2018-marriage-and-relationship-issue/>

- NEWSROOM. (2564). “ดา เอ็นโดรฟิน” หวนร่วมงาน “ช่องวัน31” ปล่อยซิงเกิ้ลใหม่ “สองใจ” ลงละคร “วันทอง”. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2566, จาก <https://www.gmmgrammy.com/newsroom/news-single.php?id=8375>
- NEWSROOM. (2565). “ดา เอ็นโดรฟิน” สุดปลื้ม!! “สองใจ” ยอดวิวทะลุล้าน ช่วงข้ามคืน!! สืบค้น 5 พฤษภาคม 2566, จาก <https://www.gmmgrammy.com/newsroom/news-single.php?id=8378>
- Penguin บินได้. (2564). ดา เอ็นโดรฟิน เล่าชีวิตกว่าจะเป็นนักร้องดัง เผยเหตุผลที่โบกมือลาแกรมมี่. สืบค้น 5 พฤษภาคม 2566. จาก <https://www.thairath.co.th/entertain/news/2241574>
- PLOY. (2565). โสดอย่างสตรอง! Self-Partnered รูปแบบความสัมพันธ์ที่มีตัวฉันเป็นคู่ใจ. สืบค้น 27 สิงหาคม 2565, จาก <https://www.altv.tv/content/altv-news/62ce711d74fa8bd56bc4f4ce>
- Vanat Putnark, และ Kodchakorn Thammachart. (2560). คบกันมานาน แล้วจะแต่งงานเมื่อไหร่ดี? ค่าเฉลี่ยช่วงวัยและเหตุผลที่คนยุคใหม่แต่งงานช้า. สืบค้น 20 เมษายน 2565, จาก <https://thematter.co/social/marry-age/28399>
- Warittha Saejia. (2564). ยังอยากแต่งงานอยู่ไหม? ฟังเสียงที่หลากหลาย ถึงเป้าหมายการแต่งงานของคนรุ่นใหม่. สืบค้น 13 กันยายน 2564, จาก <https://thematter.co/social/how-new-generation-thinks-about-getting-married/154158>

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยนเรศวร

แสดงรายชื่อเพลงไทยสากลที่ขับร้องโดย ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน)

ตาราง 2 แสดงรายชื่อเพลงไทยสากลที่ขับร้องโดย ธนิตา ธรรมวิมล (ดา เอ็นโดรฟิน) ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2562

ลำดับ	รายชื่อเพลง	อัลบั้ม	ปี	เพลงที่ขับร้องในฐานะ นักร้องนำคู่
1.	เพราะเธอ	พริก	2547	
2.	จินตนาการ	พริก	2547	
3.	ไม่รีบร้อน	พริก	2547	
4.	ดอกราตรี	พริก	2547	
5.	อย่าทำแบบนี้	พริก	2547	
6.	โอ โอ๊ะ โอ๊ย	พริก	2547	
7.	ขอหนึ่งวัน	พริก	2547	
8.	สิ่งสำคัญ	พริก	2547	
9.	เพื่อนสนิท	พริก	2547	
10.	เหมือนเดิมอยู่ไหม	สัปดาห์ 49	2548	
11.	พลาด	สัปดาห์ 49	2548	
12.	เหลียวหลังแลหน้า (ร้องคู่กับ ปั่น (ไพบูลย์ เกียรติ เขียวแก้ว))	สัปดาห์ 49	2548	
13.	กลัวเธอจะผิดหวัง	สัปดาห์ 49	2548	
14.	อย่าทำให้ฟ้าผิดหวัง	สัปดาห์ 49	2548	
15.	จากหนึ่งถึงล้าน	สัปดาห์ 49	2548	
16.	น้ำเต็มแก้ว	สัปดาห์ 49	2548	
17.	เมื่อเขามา ฉันจะไป	สัปดาห์ 49	2548	
18.	สัปดาห์ปากหวาน	สัปดาห์ 49	2548	
19.	ยิ่งใกล้เหมือนยิ่งไกล (จากเพลงประกอบ ละคร พรุ้งนี้ไม่สายที่จะรักกัน)	Single	2548	
20.	ไม่ต้องรู้ว่าเราคบกันแบบไหน (จากผลงาน เพลง Sleepless Society 2)	Single	2549	
21.	สิ่งที่ฉันเรียนรู้	ภาพลวงตา	2550	
22.	คืนข้ามปี	ภาพลวงตา	2550	
23.	ภาพลวงตา	ภาพลวงตา	2550	

ลำดับ	รายชื่อเพลง	อัลบั้ม	ปี	เพลงที่ขับร้องในฐานะ นักร้องนำคู่
24.	วน	ภาพลวงตา	2550	
25.	รุ่งอรุณ	ภาพลวงตา	2550	
26.	สีสันทของความต่าง	ภาพลวงตา	2550	
27.	คำขอสุดท้าย	ภาพลวงตา	2550	
28.	แล้วเราจะพบกันใหม่	ภาพลวงตา	2550	
29.	รักษาสีที	ภาพลวงตา	2550	
30.	ที่เห็นและเป็นอยู่	ภาพลวงตา	2550	
31.	ไม่รู้จักฉัน ไม่รู้จักเธอ		2550	ป๊อบ (ปองกุล สีบั้ง) (จากเพลงประกอบ ภาพยนตร์ สายลับจับ บ้านเล็ก)
32.	ไต้ยีนไหม	Sound about	2551	
33.	วันใหม่	Sound about	2551	
34.	อย่าบอกว่าไม่มีใคร	Sound about	2551	
35.	ดูแลเขาให้ดี	Sound about	2551	
36.	รักจะนำทาง	Sound about	2551	
37.	หายเหนื่อย	Sound about	2551	
38.	ไปไม่ไกล แค่ไม่นาน	Sound about	2551	
39.	รักครั้งใหม่	Sound about	2551	
40.	การเดินทางที่แสนพิเศษ	Sound about	2551	
41.	หญิงไทย	แสนแสบ	2552	
42.	อดีตของฉัน ปัจจุบันของเรา	แสนแสบ	2552	
43.	หากไม่มีวันพรุ่งนี้	แสนแสบ	2552	
44.	ครั้งหนึ่ง เราเคยรักกัน	แสนแสบ	2552	
45.	คำท้า	แสนแสบ	2552	
46.	จะรักก็รัก	แสนแสบ	2552	
47.	เรื่องน่าเบื่อ	แสนแสบ	2552	
48.	ชอบใจ แต่ไม่เอา	แสนแสบ	2552	
49.	จุดเริ่มต้นของจุดจบ	แสนแสบ	2552	
50.	ไม่มีใครก็ใคร (จากเพลงประกอบละคร พระจันทร์ลายพยัคฆ์)	Single	2553	

ลำดับ	รายชื่อเพลง	อัลบั้ม	ปี	เพลงที่ขับร้องในฐานะ นักร้องนำคู่
51.	ไม่ใช่ฉันใช่ไหม		2553	เสก โลโซ (เสกสรร ศุขพิมาย) (จากผลงาน เพลงชุด Plus)
52.	ให้รักเดินทางมาเจอกัน (จากเพลง ประกอบละคร 4 หัวใจแห่งขุนเขา)	Single	2553	
53.	ดอกไม้ไฟ	ดอกไม้ไฟ	2554	
54.	แค่บางครั้ง	ดอกไม้ไฟ	2554	
55.	โชคดีในโชคร้าย	ดอกไม้ไฟ	2554	
56.	นะ	ดอกไม้ไฟ	2554	
57.	ง่ายไปมั้ย	ดอกไม้ไฟ	2554	
58.	ถึงเวลาฟัง	ดอกไม้ไฟ	2554	
59.	เข้าใจฉันไหม (ร้องคู่กับ ตู๋ บ(ภพธร สุนทร ญาณกิจ))	ดอกไม้ไฟ	2554	
60.	เรื่องของเรา	ดอกไม้ไฟ	2554	
61.	ไม่ขอที่จะให้	ดอกไม้ไฟ	2554	
62.	ยิ่งรู้จัก ยิ่งรักเธอ (จากเพลงประกอบ โฆษณา “50 ปี โตโยต้า”)	Single	2555	
63.	อยากรัก ต้องไม่กลัวคำว่าเสียใจ (จาก เพลงประกอบภาพยนตร์ รัก 7 ปี ดี 7 หน)	Single	2555	
64.	รักเอ๋ย (จากผลงานเพลง All about Da)	Single	2557	
65.	รู้ทั้งรู้ (จากผลงานเพลง All about Da)	Single	2557	
66.	รักนี้มีค่าเพราะเธอ		2558	เบิร์ต ชงไชย นิวจิว และ ลูล่า (จากผลงานเพลง ชุด ขนนกกับดอกไม้)
67.	ร้องให้พอ		2558	Retrospect (จ ำ ก ผลงานเพลงชุด Rise)
68.	อยากอยู่กับเธอทั้งคืน	Single	2558	
69.	Touch Da Sky		2558	BangBangBang
70.	อย่าทิ้งฝัน (จากเพลงประกอบมินิซีรีส์ คอนโด บาร์สต้า และสถาปนิก)	Single	2559	
71.	เธอมีฉัน ฉันมีใคร (จากผลงานเพลง	Single	2560	

ลำดับ	รายชื่อเพลง	อัลบั้ม	ปี	เพลงที่ขับร้องในฐานะ นักร้องนำคู่
	Feeling Love)			
72.	บทสุดท้าย		2560	แบงก์ แคลช
73.	เขียนในใจร้องในเพลง	Single	2560	
74.	มิตรภาพเท่านั้น		2561	แบงก์ แคลช
75.	ฉันยังอยู่ (จากผลงานเพลง Damatic)	Single	2562	
76.	คำอำลา (จากผลงานเพลง Damatic)	Single	2562	
77.	ระหว่างเราคืออะไร (จากผลงานเพลง Damatic)	Single	2562	

